

DUY MÄÜT JESUS CHRIST

Oneness View of Jesus Christ

DAVID K.BERNARD

NÄÜI DUNG

Table of Contents

Tæua

1. Quan âiãøm chè mäüt Chuïa Jäsus Christ .
2. Lãi trãi nãn xaïc thët .
3. Âæic chuïa trãi toàin nàng lài tãi tãi táøm thæàng .
4. Ááúng taũo hoïa lài ai ? .
5. Âæic thaïnh Linh lài ai ? .
6. Con Âæic chuïa trãi .
7. Ááúng trung báio giæia Âæic chuïa trãi vai loai ngæai .
8. Sæu hiãúp nháút cuía Âæic Chuïa Cha vai Âæic Chuïa Con .
9. Sæu vinh hiãøn cuía Âæic Chuïa Con .
10. Bãn hæu Ngai cuía Âæic chuïa Trãi .
11. Chuïng ta nhøn tháúy Ai áí trãn Trãi ? .

Phuê luêc A

Quan âiãøm giaïo lyï chán chênh cuía Häüi thaïnh Nguê Tuáon tháúng nháút vão Âæic chuïa Trãi chê cao .

Phuê luêc B

Trái lãi mäüt cuáun saïch phã bçnh .

Chuï thêch .

Saïch tham kháío .

Tæûa .

Cuáun quan âiãøm chè mäüt Chuia Jäsus Christ (**Duy mäüt Jäsus Christ**. The Oneness view of Jäsus Christ) laì cuáun saich tiáúp theo cuía cuáun Âæïc chuia trãi Duy Nháút (The Oneness of God) âæãüc áún hainh vaio năm 1983. Cuáun náøy khaiím pháí sáu hãn vãø nhæing yí niãúm càn baín liãn quan ááun sæü hiãøu biãút vãø Giaïo lý Âæïc chuia Trãi Duy Nháút âæãüc màuc khaiím trong Kinh Thainh , vai nháún maũnh vãø sæü ääüc nháút cuía Chuia Jäsus Christ. Äãüc biãút cuáun náøy cũng tøm hiãøu mäüt sáu cáu Kinh Thainh càn baín vãun âæãüc nhæãing ngæãìi chuí træang thuyãút Ba Ngãi laim háuu thuãùn äãø phuí nháun Âæïc chuia Trãi duy Nháút, äãøng thãii cuáun saich náøy äæa ra sæü hiãøu biãút sáu sãøc vãø baín cháút cuía Âæïc chuia trãi vãø sæü thainh Nhuuc Thãø .

Thoãt tiãn chæang mäüt âæãüc trçnh baìy nhæ mäüt baìi baìo taùì kyi Häüi Äãøng Thæãing Niãn cuía Hiãúp Häüi nghiãn cæü Nguí Tuãon taùì Fresno Califor nia, vaio thaing 11 năm 1989. Hiãúp Häüi náøy, trong àoì tãì laì mäüt thainh viãn, laì mäüt tãø chæic gãøm cáic hoüc giaí phi giaïo pháí, nháún maũnh vaio giaïo lý ba ngãi hoüp laùì äãø nghiãn cæü vãø phong traio Nguí Tuãon vai án tæì. Tãì baìo cung cáúp quan âiãøm vãø giaïo lý Âæïc chuia trãi Duy nháút (Oneness). Kãút quãì, pháon lãin nãüi dung cuía tãì baìo náøy laùì nãøm trong nhæing taic pháøm áãou cuía tãì, vai cũng coi vai pháon truing láúp trong nhæing chæang sau cuía saich náøy, vãun giaíi thêch tè mè nhæing âiãøu tæang tæü. Do àoì äãüc giaí coi thãø tøm âæãüc nhiãøu lãìi êch trong cuáun saich náøy mài khãng cáon pháí àoüc äi àoüc laùì cuáun Âæïc chuia trãi Duy Nháút .

Hãøu hãüt nhæing chæang khaiím äãì äæãüc äãng nhæ nhæing baìi baìo trong táúp chæ sæì giaí Nguí Tuãon (Pentecostal Herald: Chæang 2 vaio thaing 12 - 1991, chæang 3 vaio thaing 12 - 1989, chæang 4 vaio thaing 4 - 1989, chæang 5 vaio thaing 6 - 1989, háøu hãüt baìi viãút cuía chæang 6 vaio thaing 8 - 1992, chæang 7 vaio thaing 12 - 1992, chæang 9 vaio thaing 12 - 1993, chæang 11 vaio thaing 8 - 1988, vai phuú luúc A vaio thaing 9 - 1988. Phuú luúc B âæãüc äãng áí muüc âiãøm saich vaio thaing 4 - thaing 6 - 1993 cuía táúp chæ Tiãun lãn (Táúp chæ äênh kyi cuía nhæing muüc sæ Nguí Tuãon Thãung Nháút) vai trong táúp chæ Pacuma (Táúp chæ cuía Hiãúp Häüi Nghiãn Cæü Nguí Tuãon) vaio mùa xuãn 1993. Trong vaii baìi, coi sæü thay äãøi chuiët ét vai thãm vaio so vãìi lãon xuãút baín áãou tiãn .

Mäüt ngæãìi cãing nghiãn cæü vãø giaïo lý Âæïc chuia trãi vai Ááung Christ trong Kinh Thainh, ngæãìi áúy cãing ngaüc nhiãn vãø sæü giaùu coi vai sáu nhiãúm cuía leí thãút náøy. Màuc duì yí niãúm càn baín vãø Âæïc chuia trãi toãn nãng trong Chuia Jäsus Christ quãì äãn giaín ááun nãüi treí con coi thãø hiãøu âæãüc, nhæng sæì äiãúp vãø sæü thainh Nhuuc Thãø laùì quãì to lãin ááun nãüi khãng mäüt hoüc giaí nãio coi thãø doi læãing âæãüc sæü giaùu coi hay chiãøu sáu cuía noi. Chuing ta coi thãø hiãøu , tin, cãng baìo vai giaíi thêch vãø leí thãút Âæïc chuia trãi Duy Nháút vai sæü màuc khaiím cuía Ngãi trong Ááung Christ, nhæng chuing ta khãng thãø noiì ràong mçnh biãút hãüt táút cáì nhæing gç cáon biãút vãø Âæïc chuia Trãi .

Äãüi vãìi nhæing àoãun Kinh Thainh dæãing nhæ khoì hiãøu vãø giaïo lý Âæïc chuia trãi Duy Nháút, khi hoc táúp trong tinh thãon cáou nguyãun, theo toãn vãn vai phuì hãúp vãìi pháon cõn laùì cuía Kinh Thainh thç chuing ta seí thæüc sæü tøm âæãüc sæü hiãøu biãút quæ baìu. Tãì hy voing ràong saich náøy seí giuip äãüc giaí khaiím pháí nhiãøu äiãøu mãii trong Lãìi Âæïc chuia trãi,mãìi âæãüc nhæing nuít thãøt cuía leí thãút, vai coi caiì nhçn roi ràing, tæãì mãii vãø Jäsus Christ .

①

QUAN ÂIÃØM CHÈ MÄÜT JÄSUS CHRIST . The Oneness View of Jesus Christ

Giaïo lyï vảo Äæic chuïa trài Duy Nháút coi thãø âæäüc trệnh bạy vãi hai sæu xaic nháún: (1) Chè coi mäüt Äæic chuïa trài mai khäng phán biãüt ngãi naio caí. (2) Jäsus Christ lai táút caí sæu ááöy áuí cuía Äæic chuïa trài chuí tãø (God head) thàinh nhuüc thãø .

Theo mäüt baín âaình giaï, coi khoaíng mäüt pháön tæ nhæíng ngæài Nguí Tuáön Myí âaì gæõn chàüt vãi quan âiãøm Äæic chuïa trài Duy Nháút (1). Hãn næia, trong suáüt lèch sæi Häüi thàinh vai ngay caí ngay nay nhiãöu ngæài âaì tæü mệnh tiãún áãún cuíng mäüt cäng thæic àoí (2). Tuy nhiãn, dù coi bàõng cãi coi yí nghéa vảo giaïo lyï Äæic chuïa trài Äæic Nháút, nhæng mäüt sæu caic sæi giaï vai thãõn hoüc gia áaì quan tám thèch áaíng vảo áiãöu náøy.

Chæång náøy trệnh bạy nhæíng giaïo lyï càn baín vảo Äæic chuïa trài Duy Nháút, nháún maũnh áæüc biãüt vảo quan âiãøm chè mäüt Jäsus Christ. Chæång náøy cuíng tẹm caìch trệnh bạy quan âiãøm thãõn hoüc tháúng nháút tæång háüp vảo Äæic chuïa trài Duy Nháút vảo lai áæüc áiãøm cuía phong traio noíi chung vai áæüc biãüt phán áính vè trê áæäüc bạy toí trong nhæíng lãii cäng báu cuía Häüi thàinh Nguí Tuáön Tháúng Nháút Quáúc Táú (United Pentecostal Church Inter national UPCI) nhoím lãii nháút trong táúp thãø nhæíng ngæài Nguí Tuáön tin Äæic chuïa trài Duy Nháút

I . ÄÆIC CHUÏA TRÀI DUY NHÁÚT. The Oneness of God

Mäüt trong nhæíng chuí áãõ roí raíng nháút cuía Kinh Thàinh lai chuí nghéa áæüc thán khäng thoía hiãúp (Uncompromising monotheism). Noíi mäüt caìch áãn giaín lai, Äæic chuïa trài lai mäüt Ááúng hoàin toàin khäng thãø chia cãõt áæäüc. Táút caí nhæíng danh xæng hay tæäic hiãüu cuía Ááúng ché cao nhæ Ä Lä Im (Elähim) Giã Hä Va (Yahweh), Chuïa, Cha, Lãii, vai Thàinh Linh - chè vảo mäüt Ááúng vai mäüt hæüu thãø mai thãii. Báút kyí tên cháút sæu nhiãöu naio liãn quan áãún Äæic chuïa trài thç chè coi liãn quan áãún thuäüc tên, danh xæng, vai troì, nhæíng biãøu hiãün, nhæíng caìch thæic hoàüt áæüng, nhæíng máüi quan háü vãi con ngæài hay nhæíng khêa caũnh vảo sæu tæü mãüc kháii cuía Äæic chuïa trài.

Quan áiãøm áæüc thãõn coi vè trê lèch sæi trong Do Thãii giaïo. Caí nhæíng ngæài Do Thãii vai nhæíng ngæài tin Äæic chuïa trài Äæic Nháút áãöu tháúy lãii diãõn áæüt niãøm tin cuía mệnh trong Phuüc truyãõn luáüt lãii kyí 6:4.” Hãii Ysãraãn!Hãii nghe: Giãhãva Äæic chuïa trài chũng ta lai Giãhãva coi mäüt khäng hai.” Chuïa Jäsus nháún maũnh táøm quan troüng cuía sæu daýu dàu náøy, goüi àoí lai.” Áiãöu ràn áãöu tiãn trong táút caí nhæíng áiãöu ràn.” Mãic12: 29. Vai trong cáu chuyãün Chuïa noíi vãi ngæài áæin

bai Samari, Ngaii xaic nhâun niãom tin cuia ngæài Do Thaii vảo Ấæic chuia trãi:” Caic ngæài thãi phæãung âiãou caicngæài khãng biãút, chũng ta thãi phæãung âiãou chũng ta biãút. Vç sæu cæiu rài thuãuc vảo ngæài Do Thaii”.(Giàng4:22).

Nhiãou àoãun Kinh Thãinh khaiic xaicnhâun nghiãm chành vảo thuyãút ãiuc thán, loãui trãi moüi yĩ niãum vảo sãu nhiãou trong Ấæic chuia trãi, vç vãy, thãon hoüc Ấæic chuia trãi Duy Nhãút chui træng rãong noüi vảo Ấæic chuia trãi nhæ lai ba ngãi vè (Irinily of persons) lai khãng duing vãi Kinh Thãinh (3) .

Khãng mãüt taic giai cæiu æãic naio hay ãiuc giai naio lai nghè vảo Ấæic chuia trãi nhæ ba ngãi (Irinily). Nãu Ấæic chuia trãi thæuc sæu lai ba ngãi, hãon Ngaii ãi bãy toĩ yĩ niãum nãoy cho dán Ysãraãn, tuyãon dán cuia Ngaii , vai Apraham tãø phuü cuia nhæing ngæài trung tên trong moüi thãi ãi, hãon ãi hiãou ãæãuc bãin chãüt cãn bãin cuia Ấæic chuia trãi mçnh rãoi .

Ãiãou quan troing cãon ghi nhãun rãong nhæing ngæài phãit ngãn vai caic taic giai Tãn æãic ããou lai nhæing DoThaii theo thuyãút ãiuc thán, hoü ãi khãng coi yĩ tæãing naio vảo viãuc giãii thiãu vảo viãuc mãuc khaii mãi vảo sãu nhiãou trong Ấæic chuia trãi. Cũng khãng coi taic giai naio hay ãiuc giai naio nghè vảo cả chãu ba ngãi (Irinilariah calegories),tæi ngæi vai yĩ tæãing chè vảo ba ngãi khãng ãæãuc ãiut ra trong thãi Tãn æãic (4) .

Cæiu æãic hay Tãn æãic ããou khãng duing tæi ngæi ba ngãi (Irinily) hay kãüt hãup nhæing chæi ba (three)hay ngãi vè (persons) vãi Ấæic chuia trãi theo bãüt cæi yĩ nghèa naio(5). Khãng coi àoãun Kinh Thãinh naio noüi Ấæic chuia trãi lai hai Ấãung thãinh (holy Irinily), nhæng coi trãn 50 cãu Kinh Thãinh goüi Ấæic chuia trãi lai.” Mãüt Ấãung thãinh” (Holy one) (Ãsai54:5). Chè coi mãüt cãu Kinh Thãinh trong Tãn æãic duing chæi ngãi vè (person - huposlasis) liãn quan ããun Ấæic chuia trãi lai Hãbãrã1:3, noüi rãong con lai hçnh boing cuia bãin thãø Ngaii (ngãi vè cuia Ấæic chuia trãi - God’s own person) (subslance). Nhæ vãy tæi ngæi vai nhæing yĩ niãum cãon thiãüt ããø xãy dæung giaio ãiãou ba ngãi (Irinilarian dogina) khãng xuãüt hiãun trong Kinh Thãinh .

Thuyãút ba ngãi(Irinilarianistn) khãng thuãon tuyi lai thuyãút ãiuc thãon (monotheism), trãi lai, noü hæãing vảo tam thãon (Iritheism). Chãong hãun, caic giaio phuü ngæài Cãip ba ãiuc noüi rãong ba ngãi vè thiãn thæãung lai mãüt Ấæic chuia trãi giãung nhæ viãuc ta noüi Phierã, Giacã, Giàng ããou lai ngæài, vai ngaiy nay ngæài ta vãun thæãing duing pheip so sãnh tæãng ããong nãoy (6). Nhæing ngæài theo thuyãút ba ngãi thæãing mãi taĩ ba ngãi vè thiãn thæãung nhæ lai ba ngæài, hay nhæ lai mãüt ngæài giai, mãüt ngæài trãi vai mãüt con chim bãø cãu .

Nhiãou ngæài Ngui Tuãon theo thuyãút ba ngãi lai nhæing ngæài theo thãon hoüc tam thãon. Finis Dake noüi vảo Ấæic chuia trãi nhæ lai” Ba ngãi vè riãng biãüt” (three separate persons) mãüi ngãi vè lai mãüt” cai nhãn riãng biãüt” coi thãn thãø riãng, hãon riãng vailinh riãng theo yĩ nghèa giãung nhæ mãüi con ngæài, hay thiãn sæi hay hæiu thãø naio ãoĩ coi thãn thãø, hãon vai linh... chæi Ấæic chuia trãi ãæãuc duing ãi sãu êt hay sãu nhiãou giãung nhæ chæi Sheep trong tiãung Anh khãng thay ããoi giãung nhæ sãu” (7). Jimmy Swaggart chãup nhãun anh diãun taĩ ãoĩ vai coi viãüt thãm rãong.” Bãun coi thãø nghè vảo cha, con vai Thãinh Linh nhæ lai ba con ngæài riãng biãüt giãung nhæ viãuc bãun nghè vảo ba con ngæài naio ãoĩ sæu “ ãiuc nhãüt” (Oneness) cuia Ấæic chuia trãi chè vảo sæu hiãup nhãüt trong muic ãêch, trong kãu hoãuch vai trong sæu khao khaii (8).

II . THãON TAĨNH CUIA CHUIA JãSUS CHRIST . The Deity of Jesus Christ

Ấæic Chuia Jãsus Christ lai Ấæic chuia trãi thãnh nhuic thãø.”Vç sæu ããoy ãui cuia Ấæic chuia trãi chè cao ãi trong Ngaii cãich coi hçnh thãø.” (Cãlãse2:9) “ Ấæic chuia trãi vãun ãi trong Ấãung Christ khiãun cho thãu gian hoia lai vãi Ngaii.” (II Cãr5:19). Chuia Jãsus chãup nhãun lai xæng nhãun cuia

Thăma goüi Ngai lai:” Chuia tai vai Aæic chuiã trãi tai” (Giàng20:28-29). Vai nhiãou chãu Kinh Thãinh khãic bãy toi viãuc Aæic Chuia Jãsus Christ ããong nhãút vãi Aæic chuiã trãi (9) .

Aæic Chuia Jãsus Christ lai Aæic chuiã trãi theo y nghãa cuia Cãu æãic,ãoi lai nhãing gç caic taic giãí Tãn æãic muãun noii khi hoii goüi Jãsus Christ lai Aæic chuiã trãi. Nhãing ngããi theo thuyãút ba ngãi cho ràong chè coi mãüt trong ba ngãi thiãn thããung, ngãi thãe hai ãæãuc goüi lai “Con” hiãun ããun trong xaic thët, nhãng Kinh Thãinh khãng ãæa ra lãii cãng bãü ãoi, Kinh Thãinh chè noii Aæic chuiã trãi ããun trong xaic thët. Thãõn hoüc Aæic chuiã trãi Duy Nhãút cho ràong Chuia Jãsus khãng phãí lai thãinh nhuüc thãø cuia mãüt trong ba ngãi, mãi lai sæu thãinh nhuüc thãø cuia tãút cai bãin chãút, cai linh vai ããong nhãút cuia mãüt Aæic chuiã trãi .

Frank stagg, mãüt giãio sæ cuia viãun thãõn hoüc Southern Baptit (nay ããi vãø hæu) vai trãn danh nghãa lai mãüt ngããi theo thuyãút ba ngãi, ããi trẽn bãy ãiãou nãy roi ràing:

Jãsus Christ lai Aæic chuiã trãi ããuc nhãút hiãun diãun trong ããi sãung cuia con ngããi thãút sæu, nhãng Ngãi khãng phãí lai Aæic chuiã trãi thãe hai cüng khãng phãí lai mãüt phãõn ba cuia Aæic chuiã trãi...Lãii trãí nãn xaic thët lai Aæic chuiã trãi, khãng phãí lai ngãi vã thãe hai cuia ba ngãi...Jãsus Christ coin hãn “ ngãi thãe hai cuia ba ngãi” Ngãi lai Em ma nu ãn nghãa lai Aæic chuiã trãi ãi cüng chüing ta. Em ma nu ãn khãng coi nghãa lai “ Ngãi thãe hai cuia ba ngãi ãi cüng chüing ta.” Em ma nu ãn lai Aæic chuiã trãi ãi cüng chüing ta “ (10) .

CHUIA JÃSUS LAI AÆIC GIÃHÃVA. Nhiãou lãii phãin trong cãu æãic do Aæic Giãhãva phãin hay noii vãø Aæic Giãhãva ããi ããuc biãút æing nghiãum trong Chuia Jãsus (11). Cãu æãic mã tai Aæic Giãhãva lai Áãung toãin nãng, cãu Chuia Duy Nhãút, Chuia cuia caic Chuia, ããou tiãn vai cuãúi cüng, Áãung tãou hoia Duy Nhãút, Áãung thãinh Duy Nhãút, Áãung cãu chuãuc,Áãung phãin xeit,Áãung chãn chiãn, ãinh sãing. Tãn æãic quy hãút thãiy danh xãng nãoy cho Jãsus .

Chuia Jãsus lai Cha thãinh nhuüc thãø. Ngãi phãin.” Ta vai Cha lai mãüt” “ Ai ããi thãuyTa lai ããi thãuy Cha” vai “ Cha ãi trong Ta” (Giàng 10:30; 14:9-10) Áãung ãæãuc sinh ra laim con cüng chẽn lai cha ããi ããi, cha cüng lai Áãung cãu chuãuc (Ãsai 9:6; 63:16). (Xin xem thãm Giàng 10:38; Igiàng 3:1-5; Khaí 21:6-7) Kinh Thãinh quy nhiãou cãng taic giãung nhau vãia cho cha vãia cho Jãsus Christ, sæu phuic sinh thãn thãø cuia Áãung Christ, sæu sai phãii Áãung an uí, sæu keio ngããi ta ããun vãi Aæic chuiã trãi, sæu ããip lãii cãou nguyãun, sæu thãinh hoia tên hæu vai sæu sãung laii cuia ngããi chãút .

Thãinh Linh theo nghãa ãen lai Linh ãi trong Jãsus Christ. “ Chuia lai Thãinh Linh” (II cãr 3:17, NKJV). (Cüng xem Giàng 14:17-18; 16:7). Tãn æãic quy nhãing cãng taic sau ããy cho cai Chuia Jãsus vai Thãinh Linh, cãm ããung trãn nhãing tiãn tri thãii xãa, khiãun thãn thãø Áãung Christ sãung laii, hãinh ããung nhã ããung an uí, bã lãii noii cho nhãing tên hæu trong luic hoii bã ngããuc ããi,cãou thay, thãinh hoia vai ãi trong tên hæu .

Thãinh Linh lai Linh cuia con, Linh cuia Jãsus Christ (Galati 4:6; Philip1:19) Linh cuia mãüt ngããi khãng phãí lai mãüt ngããi khãic hãn ngããi ãoi, nhãng gãõn liãõn vãi ngããi ãoi, hay chẽn lai bãin thãø cuia ngããi ãoi. Áãui vãi Chuia Jãsus Christ vai Linh cuia Ngãi cüng vãuy. Cã ããuc nhãn khãng nhãun bã linh thiãn thããung, hoii cüng khãng hoüc caich phãn biãút nhãun diãun bã cai tên khãic nhau, mãi hoii chè gãup gãi mãüt hæu thãø thãõn linh .

Lewis Smedes, duì lai mãüt ngããi theo thuyãút ba ngãi, nhãng ãng ããi nhçn nhãun quan ãiãøm nãoy:” Trong thãii ããi mãii, Chuia lai Linh... Linh lai Chuia Jãsus thãng thiãn trong hãinh ããung thãuc vãø ããút cuia Ngãi... ãiãou nãoy gãii y ràong chüing ta khãng thãø khãõng ãẽnh ràong Linh lai mãüt ngãi vã riãng biãút vãi ngãi vã mang tãn Jãsus”(12)

Chuia Jãsus lai Áãung Duy Nhãút ngãõi trãn ngãi ãi trãn Trãi.(So sãinh Khaí 1:7-8; 11; 17-18 Vãi4:8). Khaí tããung vãø Áãung ngãõi trãn ngãi vai chiãn con trong khãii huyãõn5 tããung trãng cho sæu

thành nhưc thảo vai sêu chuäüc täüi. Ááúng ngäöi trăn ngäi lài Âæic chuia trài täüi cao, trong khi ôöi chiãn con tæäüng træng cho con trong vai tròi laim ngæäüi, chuäüc täüi của Ngäi. Chiãn con tæi ngäi äi ra vai ngäöi trăn ngäi (khäfi5:6; 7:17). Theo tæü äiäøn tæi ngæi của Bauer, Arndl, Gingrich vai Danker thç chiãn con” äi giæfa (ngäöi giæfa) ngäi.” (13) .

Trong khäfi23:3-4.” Âæic chuia trài vai Chiãn con” lài mäüt thæüc thãø vãi mäüt ngäi, mäüt khuan mäüt vai mäüt danh xæng. Chè coi mäüt mçnh Chuia Jäsus væia lài Ááúng täüi cao væia lài của lãø hy sinh - thãön tainh vai nhán tainh, cùng mäüt luic. Ngäi lài hçnh áinh của Âæic chuia trài khäng tháúy äæäüc, vai danh của Ngäi lài danh cao nhát mai Âæic chuia trài màuc khäfi (Philip2:9-11; Cäläse1:15). Chuia Jäsus lài hæü thãø thiãn thæäüng Duy Nhát mai chüing ta seí tháúy äi Thiãn Äaing. Nhçn tháúy Ngäi lài nhçn tháúy Âæic chuia trài theo caich Duy Nhát mai chüing ta coi thãø tháúy Ngäi (Giàng14:9) .

Nhiäöu ngæäüi theo thuyäút ba ngäi mong ääüi nhçn tháúy ba thæüc thãø riäng biäüt vai ba ngäi vè roí raing. Yí niäüm nãöy lài tam thãön thuyäút (Fritheêm) chãóng haün, Benard Ramn, neí trãnh vaïn ääö bàòng caich noíi ràòng hoü khäng biäüt mçnh nhçn tháúy mäüt hay ba (14). W. A. Criswell, cæüu chuí tçch của Häüi Nghè Southern Baptist, äai äæa ra lãüi giäfi thêch Duy Nhát thêch hãüp vãi thuyäút ääüc thãön của Kinh Thãinh, diäün táí thãön tainh của Jäsus Christ theo nhæing tæi ngæi giäüng nhæ quan äiäøm Âæic chuia trài Duy Nhát .

Chüing ta seí khäng nhçn tháúy ba Âæic chuia trài äi trăn trài...chè coi mäüt Âæic Chuia Trài vè ääüi của chüing ta. Chüing ta biäüt Ngäi lài cha của mçnh, chüing ta biäüt Ngäi lài cæüu Chuia của mçnh, chüing ta biäüt Ngäi lài Thãinh Linh trong loing chüing ta. Chè coi mäüt Âæic chuia trài vai äáy lài Âæic chuia trài vè ääüi, Cæüu æäic goüi lài Âæic Giähäva, vai trong sêu thành nhưc thảo Tán æäic goüi lài Jäsus (15) .

III . CHA. CON VÀI THÃINH LINH . Father, Son, and Holy Spirit

Niäøm tin nãi Chuia Jäsus lài sêu thành nhưc thảo của Âæic chuia trài chè cao, troün veün, báút khäí phán khäng phuí nhát niäøm tin nãi Cha vai Thãinh Linh Âæic chuia trài Ääüc nhát hiäün hæü nhæ lài Cha vai Thãinh Linh træäic khi coi sêu thành nhưc thảo của Ngäi lài Jäsus Christ, con Âæic chuia trài, vai khi Chuia Jäsus bæäic äi trăn äáút nhæ chênh Âæic chuia trài thành nhưc thảo thç Thãinh Linh của Âæic chuia trài tiäúp tuic hiäün diäün khãöp moüi nãi (Vä säi báút täüi (16) .

Kinh Thãinh noíi vãö Cha, Con vai Thãinh Linh, nhæng khäng duing nhæing danh hiäüu nãöy äãø chè ba ngäi vè.”Trong” Âæic chuia trài chè cao. Âæic chuia trài lài mäüt hæü thãø coi ngäi vè (Personal Being), khäng phaí lài mäüt thæüc thãø træüu tæäüng, chung chung. Nhæing ngæäüi theo thuyäút ba ngäi ääi khi nhçn nhát leí tháút nãöy bàòng viäüc noíi ràòng Âæic chuia trài lài.” Mäüt ngäi vè” (a person) (17) .

Âæic chuia trài Ääüc nhát lài Cha của sêu tãüo dæüng, Cha của con Ääüc Sanh, vai Cha của tên hæü (xin xem phuic truyäön 32:6; Malachi 2:10; Galati 4:6; Hãbãrã1:5; 12:9) .

Danh xæng” Con” chè vãö sêu thành nhưc thảo của Âæic chuia trài. Con ngæäüi Christ theo nghéa äen äæäüc hoäi thai do Thãinh Linh của Âæic chuia trài vç váüy lài con Âæic chuia trài (Mathiã 1:18-20; Luca 1:35) .

Danh xæng” Thãinh Linh “ chè vãö Âæic chuia trài trong sêu hoät ääüng. Danh xæng áúy mã táí báin chát nãöm táng của Âæic chuia trài, vãö nhæing hçnh thæic thãinh khiäüt ôöi lài nãön táng của nhæing thuäüc tên ääüo äæic của Ngäi, coi nhæing hçnh thæic thuäüc tên ôöi lài nãön táng của nhæing thuäüc tên khäic của Ngäi. Danh xæng Thãinh Linh ääüt biäüt äæäüc duing äãø chè nhæing cæng

viãuc Ấæic chũa trãii coi thãø laim vç Ngaii lai Linh, nhæ lai sæu xæic dãøu, sæu taíi sanh, sæu nãui trui vai sæu thãinh hoia baín chãút con ngæãii (xin xem Saing thãu 1:1-2; Cãng1:5-8) .

Ba vai troi nãoy ráút cáon thiãút ããui vãii kãu hoaũch cãiu rãui cuia Ấæic chũa trãii cho nhãn loaui hæ máút nãoy. Ấãø cãiu chũng ta, Ấæic chũa trãii phãii cung cáúp mãüt con ngæãii vã taui lai Ấáúng coi thãø chãút thay cho chũng ta - Ấoi lai con. Trong sæu sinh ra con vai trong mãui quan hãu vãii con ngæãii, Ấæic chũa trãii lai Cha, vai trong sæu hãnh ããung trong ããii sãung chũng ta ããø ban quyãon nãng vai biãun ããøi chũng ta, Ấæic chũa trãii lai Thãinh Linh .

Toim laui, nhãng danh xæng Cha, Con vai Thãinh Linh mãtaí nhãng vai troi cãiu chuãic hay sæu mãuc khãfi cuia Ấæic chũa trãii, nhãng nhãng danh xæng áuy khãng phãin áinh bãu ba chui chãút (an essential threeness) trong baín chãút cuia Ngaii. Cha nguũ yĩ vãø Ấæic chũa trãii trong mãui quan hãu gia ãçnh vãii loaui ngæãii. Con nguũ yĩ vãø Ấæic chũa trãii trong xãic thët vai Linh chè vãø Ấæic chũa trãii trong hoaũt ããung thuãuc linh. Chãong hãun mãüt ngæãii coi thãø coi ba mãui quan hãu coi yĩ nghãa hay ba chãic nãng - nhæ ngæãii ãiãøu hãnh, giaõo sæ vai cãu váun, nhãng váun chè lai mãüt ngæãii trong moüi yĩ nghãa. Khãng thãø khãong ãẽnh hay hãun chãu Ấæic chũa trãii vaio bãu ba chui chãút (an essenli...).

Kinh Thãinh ããong nhãút Cha vai Thãinh Linh lai mãüt vai nhæ nhau. Danh xæng Thãinh Linh chè ããø mã taí cha lai gç? Vç Ấæic chũa trãii lai Linh (Giàng 4:24) Thãinh Linh theo nghãa ãen lai Cha cuia Jãsus, vç Jãsus ãẽãuc hoãii thai bãfi Thãinh Linh (Mathiã1:18, 20). Khi Kinh Thãinh noii vãø con ngæãii Jãsus trong mãui quan hãu vãii Ấæic chũa trãii thç duing danh xæng Cha, nhãng khi noii vãø hãnh ããung cuia Ấæic chũa trãii trong viãuc taõo thãinh em beí Jãsus thç duing danh xæng Thãinh Linh ããø khãng coi sæu nhãom lãun vãø baín chãút siãu nhiãn, thuãuc linh cuia cãng taic nãoy .

Kinh Thãinh goüi Thãinh Linh lai Linh cuia Ấæic Giãhãva, linh cuia Ấæic chũa trãii vai Linh cuia Cha. Linh khãng phãii lai mãüt ngãi vẽ riãng biãüt vãii Cha nhãng coi liãn quan ããun hay lai baín thãø cuia Cha (Mathiã10:20). Kinh Thãinh qui nhiãøu cãng taic cuia Cha cho Linh, nhæ sæu sãung laui cuia Ấáúng Christ vai sæu nãui trui, an uí, thãinh hoia vai sæu sãung laui cuia tên hæiu .

Danh xæng “Con” ããi khi ãẽãuc nhãun mãũnh cãich riãng biãüt vaio nhãn taĩnh cuia Ấáúng Christ, nhæ trong” Sæu chãút cuia con Ngaii”(Rãma5:10). Thẽnh thoãng, danh xæng nãoy bao gãom cãi thãon taĩnh vai nhãn taĩnh, nhæ trong” vãø sau cãic ngæãii seí thãuy con ngæãii ngãoi bãn hæiu quyãon pheip cuia Ấæic chũa trãii vai ngæũ trãn máy tãe trãii mãi xuãung” (Mathiã 26:64). Tuy nhiãn, danh xæng nãoy khãng bao giãii ãẽãuc duing taĩch rãii vãii sæu thãinh nhuic thãø cuia Ấæic chũa trãii, vai cũng khãng bao giãii ãim chè vãø thãon taĩnh mãi thãii .

Cuũm tãe “ Ấæic Chũa Con” (God the son) vai “con ããii ããii” (eternal son) lai nhãng tãe khãng coi trong Kinh Thãinh, trãii laui Kinh Thãinh chè noii ããun” Con Ấæic chũa trãii” (Son of God) vai “Con Ấãuc sanh” (only begotten son). Con khãng ãẽãuc sinh ra mãüt cãich ããii ããii do tiãun trẽnh liãn tuic khoi hiãøu, trãii laui con ãẽãuc sinh ra do pheip laũ cuia Linh trong tãe cung cuia Mari. Con ããi coi sæu khãfi ããøu, tãeic lai vaio luic. Thãinh nhuic thãø (Luca1:15), Galati4:4, Hãbãrã1:5). Con ãẽãuc sinh ra mãüt lãon, chãe khãng phãii hai lãon nhæ tên ãiãøu Athanasian (Athanasian Creed) chui trãẽng .

Mãüt ngayi kia, kãu hoaũch cãiu chuãic cuia Ấæic chũa trãii váun ãẽãuc chẽnh Ngaii mãuc khãfi trong xãic thët seí hoãn táút. Ấæic chũa trãii seí tiãúp tuic mãuc khãfi chẽnh mẽnh Ngaii qua thãn thãø con ngæãii vinh hiãøn, bãüt tãe cuia Ấáúng Christ nhãng vai troi trung gian cuia con seí chãúp dãeít. Jãsus Christ seí cai trẽ ããii ããii, khãng nhæ con, nhãng nhæ Ấæic chũa trãii, Cha, Ấáúng Taõo Hoia vai Chũa cuia moüi ngæãii (Icãr 15:28) .

“ Lãii” (Word) trong Giàng ãoãun 1 coi liãn quan thãu naõo vãii con? Mãuc duì hai tãe ngãe nãoy ããøu chè vãø Jãsus Christ, nhãng” Lãii” khãng tãẽng ãẽãng vãii “Con”, vç chãe sau giãii hãun trong sæu thãinh nhuic thãø, coi chãe trãeic thç khãng phãii. Trong Cãuũ xãic Lãii cuia Ấæic chũa trãii (Dabar) khãng phãii lai mãüt ngãi vẽ riãng biãüt nhãng lai lãii phãin cuia Ấæic chũa trãii hay Ấæic chũa trãii baìy

toí chênh mçnh Ngài (thi thiãn107:20; Ấsai55:11). Áúi vãi ngæài Hilaúp, Lãi (Logos) khãng pháí lai müt ngãi về riãng biüt, nhæng lý leí (reason) lai nguyãn tãc ãiãou khiãon của vú trũ. Danh tæi Logos coi thãø coi nghóa lai tæ tæáing (lãi nõi chæa diãn ãút - unexpressed word) cũng nhæ lãi nõi vai hành ãüng (lãi nõi ãi diãn ãút - expressed word) .

Trong Giãng1, Lãi lai sæu tæu bãy toí của Áæic chũa trãi hay sæu toí mçnh ra. Træãic khi thãnh nhuüc thãø, Lãi lai tæ tæáing, kãu hoaúch, lý leí, hay tám trê của Áæic chũa trãi chæa diãn ãút, Lãi ái vãi Áæic chũa trãi khãng giãung nhæ lai müt ngãi về riãng biüt nhæng lai chênh Áæic chũa trãi - coi liãn quan chãut cheí vãi Áæic chũa trãi nhæ lãi nõi của müt ngæài liãn quan chãut cheí vãi ngæài áúy. Thæí tæu tæi ngæi của tiãung Hilaúp ãiãng ãæãuc nhãun mãnh:” Lãi lai chênh Áæic chũa trãi” (The word was God Himself) (Giãng1:1, Amplified). Kyi haũn ãæãuc troũn Áæic chũa trãi bãy toí chênh mçnh Ngài trong xãic thët (Itim3:16). “Lãi ãæãuc laim nãn xãic thët” trong ngãi về Jãsus Christ (Giãng1:14). Lãi ãæãuc bãy toí trong Con .

IV. NHÁN TÃNH CỦA CHỮA JÃSUS CHRIST . The Humanity of Jesus Christ

Kinh Thãnh cãng bãu vãø nhãn tãnh hoãn haío vai chán thæüc của Chũa Jãsus (Rãm1:3; Hãbãrã2:14-17; 5:7-8). Tuy nhiãn, chũng ta cãon xãic ãenh nhæng thãnh phãon thiãút yãu của con ngæài mãi Ááung Christ ãiã coi: Xãic thët, thãn thãø, linh, hãon, tám trê, yí chê (18) .

Chũa Jãsus væia lai con của Áæic chũa trãi vai con của loài ngæài. Ngãi lai con ãüic sanh của Áæic chũa trãi vç linh của Áæic chũa trãi ãiã tãou nãn sæu thoi thai.Ngãi lai con của loài ngæài vç Ngãi coi müt bãy meü loài ngæài .

“ Con trai của” (Son of) cũng coi nghóa lai “coi bãin chãut hay tênh chãut của” nhæ”con trai của sãum seít” “con trai của Bãlian” vai “con trai của sæu an úí”. Chũa Jãsus ãiã coi toãn thãø bãin chãut của Áæic chũa trãi cũng nhæ toãn thãø bãin chãut của loài ngæài. “Con của Áæic chũa trãi” khiãun chũng ta læu yí ãiãun thãon tãnh của Ngãi cũng nhæ nhãn tãnh của Ngãi vç khãng ai coi thãø giãung nhæ Áæic chũa trãi vãø moüi müt, bçnh ããong vãi Áæic chũa trãi, hay coi hoãn cãnh bãin chãut của Áæic chũa trãi nãu khãng pháí lai chênh Áæic chũa trãi (Ấsai46:9; 48:11; Giãng5:18). Sæu nhãun diãn Chũa Jãsus lai con của Áæic chũa trãi coi müt khãng hai mang yí nghóa Ngãi lai Áæic chũa trãi trong xãic thët .

Chũa Jãsus lai con ngæài troũn veũn. Ngãi khãng pháí lai Áæic chũa trãi hai sinh khê vaio trong con ngæài. Ngãi thæüc sæu lai Áæic chũa trãi thãnh nhuüc thãø – Áæic chũa trãi nãui trũ vai bãy toí chênh mçnh Ngãi trong nhãn tênh thæüc sæu, vãi tãut cái bãin chãut của con ngæài. Nãu Ngãi khãng coi ããoy ãiã bãin chãut con ngæài,thç sæu thãnh nhuüc thãø seí khãng coi thãut vai sæu cæiu chũuc seí khãng hoãn tãut .

Bãin chãut con ngæài chán thãut của Ááung Christ coi nghóa lai Ngãi khãng coi bãin chãut tãui læui,vç bãin chãut tãui læui khãng pháí lai phãon nguyãn thuyí của doing giãung loài ngæài. Ngãi chêu tãut cái nhæng yãu ãiãu vai thæí thãich của loài ngæài nhæng Ngãi khãng phaũm tãui (Hãbãrã4:15). Ngãi khãng phaũm tãui vai tãui læui khãng ái trong Ngãi (Iphierã2:22; I giãng3:5) .

Cãon pháí phãn biüt rõi rãing giãfa thãon tãnh vai nhãn tãnh của Ááung Christ. Mãuc dui Chũa Jãsus væia lai Áæic chũa trãi vai con ngæài trong cùng müt lúc, nhæng ãiã khi Ngãi nõi hay hành ãüng theo quan ãiãom con ngæài vai ãiã khi theo quan ãiãom của Áæic chũa trãi. Theo lãui của Henry Thiessen.” ãiã lúc Ngãi hành ãüng theo sæu tæu yí thæic của con ngæài lúc khãic læui theo bãin chãut thiãn thæãung, nhæng hai bãin chãut nãoy khãng bao giãi tæãng phãin” (19). Chũng ta khãng thãø naio so sãinh cãich hæiu lý sæu hiãun hæiu của chũng ta hay kinh nghiãum của chũng ta vãi Ngãi ãæãuc.

Nhưng gạc dể dàng nhê lau lũng hay bấu khai thì nầu aip duong cho con ngêaii bçnh thêaiing thç trấi thành coi thỏ hiâu êêaiic khi chuing ta nhçn trong aiâu kiâu của Áaiing vâu lai Áêic chuiã trấi troin veun vai con ngêaii troin veun trong cuing maut luic.

Chông haun, lai con ngêaii Ngaii nguí trong luic nây, nheng lai Áêic chuiã trấi Ngaii laim pheip lau deup yãn can baio trong phuit sau aoi. Trãn Tháup Têu Giaí, tæi sæu yâu auaii của con ngêaii Ngaii noií. "Ta khai" Nheng khi Chuiã Jásus phaín. " Tãui ngêaii aiê aiêaiuctha" Ngaii phaín bàng tháøm quyãon vai quyãon nang của Ngaii lai Áêic chuiã trấi. Khi Kinh Thaiñh noií Áaiing Christ chêu chãút, aiâu aoi chê liãn quan aiãn sæu chãút của con ngêaii mai thãi, coiñ tháon taiñh khäng thỏ naio chãút êêaiic. Khi Kinh Thaiñh noií ràong Áaiing Christ ái trong loing tên hæu, aiâu aoi aim chê vã Thaiñh Linh thiãn thêaiing của Ngaii .

Phái lai con ngêaii, Chuiã Jásus mõi coi thỏ êêaiic sinh ra, lãn lãn, bê ma quyí caim dàu, aoií, khai, maut moií, nguí, cáou nguyãun, bê aiainh aiúp, chãút, khäng biãút gç cáí, khäng coi moií quyãon bênh, tháup hãn Áêic chuiã trấi, vai trấi nãn tai tãi. Phái lai Áêic chuiã trấi, Chuiã Jásus mõi coi thỏ hiâu hæu tæi coi aií aií, khäng hã thay aiái, coi thỏ auaii quyí bàng quyãon nang của Ngaii, lai baiñh sæu sãung, ban nêaiic sæu sãung, ban sæu yãn nghê thuaiic linh, deup yãn can baio, aiip lai cáou nguyãun, chêia laiñh ngêaii bãnñh, khiãn thán thỏ Ngaii tæi chãút sãung laií, tha thêi tãui laií, biãút táút cáí moií sæu, coi moií uy quyãon, aiông nháút chênñ mçnh Ngaii vãi Áêic chuiã trấi, lai vua trãn muãn vua. Trong con ngêaii bçnh thêaiing, hai baiñg laiút kã máu thuaiun nây khäng thỏ naio chãúp nháun lãn nhau, nheng Kinh Thaiñh quy cáí hai cho Chuiã Jásus, baiy toi baiñ chãút læiing diãn của Ngaii .

Sæu phãn biãút giêia nhãn taiñh vai tháon taiñh nây giái thêch sæu phãn biãút của Kinh Thaiñh giêia Cha vai Con. Bấu cæi nã læuc naio nhòm phãn chia nhãn taiñh vai tháon taiñh laim hai thán vê thç seí rã vaio trêaiing hãup"traiñh voi dæa của thuyãút Áêic chuiã trấi ba ngái". Laií"gåup voi dæia của thuyãút xem nhê Áêic chuiã trấi Duy Nháút ". Nhiâu luaiun chêing của thuyãút Áêic chuiã trấi ba ngái khäng aiing væing ngay cáí khi khai sait trong quan aiãøm giãio lyí ba ngái của Cã Áaiic Giãio. Chông haun, nhiâu ngêaii theo thuyãút ba ngái noií ràong hai yí muãn của Cha vai Con aií hoií phái coi hai thán vê thiãn thêaiing nheng trong Hãui NGHê toaiñ cáou Cã Áaiic Giãio lãn thêi 6 baiñ vã giãio lyí ba ngái (constantinope, A. D. 680) nhçn nháun ràong Áaiing Christ coi hai yí muãn nheng chê lai maut thán vê .

Mâuc dui chuing ta phái phãn biãút nhãn taiñh vai tháon taiñh của Áaiing Christ, nheng chuing ta khäng thỏ naio taiç rã hai aiâu nây. Nhãn linh của Ngaii vai Linh thiãn thêaiing lai hai aiâu bấu khai phãn li. Tháút vâu, coi thỏ noií chênñ xaiç lai khêa caunh con ngêaii vai khêa caunh Thiãn Thêaiing của Linh Duy Nháút của Ngaii. Mâuc dui hai yí muãn riãng biãút coi thỏ hiâu diãn trong Áaiing Christ - thiãn thêaiing vai con ngêaii, nheng hai aiâu nây khäng bao giã máu thuaiun. Dui Áaiing Christ sãung nhê maut ngêaii, nheng Ngaii luãn yí thêic vã tháon taiñh của Ngaii .

Vai aioun trong Kinh Thaiñh mã tai sæu hiãup nháút bấu khai phãn li trong Áaiing Christ. (Xem Giàng1:1, 14, 10:30, 38, 14:10-14). Roi ràing lai Áêic chuiã trấi aiê thiãút lãup sæu hiãup nháút aií aií nây nãn tên chãút can baiñ của Áaiing Christ seí khäng thay aiái (Hãbãrã13:8) Ngaii vauñ luãn luãn lai Áêic chuiã trấi vai con ngêaii hiãup nháút

Trong Giàng10:30 Chuiã Jásus aiê khäng noií"Ta lai Cha" nheng noií"Ta vãi Cha lai maut". Do aií Ngaii khäng nhêing aiông nháút mçnh vãi Cha nheng cuing noií aiãn sæu kãut hãup của tháon taiñh vai nhãn taiñh trong chênñ mçnh Ngaii. Ngaii khäng chê lai Cha khäng tháuy aiêaiic, mai Ngaii lai Cha ái trong Con, tháon taiñh trong xaiç thêt . Ngaii khäng noií"Cha vai Ta nháút trê nhê maut ngêaii" nhê thãui Ngaii vai Cha lai hai thán vê riãng biãút kãut hãup trong maut muic aiêch. Trai laií, Ngaii noií ràong Cha aiê kãut hãup vãi nhãn taiñh aiê hçnh thành maut nhuic thỏ - Jásus Christ, Áêic chuiã trấi Chuiã tã thaiñh nhuic thỏ .

V. DANH XÆNG CUÍA ÂÆÏC CHUÏA TRÀI. The Name of God

Cái cæu æãic vai tán æãic âãou nháun maũnh giaïo lyï vão danh xæng cuía Âæic chuïa trài. Theo tæ tæáing Kinh Tháinh tân cuía mãüt ngæãii lai pháon mải ráung cai tênh cuía ngæãii áúy, vai danh xæng cuía Âæic chuïa trài tiãu biãøu cho sæu hiãun diãun, tênh cháút, quyãon nang, vai uy quyãon cuía Ngài (Xuáút6:3; 9:16; 23:21; Icaïcvua8:27-29). Trong cæu æãic, Giãhãva lai danh tháinh, cæu chuäüc cuía Âæic chuïa trài vai danh Duy Nháút mai Ngài phán biãút chênh mçnh vãi caic tháon giaï dái khaic(xuáút6:3-8; Áútsai42:8). Cæu æãic cüing duing mãüt säu tân keip vão Âæic chuïa trài âãø baiy toí nhæing khêa caũnh cuía baïn cháút Ngài .

Trong tán æãic, Âæic chuïa trài duing mãüt tân mãii ai keim theo vãi viãuc Ngài baiy toí chênh mçnh trong xaic thêt. Tân aoï lai Jãsus, bao gãom vai thay thãu chæi Giãhãva vai táút cai nhæing tân keip, vç chæi Jãsus coi nghêa æen lai”Giãhãva cæu Chuïa” hay”Giãhãva lai sæu cæu räui”. Danh xæng náy baiy toí ràong Âæic chuïa trài âãun ái vãi chüing ta vai trãi nãn cæu Chuïa cuía chüing ta(Mathiã1:21,23). Mãuc duì coi nhæing ngæãii khaic mang tân Jãsus, nhæng Chuïa Jãsus Christ lai Ááúng Duy Nháút thæuc sæu hiãun thán cho danh xæng áúy.

Chuïa Jãsus lai tân cæu chuäüc cuía Âæic chuïa trài trong tán æãic. Aoï lai danh xæng chè vão quyãon nang vai uy quyãon, danh xæng cæu äãü, danh xæng ææãuc ban cho äãø tha thæi täüi läüi vai danh cao nháút ææãuc baiy toí Giàng14:14; Cängvuũ4:12; 10:43; Philip2:9-10). Khi coi træãing hãüp khiãu khêch äãun danh Âæic chuïa trài, Cã Ááúc Nhán duing danh Chuïa Jãsus nhæ lai mãüt biãøu hiãun ææic tin nãi Ngài,váng theo lãii cuía Ngài (Cälãse3:17).

Hãüi tháinh äãou tiãn äãi cáou nguyãun, rao giaïng, daũy dàu, chæia bãũnh, thæuc hiãun pheip lau, äüãøi quyí vai làm baptem trong danh Chuïa Jãsus. Hoü khæãit tæi viãuc khäng noiï äãun danh Ngài, vai vui mãeng khi ææãuc kãø lai xæing äãing cho viãuc chêu khø vç danh Ngài .

Danh cuía Jãsus khäng pháii lai cáu tháon chüi, viãuc kãu cáou danh Ngài chè coi hiãu quái khi coi ææic tin nãi Chuïa Jãsus vai coi mãüi quan hãu vãi Ngài (Cängvuũ3:16; 19:13-17) .

Cha ææãuc baiy toí cho chüing ta trong danh Jãsus, Con ææãuc ban cho danh Jãsus vaio lüic sinh ra, vai Tháinh Linh äãun vãi chüing ta trong danh Jãsus (Mathiã1:21; Giàng5:43; 14:26; 17:6). Nhæ váúy,” danh (ái säu êt) cuía Cha, vai cuía Con, vai cuía Tháinh Linh” (Mathiã28:19) lai Jãsus (Luca24:47). Hãüi tháinh cuía caic sæi äãø hoãn tháinh caich äüing äãon nhæing sæu daũy baío cuía Ááúng Christ bàong sæu làm baptem cho táút cai nhæing ngæãii mãii tin trong danh Jãsus” (Cängvuũ2:38; 8:16; 10:48; 19:5; 22:16) .
(20)

VI. GIAÏ THÊCH MÄÜT SÄÜ ÂOÄUN CUÍA TÁN ÆÆÏC . Explanations of New Testament Passages

Chüing ta háy phán têch mãüt säu äoäun vãn trong tán æãic mai nhæing ngæãii theo thuyãút ba ngãi thæãing sæi duing äãø pháii nháun giaïo lyï Âæic chuïa trài Duy Nháút (21) .

Pheip Baiy tem cuía Ááúng Christ khäng giãii thiãu cho nhæing khain giaï nhiãüt tçnh ngæãii Do Tháii mãüt giaïo lyï mãii vão säu nhiãou trong Âæic chuïa trài chüi tãø, nhæng noiï giaïi thêch uy quyãon cuía Chuïa Jãsus lai Ááúng Mã si, Ááúng ææãc xæic dáou, chim bãø cáu lai dáúu hiãu cho Giàng, vai tiãúng noiï lai dáúu hiãu cho dán chüing. Sæu hiãou biãút äüing dàon vão sæu vã säi báút täüi vai sæu vã säi báút

nàng của Ấc chúa trời loài trời mới vì niềm cho rờng tiếng nói trời trời vai chim bả cáu àoì hoì phải coi nhẽng thán vẽ riãng biãút .

Nhẽng danh xẽng sáu nhiãu chẽ vão Ấc chúa trời bãy toí nhẽng thuãuc tẽnh, vai tròi vai nhẽng mõi quan hãu. Chãong hãn, ICãr13:14 mã taí ba khẽ caũnh hay ba cãng viãuc của Ấc chúa trời - án ãiãon, tẽnh yãu, vai sẽu thãng cãng - vai liãn kãut chũng vãu nhẽng danh xẽng hay tãn goũ tẽng hãp trẽuc tiãup nhãút - Chũa Jãsus Chrẽst, Ấc chúa trời vai Thãnh Linh. Cũng vãu, I phierã1:2 ãão cãp ããun sẽu biãút trẽuc của Ấc Chũa Cha, sẽu nãn thãnh của Thãnh Linh vai huyãút của Chũa Jãsus .

Nhẽng phãon tham khaío sáu nhiãu vão Ấc chúa trời vai Chũa Jãsus Christ trong tãn sãic nhãun mãnh rãong khãng nhẽng chũng ta phải nhẽn biãút mãit Ấc chúa trời chãn thãon của Cẽu sãic - nhẽng chũng ta coi phải nhẽn nhãun sẽu bãy toí của Ngãi trong xãic thẽt, lài Chũa Jãsus Christ. Sẽu cẽu chũc khãng chẽ ããun vãu chũng ta cãich ããn giãnh chẽ vẽ Ấc chúa trời lài Linh, nhẽng coi ããuc biãút qua sẽu chãut chũc tãu của con ngẽi Jãsus. Nhẽ vãu, ãão ããuc cẽu chũng ta phải biãút “Ấc chúa trời chãn thãon Duy Nhãút “ vai Chũa Jãsus Christ lài Ấc Ngãi sai ããun (Giãng17:3) .

Yĩ niãum nãoy cũng giãi thẽch lài chão thãm tiãu biãu trong cãic thẽ tên của sãi ãão Phão là:” Nguyãon cho anh em ããuc án ãiãon vai sẽu bẽnh an tẽi nãi Ấc chúa trời, Cha chũng ta vai tẽi nãi Ấc Chũa Jãsus Christ “. Nãu theo thuyãút ba ngãi, ãi ããy chũng ta mong ããu sẽu ãão cãp ããun Thãnh Linh .

Tẽng tẽu Itim2:5 coi chẽp.” Mãit Ấc chúa trời vai mãit Ấc Trung Bão giãi Ấc chúa trời vai loài ngẽi, con ngẽi Jãsus Christ”. Nãu coi mãit thán vẽ thiãn thẽãung thẽ hai ããong ããong vãu thán vẽ thẽ nhãút, thẽ thán vẽ ãy khãng thão lài Ấc Trung Bão vẽ thán vẽ ãy cãon mãit ai àoì laim trung gian giãi Ngãi vai nhãn loài tãu lài giãung nhẽ thán vẽ thẽ nhãút laim, con ngẽi vã tãu Jãsus Christ ãi trãi nãn của lâu hy sinh cho tãu lài lài Ấc Trung Bão.

Nhẽng chãu tham khaío sáu nhiãu vão Cha vai Con trong cãic sãich Phũc ãm bãy toí nhãn tãnh thãut sẽu của Chũa Jãsus, vẽ Con lài con ngẽi mãi Ấc chúa trời nãu trũ. Chũa Jãsus vẽi lài Cha vai Con, nhẽng hai tẽi ngẽi nãoy khãng tẽng ããng vãu nhau. Chũng ta khãng nói rãong Chũa Cha lài Chũa Con, nhẽng Chũa Cha ãi trong Chũa Con. Chãong hãn, Chũa Cha (Linh) khãng chãut, nhẽng Chũa Con (nhãn tãnh) chẽu chãut .

Nhẽng lài cãu nguyãn của Ấc Christ bãy toí sẽu chiãun ããu vai sẽu thuãon phũc của yĩ mãun con ngẽi. Chũa Jãsus cãu nguyãn nhẽ mãit con ngẽi thẽuc sẽu, chẽ khãng phải nhẽ mãit thán vẽ thiãn thẽãung thẽ hai, vẽ theo ãẽnh nghẽ Ấc chúa trời khãng cãon cãu nguyãn. Nhẽ Stagg ãi giãi thẽch :

Nhẽng lài cãu nguyãn của Chũa Jãsus thuãuc vão sẽu mãu nhiãum của sẽu thãnh nhũc thão, chẽ khãng phải lài sẽu phãn chia laim ba mãit trong Ấc chúa trời. Jãsus Christ lài mãit con ngẽi thãut sẽu cũng nhẽ Ấc chúa trời thẽuc sẽu, vai tẽi nhãn tãnh àoì Ngãi ãi cãu nguyãn. Tãu ãy ãẽng hiãu rãong coi mãit Ấc chúa trời cãu nguyãn vãu Ấc chúa trời khãic, hay mãit phãon của Ấc chúa trời cãu nguyãn cũng mãit phãon khãic của Ấc chúa trời. Chũng ta cãon hiãu rãong nhẽng lài cãu nguyãn nãoy phãit xuãut tẽi ããi sãung của mãit con ngẽi thãut, mãit ããi sãung mãi trong àoì chẽ mãit mẽnh Ấc chúa trời hiãun diãun (22).

Chũa Jãsus thẽãng trẽnh bãy rãong Chũa con thãup hãn Chũa Cha vão quyãon nàng, uy quyãon vai sẽu hiãu biãút. Trong nhẽng trẽãng hãp àoì Ngãi nói vão nhãn tãnh của Ngãi. Nãu nhẽng vẽ du ãão ããuc ãão ãão toí nhiãu thán vẽ, thẽ nhẽng vẽ du ãão phải thiãut lãp sẽu phũ thuãuc của thán vẽ nãoy vai thán vẽ khãic, nhẽ thãu laũ ngẽuc vãu gião lý ba ngãi ããong ããong .

Nhêing phãon mã tãt khaiç noii vãø sæu thãng cãng vai tçnh yãu giãfia Cha vai Con cho thãuy sæu kãút hãúp cuía thãon tãnh vai nhãn tãnh trong Ấúng Christ. Nãuu ãæãuc ðuøng ããø chè vãø sæu phãn biãút cuía nhêing thãn vë, thç nhêing phãon mã tãt nãoy phãt thiãút lãúp nhêing trung tám phãn biãút cuía yĩ thãic trong Ấæic chuĩa trãit chui tãø, mãi ãiãöu nãoy laui ãuøng trong ãa thãon giãio.

Phãon mã tãt vãø Thãinh Linh laii” Ấúng An Uii khaiç” trong Giàng14:16-18 chãeing toí coi sæu khaiç nhau vãø hçnh thãic cuía mãui quan hãu, coi nghãa laii Ấúng Christ trong Thãinh Linh chãe khãng phãt trong xãic thët .

Giàng 17 noii vãø sæu vinh hiãøon cuía Ấúng Christ vãii Chuĩa Cha trãæic khi sãing thãu. Sæu vinh hiãøon nãoy coi liãn quan ããun sæu chëu ãoøng ãinh, sæu sãung laui vai sæu thãng thiãn sãøp ããun vãun laii chãæng trçnh cuía Ấæic chuĩa trãit trãæic khi taøu ðæung vuĩ truũ (Iphi1:19-20). Laii mãüt ngãæii, Ấúng Christ cãou xin Chuĩa cha hoãn thãinh kãu hoãich. Ngãii khãng noii vãø sæu vinh hiãøon cuía Ngãii nhæ Ấæic chuĩa trãit, vç Ngãii luãn luãn coi ãiãöu ãoi vai Ngãii khãng cãon ai ban laui ãiãöu ãoi cho Ngãii. Hãn nãfia, phãon sau trong ãoãun nãoy Ngãii noii vãø sæu ban phãit vinh hiãøon nãoy (tãeiclaì, sæu vinh hiãøon coi liãn quan ããun sæu chëu ãoøng ãinh, sæu sãung laui vai sæu thãng thiãn sãøp ããun cuía Ngãii) cho cãic mãn ããu cuía Ngãii, nhæng Ấæic chuĩa trãit chàong bao giãit chia seĩ sæu vinh hiãøon thiãn thãæung .

Giàng 17 cuøng noii vãø sæu hiãúp nhãút cuía con ngãæii Christ vãii Chuĩa Cha. Laii mãüt ngãæii, Ấúng Christ laii mãüt vãii Ấæic chuĩa trãit trong tám trë, muïc ãech, yĩ muãun vai chũng ta coi thãø hiãúp nhãút vãii Ấæic chuĩa trãit trong yĩ nghãa nãoy. Tuy nhãn, nhêing ãoãun khaiç ðãuy ràong Ấúng Christ laii mãüt vãii Ấæic chuĩa trãit theo yĩ nghãa mãi chũng ta khãng thãø trãit thãinh ãæãuc, ãoi laii Ngãii chënh laii Ấæic chuĩa trãit .

“ Ấæic chuĩa trãit laii cha cuía Chuĩa Jãsus Christ chũng ta” chè vãø mãüt giao æãic quan hãu, giãúng nhæ” Ấæic chuĩa trãit cuía Apraham”. ãiãöu nãoy nhãøc nhãit chũng ta ràong nhêing lãii hæia vãø Ấúng Christ chiãun thãong nhæ mãüt ngãæii vãtãui ããt coi sãon tãe Ấæic chuĩa trãit cho nhêing ngãæii coi ãæic tin nãi Ấúng Christ .

sæu hãu mçnh cuía Ấúng Christ ãæãuc mãtãt trong Philip2:6-8 khãng coi nghãa laii Ấúng Christ trãit nãn trãúng khãng vãø nhêing thuãuc tênh cuía thãon tãnh nhæ vã sãĩ bãút taui, vã sãĩ bãút nãng, vã sãĩ bãút tri, nãuu thãu thç bãy giãit Ấúng Christ seĩ laii mãüt nãfia cuía Ấæic chuĩa trãit (demigod). Linh cuía Ấæic chuĩa trãit gãom toim moii thuãuc tãnh cuía Ấæic chuĩa trãit trong khi Ngãii bãy toí moii ããuc tênh cuía Ngãii trong xãic thët. ãoãun vãn nãoy nguũ yĩ vãũ nhêing hãun chãu mãi Ấúng Christ chãúp nhãun vaio mçnh trong mãui quan hãu vãii sæu sãung loãii ngãæii cuía Ngãii. Trong cuãuc sãung vai chãeic vuũ trãn trãon gian cuía Ấúng Christ, Ngãii ããt tãu nguyãun tãe boĩ sæu vinh hiãøon, cao quyĩ vai ããuc quyãon thiãn thãæung cuía Ngãii. Ngãii laii Ấæic chuĩa trãit thãuc sæu nhæng cuøng laii con ngãæii thãuc sæu, vai Ngãii ããt sãung nhæ mãüt tãi tãi. Thãn vë vãun laii sæu kãút hãúp cuía thãon tãnh vai nhãn tãnh ããt bçnh ããong vãii Ấæic chuĩa trãit vai phãit xuãút tãe Ấæic chuĩa trãit, nhæng ããt sãung cãich tãom thãæing vai vãng phuic cho ããun chãút .

Nhãi Con mãi Ấæic chuĩa trãit ðæung nãn cãic thãu giãit (nghãa ãen,” nhêing thãii ããui”) (Hãbãrã1:2). Chãøc chãon Linh cuía Ấæic chuĩa trãit vãun sau nãoy ãĩ trong Chuĩa Con laii Ấúng Taøu Hoĩa. Hãn nãfia, Ấæic chuĩa trãit ããut toãn thãø cãng viãuc taøu ðæung vaio sæu bãy toí Chuĩa Con trong tãæng laii. Ngãii taøu ra hçnh ãinh Chuĩa Con. Ấæic chuĩa trãit biãút trãæic ràong loãii ngãæii seĩ phãum tãui, nhæng Ngãii cuøng biãút trãæic ràong qua Chuĩa Con hoũ seĩ ãæãuc cãiu vai seĩ hoãn thãinh muïc ãech nguyãn thuyĩ cuía Ngãii trong sæu taøu ðæung. Mãuc ðui, Ấæic chuĩa trãit ããui ããun ãuøng thãii ãiãøm mãii tiãúp nhãun con ngãæii, nhæng Ngãii vãun coi kãu hoãich tãe coi ããii ããii. Chiãn Con vãun” ãæãuc biãút trãæic buãøi sãing thãu, mãi vaio rãút cãic thãii kyĩ mãii ãæãuc toí ra vç anh em” (Iphierã1:19-20) .

Chuĩa Jãsus ãĩ bãn hæiu Ấæic chuĩa trãit. Cuũm tãe nãoy khãng chè vãø mãüt vë trë vãút lyĩ cuía hai hæiu thãø coi hai thãn vë, vç Ấæic chuĩa trãit laii Linh vai khãng coi thãn thãø vãút lyĩ ngoãii Chuĩa Jãsus Christ. Nãuu nghë ràong coi hai hæiu thãø thç quan ãiãøm nãoy chàong khaiç gç niãøm tin coi hai Ấæic

chúa trời (Two Gods). Trời lài cuôm tæi náoý lài máüt thành ngæi trong Cæu æäic nguü yì rònng Ááung Christ chiáum hæu táút cái quyãon nàng, uy quyãon, vinh hiãon vai sæu æu viãút của Áæic chúa trời (Xuáút15:6; Mathiã26:64-65; Cängvuü2:34). Cuôm tæi àoï cứng mã táí vai troì trung gian hiãun taüi của Ngài (Räma8:34; Hãbãrã8:1). Átiãn ääi khäng nhçn tháúy hai thán vè thiãn thæãung, äng tháúy Ááung Christ äæäuc nháuc lãn chiáúu säng sæu vinh hiãon của Áæic chúa trời, vai äng kãu cáou cüng Áæic chúa trời rònng.” Laýu Chúa Jãsus xin tiãúp láúy linh häon tãii” (Cängvuü7:55-60) .

VII. KÃÚT LUÃN . Conclusion

Chüing ta coi thãø nháun diãun báun chuí äão chênh trong pháon mã táí của Kinh Thãinh vãø sæu thành nhuüc thãø:(1) thãon tãinh hoãn toãn troün veün của Chúa Jãsus Christ. (2) nhán tãinh hoãn toãn vã tãüi của Chúa Jãsus Christ (3) coi sæu phán biãút roì rãng giãia nhán tãinh vai thãon tãinh của Chúa Jãsus Christ, nhæng (4) khäng thãø nãoi tãich rãii sæu hiãúp nháút của thãon tãinh vai nhán tãinh áí trong Chúa Jãsus Christ .

Chúa Jãsus lài sæu toãn veün của Áæic chúa trời nãüi truì trong nhán tãinh hoãn háo vai Ngài tæu báiy toí lài máüt con ngæãii troün veün. Ngài khäng pháii lài máüt ngæãii táom thæãing, máüt næia Áæic chúa trời (demigod) máüt thán vè thæi hai “trong” Áæic chúa trời chuí tãø, máüt thán vè taúm thãii láúy bãit máüt säu thuãuc linh thiãn thæãung. Áæic chúa trời biãún äãøi thành xaic thët, sæu màuc kháii máüt pháon của Áæic chúa trời, thán thãø con ngæãii äæäuc Áæic chúa trời laim nãn säung äãüing, hay Áæic chúa trời tam thãii ngæu trë trong máüt con ngæãii riãng biãút. Chúa Jãsus lài sæu thành nhuüc thãø - sæu hiãun thán - của máüt Áæic chúa trời .

Nhçn nháun cái hai thãon tãinh vai nhán tãinh của Chúa Jãsus Christ ráút cáon thiãút cho sæu cæiu rãüi (Giãng8:24; Igiãng4:3) nhæng sæu hiãøu biãút lýi trë vãø giãio lýi Áæic chúa trời Duy Nháút thç khäng. Con ngæãii äæäuc tãii sanh khi hoü àn nãn, tin nháun Ááung Christ vai váng theo phuic ám của Ngài, báii àoï tin cáuy rònng Ngài vãia lài Áæic chúa trời vãia lài con ngæãii, cho duì sæu hiãøu biãút của hoü vãø Áæic chúa trời Chuí Tãø coi häun chãú, khäng troün veün .

Trãii vãii thuyãút ba ngãi, giãio lýi Áæic chúa trời Duy Nháút xaic nháun nhæng äiãøm sau: (1) Áæic chúa trời lài Ááung khäng äæäuc phán chëa thành säu læãung bàong sæu phán biãút cáic ngãi riãng reí (2) sæu hãúp nháút của Áæic chúa trời khäng coi gç lài máou nhiãúm cái (3) Chúa Jãsus lài sæu hoãn toãn troün veün của Áæic chúa trời trong xaic thët, Ngài lài Äläim, Áæic Giãhãva, Cha, Lãii vai Thãinh Linh (4) Con Áæic chúa trời äæäuc sinh ra theo xaic thët vai khäng hiãun hæu áí coi äãii äãii thuãuc quãi khãii - tæi ngæi náoý nguü yì vãø sæu thành nhuüc thãø của Áæic chúa trời lài Ááung Christ (5) Lãii khäng pháii lài thán vè riãng biãút, nhæng lài tám trë, tæ tæãng, kãu hoaüch vai sæu màuc kháii của Áæic chúa trời (6) Jãsus lài tãn Áæic chúa trời äæäuc báiy toí trong Tãn æäic, vai tãn áúy tiãu biãøu cho sæu cæiu rãüi, quyãon nàng, vai uy quyãon tæi Áæic chúa trời (7) chüing ta nãn nhãn danh Chúa Jãsus äãø laim bãip tem bàong næãic.(8) chüing ta cháúp nháun sæu hiãun diãun nãüi truì của Ááung Christ vaio äãii säung chüing ta khi chüing ta äæäuc äãóy dáuy Thãinh Linh (9) chüing ta seí tháúy máüt thán vè áí thiãn äãing : Áúy lài Jãsus Christ .

Giãio lýi Áæic chúa trời Duy Nháút báø vãü Cã äãuc Giãio của Kinh Thãinh êt nháút bàong ba cáich: (1) Nõi khãüi phuic nhæng tæi ngæi của Kinh Thãinh vai khuãn máou của tæ tæãng vãø äãø tãii Áæic chúa trời Chuí Tãø, thiãút lãúp roì rãng Cã äãuc Giãio của Tãn æäic lài sæu kãu thæia thuãuc linh của Do Thãii giãio của Cæu æäic.(2) nõi xaic nháun thãon tãinh troün veün của Jãsus Christ, báiy toí nguãon gãuc chênh của Ngài Vai (3). Nõi äãüt sæu nháun mãnh của Kinh Thãinh vaio danh Chúa Jãsus, laim cho quyãon nàng của danh Ngài hiãüu quãi cho tên hæu .

Giãio lýi Áæic chúa trời Duy Nháút nháun mãnh rònng Ááung Taüo Hoia của chüing ta cüng lài cæiu Chúa của chüing ta. Chênh Áæic chúa trời mãi chüing ta pháum tãüi cüng Ngài cüng lài Ááung tha

thæi tãui lãui cho chũng ta. (Tháút váuy, khãng ai kháic coi quyãon tha thæi tãui lãui cho chũng ta ngoãui trãe Ááúng làm ra luáút pháip mai chũng ta vi pháum). Áæic chuía trãii yãu thæãng chũng ta nhiãou áãún nãui Ngãii áãi áãún trong xaïc thêt áãø cãiu chũng ta. Ngãii ban chênh mçnh Ngãii, Ngãii khãng sai mãüt ai kháic (ICor 5:19) .

Hãn næia, Ááúng Taou Hoia - cãiu Chuía cuía chũng ta cũng lai Thãinh Linh nãui trui lãn lãn giuip áãi chũng ta. Træãic hãüt Áæic chuía trãii daũy cho chũng ta biãút caich sãung vai sau áoi áãún sãung giaia chũng ta. Lai con ngæãii, Ngãii chè cho chũng ta biãút caich sãung vai áãi hy sinh sæu sãung con ngæãii cuía Ngãii áãø chũng ta áæãuc sæu sãung áãii áãii. Báý giãi Ngãii sãung trong chũng ta vai làm cho chũng ta coi thãø sãung theo yi muãún cuía Ngãii .

Jãsus Christ lai Áæic chuía trãii Duy Nhãút thãinh nhuic thãø, vai trong Ngãii chũng ta coi mõi sæu mçnh cãon - sæu chæia bãunh, sæu giaíi cãiu, sæu áãoc thãong vai sæu cãiu rãui (Cãläse2:9-10). Bãong sæu nhçn nhãún Áæic chuía trãii quyãon nãng áãi trong Chuía Jãsus Christ chũng ta seí khái phuic niãom tin cuía Kinh Thãinh vai kinh nghiãum quyãon nãng cuía sæi áãø .

②

NGÃI LÃI TRÁI NÃN XAÏC THỆT . The Word Became Flesh

Ban áãou coi Ngãi Lãii, Ngãi Lãii áãi cũng Áæic chuía trãii vai Ngãi Lãii lai Áæic chuía trãii...Ngãii Lãii áãi trãii nãn xaïc thêt, áãi giaia chũng ta áãoy ản vai leí tháút, chũng ta áãi ngãom xem sæu vinh hiãon cuía Ngãii, tháút nhæ vinh hiãon cuía Con Mãüt áãún tãe nãi Cha (Giàng1:1, 14)

Sæi áãiãup cuía Kinh Thãinh áúy lai Ááúng Taou Hoia cuía chũng ta trãii thãinh Cãiu Chuía cuía chũng ta. Jãsus Christ lai” Áæic chuía trãii áãi cũng chũng ta” Ááúng dãún áãø cãiu dán mçnh ra khoí tãui” (Mathiãi1:21, 23.” Áæic chuía trãii áãi trong Ááúng Christ, áem thãú gian làm hoia vãii chênh Ngãii” (ICãr 5:19) .

Sãich Phuic Ám Giàng diãun tá leí tháút tuyãut vãii nãoy trong caich thæic áãuc áãio, nõi vãø Chuía Jãsus nhæ lai “ Lãii” trãii thãinh xaïc thêt. Tiãuc thay, mãüt sæu ngæãii áãi giaíi thêch rãong lãii nõi nãoy coi nghça lai Chuía Jãsus lai ngãii thæi hai. Nhæng Kinh Thãinh thæuc sæu nõi gê?

T
rong Cãiu æãic, Lãii cuía Áæic chuía trãii (dabar trong tiãung Hi Bãi Lai) khãng pháii lai mãüt ung vë riãng biãút nhæng chênh lai Áæic chuía trãii nõi, hãnh áãung hay bãiy toí chênh mçnh Ngãii.” Ngãii ra lãn chæia hoü lãn, ruit hoü khoí cãii huyãut” (ThiThiãn107:20) “ Thç lãii nõi cuía Ta ung váuy, áãi ra tãe

miãung Ta, thç chàong trãĩ cão luãung nhæng màĩ chàoc seĩ làm troiũn ãiãou ta muãun, thuãun lãui cãng viãuc Ta ãaf sai khiãun noi” (Ãsai55:11). Lãui Æãic chuiã trãĩ lai seũ diãun ãiũt tám trẽ, tẽ tẽãĩng vai muic ãech cuia Æãic chuiã trãĩ, màĩ ãoi chẽnh lai Æãic chuiã trãĩ .

Khãng coi Dãuũ hiãuũ naio cuia seũ thoia hiãup vãĩ seũ Duy Nhãut troiũn veũn cuia Æãic chuiã trãĩ (Phuic6:4). Ngẽãĩ Hi Bai Lai biãut rãong Æãic chuiã trãĩ ãẽĩng mãit mẽnh vai chẽ mãit mẽnh Ngãĩ màĩ thãĩ, khãng ai ãẽĩng bbãn caũnh Ngãĩ, khãng ai giãung nhẽ Ngãĩ, khãng ai bẽnh ããong vãĩ Ngãĩ vai khãng ai giuip Ngãĩ dãũng nãn thãũ giãĩĩ (Ãsai44:6, 8, 24, 45:5-6, 46:5, 9). Ngãĩ lai Æãung Taũo Hoia Duy Nhãut vai Cẽiu Chuiã Duy Nhãut cuia chũĩng ta (Ãsai37:16; 43:11) .

Vãio thãĩ Tãn ããic, chãĩ Lãĩ(Logos) lai mãit yĩ niãũm triãut hoic thãĩng thẽãĩng. Trong nãõn vàn hoia Hi lãup thẽnh hãĩnh cuia Æãũ Quãuc La Mãĩ, chãĩ Lãĩ coi nghẽa lai nguyãn tãoc ãiãou khiãon cuia vuĩ truũ. Trong tiãung Hi Lãup danh tẽĩ Logos coi thão coi nghẽa lai tẽ tẽãĩng (lãĩ chẽa diãun ãiũt) ung nhẽ lãĩ noiũ hay hãĩnh ããũng(lãĩ ãẽãũc diãun ãiũt). Chãong hãũn, noi coi thão nguũ yĩ vão mãit vãĩ kẽch ung ãng áup uĩ trong tám trẽ cuia ngẽãĩ viãũt kẽch bãĩn, giãung nhẽ vãĩ kẽch ãẽãũc viãũt ra trãn bãĩn thãio, hay ngay cãĩ vãĩ kẽch ãoi ãaf ãẽãũc diãun ra trãn sãn khãũũ .

Æãũĩ vãĩ seĩ ãão Giãng, mãit ngẽãĩ Do Thãĩ ãẽãũc huãũn luyãũn trong thãĩ Cẽũu ããic,thç bãũĩ cãĩnh Do Thãĩ vão” Lãĩ” chàoc chàõn coi yĩ nghẽa nhãut. Æãõng thãĩ chàoc ãng ãaf biãut nhẽĩng ngẽãĩ ngoãũ bang ãẽãũg thãĩ seĩ ung tẽĩ ngẽãĩ ãoi nhẽ thãũ naio. Dẽãĩ seũ mãũc khãĩ thiãn thẽãũĩng ãng ãaf seĩ ung chãĩ nãoy theo cãĩch ããũc ããio ãão chẽ cho cãĩ ngẽãĩ Do Thãĩ vai Dãn Ngoãũĩ ããũn vãĩ Jãsus Christ .

Seĩ ãão Giãng khãng mãũ thuãun vãĩ yĩ niãũm cuia ngẽãĩ Do Thãĩ vão seũ Duy Nhãut troiũn veũn cuia Æãic chuiã trãĩ khãng phãn biãũt ung vẽ naio cãĩ. Thãũt vãũy, ãng ghi lãui lãui noiũ cuia Æãung Christ vãĩ ngẽãĩ ããĩn bãĩ Samari rãong ngẽãĩ Do Thãĩ coi yĩ niãũm ãũĩng ããõn vão Æãic chuiã trãĩ:” Ngẽãĩ thãĩ phẽãũĩng ãiãou ngẽãĩ khãng biãũt: ung chũĩng ta biãũt ãiãou chũĩng ta thãĩ phẽãũĩng: vç seũ cẽiu rãũĩ thuãũc vão ngẽãĩ Do Thãĩ” (Giãng4:22). Nhẽng Giãng tẽm cãĩch bãĩy toĩ rãong Chuiã Jãsus lai Æãic chuiã trãĩ Duy Nhãut thãĩnh nhũc thão. Æãng trẽnh bãĩy y ung nhẽĩng lãĩ cuia Thãma, mãit ngẽãĩ Do Thãĩ giãic ngãũ, xẽng nhãũn Chuiã Jãsus lai” Chuiã tãĩ vai Æãic chuiã trãĩ tãĩ” (Giãng20:28-31) .

Giãng seĩ ung chãĩ Hi Lãup”Lãĩ” làm mãit ãiãõm tham khãio cho ããũc giãĩ cuia mẽnh, nhẽng khãng giãũng nhẽ nhẽĩng triãũt gia Hi Lãup, ãng noiũ roi rãong Lãĩ lai Æãic chuiã trãĩ thẽũc seũ, hãõng hẽũ vai ãẽãũc bãĩy toĩ trong con ngẽãĩ thãũt seũ lai Jãsus Christ. Lãĩ lai Æãung Taũo Hoia, nguãõn seũ sãũng, ãĩnh sãĩng cuia thãũ giãĩĩ vai Cẽiu Chuiã cuia chũĩng ta (Giãng1:3-13) .

Trãĩ lãui, Phirã mãit triãũt gia cuia Alexandria ãĩ thãũ kyĩ thẽĩ nhãut s.c., tẽm cãĩch pha trãũn tẽ tẽãĩng Do Thãĩ vai Hi Lãup bãõng cãĩch noiũ rãong Lãĩ lai cãng cuũ vã ung vẽ cuia Æãic chuiã trãĩ nhãĩ ãoi Æãic chuiã trãĩ taũo dãũng thãũ giãĩĩ vai gãõn chàũt vãĩ noi. Tẽãũg tẽũ nhẽ thãũ, Justin, mãit triãũt gia sãũng giãĩa thãũ kyĩ thẽĩ hai vai ãaf tin theo Cã Æãũc Giãõ, cãũ gãõng diãun ãiũt tẽ tẽãĩng Cã Æãũc Giãõ bãõng triãũt lyĩ Hy Lãup. Æãng mã tãĩ Lãĩ lai mãit ung vẽ thẽĩ hai phuũ thuãũc vãũn ãẽãũc Æãic chuiã trãĩ sinh ra taũĩ thãĩ ãiãõm trẽãĩc khi sãĩng taũo vai ung vẽ ãoi trãĩ thãĩnh cãng cuũ cuia Æãic chuiã trãĩ trong seũ taũo dãũng. Nhẽĩng yĩ tẽãĩng cuia Justin ãẽãũc mãit sãũ vàn seĩ cuia thãũ kyĩ thẽĩ hai goũĩ lai nhẽĩng nhãĩ huĩng biãũn Hi Lãup (Greek Apologists) uĩng hãũ, ãĩnh hẽãĩng ããũn viãũc phãĩt triãũn cuia giãio lyĩ ba ngãĩ ãĩ nhẽĩng thãũ kyĩ thẽĩ ba vai thẽĩ tẽ .

Roĩ rãĩng lai cãĩch duĩng cuia Giãng khãng thão naio tẽãũg hãũp vãĩ nhẽĩng yĩ tẽãĩng nãoy. Lãĩ khãng ra ããĩ taũĩ mãit thãĩ ãiãõm naio cãĩ, trãĩ lãui” bã ããõu coi Lãĩ vai Lãĩ ãĩ ung Æãic chuiã trãĩ”. Hãn nẽĩa Lãĩ khãng phãĩ lai cãng cuũ phuũ thuãũc, taũo vãũt, hay mãit thẽũc thão ãẽãũc sinh ra, Lãĩ lai Æãic chuiã trãĩ. Viãũc Giãng choũn trãũt tẽũ cuia chãĩ trong tiãung Hi Lãup coi yĩ nghẽa nhãũn mãũnh.” Lãĩ lai chẽnh Æãic chuiã trãĩ “ (Kinh Thãĩnh diãun yĩ) .

Sæu giaíi nghéa của nhæing ngæài theo thuyăút ba ngăi văo Giàng1:1 khăng thêch hăup vai ôoi hoí coí sæu thay âăoi áí giæfa cáu văo sæu âêngh nghéa văo “Ăæic chúa trầi”. Coí pháíi Ăæic chúa trầi lài “ Cha” (nhæ trong Icar 8:6 trệnh bai) khăng? Năúu thăú, thệ “ Lầi” áí ung (Cha) vai Lầi lài (Cha). Coí pháíi Ăæic chúa trầi lài” ba ngăi” khăng? Năúu thăú, thệ Lầi áí ung ” ba ngăi” vai Lầi lài” ba ngăi”. Nhæng nhæing ngæài theo thuyăút ba ngăi cáu găong hiăou theo cái hai cáich, hoí noíi rằong” Lầi áí vắi Ăæic chúa trầi (Cha) vai Lầi lài Ăæic chúa trầi (Con). Giaíi thêch nhæ váúy khăng tẻng hăup vai ráút sai lăom .

Giàng 1:1 thêch sæu lài mắit sæu điăun âăit maunh meí văo thăon tăinh của Chúa Jăsus văo sæu æu tiăn của sæu thăinh nhuic thăo vai sæu Căiu Chuăic trong tám trê của Ăæic chúa trầi. Tặi buăoi ban âăou Ăæic chúa trầi âăi thăúy trắic nhu cáou của sæu Căiu Chuăic vai vệ váúy âăi lắup kắu hoăich cho sæu thăinh nhuic thăo (Iphieră1:19-20; K. huyăon13:8). Tặi buăoi ban sắ, Lầi Ăæic chúa trầi, tám trê, lý trê, tẻ tẻăing vai kắu hoăich – áí vắi Ngăi. Giắi tặi Hi Lắup âæăic duing áí âăy lài Pros, khăng pháíi lài chắi bệnh thắing coí nghéa lài” vắi”(With), nhæng chắi năoy thắing âæăic dẻch lài” âăúí vắi”(to). Nghéa âen của chắi khăng pháíi noíi văo ung vẻ năoy ngăoi cằnh ung vẻ kắic, nhæng văo Lầi của Ăæic chúa trầi coí liăn quan vắi Ngăi hay liăn hắu chắit chẻi âăúí vắi Ngăi .

Lầi của Ăæic chúa trầi khăng pháíi lài mắit ung vẻ riăng biăút, chăong hăun chuing ta khăng thăo noíi rằong lắi noíi của mắit ngæài lắi lài mắit ngæài kắic vắi ngæài ôoi. Trắi lắi lài của Ăæic chúa trầi lài toăin bắi tám trê, lý tẻăing, lý trê, tẻ tẻăing, kắu hoăich vai sæu điăun âăit của Ngăi, lài chẻnh Ăæic chúa trầi, giắung nhæ tám trê của con ngæài lài con ngæài thắit của ngæài ôoi .

Khi kýi hăun âæăic troin vai chẻnh xăic theo kắu hoăich đắu kiăun của Ăæic chúa trầi, thệ Lầi của Ăæic chúa trầi trắi năi xăic thẻt vai áí giæfa chuing ta. Ăæic chúa trầi thêch hiăun kắu hoăich của Ngăi. Ngăi tẻu noíi ra. Lầi âăi âăi âæăic bắy toí trong xăic thẻt, trong khăng gian vai thắi gian. Toim lắi, Lầi lài sæu tẻu tiăút lắi của Ăæic chúa trầi hay Ăæic chúa trầi tẻu mắic kắi .

Thắit thúi vẻ khi so sănh nhæing lắi kắit luăun năoy vắi nhæing lắi phắi phăom của Oscar Cullman, hoic giăi năoi tiăung văo lý luăun thăon hoic Cắi Áăic văo Lầi trong Giàng1:1 .

Mắic âẻch âăic biăút của tắic giăi lài boip chắit tặi trong trắing nắic lý tẻăing văo giăio lý lắing thăon, đắing nhæ Logos (Lầi) lài mắit vẻ thăon tắic riăng vắi Ăæic chúa trầi chẻ cao.” Lầi” mắi Ăæic chúa trầi noíi khăng âæăic tắic riăng kắi chẻnh Ăæic chúa trầi, Lầi ôoi áí ung Ăæic chúa trầi” ---Lầi ung khăng pháíi lài phăon phu của Ăæic chúa trầi. Lầi thuăic văo Ăæic chúa trầi. Ngăi khăng pháíi lài phăon phu của Ăæic chúa trầi ung khăng pháíi lài ung vẻ thẻi hai bắn cằnh Ăæic chúa trầi ...Ngæài ta khăng thăo noíi theos en pros ton logon (Ăæic chúa trầi áí vắi Lầi) vẻ Lầi lài chẻnh Ăæic chúa trầi cho âăun bắy giăi Ăæic chúa trầi vắun phắin vai bắy toí chẻnh mệnh Ngăi. Nhæ váúy cuim tặi thẻi ba của phăon mắi âăo năoy coí thăo thêch sæu cằng bắu rằong kai theos en ho logos (vai Lầi lài Ăæic chúa trầi). Chuing ta khăng âæăic giăi thêch cáu năoy mắit lắon nắi âăo lăim giăim âi sæu troin veun vai sắoc bein của noi.

Nhăi truyăon giăing muăun noíi âăun nghéa âen khi ăng goii Logos (Lầi)lắi” Ăæic chúa trầi”. Áiăou năoy ung âæăic lắi kắit luăun của săich phuic ám xăic nhắun khi Thắma thẻa vắi Chúa Jăsus phuic sinh :” Lắu Chúa tắi vai Ăæic chúa trầi tắi”(Giàng20:28). Vắi” Lầi chẻing” xăic âêngh cuúí ung năoy nhăi truyăon giăing kắit thúi voing troin vai trắi lắi phăon mắi âăo của mệnh ...

Chuing ta coí thăo noíi văo Logos (Lầi) năoy rằong.” Ngăi lài Ăæic chúa trầi”, âăong thắi chuing ta ung pháíi noíi rằong,”Ngăi áí vắi Ăæic chúa trầi”. Ăæic chúa trầi vai Logos(Lầi) khăng pháíi lài hai thêch thăo, nhæng ung khăng pháíi lài hai âiăou giắung ung nhau. Trắi lắi Logos(Lầi) ngæài ta coí thăo nhắun thẻicvăo Ăæic chúa trầi (ẻt ra lài theo nguyăn tắoc) tắic rắivắi hăinhăăing mắic kắi – mắic du chuing ta khăng âæăic quăn rằong Kinh Thăinh chẻ noíi văo hăinh âăing mắic kắi của Ăæic chúa trầi ...

Logos(Lời) lại Ấc chúa trời tâu màc khafi, tâu ban cho Ấc chúa trời thõ hiũn bõng hành ấũng. Hành ấũng nõy thẽc sũ lại chũ ấũ của Tán ấic...Theo bãn chũt thũt của Tán ấic Logos(Lời) khãng thõ tũ nõi võ mçnh nõu thiũu hành ấũng của Ấc chúa trời (1) .

Trong tiũng Hilaũp chẽ “ấ vãi”(dwelt) trong Giãng1:14 lại skeno coĩ nghẽa ẽn lại”ngũ” hay”õing trũ” Lời ấi ấi ấi màc vaio mçnh nhãn tẽnh thũt. Linh của Ấc chúa trời khãng phã biũn chũt thãnh ra xãc thẽt, trũ laũ” Ấc chúa trời bãy toĩ trong xãc thẽt” (Itim3:16). Qua sũ thãnh nhuũc thõ (xuãt hiũn bõng ũng thõ con ngẽi nõy) chũng ta coĩ thõ ấũn gõn sũ vinh hiũn, ãn ấũn, vài lẽ thũt thiãn thẽũng. Lời thãnh nhuũc thõ phã bãy sũ vinh hiũn thiãn thẽũng, truyũn ấũt ãn ấũn Cẽu Chuũc của Ấc chúa trời,vã cãng bũ chãn lý ấi ấi của Ấc chúa trời .

Nhẽng ngẽi theo thũt ba ngãi sẽ ũng nhẽng tẽ ngẽi “Con” vài “Lời” dẽng nhẽ hai chẽ nõy coĩ thõ hoãn toãn thay thũ lãn nhau, nhẽng Kinh Thãnh chẽ nõi võ con khi não nõi ấũn sũ thãnh nhuũc thõ. Chũ Jãsus lại con Ấc chúa trời vç Thãnh Linh Ấc chúa trời khiũn cho Ngãi ấũc hoãn thã cãch mãu nhiũm trong lòng trĩnh nẽ Mari(Luca1:35). Con ấũc “ mũt ngẽi nẽ sinh ra, ấũc sanh ra dẽi luũt phãp” (Galati4:4) vç thũ, sũ ra ấi nõy phã vaio mũt ngãi nhũt ẽnh(Hãbãrã1:5) Con lại” hçnh ấnh của Ấc chúa trời khãng thũy ấũc”(Cãlãse1:15) Kinh Thãnh khãng bao giã nõi võ mũt con ấi dãi, nhẽng nõi võ “Con ấũc sanh” (Giãng3:16). Trũ laũ, Lời lại Ấc chúa trời tâu màc khafi khãng cõn phã nõi thãm võ sũ thãnh nhuũc thõ, vç thũ Lời lại ấi ấi vài khãng thũy ấũc .

Nhẽ vũy, hai tẽ ngẽi nõy coĩ mũi liãn quan chũt chẽ nhẽng riãng biũt. Lời trã nãn xãc thẽt trong ũng vi Jãsus Christ con Ấc chúa trời. Chẽ tũ ấũm nõy loãn ngẽi mũi coĩ thõ nhẽn xem”Sũ vinh hiũn nhẽ của Con Ấũc Sanh của Cha”. Lời ấũc màc khafi trong con. Nõi cãch khãc, Ấc chúa trời khãng thũy ấũc ấi trã nãn thũy ấũc trong con, lại Ấũng laim mũt con ngẽi, coĩ mũi liãn hũ khõng khẽt khã dẽ hay mũi thãng cãng mũt thiũt vãi Ấc chúa trời.”Chõng hõ coĩ ai thũy Ấc chúa trời, chẽ con mũt ấi trong lòng Cha, lại Ấũng giã bãy Cha cho chũng ta biũt” (Giãng1:18) .

Trong Igiãng1 sẽ ấũ Giãng ấi sẽ ũng ũng nhẽng ấũ tã võ Lời ấi ấi vài Con ấũc Sanh nhũn diũn”Lời” lại sũ sũng ấi ấi của Cha. Sũ sũng ấi lãn lãn ấ vãi cha, nhẽng khãng phã lại mũt ũng vẽ khãc, chõng hũn chũng ta khãng thõ nõi sũ sũng của mũt ngẽi lại mũt con ngẽi khãc vãi ngẽi ấi. Vãi sũ sũng ấi ấũc bãy toĩ cho chũng ta trong con. Vç vũy ngãi nay chũng ta hẽng thũ sũ sũng thuũc linh khãng nhẽng vç cã Ấc chúa trời lại cha chũng ta ấi dẽng nãn chũng ta nhẽng ấũt biũt vç cã Ngãi ban mũt kũ hoũch Cẽu Chuũc cho chũng ta qua con.” ấũ coĩ tẽ trẽc ũng, lại ấũ chũng tã ấi nghe, ấũ màõt chũng tã ấi thũy, ấũ chũng tã ấi ngõm vài tay chũng tã ấi rã, võ Lời sũ sũng. Vç sũ sũng ấi bãy toĩ ra, chũng tã coĩ thũy vài ấng laim chẽng cho, chũng tã rao truyũn cho ũng sũ sũng ấi ấi vãn ấ ũng Ấc Chũa Cha vài ấi bãy toĩ ra cho chũng tã rã, chũng tã lũy ấũ ấi thũy, ấi nghe mài truyũn cho ũng , hõu cho ũng ũng ấũc giao thãngvãi chũng tã. Vãi chũng tã vãn ấũc giao thãng vãi Ấc Chũa Cha vài vãi con Ngãi lại Ấc Chũa Jãsus Christ “ (Igiãng1:1-3) .

Vũy, theo Giãng1 vài Igiãng1, Chũ Jãsus lại kũ hoũch của Ấc chúa trời ấũc thẽc hiũn, tãm trẽ của Ấc chúa trời, của bãy toĩ, sũ sũng của Ấc chúa trời ấũc thõ hiũn. Toim laũ, Chũ Jãsus lại chẽnh Ấc chúa trời Duy Nhũt ấũc bãy toĩ trong xãc thẽt vç sũ cẽu rũi của chũng ta. Ngãi giã thẽch.” Ta lại ấũng ấi, chãn lý vài sũ sũng, chõng bũ ta thẽ khãng ai ấũc ấũn ũng Cha. Vẽ bõng cãc ngẽi biũt ta, thẽ ũng biũt Cha ta, vài tẽ bãy giã cãc ngẽi biũt vài ấi thũy Ngãi.” (Giãng14:6-7). Khi chũng ta thũy Chũ Jãsus, chũng ta nhẽ thũy Cha theo cãch Duy Nhũt mài chũng ta coĩ thõ nhẽ ấũc Cha, vç Cha khãng thũy ấũc ấi ấũng ấi trong con ngẽi Jãsus thũy ấũc (Giãng14:9-10). Khi chũng ta tiũp nhũn vài ấ ũng cãng tãc Cẽu Chuũc của Chũ Jãsus, con Ấc chúa trời, thẽ Lời ấi ấi của Ấc chúa trời sẽ ấũc bãy toĩ cho chũng ta.

Chúng ta tháúy ãæãüc ãæãìng ãi, chán lyì vài sãu sãúng, vài nhâi ãoĩ chúng ta ãæãüc hoìa thuãún vài Æãic
chũa trãii chán thãút Duy Nhãút Cha chúng ta .

③

Æãic CHũa TRãii TOãìn Nãng
Lãì
Tãì Tãì Tãöm THããìng .

The Almighty God
As a Humble Servant

Hãiy coi ããõng mãüt tám tçnh nhã Ááúng Christ ããf coi, Ngãi vàün coi hçnh Æãic chũa trãii, song
chãõng coi sãu bçnh ããõng mçnh vài Æãic chũa trãii lài sãu nãn nãõm giãf, chçnh Ngãi ããf tãu bói mçnh
ãi, lãúy hçnh tãì tãì vài trãii nãn giãúng nhã loãì Ngãi, Ngãi ããf hiãün ra nhã mãüt ngããi, tãu hãu mõinh
xuãúng, vãng phuïc cho ããün chãút, thãüm chç chãút trãn cãý thãúp tãu. Cúìng vç ãoĩ nãn Æãic chũa trãii
ããf ãem Ngãi lãn ráút cao, vài ban cho Ngãi danh trãn hãüt mõiì danh, háõu cho nghe ããün danh Chũa

Jāsus, moiï ááou gáúi trăn trãi, dæái áút, bãn dæái áút, thay ááou quyì xuáung, vai moiï læái thay ááou xæng Jāsus Christ lài Chuía mài tân vinh Áæic chuía trãi, lài Áæic chuía Cha (Philip2:5-11)

Léi thát tröng tám cuía Kinh Thainh áuy lài sæu màuc khai kyì diãu vã viãuc Áæic chuía trãi trãi nãn xaic thët äãø laim Cæiu Chuía cuía chüing ta. Áæic Chuía Jāsus Christ äæãuc hoai thai caich laü lüing do Thainh Linh vai äæãuc næi äãöng tring Mari sanh ra. Bái aoï Ngai lài con Áæic chuía trãi mang hënh ngæái (Luca1:35) vai Áæic chuía trãi thát sæu bai toí trong xaic thët (Itim3:16). Ngai lài Áæic chuía trãi thát sæu vai Ngai cüing lài con ngæái thát sæu. Äãø cung æing phæang caich Cæiu Chuüic cho chüing ta, Ngai äai khäng khàng khàng giæi äãut quyãon cuía Ngai lài Áæic chuía trãi, nhæng Ngai säung cuüic äai cuía mäüt con ngæái táom thæäng, äaip æing nhæing nhu cáou cuía con ngæái, vai thuáun phuic cho äãun cháút ái trăn thát sæu giæi.

Chênh tân goüi cuía Chuía Jāsus mã tái Ngai lài ai vai Ngai laim gç cho chüing ta, vç theo nghéa äen, Jāsus lài” Giãhãva Cæiu Chuía” (Jehova Saviour). Màuc duì, coi nhiãou ngæái äæãuc äãut trüing lãn nhæ thãú, nhæng Jāsus Christ ái Naxareit lài Ááung Duy Nhát thæuc sæu hiãun thán cuía äiãou aoï. Noi caich khai, Jāsus thæuc sæu lài Áæic chuía trãi Duy Nhát cuía Cæiu ææic lài Ááung trãi nãn xaic thët äãø laim Cæiu Chuía chüing ta. Nhæ váuy tân cuía Chuía Jāsus æing nghiãum læi tân tri Äsai ràong Con se äæãuc goüi lài Emmanuã, coi nghéa lài “Áæic chuía trãi ái cüing chüing ta” (Mathiã1:21-23) .

Mäüt trong nhæing äoaun Kinh Thainh sáu sãoc nhát lãn quan äãun äai säung vai chæic vuü cuía Chuía Jāsus lài Philêp2:5-11. Tiãuc thay äoaun näoy äai bẽ nhæing ngæái theo thuyãut Ba Ngai giæi nghéa sai. Bái giæi chüing ta hay nhçn äoaun näoy caich mãi äãø khai phái léi thát .

TÁM TÇNH CUÍA JĀSUS CHRIST . The Mind of Christ Jesus

Træãic hãut, äiãou quan tröng lài phái hiãou roi näüi dung cuía äoaun näoy vãun nguü yi vã cuüic säung con ngæái vai chæic vuü trăn áút cuía Ááung Christ. Cáu 5 giãi thiãu chüi äãø näoy bàong caich noi ràong.”Hay coi äãöng mäüt tám tçnh nhæ Ááung Christ äai coi”. Äiãom nháun mãnh ái äy khäng phái lài sæu chuyãon giao bán tên cuía Áæic chuía trãi, mài chüing ta lài loai ngæái khäng thãø laim giãung y hãut, nhæng lài thãi äãü vai caich cæ xæi cuía con ngæái Jāsus Christ mài chüing ta coi thãø bàot chæãic äæãuc. Äoaun vàn näoy cãng nháun sæu äãöng nhát cuía Ááung Christ vãi Áæic chuía trãi toãn nang thainh nhuic thãø nhæng nháun mãnh vai tröi con ngæái cuía Ngai lài mäüt tái tái thát sæu hëin .

Cáu 6 nhãoc nhái chüing ta ràong Ááung Christ lài Áæic chuía trãi chán thát äãø chè ra ràong Ngai coi moiï quyãon hãun äãø säung trăn trãon gian näoy nhæ mäüt vë vua äãoc thãong thay vç mäüt tái tái táom thæäng. Tuy nhiãn, nhæ cáu 7-8 mã tái, Chuía Jāsus äai khäng nõm giæi nhæing äãut quyãon thiãn thæãung nhæng äai khæãic tæi nhæing äiãou aoï, mài säung mäüt cuüic äai táom thæäng vai chëu mäüt cãi cháút thát sæu hëin nhát. Ngai coi thãø bai toí sæu vinh hiãon thiãn thæãung cuía Ngai cho thãü gian näoy vai äoi hoi nhæing sæu xa hoa, quyì lüy vai thain phuic, nhæng trãi laüi Ngai tæü nguyãun tæi boi nhæing äãuc quyãon näoy äãø cæiu chüing ta khoi täüi læi .

Bái Kinh Thainh nhuãun chãinh Quãc Tãu (NIV) dëch nhæing cáu näoy nhæ sau:” Ááung, äang ái trong bán cháút thát sæu cuía Áæic chuía trãi, äai khäng coi sæu bënë äãong vãi Áæic chuía trãi lài äiãou nãn nõm giæi, nhæng tæü laim nãn trãung khäng, tiãup nháun bán cháút thát sæu cuía mäüt tái tái, trãi nãn giãung nhæ loai ngæái. Vai ái trong hënh dãung ngæái nam, Ngai tæü haü mçnh xuáung vai váng phuic cho äãun cháút - thãum chë cháút trăn cáy thát sæu “ .

BỆNH ÀOÓNG VÀIÌ ÀÆIC CHUÏA TRÀIÌ.

Equality with God

Nhæing ngæài theo thuyăút Ba Ngăi giái thêch àoân vàn năoy côi nghêa lài ngăi vê thæi hai (Con àài àài) hiăun hæu, Ngăi bệh àoóng nhêng khăic biăút vài Àæic chuïa Cha, vài Ngăi thănh nhuêc thăø. Nhêng quan âiăøm năoy seì phăi huỷ và său sêu daũy dău văo sêu Duy Nhăút của Àæic chuïa trăi trong Kinh Thănh (Phuêc6:4; Galati3:20).

Nhê chúng ta âi thăy, àoân năoy khiăun ta khăng nhêing chui yi âăun băin chăút ài ài của Àæic chuïa trăi nhêng côi âăun con ngæài lêch sêi của Jăsus Christ. Cău 6 nôi văo măt Àăung vèa lài Àæic chuïa trăi vèa lài con ngæài vài nôi rđng băi quyăon lăi úy Ngăi âi” bệh àoóng vài Àæic chuïa trăi”. Nôi căich khăic, Chuïa Jăsus lài Àæic chuïa trăi thănh nhuêc thăø, thêuc sêu bệh àoóng trong mui àêăng ài vài Àæic chuïa trăi trêăic khi thănh nhuêc thăø. Àæic chuïa trăi thănh nhuêc thăø giăung hăut nhê Àæic chuïa trăi khi chêa thănh nhuêc thăø. Trong sêu thănh nhuêc thăø Àæic chuïa trăi khăng măt băt ky âiăou gê của băin chăút hay thuăic tênh của Ngăi, văun làm cho vai tròi tăi tăi của Chuïa Jăsus cđng thănh kinh ngăic.

Viăuc đung chê “ bệh àoóng” khăng nhăut thiăut phăi àoi hoì Chuïa Jăsus phăi lài ngăi vê thæi hai. Nău nhê thăy, thê Kinh Thănh măt thuăun, vê Àæic chuïa trăi khăng bệh àoóng vài ai căi vài khăng côi ai giăung nhê Ngăi (Ăsai46:5,9). Hăn nêa, nău” bệh àoóng vài” chê văo măt ngăi vê riăng biăut, thê Chuïa Jăsus khăng chê lài măt ngăi vê riăng biăut vài Cha, nhê nhêing ngæài theo thuyăút Ba Ngăi daũy, nhêng lài măt ngăi vê riăng biăut vài căi Àæic chuïa trăi, măt hoì têi chăui, măt cău 6 khăng nôi” bệh àoóng vài Cha” nhêng “ bệh àoóng vài Àæic chuïa trăi”. Nău Àæic chuïa trăi lài Ba Ngăi vài nău sêu bệh àoóng ngu y măt ngăi riăng biăut, thê Chuïa Jăsus bệh àoóng vài căi Ba Ngăi nhêng lài măt ngăi vê riăng biăut vài Ba Ngăi.

Cuôm têi “ bệh àoóng vài” trong àoân vàn năoy phăi hiăou âing lài” giăung nhê, àăong nhăut vài”. Căngvui11:7 cđng cđp măt vê đui têng têu trong àoi cđng măt chêi Hilaup (isos) àêăuc đêch lài”giăung nhê” côi nghêa lài” têng têu “. Trong Giăng5:18 măt său lănh tuì Do Thăi buăic tăi Chuïa Jăsus văo viăuc” làm ra mệnh bđng Àæic chuïa trăi”. Hoì khăng buăic tăi Chuïa Jăsus văo viăuc Ngăi têu goìi Ngăi lài măt thănh viă của Ba Ngăi, vê yi niăum nhê thău côi thăø hoăn toăin xa lău vài hoì. Nhê Giăng10:33 cho thăy, hoì buăic tăi Chuïa Jăsus văo viăuc Ngăi cđng bău chênh Ngăi lài Àæic chuïa trăi Duy Nhăut:” Ngăi lài ngæài làm chênh mệnh bđng Àæic chuïa trăi”. Hoì hiăou àêăuc sêu xăic nhăun năoy, nhêng hoì phăum lăi khi têi khêic âiăou àoi.

Côi thăø côi măt yi nghêa xa hăn trong căich đung hệnh thêic său nhiăou trung tênh trong tiăung Hilaup âi ây nhê John miller măt muêc sê Hăi Trêăng Lăo âi thăy ky 19, giái thêch:

Măt ài têi giăung àêuc său êt ân giáin côi thăø lăup têic lài âiăou hiăon nhiăn.” Phăi suy nghê rđng nôi (it) khăng têic àoăut viăuc trăi năn măt thán vê bệh àoóng vài Àæic chuïa trăi”. Thay vào àoi, nôi lài trung tênh: vài thay vê său êt, nôi lài său nhiăou . . . Ngăi thêuc sêu lài Àæic chuïa trăi. Nhêng nhán tênh của Ngăi khăng thêuc sêu lài Àæic chuïa trăi. Vê thăy, côi nhêing àênh nghêa nhăut àênh cđng àêăuc nău lăn. . . Têi àoi vê àêup của ngăn ngêi,” phăi côi nhêing sêu tăn trđng bệh àoóng vài Àæic chuïa trăi” (to eina isa).

Khăng côi . . . sêu thêch hăup của măt thán vê thæi hai. Àoi lài bêic chán đung của măt ngæài: của măt ngæài cđng bău mệnh lài thiă thêăung, của măt ngæài thêuc sêu lài Àæic chuïa trăi trong sêu thănh nhuêc thăø của toăin thăø Àæic chuïa trăi, nhêng măt ngæài khăng ngêing lài măt ngæài, vài vê thăy, khi trệnh băy sêu bệh àoóng của Ngăi vài Àæic chuïa trăi, trong lăi nôi sđc bêin của Ngăi, Ngăi cđng thăun băo vău nhêing sêu tăn trđng trong àoi Ngăi văun côi giêi nhán tênh. (1) .

NGÀI VÄUN COÏ HÇNH ÂÆIC CHUÏA TRÄI .

Being in the Form of God

Philêp2:5-6 nguü yï vảo “Jäsus Christ “ coï nghêa lài ngãi vê Thiãn Thæåung – con ngæài sau khi xaíy ra sæu thành nhuüc thãø, khäng pháí lài ngãi thæi hai træãic khi thành nhuüc thãø. Mãüt sáu ngæài theo thuyãút Ba Ngãi noïi ràòng chæi “vãun coï” (being) (Hilaüp, huparchon) trong cåu 6 coï nghêa” coï tæi luïc khãíi áãou, coï tæi træãic vã han , træãic khi hiãun hæüu” vai nhæ thãu noïi vảo mãüt con trai áãu àãu træãic khi thành nhuüc thãø. Nhæng yï nghêa àãn giáin cuía chæi “ being” lài “àng coï” thç thêch háúp hãn, giáúng nhæ han cái nhæng báin dëch chên vai nhæng cuåun tæu àiãon Hilaüp cång nhãun.

Theo mãüt vê duü khãic.Luca16:23 sæi han han mãüt chæi Hylaüp àãø mã taí mãüt ngæài giáu áí ám phuí “àng bẽ àu àãin”. Roí ràng lài ngæài áúy khäng bẽ àu àãin tæi luïc nguyãn thuíy, àãu àãu hay træãic khi hiãun hæüu. Tæång tæu Icãr11:7 sæi han han mãüt chæi Hilaüp àãø daüy dàu ràòng con ngæài” lài hçnh áính vai sæu vinh hiãon cuía Âæic chuía trãi”, noï khäng noïi vảo tçnh tråung àãu àãu, træãic khi hiãun hæüu hay chë noïi vảo tçnh tråung nguyãn thuíy cuía con ngæài, nhæng chuí yãu lài tçnh tråung hiãun tãu cuía con ngæài.

Nhiãou bçnh luãun gia cho ràòng chæi “hçnh thæic” (form) (tiãung Hilaüp, morphe) nguü yï vảo mãüt hçnh thæic tháúy àæãuc hay mãüt daing vëi bãn ngoài. Mãuc dù chæi morphe(hçnh thæic) coï nghêa thäng thæåing nãoy, nhæng nãui dung àouãn vàn àæa ra mãüt yï nghêa chên vai hãn tãu ày. Cåu 7 dùing laüi chæi morphe (hçnh thæic)” hçnh thæic cuía mãüt tãi tã” vai cåu 8 dùing mãüt chæi àãong nghêa, schema (hiãun ra trong tæãing maüo giáúng nhæ ngæài nam). Cái hai àng Lightfoot vai Trench àãou thæia nhãun ràòng chæi morphe (hçnh thæic) áí ááy chë vảo báin cháút vai giái trë nãui tãu trong khi schema (tæãing maüo) chë vảo daing vëi bãø ngoài vai xaíy ra tçnh cái.

Chuí àãø chên cuía toãn thãø àouãn vàn nãoy lài tám trê cuía Ááung Christ (the mind of Christ) chæi khäng pháí han thãø cuía Ngãi (not His body). “ Hçnh tãi tã” nguü yï træãic tiãn vảo báin cháút hay àãuc tênh cuía mãüt tãi tã. Tæång tæu, vç Âæic chuía trãi lài Linh khäng tháúy àæãuc, lài Ááung khäng coï han thãø váút cháút ngoài trãi viãuc thành nhuüc thãø (Giång1:18; 4:24), nãn dæåing nhæ cuüm tæi “ hçnh cuía Âæic chuía trãi” nguü yï træãic tiãn vảo báin cháút hay àãuctênh cuía Âæic chuía trãi, chæi khäng pháí vảo mãüt biãou hiãun coï thãø tháúy àæãuc, thãum chë khäng pháí lài ngãi vê Thiãn Thæåung thæi hai. Nhæ váuy, vç Chuía Jäsus áí” trong hçnh Âæic chuía trãi” coï nghêa lài Ngãi áí” trong báin cháút thãút sæu cuía Âæic chuía trãi” giáúng nhæ báin Kinh Thaïnh Nhuãun chãinh Quãuc Tãu (NIV) dëch tæi coïi àãu àãu Linh cuía Chuía Jäsus lài chên Âæic chuía trãi vai tæi khi giáing sênh Chuía Jäsus lài Âæic chuía trãi chán thãút Duy Nhãút thành nhuüc thãø vai khäng pháí lài mãüt han vë não keim hãn.

Nãu” hçnh Âæic chuía trãi” coï nghêa lài mãüt hçnh áính tháúy àæãuc, thç noi chë vảo Chuía Jäsus sau khi thành nhuüc thãø, vç hçnh áính áúy lài Con àãuc Sanh, Ááung àæãuc” mãüt ngæài nêi sinh ra” Ngãi lài” hçnh áính cuía Âæic chuía trãi khäng tháúy àæãuc” vai “ hçnh áính tháúy àæãuc” cuía báin cháút Âæic chuía trãi.(Giång1:18; Galati4:4; Cãläse1:15; Hãbãrã1:3). Vaio báut kyì thãu àiãom não trong cuüic säung tãu trãon gian cuía Chuía Jäsus, Ngãi vãun coï thãø hiãun ra trong sæu vinh hiãon Thiãn Thæåung cuía Ngãi, giáúng nhæ trong træåing háúp hoïa hçnh vai trong nhæng lãon hiãun ra cho Átiãn vai Giång sau khi Ngãi thäng thiãn. Nhæng thay vaio àoi Ngãi chë sæu vinh hiãon cuía Ngãi vai hiãun ra trong hçnh daing cuía mãüt ngæài bçnh thæåing, Ngãi chë báiy toí hçnh áính thãút cuía Ngãi cho nhæng ai coï mãõt àæictin .

SÆU TRÄÚNG KHÄNG .

The Emptying

Philêp2:7noĩ rònng Chuĩa Jāsus “ chênh Ngài tæu boĩ mçnh âi, láúy hçnh tãi tãi”. Mãüt láön næfa, cáu náy khäng nháun mãnhn âáun hainh âáung thainh nhuüc thãø, nhæng trãn toain thãø cuäüc säúng trãn ááút vai chæic vuũ cuía Chuĩa Jāsus Christ. Chãøc chãøn cuĩm tæi “ trái nãn giãúng nhæ loaii ngæãii” lài hainh âáung thainh nhuüc thãø theo dæu kiãun, nhæng cuĩm tæi “ hiãun ra trong tæãing mãu giãúng nhæ ngæãii nam” bao gãõm toain cáinh cuía cuäüc säúng cuía Ngài. Hãn næfa, cáu 8 cho tháúy hainh âáung cuäúi han trong tiãún trçnh náy khäng pháii lài sæu thainh nhuüc thãø nhæng sæu chçu âõing âinh:” Ngài tæu haũ mçnh xuãúng, váng phuüc cho ááun chãút, thãum chẽ chãút trãn cáy thãúp tæu “.

Tiãúng Hilaũp” han” âæãüc dẽch” trái nãn khäng âæãüc tãn trõing” (tæi boĩ mçnh âi) coi nghẽa tãõng quãit lài “ trái nãn tráung khäng”. Kãút quãit, nhæng ngæãii theothuyãút Ba Ngài noĩ rònng han vẽ Thiãn Thæãúng thæi hai cuía hoũ áái tæi boĩ nhæng thuãüc tẽnh vãø vã sãit báút taũi, vã sãit báút tri, vã sãit báút nang trong sæu thainh nhuüc thãø, nhæng quan âiãõm náy coi thãø coi nghẽa lài Chuĩa Jāsus chẽ lài mãüt vẽ næfa thainh næfa phaim (demigod) áit trãn ááút náy. Lãm thãú naio Chuĩa Jāsus coi thãø thiãúu nhæng thuãüc tẽnh Thiãn Thæãúng mãi vãn lài Âæic chuĩa tráii âæãüc. Lãm thãú naio Âæic chuĩa tráii lài coi thãø tæãic boĩ báin chãút thiãút yãu cuía Ngài khoĩ mçnh âæãüc.

Kinh Thainh bãiy toĩ rònng trong Linh cuía Ngài Chuĩa Jāsus vãn hiãun diãun khãõp moũ nãi, biãút moũ sæu, vai coi cá quyãõn bẽnh Thiãn Thæãúng (Mathiã18:20; 28:18; Mãic2:5-12; Giàng1:48; 3:13). Báin Kinh Thainh King james vai báin Kinh Thainh nhuãun chãinh QuãucTãú (NIV) chuyãõn ááút áúing yĩ nghẽa sau: Chuĩa Jāsus áái khäng tæi boĩ nhæng thuãüc tẽnh cuía Ngài mãi chẽ tæi boĩ nhæng áãüc án cuía Ngài. Cũing nhæ bauer arndt, gingrich vai Danker áái dẽch.” Ngài lãm cho mçnh tráung khäng, tæu mçnh tæi boĩ nhæng áãüc án cuía Ngài” (2).

Ásai53:12 cho tháúy hainh ááung cao cá nhãút cuía sæu “ tráung khäng” xãy ra vào luic Chuĩa Jāsus chãút:” Ngæãii áái áãø mãung säúng mçnh cho ááun chãút, áái bẽ kãø vào hãing keĩ dæi, áái mang láúy tãui lài nhĩãõu ngæãii, vai cáõu thay cho nhæng keĩ phaũm tãui”. Lài mãüt ngæãii, Ááung Christ hoain toain thuãun phuüc. Linh cuía Âæic chuĩa tráii âang ngæu trong Ngài. Ngài váng phuüc kãu hoãich cuía Âæic chuĩa tráii thãum chẽ ááun chãu chãút .

SÆU NHÁUC LÃN . **The Exaltation**

Qua sæu haũ mçnh, áãii säúng váng lài vai cá chãút hi sinh cuía Ááung Christ. Âæic chuĩa tráii áái nhãuc Ngài lãn ráút cao vai ban cho Ngài danh trãn hãút moũ danh (Philêp2:9). Cũing váúy, nãuu chũing ta chãúp nhãun sæu haũ mçnh, thãii áãu váng lài tæãng tæu nhæ thãú, thç chũing ta coi thãø mong áæãüc nhãuc lãn (dui khäng áit cũing mãic áãu). (Mathiã23:12; Giacã4:10; I Phierã5:6).

Træãic hãút, áiãõu nhãun mãnhn áit ááy lài nhãn tẽnh cuía Ááung Christ vç chẽ khi lài mãüt ngæãii Ááung Christ mãi coi thãø áæãüc nhãuc lãn. Áãú vãii thãõn tẽnh cuía Ngài, Jāsus luãn luãn lài Chuĩa cõin áãú vãii sæu säúng, sæu chãút, sæu phuüc sinh, vai sæu thàng thiãn cuía Ngài, thç Ngài áái áãõc thãõng tãui lài, sæu chãút, áãa nguüc vai ma quyĩ trong xãic thẽt. (Cãngvuũ2:32-36; Cãlãse2:15; Hãbãrã2:14; Khaiĩ1:18). Nhæ váúy Ngài cãng khai tuyãn bãu quyãõn lãm chũi cuía Ngài vai nhãun láúy quyãõn áæãüc goũi lài Chuĩa áãú vãii nhãn tãinh áæãüc vinh hiãõn cuía Ngài. Ngài khäng nhæng lài vua cuía coi áãii áãii nhæng cõin lài Ááung Mãsi vai Cæiu Chuĩa cuía loaii ngæãii.

Nãuu phãn áoãun náy noĩ vãø mãüt thãn vẽ Thiãn Thæãúng áæãüc nhãuc cao hãn mãüt thãn vẽ Thiãn Thæãúng khãic, thç thãn vẽ thæi nhãút pháii thæic sæu lãn hãn - khäng bçnh áãõng vãii - thãn vẽ thæi hai áãø nhãuc thãn vẽ áoi lãn. Vai nãuu thãn vẽ thæi hai cũing hiãun hæiu vai bçnh áãõng, thç tãui sao thãn

về áy cón âæác nháúc lãn. Năúu thán về àoĩ máút tçnh tráung âæác nháúc lãn của mçnh, thç về áy làm thău nào còin lài Âæic chũa trãi (deity) âæác.

Philêp2:9-11 măüt lăon næia xăic nháún ràong Jăsus thæuc sêu lài Âæic chũa trãi vai khăng chè lài măüt ngæài nam. Linh của Âæic chũa trãi áĩ trong Jăsus âai làm cho săung laũ, làm cho vinh hiăon vai nháúc nhán tên lãn. Kăút quai lài măüt ngayi nào àoĩ toain thăo taũo văút sêi găúp Âæic chũa trãi trong con ngæài Jăsus Christ vai nhçn nháún ràong Jăsus Christ chênh lài Chũa của vuĩ truũ. Nhæ thău, hoũ sêi tăn vinh Cha, vç Cha âai choũn sêu thănh nhuuc thăo vai danh Jăsus lài phæang tiăun âăo Ngaii màuc khaii chênh Ngaii cho thău giăũ.

Taũo văút sêi khăng xəng nháún Jăsus lài thán về Thiăn Thæăung thæi hai, nhəng lài Âæic chũa trãi chán thăút Duy Nhăút của Cæuũ æăic âæác baũy toĩ trong xăic thêt. Philêp 2:9-11 thæuc sêu lài sêu əng nghiăũm của Ásai45:23 trong àoĩ Âæic Giăhăva (“**Chũa**”) cəng bău:” moũi áăou găũi sêi quyì træăic màút Ta, moũi læăi sêi chè Ta mai thăo”. Táút cai moũi ngæài sêi xəng nháún Jăsus lài sêu thănh nhuuc thăo của Âæic Giăhăva, Ngaii văũn lài Cha (Ásai 63:16) .

JĂSUS, DANH CHÊ CAO . **Jesus, the Supreme Name**

Philêp 2:9-11 cho thăuy ràong Jăsus lài danh chê cao bảĩ àoĩ Âæic chũa trãi Duy Nhăút âai baũy toĩ chênh mçnh Ngaii cho thău gian. Háou háũt nhəng hoũc giăi theo thuyăút Ba Ngăi noĩ ràong danh chê cao âæác mã táĩ trong cáu 9 lài Chũa. Noĩi căich khaii, Âæic chũa trãi âai ban cho con ngæài Jăsus tæăic hiăũu chê cao lài Chũa. Thăút văũy, trong suăút cuăuc âaii của Ngaii, ngæài ta chè biăút Ngaii lài Jăsus nhəng Ngaii âæác goũi căich cəng khaii vai laũ lũng lài Chũa do sêu săung laũ vai thəng thiăn của Ngaii. Tuy nhiăn, sêu quan săit năoy khăng làm giăim giăi trê của sêu tăũi cao của Jăsus lài danh xəng của Âæic chũa trãi thănh nhuuc thăo vç chăi Chũa,tăn goũi thăm vaio, làm cho danh xəng Jăsus tráĩ năn cao quĩi vai làm maũnh thăm yĩ nghéa thăút sêu của noi.

Tæang tæũ, chæic vuũ vai tæăic hiăũu chênh trê cao nhăút áĩ Hoa Kyi lài Tăong Thăung George Washington lài Tăong Thăung vai nhæ thău əng âai coi tæăic hiăũu cao nhăút năoy, tuy nhiăn tăn áăuc nhăút của əng - caii tăn noĩi lãn uy quyăon, thău læuc vai nháún diăũn văo màút luăút phaĩp - văũn còin lài George Washington. Əng khăng thăo chè kyĩ tăn trăn caii hăo sả lài “ Əng Tăong Thăung” əng phaĩ kyĩ lài “ George Washington” âăo viăuc kyĩ tăn của əng coi hiăũu læuc.

Cũng văũy, cáu 10 noĩi căich àăuc biăút lài moũi áăou găũi sêi quyì træăic danh Jăsus. Philêp 2:10-11 khăng chè noĩi ràong moũi ngæài sêi nhçn nháún sêu hiăũn hăũu của măüt Chũa chê cao, vç nhiăou ngæài chæa âæác cæiũ âai sàon saing làm áĩăou àoĩ; yĩ nghéa của nhəng cáu năoy lài moũi ngæài phaĩ nhçn nháún căich àăuc biăút ràong Jăsus lài Chũa Duy Nhăút. Giăung nhæ Bauer, Arndi, Gingrich vai Danker dëch” khi danh Jăsus âæác áăo căúp” thç moũi áăou găũi vai moũi læăi sêi xəng nháún ràong Jăsus Christ lài Chũa.

Ngayi nay coi măüt săũ ngæài coi Jăsus lài măüt nhán văút huyăon thoăũi hay coi leĩ lài măüt ngæài Do Thăi tăom thæăing săung căich áy hai ngăin năm. Nhəng ngæài khaii nhçn Ngaii coi veĩ thiăũn cáim hăn nhəng chè coi Ngaii chè lài măüt ngæài tuăũn âaũo, măüt tiăn tri, măüt giăo sæ, măüt về næia thănh næia phaim (demigod) hay măüt thán về Thiăn Thæăung thæi hai. Tuy nhiăn vaio ngayi cuăũi cũng, tăi tăi tăom thæăing năoy sêi baũy toĩ chênh Ngaii thæuc sêu lài ai: lài Âæic chũa trãi toain năng ! .

④

ÂÁÚNG TAÛO HOÏA .

LAÏ Ai ?

Who Is the

Creator?

Trong nãui dung của phãon Kinh Thãinh, vãun daũy vão chũi nghãa ããuc thán (monotheism) viãuc nhãun diãn Âáúng Taũo Hoĩa coi thãø ráút ân giãn tãic lài Âãic chũia trãii Duy Nhãút lài Âáúng Taũo Hoĩa. Tuy nhiãn, yĩ tããíng vão mãüt Âãic chũia trãii coi nhiãõu ngãi ããi phãit triãùn trong thãũ giãii Cã Äãuc dãùn ããun viãuc nhiãõu ngããii nõi vão sãũ taũo dãũng nhãe lài mãüt cãng tãic táũp thãø của vãi

thán về Thiãn Thæåung. Mäüt sáu ngæài hçnh dung ra mäüt thán về mẫunh danh lai Cha taøu dæung thấu giãii qua mäüt cäng cuø, mäüt trung gian goüi lai con. Nhæng Kinh Thaïnh noïi gç ?

MÄÜT ÁÁÚNG TAÛO HOÏA . One Creator

Kinh Thaïnh cäng bấu khäng nhám lầun ràong coi mäüt Ááúng Taøu Hoïa vai Ngài lai Giãhãva (CHUÏA HÀÒNG HÆÏU). Nhæing àoãun Kinh Thaïnh sau ááy tæi Cæu sæic baìy toí roì ràing ràong chè coi mäüt Ááúng Taøu dæung cái vúu trúu náøy mai khäng nhài sæu giuip áái cuía ai khaiç.

“ Hãii Áæic Giãhãva (CHUÏA HÀÒNG HÆÏU) Áæic chuía trãii cuía Ysãraãn, lai Ááúng ngæu trãn cái Chã ru bin, chè mäüt mçnh Ngài lai Áæic chuía trãii cuía moüi næïc trãn ááút, Ngài áái dæung nãn trãii vai ááút . (Ásai37:16).

“ Ta lai Áæic Giãhãva (CHUÏA HÀÒNG HÆÏU) áái làm nãn moüi vúut, mäüt mçnh ta áái giæång cái tæing trãii vai trãii ááút ra, ai áái cùng ta ? (Ásai44:24) .

“ Vç Giãhãva (CHUÏA HÀÒNG HÆÏU) lai Ááúng áái dæung nãn cáiç tæing trãii. . . phãin nhæ vúoy: Ta lai Giãhãva (CHUÏA HÀÒNG HÆÏU) khäng coi Ááúng nào khaiç. (Ásai45:18) .

“ Hãüt thãy chũing ta chàong pháii lai coi chung mäüt cha sao? Chàong pháii chè coi mäüt Áæic chuía trãii áái dæung nãn chũing ta sao? (Malachi2:10).

Khäng thãø duing tæi ngæi nào mãunh hãn ããø thiãút lầup sæu ááuc tãn cuía Ááúng Taøu Hoïa bàong nhæing tæi áæãuc duing trong nhæing àoãun náøy, chàong hãn.”Mäüt mçnh” “ chè mäüt mçnh ta” vai “ chàong coi ai khaiç” .

CHUÏNG TA HÃY LÀM NÃN LOÀI NGÆÃI . “Let Us Make Man”

Khäng kãø ááun nhæing lãii táui nghéa náøy, tæi áái tæi sáu nhiãõu (chũing ta) trong Saing thấu kyí1:26 mäüt sáu ngæài giãi ãenh ràong coi ba thán về Thiãn Thæåung hoãn thãnh cäng táic taøu dæung. Saing thấu kyí 1:28 cheip.”Áæic chuía trãii phãin ràong: Chũing ta háy (Let us) làm nãn loài ngæài nhæ hçnh chũing ta (our image) vai theo tæåung chũing ta (our likeness)”.

Cho duì nhæing áái tæi sáu nhiãõu trong cáu náøy coi yí nghéa gç, thç chũing vúun khäng máu thuãun vúii nhæing Lãii Kinh Thaïnh áæãuc khaiç sãit træãic ááy vãø sæu Duy Nhãút cuía Ááúng Taøu Hoïa. Thãüt vúuy, cáu kãu tiãup duing áái tæi sáu êt (his) áãø mã tá nhæing gç thæuc sæu xãy ra:” Vç vúuy Áæic chuía trãii dæung nãn loài ngæài nhæ hçnh Ngài (his own image)” (Saing thấu 1:27) .

Khi chũing ta nhçn vaio Aãm - taøu vúut coi hçnh Áæic chuía trãii áæãuc dæung nãn áãø hoãn thãnh lãii phãin trong Saing thấu 1:26 - chũing ta thãuy ràong Aãm lai mäüt ngæài. Mãuc duì chũing ta coi thãø nhãun diãun nhiãõu thãnh pháõn khaiç nhau cuía mäüt ngæài - nhæ lai thán thãø, linh hãõn, tám thãõn, yí chë, tám trë - Aãm lai mäüt thæuc thãø trong moüi yí nghéa. Nhæ thấu, Aãm lai hçnh áính cuía mäüt Áæic chuía trãii lai Ááúng taøu dæung nãn ngæài.

Saing thấu kyí1:26 khäng pháii lai mäüt phãn àoãun làm bàong cái cho ngæài theo thuyãút Ba Ngãi. Træãic hãüt, nãuu cáu náøy nguü yí vãø nhiãõu thán về Thiãn Thæåung, thç khäng thãø nhãun diãun noï theo cáiç áái biãút lai coi Ba Ngãi, thç nhæing chæi “Áæic chuía trãii phãin” pháii chè vãø toãn thãø Ba Ngãi áang noïi chuyãun vúii hãiu thãø khaiç, vúun mãi ra khaiç nãng coi nhæing về thãõn khaiç. Trãii lãii, nãuu chè coi mäüt thán về cuía Ba Ngãi noïi chuyãun,thç táui sao Ááúng áuy khäng tæu chæing thæuc bàong tãn riãng cuía mçnh? N áuu Ááúng áuy coi thãø phãn biãút vúii nhæing thán về Thiãn Thæåung khaiç bàong danh xæng.” Áæic chuía trãii” thç Ngài coi thãø hiãun ra cao cái hãn nhæing về kia, trãii ngæãuc vúii giãio lý Ba Ngãi áãong áãong. Thæi ba, nãuu con áái áái hay con træãic khi hiãun hãiu áang áæãuc noïi

âãún, thç meü Ngaii hàon pháí hiãún hæü vaio thãi ãiãøm àoï næía, vç con” âæãüc ngæãii næï sinh ra, sinh ra dæãii luãút pháip” (Galati4:4).

Nãúu nhæíng âãüi tæi säü nhiãöu khäng nguü yï vãö Ba Ngãi, thç nhæíng chæí àoï coi yï nghéa gç? Lãi giaíi thêch ân giaín nháút lai Ææic chuiã trãi âang noii chuyãún vãi chênh mçnh Ngaii (Æphãsä1:11) cho chüing ta biãút ràòng Ææic chuiã trãi” làm moüi sæü hiãúp vãi yï quyãút àoain (yï riãng cuía Ngaii). Nãúu con ngæãii hæü haún coi thãø lãúp chæãng trçnh vãi mçnh vai noii ràòng.” Chüing ta haý xem” (Let us see) vai nãúu ngæãii giaüu khãi dauü coi thãø noii vãi linh häön mçnh (Luca12:19) thç viãüc giaí äênh ràòng Ææic chuiã trãi và sãí báút nàng, và haún coi thãø thaío luãún vãi chênh Ngaii lai ãiãöu háúp lyi.

Ngæãii Do Thãi theo truyãön thãúng âãí dauý ràòng Ææic chuiã trãi noii vãi cãic thiãn sæí, khäng pháí ããø cãic thiãn sæí giuip âãí trong cãng taïc taüo dæüng nhæng Ææic chuiã trãi læch sæü thãng bãio cho hoü biãút vãö kãú hoãich cuía Ngaii vai Ngaii dæüng nãn loãii ngæãii giãúng nhæ chênh Ngaii vai cãic thiãn sæí vãö mãüt thuãüc linh, trê tuãü vai ããüo ææic. Cãic thiãn sæí coi mãüt tæi khi taüo dæüng trãi ááút (Gioip38:4-7) vai thênh thoãíng Ææic chuiã trãi häüi yï vãi hoü, khäng pháí ããø hoü goip yï hæãíng dauü nhæng ããø hoü ææãüc kãø chung trong nhæíng kãú hoãich cuía Ngaii (Icaicvua22:19-22). Trong ba àoãun Kinh Thãinh khãic Ææic chuiã trãi noii bàòng ngãi thæí nháút säü nhiãöu, vai nhæíng àoãun nãöy khiãún chüing ta coi thãø tin ææãüc ràòng Ngaii âãí noii vãi cãic thiãn sæí (Saíng thãú3:22; 11:7; Åsai6:8).

Mãüt khãi nàng khãic áúy lai Ææic chuiã trãi duíng säü nhiãöu theo pheíp læch sæü, vàn hoa mai thênh thoãíng nhiãöu ngæãii vàün duíng (Æaniãn2:36; Åxãra4:18; 7:24).

Cüing coi thãø lai Ææic chuiã trãi noii tiãn tri vãö con Ææic chuiã trãi trong tæãng lai, vç nhán tênh ææãüc Cæüu Chuãüc seí ææãüc äüic khuãn vaio hçnh áính thãø cháút vai thuãüc linh cuía Ááúng Christ (Rãma5:14; 8:29; IICär 3:18; Philêp3:21). Nhæ chüing ta seí thãúy, vai àoãun Kinh Thãinh Tán ææic truyãön äãüt tæ tæãíng vãö sæü taüo dæüng cüing vãi con theo dæü kiãún.

SÆÜ TAÜO DÆÜNG DO JÃSUS CHRIST . **Creation by Jesus Christ**

Tán ææic tiãút læü ràòng Jãsus Christ lai Ææic chuiã trãi Duy Nhãút cuía Cæüu ææic - Ææic Giãhãva (CHUIã HÀÖNG HÆÜ) bãiy toí trong xãic thët (Giãng8:58; 20:28; Cãläse2:9; Itimãthã3:16). Vç váúy, theo nhæíng àoãun sau cãng bãü, Chuiã Jãsus lai Ááúng Taüo Hoüa .

“ Muãn váút bãí Ngaii làm nãn, chàóng váút chi äãí làm nãn mài khäng bãí Ngaii” (Giãng1:3) .

“ Vç muãn váút äãí ææãüc dæüng nãn trong Ngaii, báút luãún trãn trãi dæãii ááút, váút thãúy ææãüc, váút khäng thãúy ææãüc, hoãüc ngãi vua, hoãüc quyãön cai trê hoãüc cháúp chãinh, hoãüc cáöm quyãön, äãöu lai bãí Ngaii vai vç Ngaii mai ææãüc dæüng nãn caí” (Cãläse1:16) .

“ Hãí Chuiã, ban äãöu træãic hãút Chuiã äãí dæüng nãn ááút, vai cãic tæíng trãi cüíng lai cãng viãüc cuía tay Chuiã” (Hãbãrã1:10).

Mãüt säü trong nhæíng àoãun noii vãö Chuiã Jãsus lai Ááúng Taüo Hoüa cüing äãö cáúp vãö Ngaii lai con.(Cãläse1:13; Hãbãrã1:8). Kãút quãí, nhæíng ngæãii theo thuyãút Ba Ngãi giãí lãúp træãíng ràòng mãüt con äãii äãii äãöng taüo dæüng (co- created) thãø giãii cüing vãi mãüt Thán Vê riãng biãút goüi lai Cha. Nhæng nhæíng àoãun nãöy coi thãø ææãüc hiãöu cãich äãn giaín lai Ááúng vãö sau trãí thãinh Con äãí taüo dæüng taüo thãú giãii. Chãóng haún, khi chüing ta noii” Tãøng Thãúng Lincoln ææãüc sinh ra taüi Kentucky” chüing ta khäng coi yï noii ràòng äng ta lai Tãøng Thãúng taüi thãí ãiãøm àoï. Trãi læüi, ngæãii vãö sau trãí thãinhTãøng Thãúng ææãüc sinh ra taüi àoï.

Danh xæng “Con” äãö cáúp äãún nhán tênh ææãüc hoãii thãi trong loíng trính næí Mari (Luca1:35; Galati4:4; Hãbãrã1:5). Cüíng váúy, con khäng hiãún hæü træãic khi thãinh nhuüc thãø vai khäng taüo

dæung thǎu giǎi ǎi thuǎi ban ǎǎou. ǎǎung Taũu Hoĩa laĩ Linh ǎĩi ǎĩi cuĩa ǎǎic chuĩa trǎi, ǎǎung vǎo sau thǎnh nhuĩc thǎo trong con vai ǎǎũc baiy toĩ laĩ Jǎsus Christ .

SǎU TAũU DǎUNG CũNG VǎI CON THEO DǎU KIǎUN . **Creation with the Son in View**

Vai ǎoũn Kinh Thǎnh diǎun taĩ mǎut leĩ thǎt xa hǎn. ǎǎic chuĩa trǎi taũu dæung thǎu giǎi cũng vǎi con theo dæu kiǎun, hay trong sǎu lǎu thuũc vaio sǎu mǎuc khǎi trong tǎng lai cuĩa chĩnh Ngǎi trong Con.” ǎǎic chuĩa trǎi . . . ǎũn nhǎng ngay sau rǎt nǎoy, Ngǎi phǎn daũy chũng ta bǎi con Ngǎi. . . bǎi con mai Ngǎi dæung nǎn thǎu gian” (Hǎbǎrǎ1:1-2) .

ǎǎic chuĩa trǎi ǎũt nǎon taĩng moũ sǎu taũu dæung trǎn sǎu thǎnh nhuĩc thǎo vai sǎu chuũc tǎi trong tǎng lai. Duĩ Ngǎi khǎng tiǎup nhǎn nhǎn tĩnh cho ǎũn khi thǎi kyĩ ǎǎũc troĩn, nhǎng sǎu thǎnh nhuĩc thǎo laĩ kǎu hoaũch cuĩa Ngǎi tǎi luĩc bǎot ǎǎou, vai Ngǎi hǎnh ǎũng trǎn ǎĩǎou ǎoĩ tǎi luĩc khǎi sǎu. Trong kǎu hoaũch cuĩa ǎǎic chuĩa trǎi, chĩn con ǎĩ bĩ “giǎut tǎi khi lǎup nǎon thǎu giǎi” (Khǎi13:8). Chĩn con ǎĩ ǎǎũc ǎĩnh sǎon trǎĩc buǎoĩ saĩng thǎu vai hiũn ra trong cuũi caĩc thǎi kyĩ” (Iphierǎ1:19-20).

Lǎim thǎo naio vai taũ sao ǎǎic chuĩa trǎi lǎu thuũc vaio sǎu thǎnh nhuĩc thǎo tǎi luĩc taũu dæung? ǎǎic chuĩa trǎi taũu nǎn con ngǎĩi tǎi luĩc bǎot ǎǎou nǎn hoĩ phǎi yǎu thǎng Ngǎi, thǎi phǎũng Ngǎi, coi mǎuĩ thǎng cǎng vǎi Ngǎi, dǎng cho Ngǎi sǎu vinh hiǎon, vai thi hǎnh yĩ muũn cuĩa Ngǎi. (ǎsai43:7; Khǎi4:11). ǎũng thǎi, ǎǎic chuĩa trǎi biǎut trǎĩc rǎong hoĩ seĩ sa ngǎi vaio tǎi lǎu vai bǎi ǎoĩ hoĩ huĩy phǎi muĩc ǎĩch cuĩa Ngǎi dǎnh cho sǎu taũu dæung. Nhǎng ǎǎic chuĩa trǎi” ǎǎung goũi nhǎng sǎu khǎng coi nhĩ coi rǎoĩ” (Rǎma4:17) cũng ǎĩ coi trong trĩ Ngǎi sǎu thǎnh nhuĩc thǎo vai kǎu hoaũch cǎiũ rǎuĩ qua sǎu chǎut chuũc tǎi cuĩa ǎǎung Christ. Cho duĩ Ngǎi biǎut nhǎn loũi seĩ phǎũm tǎi, nhǎng Ngǎi cũng biǎut rǎong qua con ǎǎic chuĩa trǎi nhǎn loũi coi thǎo ǎǎũc khǎi phuĩc vai vǎun coi thǎo hoĩn thǎnh ǎǎũc muĩc ǎĩch ban ǎǎou cuĩa Ngǎi. Theo yĩ nghĩa nǎoy ǎǎic chuĩa trǎi taũu dæung thǎu giǎi qua con, hay bǎong sǎu sǎi duĩng con. Cũng vǎy, ǎǎic chuĩa trǎi xǎng cǎng bĩnh tĩn hǎu cǎuũ ǎĩc trǎn nǎon taĩng cuĩa Thǎup tǎu giǎi tǎng lai (Rǎma3:25).

Lǎi giǎi thĩch nǎoy phuĩ hǎup vǎi Hǎbǎrǎ1. Cǎu 2 cho thǎuy rǎong con khǎng phǎi thuũc vǎo coi ǎĩi ǎĩi nhǎng laĩ sǎu mǎuc khǎi cuĩa ǎǎic chuĩa trǎi” trong nhǎng ngay cuũi cũng”. Cǎu 3 cho thǎuy con khǎng phǎi laĩ mǎut Thǎn Vĩ Thiǎn Thǎũng khǎic, nhǎng trǎi lǎu laĩ sǎu vinh hiǎon cuĩa Ngǎi (Cuĩa ǎǎic chuĩa trǎi) vai laĩ hĩnh ǎĩnh diǎun taĩ ǎǎũc cuĩa Thǎn Vĩ cuĩa Ngǎi (cuĩa ǎǎic chuĩa trǎi). Chǎi “ thǎu gian” (Worlds) trong cǎu 2 tǎi chǎi Hilaũp aion ǎĩ sǎu nhiǎou, thǎng ǎĩũc dĩch laĩ” Thǎi ǎũi”. Coi thǎo chǎi nǎoy ǎũ cǎup ǎũn cǎng taic taũu dæung cuĩa ǎǎic chuĩa trǎi” bǎi con” coi liĩn quan ǎũn thǎi gian, ǎũn lĩch sǎi cuĩa sǎu Cǎiũ Chuũc. Nhĩ vǎy, coi mǎut sǎu bǎn dĩch noĩ rǎong bǎi con ǎǎic chuĩa trǎi taũu dæung” caĩc thǎi ǎũi” “ tǎut caĩ trǎut tǎu cuĩa sǎu hiũn hǎu” hay” thǎu giǎi thǎi gian nǎoy”.

Nhǎng cǎu khǎic cũng cho thǎuy rǎong ǎǎic chuĩa trǎi taũu dæung vai bǎy giǎi muĩn vǎut ǎǎũc bǎo tǎon” bǎi” Chuĩa Jǎsus theo yĩ nghĩa vǎo muĩc ǎĩch vai kǎu hoaũch.” Vǎo phǎon chũng ta, chĩ coi mǎut ǎǎic chuĩa trǎi mai thǎi, laĩ ǎǎic Chuĩa Jǎsus Christ, muĩn vǎut ǎũn nhĩ Ngǎi mai coi, vai chũng ta cũng vǎy” (Icǎr8:6). ǎphǎsǎ3:9 chĩp, “ ǎǎic chuĩa trǎi. . . dæung nǎn muĩn vǎut bǎi Jǎsus Christ” vai cǎu 11 noĩ vǎo” Yĩ ǎĩnh ǎĩi ǎĩi cuĩa Ngǎi ǎĩ lǎim xong trong ǎǎic chuĩa Jǎsus Christ, Chuĩa chũng ta”.

Nghiĩn cǎiũ chǎi Hilaũp seĩ lǎim cho sǎu hiǎoũ biǎut nǎoy thǎm mǎũnh meĩ. Cǎlǎse 1:16 duĩng hai giǎi tǎi Hilaũp ǎũ noĩ rǎong muĩn vǎut ǎǎũc taũu dæung” bǎi” con. Giǎi tǎi thǎi nhǎt laĩ” en” nghĩa ǎĩn laĩ” trong” (in). Cǎlǎse1:16 cũng duĩng giǎi tǎi “diǎ” giǎũng nhĩ trong Hǎbǎrǎ1:2 vai Icǎr8:6, vai nghĩa ǎĩn laĩ” qua” (through). Noĩ caĩch khǎic, ǎǎung Christ khǎng phǎi laĩ ngǎi thǎi hai ǎũ phuĩc vuĩ nhĩ laĩ cǎng cuĩ cuĩ sǎu taũu dæung (vǎun coi thǎo lǎim cho Ngǎi trǎi thǎnh phuĩ thuũc, vai khǎng bĩnh

âàóng nhæ nhæïng ngæài theo thuyăút Ba Ngăi đăy dău). Traïi laï, chũng ta coi thăø noïi ràòng Âæic chũa trăi âaf taũo đæung muăn văt trong Ấúng Christ vài qua Ấúng Christ .

KĂÚT LUĂÛN . **Conclusion**

Chè măt Âæic chũa trăi laï Ấúng chũng ta âæăuc biăút bàòng nhiăõu danh xæng vài tæăic hiău khăic nhau nhæ Cha, Lăi, Thăinh Linh Và Giăhăva laï Ấúng Taũo Hoïa của chũng ta. Thăúy trăæic sêu sa ngăi sàõp xăy ra của nhán loaui, kău hoăuch taũo đæung của Âæic chũa trăi âæăuc baio trăæic trăn con ngæài Jăsus Christ con Âæic chũa trăi. Hăi thăinh hiăun hău vài chũng ta coi âæăuc sêu săung thuăuc linh hăm nay khăng nhæïng vç coi hănh âăung taũo đæung khăi âăõu của Âæic chũa trăi căich ây hăng ngăin nănh nhæng cũng vç coi hănh âăung Cæu Chuăuc của Âæic chũa trăi trong Jăsus Christ. Măi ngăy chũng ta âæăuc baio vă do ăn âiăõn của Âæic chũa trăi ban cho chũng ta qua thăp tæu giăi, vài Ấúng Christ âang săung chuyăõn giao sêu săung cho chũng ta qua Thăinh Linh năi trui của Ngăi. Linh của Chũa Jăsus taũo đæung đòng đoi loaui ngæài tæi thuăi ban âăõu, vài văun còin biăun âăõi vài uăun năõn nhæïng ai tin Ngăi, vç Jăsus laï” Ấúng khăi âăõu (tăic giăi) vài Ấúng hoăn tăt âæic tin của chũng ta” (Hăbră12:2).

⑤

ÂÆÏC THĂINH LINH .

Laï AI ?
**Who Is the
Holy Spirit?**

Vç nhæing ngæài Nguê Tuón thæing ææüc nháun diáun bàng sæu nháun maúnh quai quyút vaio Tháinh Linh, nân cáu hoí ææüc nãu lãn lài Tháinh Linh lài ai hay lài gç? Nhiãou nhoim khaiç nhau æi ænh nghéa Tháinh Linh lài máüt nguyãn tàoc træiu tæåung, máüt sæic maúnh khäng coi Thán Vê, máüt thãø cháút thuäüc daung loing, máüt thiãn sæi, máüt hæiu thãø Thiãn Thæåung phuú thuäüc, ngæi thæi ba trong Ææic chuía trãi tam nháút. Nhæng Kinh Tháinh noii gç ? .

ÆÆIC CHUÍA TRÃI TRONG HOAÛT ÆÆÜNG THUÄÜC VÃÖ LINH .

God in Spiritual Activity

Ææic chuía trãi lài “Ææúng Tháinh” (Æsai54:5. Chè máüt mçnh Ææic chuía trãi lài Ææúng Tháinh khiãút trong báin cháút cuía Ngæi, moii hæiu thãø tháinh khiãút khaiç ææou nháun sæu tháinh khiãút tæi nãi Ngæi (Hãbãrã12:10). Hãn næfa, Ææic chuía trãi lài Linh (Giàng4:24) vai chè coi máüt Tháinh Linh cuía Ææic chuía trãi (Æphãsä4:4). Danh xæng “ Tháinh Linh” mãtaí ææuc tênh nãon táng cuía báin cháút cuía Ææic chuía trãi, vç sæu tháinh khiãút hçnh tháinh cả sái cuía nhæing thuäüc tênh khäng thuäüc vãö ææou ææic cuía Ngæi. Nhæ váúy, danh xæng nãyoy mã tá chênh Ææic chuía trãi lài Tháinh Linh Duy Nháút.

Chàong haún, Phierã báio Anania vai Saphira ràong hoii ææi noii ææúi” vãi Tháinh Linh” vai sau æoi noii ràong hoii ææi noii dãúi” vãi Ææic chuía trãi” (Cäng5:3-4). Tæång tæu, phaolã viãút” Anh em hai chàong biãút mçnh lài ææon thãi cuía Ææic chuía trãi vai Tháinh Linh cuía Ææic chuía trãi ngæu trong anh em sao? Vai sau æoi, thãu naio? Anh em hai chàong biãút ràong thán thãø mçnh lài ææon thãi cuía Tháinh Linh æang ngæu trong anh em sao? (Icãr3:16; 6:19).

Kinh Tháinh goii Tháinh Linh lài” Linh cuía Giãhãva (CHUÍA HÀONG HÆÛU),” Linh cuía ta (Giãhãva)”, Linh cuía Ææic chuía trãi” vai “ Tháinh Linh cuía Ngæi (cuía Ææic chuía trãi)” (Æsai40:13; Giããn2:28; Rãma8:9; Itãsalãnica4:8). Nhæing phán æou nãyoy cho thãúy ràong Linh khäng taich rãii khoii Ææic chuía trãi nhæng trãii læi gãon læiãon vãi Ææic chuía trãi hay lài chênh Ææic chuía trãi trong báin cháút thuäüc Linh. Chàong haún khi chuing ta noii vãö linh cuía máüt ngæài, chuing ta khäng noii ææun máüt ngæài khaiç nhæng noii vãö báin cháút bãn trong cuía chênh con ngæài áúy. Con ngæài lài linh cuía ngæài áúy vai ngæüc læi.

Kinh Tháinh so sãnh máüt ngæài vai linh cuía mçnh vãi Ææic chuía trãi vai Linh cuía Ngæi:” vái, nãúu khäng phãii lài linh trong loing ngæài, thç ai biãút nhæing gç trong loing ngæài? Cuing máüt læi áúy, nãúu khäng phãii lài Tháinh Linh cuía Ææic chuía trãi, thç chàong ai biãút nhæing gç trong Ææic chuía trãi “(Icãr2:11). Phãon ææou cáu khäng phãii lài hai ngæài, thç phãon sau cuía cáu cuing váúy. Chuing ta noii vãö linh cuía con ngæài ææø ææø cáúp ææun tæ tæång, ææuc æiãøm hay báin cháút cuía ngæài æoi, nhæng noii thãu khäng coi nghéa lài linh cuía con ngæài lài máüt ngæài khaiç vãi ngæài æoi hay æiãou gç æoi keim hãn toãn thãø cãi tênh cuía ngæài æoi. Cuing khäng thãø noii vãö Ææic chuía trãi vai Tháinh Linh cuía Ngæi ææø ææa ra máüt sæu phán biãút vãö Thán Vê hay sãu nhiãou ái trong Ngæi .

Nãúu Tháinh Linh lài chênh Ææic chuía trãi, thç taú sao læi cáon noii thãm æiãou nãyoy, Sæu phán biãút vãö yí nghéa coi duung yí gç. Danh xæng nãyoy ææø cáúp ææuc biãút ææun Ææic chuía trãi ái hoaút ææung Thuäüc linh, ææuc biãút Ngæi hãnh ææung theo nhæing cãich thæic mãi chè coi máüt mçnh Tháinh Linh mãii coi thãø.

Viãuc Tháinh Linh ææüc ææø cáúp ææun trææic tiãn trong Kinh Tháinh lài máüt vè duú tuyãút vãi. Sãing thãu kyí1:1 noii bàng nhæing tæi ngæi chung chung.” Ææic chuía trãi dãung nãn trãi vai ææút”. Sãing thãu kyí1:2, nháun maúnh máüt hãnh ææung ææuc biãút cuía Ææic chuía trãi.” Linh cuía Ææic chuía trãi váun hãnh trãn mãüt nææic”. Nhæing hoaút ææung thuäüc linh quan tröng cuía Ææic chuía trãi lài itãii

sinh, năui truï, thaïnh hoïa vai xæic dáou trăn con ngæài, nhæ váuý, chuïng ta thæàng noïvăo Thaïnh Linh khi liãn hău văi nhæng âiăou âoi . (Căngvu1:5-8).

Vai tròi cuía Cha, Con, Thaïnh Linh lài cáon thiăút trong kău hoaûch cuía Âæic chuïa trăi cho sæu Cæiu Chuăic nhán loaûi sa ngai âăø cæiu chuïng ta, Âæic chuïa trăi pháii cung æïng măüt Con Ngæài và tăui lài Ááúg coi thăø chăút thay cho chuïng ta - tæic lài Chuïa Con. Trong sæu sinh ra con vai trong măúi quan hău văi nhán loaûi, Âæic chuïa trăi lài Cha. Trong sæu hành âăung trong âài săung chuïng ta âăø biăún âăøi vai ban quyăon nàng cho chuïng ta thç Âæic chuïa trăi lài Thaïnh Linh.

Chuïng ta cûng năn ghi nhăun rằong nhæing danh xæng nhæ “ Thaïnh Thăon” (Holy Ghost) vài “ Thaïnh Linh” (Holy Spirit) coi thăø thay thău nhau âæăuc, vç cái hai âăou tæi măüt cûm tæi HyLaúp dèch ra. Băin Kinh Thaïnh King James thæăng duïng chæi træăic nhiăou hăn, nhæng cûng duïng chæi sau (Luca11:13; Áphăsă1:13; 4:30) chæi sau thæăng âæăuc duïng ái nhæing băin Kinh Thaïnh tiăúg Anh theo cạich duïng hiăun âăui, âăuc biăút cho nhæing ngæài chæa quen biăút Kinh Thaïnh. Thăng thæăng Kinh Thaïnh chè noïi văo” Linh” (Spirit) .

LINH CUÍA CHA .

The Spirit of the Father

Kinh Thaïnh nhăun diăun Cha vai Thaïnh Linh lài măüt vai cûng hæu thăø (being). Danh xæng Thaïnh Linh chè mã táí Cha coi âăuc tênh gç. Chè coi măüt Âæic chuïa trăi (Phuïc truyăon6:4). Âæic chuïa trăi chán thăút Duy Nhăút” lài cha (Giàng17:3) vai Ngai lài Linh (Giàng4:24).

Thaïnh Linh lài linh cuía cha, chæi khăng pháii lài măüt Thán Vě khaic văi Cha. Chàóng hăun, Chuïa Jăsus pháin rằong trong nhæing lûic bẻ ngæăuc âăi Âæic chuïa trăi sê ban cho chuïng ta nhæing lâi noïi âuïng, phui hăúp âăø noïi:” vç khăng pháii lài cạic ngæài noïi, nhæng Thaïnh Linh cuía Cha lài Ááúg ái trong cạic ngæai sê noïi” (Mat10:20) Chuïa Jăsus noïi văo Âæic chuïa trăi lài Cha chuïng ta theo nghéa văo măúi quan hău cạ nhán, nhæng khi noïi văo sæu năui truï siău nhiăn vai sæu xæic dáou thç Chuïa Jăsus noïi văo Âæic chuïa trăi lài Thaïnh Linh.

Theo âenh nghéa, Ááúg sinh ra (laim cho hoai thai) lài Cha cuía ngæài âæăuc sinh ra. Thaïnh Linh theo nghéa âen lài Cha cuía Chuïa Jăsus, vç Chuïa Jăsus âæăuc hoai thai băi Thaïnh Linh (Mat1:18,20). Năúu Cha vai Thaïnh Linh lài hai Thán Vě thç Chuïa Jăsus pháii coi hai ngæài cha. Khi Kinh Thaïnh noïi văo con ngæài Jăsus Christ trong măúi quan hău văi Âæic chuïa trăi thç duïng danh xæng cha, nhæng khi Kinh Thaïnh noïi văo hành âăung khiăún cho Jăsus trắi thaïnh thai nhi âăø âæăuc sinh ra, thç duïng danh xæng Thaïnh Linh âăø khăng coi sæu nhăom lăun văobăin chăút siău nhiăn, thuăc văo Linh cuía cằg tạic năoy .

LINH CUÍA JĂSUS CHRIST .

The Spirit of Jesus Christ

Tăút cái sæu âăoy dăuy cuía băin tănh cuía Âæic chuïa trăi âăou ái trong Jăsus Christ (Călăse2:9). Nhæ váuý Thaïnh Linh theo nghéa âen lài Linh ái trong con ngæài Jăsus Christ .

Mouï tên hæu trong thău giăii Că Áăuc (Christendorn) âăou xæng nhăun Jăsus lài Chuïa, vai IICăr 3:17 noïi cạich rỏi rằng Chuïa lài Linh:” Văi, Chuïa lài Thaïnh Linh, Thaïnh Linh ái áu thç sæu tæu do cûng ái âoi”. Kinh Thaïnh cûng mã táí văo Thaïnh Linh nhæ lài “ Linh cuía Ááúg Christ “ “ Linh cuía con

ngãài (cuía Âæic chuía trài) vai” Linh cuía Jāsus Christ “ (Rāma8:9; Galati4:6; Philêp1:19). Thàiñh Linh laì caìch Chuía Jāsus ngæu trong lòng lòng chúng ta (Rāma8:9-11; Āphās3:14-17) .

“ ÂÁÚNG AN UÍ KHAÏC “ . “Another Comforter”

Nhæing ngæài theo thuyăút Ba Ngăi thæàng dùng Giàng14:16 làm bòng cải âãø noii ràong Thàiñh Linh laì măt Thán Vê riăng biăút:” Ta laui seì nai xin Cha, Ngăi seì ban cho caic ngæài măt ÂÁúng yăn uí khaic, âãø áí vâi caic ngæài âài âài”. Nhæng noii dung âoăun vãn tiăút lâu ràong Chuía Jāsus âang noii văo chênh Ngăi áí măt hñh thæic khaic - bòng Linh thay vç bòng xaic thêt .

Trong cẩu kău tiăúp Ngăi nhçn nhăun ÂÁúng An Uí laì ÂÁúng âai áí trong nhæing măn âãu:” Tæic laì Linh leí thăt, măt thău gian khăng thăo nhăun lâinh âæăuc, vç chàong thăt vại chàong biăút Ngăi nhæng caic ngæài biăút Ngăi, vç Ngăi văun áí vâi caic ngæài vai seì áí trong caic ngæài” (Giàng14:17). Chuía Jāsus laì ÂÁúng hoii âai biăút vai laì ÂÁúng áí vâi hoii. Sæu khaic nhau áúy laì ÂÁúng An uí chàong bao lău nêia seì âăun áí trong hoii, trong măt liăn hău măt cuía viăuc Ngăi áí trong Linh cuía hoii chæi khăng phăi sæu âãong hănh cuía thán thăo bãn caũnh hoii .

Vai trong cẩu sau Chuía Jāsus xaic nhăun roi ràing ràong chênh Ngăi laì ÂÁúng An uí:” Ta khăng âãø cho caic ngæài măt cải âáu (khăng âæăuc an uí âáu) Ta seì âăun cùng caic ngæài”. (Giàng14:18) .

Măt său nhæing ngæài theo thuyăút Ba Ngăi cẩu găong trăinh sæu xaic nhăun roi ràing năy bòng caìch noii ràong Chuía Jāsus âang noii văo sæu trăi laui bòng thán thăo loaii ngæài cuía Ngăi, hoăc bòng sæu phuic sinh hay sæu Taii Lám, nhæng cai hai sæu giaíi thêch năy boí qua năui dung træăic măt. Hăn nêia, sæu phuic sinh seì hoăn thănh lâi hæia chè trong băun mæai ngay nêia, trong khi sæu Taii Lám chæa æing nghiăum lâi hæia trăi qua nhiăou thău kyí, sau khi nhæing ngæài âai nghe chăt răt lău. Roi ràing, Chuía Jāsus noii văo Viăuc Linh hiăun âăun vai năui trui, nhæ lâi hæia tæang tæu cho thăt:” vç năi năo coi hai ba ngæài nhă danh Ta nhoim nhau laui, thç Ta áí giaia hoii” (Mathiă18:20) “ Năy Ta thæàng áí cùng caic ngæài cho âăun kyí chung kăt âài” (Mathiă28:20) .

“ NGAÏ KHĂNG NOII TÆU MÇNH “ . “He Shall Not Speak of Himself”

Nhæing ngæài theo thuyăút Ba Ngăi cùng dùng Giàng16:13 làm bòng cải cho Thán Vê tên âăuc lăup cuía Thàiñh Linh:” Luic năo Linh leí thăt seì âăun, thç Ngăi dăun caic ngæài văo moii leí thăt, vç Ngăi khăng noii tæu mçnh nhæng noii moii âiăou mçnh âai nghe, vai toí băt cho caic ngæài nhæing sæu seì âăun”. Nghéa âen cuía cẩu Kinh Thàiñh năy theo tiăung Hilaup laì:” Ngăi seì khăng noii tæi chênh mçnh” coi nghéa” Ngăi seì khăng noii bòng uy quyăon cuía mçnh” (NKJV).

Tuy nhiă, caìch giaíi thêch cuía nhæing ngæài theo thuyăút Ba Ngăi văo cẩu năy khăng thêch hăp, vç ngăi thæi ba seì áí văo vai troi phu vại coi leí khăng thăo toăin tri (vă săi băt tri) âæăuc, âiăou năy ngæăuc laui vâi giaio lyi Ba Ngăi âãong âăong. Ngăi seì khăng thăo noii hay biăút băt kyí âiăou gç ngoăi træi nhæing gç Ngăi nhăun tæi Thán Vê khaic. Nhæ thău làm thău năo âãø Thán Vê thæi ba năy laì Âæic chuía trài vai coi quyăon năng cuía Âæic chuía trài âæăuc? Thăt văt, cẩu năy noii ràong Linh khăng coi uy quyăon hay sæu nhăun diăun âăuc lăup. Ngăi khăng âăun dæai danh xæng năo khaic ngoăi danh Jăssus (Giàng14:26) .

Trong thæc tău, Chuía Jāsus măt tai văo pheip băptem cuía Thàiñh Linh vai sæu hănh âăung cuía Linh trong tên hæu (Giàng16:7). Dæing nhæ Ngăi âang cẩu găong chăt laui khuynh hæăing âai khi xaíy ra trong vòing nhæing ngæài âæăuc ááy dăy Thàiñh Linh văun nghé ràong hoii coi âæăuc măt loaii uy quyăon siău nhiă năo âoi riăng mçnh. Noii caìch khaic, áí áy nhæing ngæài tiăúp nhăun Thàiñh Linh khăng coi uy quyăon năo âãø lăup ra băt kyí giaio lyi hay sæu dăy dău cuía riăng hoii. Măt duì hoii coi

thãø sæi duøng nhæing án tæi tiæn tri, noïi tiãúng laũ vai thæng giaíi tiãúng laũ, nhæng linh bãn trong hoï seí khæng noïi nhæ mãüt thæüc thãø hoain toain nãüi truï trong hoï. Traïi laũ, Linh bãn trong hoï chè noïi nhæing gç âæãüc tám trê Âæic chuiã trãii truyãøn âaüt cho - nhæng gç tæang hãüp vãii Lãii Âæic chuiã trãii.

Taũ aiãøm nãøy, Giàng16:13 âæa ra mãüt sæu phán biãút thuãuc yï niãum (khæng pháíi thuãuc Thán Vê) giãêa Âæic chuiã trãii laì cha, Chuiã, vai tám trê toain tri (Omniscienl Mind) vai Âæic chuiã trãii trong sæu hãnh âãung, thæüc hiãun hay nãüi truï. Sæu phán biãút nãøy tæang tæu vãii nhæing gç trong Rãma8:26-27 vai Icãr1:10-16. Phán âoaun sau noïi ràong chuiãng ta coi thãø biãút tám trê Âæic chuiã trãii bàong viãuc coi linh cuiã Âæic chuiã trãii áí trong chuiãng ta, vç Linh cuiã Âæic chuiã trãii biãút nhæing âiãõu thuãuc vãø Âæic chuiã trãii. Nhæng nhæ chuiãng ta âaí thãúy, roì ràing âoaun nãøy khæng âæa ra cuí thãø hçnh áính vãø sæu phán biãút Thán Vê trong Âæic chuiã trãii chuiã tãø, vç noïi so saính Âæic chuiã trãii vai Linh cuiã Ngãii vãii mãüt ngæãii vai Linh cuiã ngæãii áúy.

Rãma8:26-27 cheip:” Chênh Thãinh Linh láúy sæu thãí than khæng thãø noïi ra âæãüc mãi cáou khãon thay cho chuiãng ta. Ááúng doi xeít loìng ngæãii hiãou biãút yï tæãng cuiã Thãinh Linh laì thãø nãio, vç áúy laì theo yï Âæic chuiã trãii mãi Ngãii cáou thãú cho caiç thãinh âãø vãúy.” Noïi caiç khãic, khi linh caiçm âãung chuiãng ta vai noïi qua chuiãng ta trong sæu cáou thay, thç chuiãng ta coi thãø tin quyãút ràong lãii cáou nguyãun cuiã chuiãng ta áí trong yï muãun cuiã Âæic chuiã trãii. Linh cuiã Âæic chuiã trãii chàoc chàon seí laim cho sæu cáou thay phui hãüp theo yï muãun cuiã Âæic chuiã trãii vç linh laì chênh Âæic chuiã trãii âang hãnh âãung trong âãii sãung chuiãng ta. Âæic chuiã trãii seí hãnh âãung caiç nhçp nhãing vãii chênh Ngãii vç træãic tiæn Ngãii thuc duic chuiãng ta cáou nguyãun vai sau âoi Ngãii nghe vai âaíp lãii cáou xin cuiã chuiãng ta .

KÃÚT LUÁÛN .

Conclusion

Nhæing ngæãii Ngui Tuãon âãii khi bê buãuc tãüi laì tân vinh Thãinh Linh mãi khæng tânvinh Âæic Chuiã Jãsus Christ. Nhæng nhæing ngæãii Ngui Tuãon tin nãi Âæic chuiã trãii Duy Nhãút chàoc chàon khæng væãing vaio sæu buãuc tãüi nãøy, vç chuiãng tãii nhçn nhãun ràong Âæic chuiã trãii laì mãüt Linh vai Thãinh Linh laì Linh cuiã Christ hàong sãung phuic sinh. Tiãúp nhãun Thãinh Linh laì caiç âãø chuiãng ta tiãúp nhãun Jãsus Christ vaio âãiãngs chuiãng ta.

Chuiãng ta khæng coi hai hay ba linh Thiãn Thæãung áí trong loìng mẽnh, hoãuc chuiãng ta cuiãng khæng thãø nhãun diãun nhæing kinh nghiãum tân giaio riãng biãút vãii mãüi mãüt Thán Vê cuiã ba Thán Vê Thiãn Thæãung. Cai Kinh Thãinh vai kinh nghiãum cai nhán cuiã chuiãng ta cho chuiãng ta biãút ràong chè coi mãüt Linh, Linh cuiã Chuiã vai Cæiu Chuiã chuiãng ta laì Jãsus Christ. Laì Cha, Âæic chuiã trãii âaí dauy chuiãng ta caiç sãung; trong con, Âæic chuiã trãii âaí chè cho chuiãng ta sãung nhæ thãú nãio vai cung æing sæu Cæiu Chuãuc cho tãüi lãii chuiãng ta, vai laì Thãinh Linh nãüi truï Âæic chuiã trãii cho pheíp chuiãng ta sãung cho Ngãii mãüi ngày .

CON ÂÆIC CHUIã TRãII . The Son of God

Ai là người thông hiểu bản thân gian, hai chòm sao phải kể tin này? Đức Chúa Jêsus là con Đức chúa trời sao? (Igiang 5:5) .

Nhận nhận Chúa Jêsus là con Đức chúa trời là nỗi niềm cho đức tin Cả Ấu. Vào một buổi sáng đầu tiên của Chúa Jêsus hỏi các môn đồ của Ngài: "Các ngươi nói Ta là ai?" (Mat16:15). Phêrô trả lời: "Chúa là Áđung Christ, con Đức chúa trời hàng sáng" trên cả số đời Chúa Jêsus cũng bắt đầu xưng nhận này là sự mặc khải Thiên Thượng và nỗi niềm của Hội thánh (Mat16:16-18). Ngay sau khi trở lại, ngài đã rao giảng Áđung Christ là: "Con Đức chúa trời" (Căngvut 9:20) .

Sau đó Ngài viết sách phúc âm của ông: " Các ngươi tin rằng Đức Chúa Jêsus là Áđung Christ, tức là con Đức chúa trời và đó là khi các ngươi tin, tự nhận danh Ngài mà được sự sống" (Giang20:31). Ông nhắc nhở những ai là người tin và được sinh lại rằng muốn được Đức chúa trời vào lòng thì phải tin, tin trong lòng, tin trong Đức chúa trời, và hỏi được lòng thông hiểu bản thân, tự phải hiểu đức tin và nhận nhận rằng Chúa Jêsus là con Đức chúa trời (Igiang4:15; 5:5) .

Chúa Jêsus là con Đức chúa trời có nghĩa gì? Theo một số người, danh xưng này có ý nghĩa khẳng định Ngài là một đấng tiên tri, một người có quyền năng, một vị vua, một người tha thứ giết hại như thiên sứ, một vị cha thánh của phàm nhân, hay một vị thần cấp dưới (a junior god). Nhiều người khác nói rằng đó là một người con của Ngài là Thần Vệ Thiên Thượng thế hai. Nhưng Kinh Thánh dạy gì?

ÂM ƯỚC HOÀI THAI BẮT LINH CỦA ĐỨC CHÚA TRỜI

Conception by the Spirit of God

Ta hiểu quan trọng nhất này, cụm từ " Con trai của" (Son of) có nghĩa là người tha thứ mà cụm từ này áp dụng phải xuất từ một người nào đó, hoặc theo nghĩa đen hoặc theo nghĩa bóng. Cụm từ " con của Đức chúa trời" ngụ ý rằng Đức chúa trời là người sinh ra và phải được hiểu.

Adam là " con của Đức chúa trời" do sự tạo dựng (Luca3:38), và các thiên sứ cũng vậy (Gioip1:6; 38:7). Những tên người con của Đức chúa trời bằng sự nhận nhận con nuôi vào gia đình thuộc linh của Đức chúa trời (Rôma8:14-15) .

Tất cả những về sự của Cựu ước của cụm từ " con của Đức chúa trời" hay " con Đức chúa trời" đều phù hợp với cách dùng này. Sáng thế 6:2,4 có liên quan đến những người tin kính, trong khi Gioip1:6; 2:1; 38:7; và Ánđan 3:25 hiểu rõ là nói về các thiên sứ .

Khi áp dụng vào Jêsus Christ, danh xưng " con Đức chúa trời" về mặt có nghĩa đen và nghĩa bóng. Trước hết, không một người nào là cha thuộc về sinh hoặc của Chúa Jêsus, Ngài được hoài thai do hành động thuộc về linh của Đức chúa trời và được một trinh nữ sinh ra (Mathi1:18,20) .

Luca1:35 mô tả ra một cảnh nghĩa theo Kinh Thánh về danh xưng " con Đức chúa trời" khi tân gôi này ngụ ý về Chúa Jêsus" và thiên sứ trả lời và phải cùng ngài(Mari), Đức thánh Linh sẽ đến trên ngươi, và quyền phép Áđung rất cao sẽ che phủ ngươi để đấng sinh ra, cho nên con Thánh

sinh ra, phải xæng lại con Ææic chúa trãi” (Luca1:35). Chæi “ cho năn” cæng bâu lý do Jāsus ææüc göüi lại con Ææic chúa trãi. Khæng phải vç Ngài lại sæu thành nhuic thæø của müt Thán Vê Thiên Thæåung ææi ææi thæi hai coi tân lai con. Nhæng vç Ææic chúa trãi taõu ra sæu hoài thai em beĩ Jāsus. Jāsus lại con Ææic chúa trãi cüng giæung nhæ båt cæi con ngæài phaim nài lại con của cha mçnh - vç sæu kiãun sinh æeĩ ra, mæuc ðuĩ trong træång hãp của Jāsus sæu ra ææi nãy lại hành æåung siãu nhiãn, khæng tháy ææüc của Linh của Ææic chúa trãi .

ÆÆÜC SINH RA TRONG THÀI ÆIÆØM NHÁÚT ÆËNH . Begotten at a Certain Time

Kinh Thæinh khæng bao giæi noĩi vãø” Con ææi ææi” vãun lại müt sæu máu thuån trong tæi ngæi, nhæng noĩi vãø” Con ææüc sinh ra”. Traĩi vãi lý thuyãút của nhæng ngæài theo thuyãút Ba Ngæi, con khæng thuãuc vãø sæu ææi ææi nhæng ææüc hçnh thành trong thài kỳ luãt phaĩp vai trong lòng müt ngæài næi. “Nhæng khi kỳ haũn ææi ææüc troiũn, Ææic chúa trãi beĩn sai con Ngài bãy müt ngæài næi sinh ra, sanh ra ðæiũ luãt phaĩp” (Galati4:4) .

Con khæng phải ææüc sinh ra cæich ææi ææi nhæ nhæng ngæài theo thuyãút Ba Ngæi chên thãung ðây ðâu, nhæng sæu sinh ra của Chúa Jāsus xay ra theo müt thài æiæøm nhát ænh trong læch sæi loài ngæài.” Ngæi lại con Ta, ngay nay ta ææi sanh ngæi” (Thithiãn2:7; Hãbãrã1:5). Thi thiãn cæng bâu læi thát nãy, theo cæich tiãn tri, trong khi saĩch Hãbãrã giæi thêch læi tiãn tri nãy ææüc æing nghiãũm trong Chúa Jāsus. Chúa Jāsus ææüc hoài thai trong lòng Mari træic khi Ngài coi müt trãn trãon gian nãy (Hãbãrã1:5-6) vai Ngài ææüc sinh ra tæi trong coi chãut do sæu phuic sinh của Ngài (Cængvuũ13:33; Khai1:5).

Trong Cæu ææic sæu sinh ra của con coi æĩ trong tæång lai, vai vç thãu tãut cæi nhæng chãu trong Cæu ææic noĩi vãø con Ææic chúa trãi ææu lại læi tiãn tri. Hay ðuĩng IISamuã7:14 nhæ læi hçnh boĩng vãø Ááung Mãsi, Hãbãrã1:5 mã tãi viãuc Ææic chúa trãi nhçn vaio tæång lai.” Ta seĩ làm cha ngæi, vai ngæi seĩ làm con Ta”. sæu phãn biãut giæia cha vai con khæng thæø aĩp ðuĩng vãø müt quan hãu ææi ææi bãn trong Ææic chúa trãi chuí tãø (Godhead) nhæng noĩ nguũ ý vãø müt quan hãu của Linh ææi ææi của Ææic chúa trãi ææi vãi con ngæài chãn thãut mài Ngài ngæu vaio æoĩ cæich troiũn veũn. Toĩm læi, vai troi của con bãot ææu tæi læi thành nhuic thæø.

Nhæng ngæài theo thuyãút Ba Ngæi thæång trêch ðãun hai æoãun Kinh Thæinh cæu ææic làm bång cæi rãong Con hiãun hæu læi Thán Vê thæi hai træic khi thành nhuic thæø. Træic hãut, chãm ngãn 30:4 hoĩ:” Ai ææi læn trãi rãoi læi xuãung? Ai ææi goĩp giõi trong lòng tay mçnh? Ai ææi boic næic trong aĩo mçnh? Ai læũp cæic giæi haũn của ææi? Danh ngæi læi chi, vai tân con trai ngæi læi gç? Nãu ngæi biãut hay noĩi æi”. Tuy nhiãn, nãũ dung của æoãun vãn noĩi vãø sæu thiãu hiãu biãut vai læom læun của loài ngæi trãi ngæüc vãi sæu troiũn veũn Thiên Thæåung (Chãmngãn30:2-6). Tiãn tri Agutã ææa ra müt thæich thæic: Bãun coi biãut ngæi nài coi thæø làm ææüc nhæ Ææic chúa trãi làm chång? Nãu biãut, thç hay nhãun ðiãun ngæi æoĩ bång noĩi cho chũng ta biãut con trai ngæi læi ai. Noĩ cæich khaiç, khæng ai bçnh ææung vãi Ææic chúa trãi cæi.

Æaniãn3:25 ghi læi læi mã tãi của vua Nãbucaĩt nãut sa vãø ngæi thæi tæ hiãun ra trong loĩ læia hæuc vãi ba bãn thanh niãn Hãbãrã:” hçnh dung ngæi thæi tæ giæung nhæ con Ææic chúa trãi (The son of God). Trong bãn gãuc bång tiãung Hãbãrã (Hibãilai) khæng coi mãu tæi xay ænh” The” ææing træic, vai nhæ thãu cuũm tæi nãy coi thæø ðech læi” müt con trai của cæic thãon” (a son of gods) bãn Kinh Thæinh nhuãun chæinh Quãuc tãu (NIV). Chãoc chãon læi Nã bu cæit nãut sa chãong biãut gç vãø nhæng læi tiãn tri læn quan ææiũn Ááung Mãsi, vai vãø phæång ðiãun læch sæi chãoc æng ta khæng thæø nài biãut ææüc giæo lý Ba Ngæi. Chũng ta coi thæø biãut chãoc vãø æiæu æng muãun noĩi, vç trong cüng æoãun æy æng nhãun ðiãun nhãn vãut mã æng ææi tháy giæung nhæ müt thiãn sæi của Ææic chúa trãi (Æaniãn3:28). Coĩ læi nhãn vãut nãy læi sæu bay toĩ tãum thài của Ææic chúa trãi (a theo-phany) nhæng nãu thãu, thç

khăng coi âiãöu gç bãy toí rãòng biãøu hiãũn nãøy âai coi nhãeng àãút àiãøm cuía con àæãuc Mari sinh ra vãø sau nãøy.

ÂÆÏC CHUÏA TRÃI BÃY TOÍ TRONG XÃIC THËT . God Manifested in Flesh

Jãsus àæãuc Linh cuía Âæïc chuía trãii hoài thai vai àæãuc Mari sinh ra, vai nhæ vãy Ngaii vãi la thãon linh vai ngæãii. Vç chø coi mãüt Âæïc chuía trãii vai vç Âæïc chuía trãii chui tãø khãng thãø bẽ chia cãõt (Phuüc truyãön6:4) nãn roi rãeng rãòng Ngaii thæüc sæu lai chẽnh Âæïc chuía trãii àai bãy toí trong xãic thët (Itim3:16) (Giàng20:28; Têt2:13).

Leí thãút nãøy trãii nãn roi rãeng áí trong mæic àãii lãin hãn khi chũng ta khaío sãit vãø nghóa bõing cuía danh xæng “ con Âæïc chuía trãii”. Trong Kinh Thãinh cũng nhue cãich ðuìng hiãũn nay, cuùm tæi “ con cuía” thæãing àæãuc ðuìng àãø mã taí baín cháút hay àãút tẽnh cuía ngæãii naio. Cuùm tæi nãøy ráút thẽch hãúp vç sæu di truyãön vai sæu ðæãing ðuìc, ngæãii con tiãúp nhãũn tæi cha mçnh nhãing thuãic tẽnh vai nhãing àãuc tẽnh.

Chuía Jãsus goüi Gia cả vai Giàng lai “ Nhãing àæia con cuía sãúm seít” hiãøn nhiãn àiãöu nãøy nguü yí vãø tẽnh nõing giáũn hung baõu cuía hoü (Mãic3:17) vai Ngaii mã taí mãüt sãú ngæãii lai con cãii cuía Ma quyí vç cãi nhãing hãinh àãüng gian aíc cuía hoü (Giàng8:44). Cãic sæi àãø àãút tãn mãüt mãn àãü àãöu tiãn lai Ba na ba, coi nghóa lai” con trai cuía sæu an ufi” vç ngæãii áúy khuyãún khẽch vai an ufi nhãing ngæãii khaic (Cãngvuü4:36).

Nhæ vãy noi rãòng mãüt ngæãii naio àoí (Some one) lai con Âæïc chuía trãii (a son of god) coi nghóa lai Ngaii (He) mang baín cháút, àãút tẽnh vai giáũng nhæ Âæïc chuía trãii trong xãic thët. Khi ðuìng àãø chø vãø con ngæãii bẽnh thæãing hay thiãn sæi, thç cuùm tæi nãøy chø coi yí nghóa vãø sæu giáũng nhæ khãng hoãn háo, vç khãng coi ai hoãn toãn giáũng nhæ Âæïc chuía trãii trong moüi sæu , vai khãng coi ai bẽnh àãóng vãii Âæïc chuía trãii (Ãsai46:5,9).

Tuy nhiãn, trong træãing hãúp cuía Chuía Jãsus, Kinh Thãinh sæi ðuìng danh xæng” con Âæïc chuía trãii” (Son of God) theo mãüt cãich àãút biãüt. Ngaii khãng nhãing lai con Âæïc chuía trãii nhæng Ngaii coi lai” con àãuc sanh cuía Âæïc chuía trãii “ (the only begotten son of god) (Giàng3:18). Chæi Hi laúp cuía cuùm tæi nãøy lai monogenes coi nghóa lai “ Duy Nhãút, àãuc nhãút cuía mãüt loaüi”. Nhæ vãy, baín Kinh Thãinh nhuãũn chãinh Quãuc tãú (NIV) ðẽch lai” con mãüt vai Duy Nhãút cuía Âæïc chuía trãii “.

Jãsus lai con Âæïc chuía trãii theo yí nghóa lai khãng coi ai khaic áí àæa vø nãøy. Quyãön laim con cuía Ngaii khaic vãø loaüi. Ngaii khãng chø giáũng hãüt Âæïc chuía trãii áí mãüt vai cãich hãũn chãú, nhæng Ngaii bẽnh àãóng vãii Âæïc chuía trãii vãø moüi phæãng ðiãũn (Philêp 2:6). Thãút vãy, con lai hẽnh aính cuía” Âæïc chuía trãii khãng thãüy àæãuc” “sæu chõii sãing cuía sæu vinh hiãøn Âæïc chuía trãii vai hẽnh bõing cuía bãøn thãø Ngaii” (Cãläse1:15; Hãbãrã1:2-3).

Chuía Jãsus bãy toí quyãön nãng khãng hãũn chãú, uy quyãön, tẽnh yãu, sæu khãn ngoãn, sæu thãinh khiãüt, vai sæu vinh hiãøn vãũn mang àãuc àiãøm cuía Âæïc chuía trãii mãi thãii. Ngaii bãy toí quyãön nãng Thiãn Thæãüng trãn thiãn nhiãn, tãüi lãüi, bãũnh tãüt, mã quyí vai sæu chãút. Tãüt cá sæu àãøy àui cuía Âæïc chuía trãii àãöu coi trong Ngaii (Cãläse2:9).

Lai con àãuc nhãút cuía Âæïc chuía trãii, Jãsus mang baín cháút àãuc àiãũm troin veün chẽnh xãic, vai hẽnh aính cuía Âæïc chuía trãii trong xãic thët. Vç khãng ai coi thãø bẽnh àãóng vãii Âæïc chuía trãii vai

lài khaiic vãi Âæic chũa trãi nãn lãi điãun âãut nãoy thæuc sæu coi nghéa lài Jãsus lài chênh Âæic chũa trãi bãy toí trong xaic thët .

Tháut váuy, ááy lài cãich nhæing ngæãii lãinh âãuo Do Thãii giãíi thêch lãii cãng bãú cuía Chũa Jãsus ràong Ngãii lài con Duy Nháut cuía Âæic chũa trãi. Trong Giàng5:18 hoii tẽm cãich giãút Ngãii vç Ngãii phãin ràong:” Âæic chũa trãi lài Thán phuũ mẽn, làm ra mẽn bầong Âæic chũa trãi”. Hoii khãng nghẽ ràong Ngãii cãng bãú mẽn lài Thán Vẽ thæi hai cuía mãüt Ba Ngãii nhæng lài chênh Âæic chũa trãi. Vãio mãüt trãeing hãúp sau àoĩ, hoii giãíi thêch,” Áúy chàong phãii vç mãüt viãuc lãinh mãi chũing ta neim àoĩ ngæãii, nhæng vç lãii lãuing ngãn: ngæãii lài ngæãii mãi tãu xæng lài Âæic chũa trãi” (Giàng10:33). Hoii nhãún thæic ãuing ããõn ràong Ngãii ãang cãng bãú lài Âæic chũa trãi, nhæng hoii sai lãõm trong viãuc khæãit tãii lãii cãng bãú àoĩ. Ngãii khãng phãii lài mãüt ngæãii cãu làm ra mẽn lài chênh Âæic chũa trãi. Ngãii lài Âæic chũa trãi àoĩ làm ra mẽn lài con ngæãii .

CON XÆNG HÃ LÀI ÂÆIC CHỮA TRÃI **The Son Addressed As God**

Trong nãø læuc chãeing toí con thæuc sæu lài Thán Vẽ thæi hai, nhæing ngæãii theo thuyãút Ba Ngãii àoĩ khi duing ããún Hãbãrã1:8, vãun noii vãø con nhæ lài Âæic chũa trãi. Tuy nhiãn, cãu 9 cho thãúy con cũng lài mãüt ngæãii. Vãuy, toãin thãø àoãun vãn chè tãii xaic nhãún nhæing gç chũing ta àoĩ thãúy, nghéa lài, con lài Âæic chũa trãi bãy toí trong xaic thët.” Nhæng vãø con thç lãii phãin ràong: Hãii Âæic chũa trãi, ngãii Chũa coi mãi àoĩ noii qua àoĩ kia. Quyãõn bẽnh cuía nãæic Chũa lài quyãõn bẽnh ngay thãõng. Chũa æa àoĩõu cãng bçnh gheĩt àoĩõu gian aic, cho nãn, hãii Chũa, Âæic chũa trãi cuía Chũa lãúy dáõu vui mãeing xæic cho, khiãún Chũa trãõi hãn keĩ ããõng loãui mẽn” (Hãbãrã1:8-9). Cãu 8 noii vãø thãõn tãinh cuía Áãúng Mãsi, trong khi cãu 9 noii vãø nhãn tẽnh cuía Ngãii .

Àoãun nãoy khãng tãeing thũãut vãø mãüt cuãuc àoũi thoãui giãeãa hai Thán Vẽ Thiãn Thæãuing. Traii lãii, ááy chè lài phãõn trêch dãun cuía Thi thiãn45:67, mãüt àoãun vãn tiãn tri coi liãn quan ããun Áãúng Mãsi seĩ àoũn. ããø chãeing toí cãich Âæic chũa trãi hoãuch ãẽnẽh cho tãẽng lãii, Hãbãrã1:8 mã tãĩ Âæic chũa trãi noii lãii tiãn tri nãoy vãø con. Ááy lài mãüt vẽ duũ vãø viãuc Âæic chũa trãi goũi.” Nhæing sæu khãng coi nhæ coi rãõi (Rãma4:17). Hãbãrã1:5 àoũt sæu æing nghiãũm roi rãing trong tãẽng lãii:” Ta seĩ làm cha ngæãii, ngæãii seĩ làm con Ta.”

Khi àoũc Thi thiãn 45:6-7, lãii tiãn tri nguyãn thũy, chũing ta khãng thãúy coi lãii àoũi thoãui ào, nhæng chè lài lãii điãun âãut cuía tãic giãíi Thi thiãn. Hãbãrã 1:1 chãeing toí ràong Âæic chũa trãi phãin qua cãic tiãn tri, vãi tãii bãúii cãinh àoĩ thã Hãbãrã qui nhæing loç noii àoũc cãim thũic cuía nhæing tãic giãíi Kinh Thãinh cho chênh Âæic chũa trãi. Tuy nhiãn, làm nhæ váuy, Kinh Thãinh khãng nguũ yĩ vãø sæu àoũi thoãui giãeãa hai Thán Vẽ. Mãüt vẽ duũ khaiic trong cũng mãũch vãn, Hãbãrã 1:7, trêch tãii Thi thiãn 104:4 vãi qui lãii noii cuía tãic giãíi Thi thiãn cho Âæic chũa trãi:” Noii vãø thiãn sæi Ngãii phãin ràong. Âæic chũa trãi làm cho thiãn sæi Ngãii nhæ gioĩ (Linh), vãi tãii tãii Ngãii nhæ ngoũn læãa”. Sæu duing tãii ngæĩ nãoy khãng coi nghéa lài Âæic chũa trãi phãin nhæing lãii nãoy cho mãüt thán vẽ Thiãn Thæãuing khaiic, nhæng lài Ngãii cãim thũic nhæing lãii nãoy cho tãic giãíi àoũ viãút lãii .

SÆÛ SAI PHAÏI CON ããUN THãÚ GIAN. **The Sending of the Son**

Theo Giàng 3:17 vãi nhæing cãu khaiic, thç Âæic chũa trãi sai con Ngãii xuãúng thãú gian. Cũm tãii nãoy khãng coi nghéa lài Jãsus lài ngãii thæi hai coi sãõn ãang chãii àoũi ãĩ trãn trãi àoũ mãüt Thán Vẽ

Thiãn Thæåung khai sai phải Ngài xuống trần gian. Chê “ sai” ngu ý ròn con ngài Jäsus phải xuống trong kầu hoạch vai hành ãung siũ nhiên của Ấc chúa trời. Ngài ãc nê ãng trình sinh ra do quyõn nàng của Ấc thánh Linh .

Hân nê, chê “sai” bày toí ròn con ngài Jäsus ãng ả trong sê sai phải vai chê ãng của Thiãn Thæåung. Tæng tæu nhê thũ, Giàng Baptit lại” ngài ãc Ấc chúa trời sai ãũn” cho dù ròi rằng ãng ta khãng sãung trần trời trêic khi ãc sinh ra. Lại müt con ngài, lại con Ấc chúa trời, Chúa Jäsus ãc sai phải vào ròn gian qua lòng của trình nê Mari, ãc Thánh Linh ban quyõn nàng vai ãc kầu hoạch của Ấc chúa trời chê ãnh làm của lâu hi sinh chuic tũ chũng ta .

Chũng ta sẽ hiõu thãm ãõ nõy tæi sê so sánh của Chúa võ sê sai phải Con vãi sê sai phải nhẽng măn ãõ của Ngài.” Nhê Cha ãi sai con trong thũ gian, thç Con cũng sai hoũ trong thũ gian” (Giàng17:18) “ Ngài lui phải cùng măn ãõ ròn: Bçnh an cho các ngài, Cha ãi sai ta thõ nài, ta cũng sai cãng ngài thõ áy” (Giàng20:21). Viũc sai phải con khãng ãi hoũ sê hiũn diũn trêic của Ngài ả trần trời nhê lại Thán Vê thê hai cũng nhê viũc sai các măn ãõ khãng ãi hoũ hoũ phải coi müt trêic ả trần trời.

Sê so sánh nõy cũng khãng dũy chũng ta ãõ gç võ bãn chũt của Ấc chúa trời Chũ tã. Müt sũ ngài nõi ròn Cha vai Con phải lại hai Thán Vê riãng biũt giãung nhê Chúa Jäsus vai các măn ãõ của Ngài lại nhẽng con ngài riãng biũt, nhẽng nõu chũng ta eíp nhẽng lui nõi nõy vào thũ cẽc ãi, thç chũng ta phải coi thũt tam thõn. Nũu Ấc chúa trời coi müt tũp hũp ba ngài khai biũt hõn nhau, thç chũng ta khãng thõ trãnh lui kũt luũn ròn coi ba Ấc chúa trời. Ấõm ãõ nhũt trong sê so sánh của Chúa lại cái Chúa Jäsus vai nhẽng măn ãõ của Ngài lại nhẽng con ngài coi müt sê mũng, sê thêi nhũn, sê xẽc dõu Thiãn Thæåung. Cái hai ãi” vào thũ gian” vãi uy quyõn. Quyõn nàng vai sê mũng Thiãn Thæåung .

CON TÆI TRẦN TRÀI XUÁNG . The Son Who Came Down from Heaven

Trong cãch nõi tæng tæu nhê vãy, Chúa Jäsus ãi nõi trong Giàng6:38 “ Vç ta tæi trần trời xuống, chõng phải ãõ làm theo ý ta, nhẽng làm theo ý Ấc ãi sai ta ãũn”. Nhẽng ngài theo thũt Ba Ngài chũ trẽng chõc ròn Chúa Jäsus ãi phải nõi võ Ngài nhê lại Thán Vê thê hai coi trêic, nhẽng nõi dung ãõn vãn bày toí Ngài thêc sê nõi gç .

Trong Giàng6:31 müt sũ ngài Do Thai trêch dũn Kinh Thãnh ãõ nhõc nhũ Chúa Jäsus ròn Ấc chúa trời ãi cung cãp mana cho tã phu hoũ trong ãõng võng nhê thũ nài:” Ngài ban bãn tæi trời cho hoũ” (Nãhãmi 9:15). ãõ trã lui Chúa Jäsus so sánh sê tæng phãn giẽa mana vãi” Bãn thũt tæi trần trời” vai Ngài giãi thêch.” Bãn Ấc chúa trời lại bãn trần trời giãng xuống, ban sê sãung cho thũ gian” (Giàng 6:32-33). Trong Giàng 6:51-58 Ngài nõi cãch ròi rằng.” Ta lại bãn hõng sãung tæi trần trời xuống: nõu ai ãn bãn áy thç sẽ sãung vã cùng, vai bãn mà ta ban cho vç sê sãung của thũ gian tæc lại thê ta. . . Ấy lại bãn tæi trần trời xuống. Bãn ãi chõng phải nhê mana mà tã phu các ngài ãi ãn. . . rõi cũng chũt, kẽ nài ãn bãn nõy sẽ sãung ãi ãi “.

Khi Kinh Thãnh nõi ròn Ấc chúa trời ban mana” tæi trời” ãõ nõy khãng coi nhê lại mana coi sõn trêic ả trần trời, nhẽng nõi coi nhê lại Ấc chúa trời, khai hân nguyãn nhãn của ròn gian, lại nguõn gãc của mana, Chúa Jäsus xẽc ãnh ròi rằng ròn bãn thũt tæi trần trời xuống chẽnh lại thê của Ngài, vãn ãc đáng làm của lâu hi sinh trần thũp tæu giã. Ngài ãi khãng coi

sàon trêáic áí trăn trãi trong hçnh thãø con ngæài coi thêt vai huyãút. Ngài âæãuc Mari sinh ra trong hçnh thãø con ngæài .

Váy, khi Chuía Jãsus phain Ngài tæi trăn trãi xuãúng, Ngài khãng noii ràong Ngài âaí sãung trăn trãi nhæ lai mãüt Thán Vê riãng biãút vai cuãúi cùng Ngài xuãúng quai ááút nãoy trong hçnh thæic coi sàon trêáic của Ngài. Traii laui, Ngài muãun noii ràong Âæic chuía trãi lai taic giaí của sæu thàinh nhuuc thãø, nguãon gãuc mai tæi aoí Ngài hiãun ra trong hçnh thãø con ngæài. Ngài khãng do cãng cuí Giã Seip hay báút cæi ngæài nam naio sinh ra, nhæng Ngài âæãuc sinh ra tæi mãüt trinh næi do quyãon nàng của Thàinh Linh của Âæic chuía trãi .

Hãbãrã 1:6 cheip ràong Âæic chuía trãi âæa” con ááou loing mçnh vaio thãu gian”. Trêáic hãút Chuía Jãsus âæãuc Âæic chuía trãi sinh ra caich mãou nhiãum trong loing Mari, kãu aoí Ngài âæãuc Mari âæa vaio trãon gian nhæ mãüt em beí. Viãuc con” ai vaio thãu gian” khãng coi nghæa lai Ngài âaí coi sàon nhæ mãüt ngæài con áí thãu gian khãic, cùng nhæ caic mãn áão âaí khãng coi sàon áí thãu gian khãic trêáic khi hoú ai” vaio thãu gian”(Giàng17:18) .

Vç Chuía Jãsus lai Âæic chuía trãi baíy toí trong xaic thêt, nãn Ngài coi thãø noii,” Ta tæi trãi áãun” vãii sæu liãn hãu vãii thãon tênh âãii âãii của Ngài. Áãúi vãii nhãn tênh của Ngài, vãun khãic vãii cha âãii âãii, thç chũng ta khãng âæãuc nghé vão mãüt Thán Vê thæi hai coi sàon trêáic, vç âiãou aoí aoii hoí Ngài phãii lai mãüt con ngæài âãii âãii vai nhæ vãy thç viãuc bai Mari sinh Ngài ra lai khãng cãon thiãút. Traii laui, chũng ta phãii hiãou ràong xaic thêt của Ngài” tæi trãi áãun” âaí coi nguãon gãuc siãu nhiãn Thiãn Thæãung .

NHÊING HAÛN CHẤU CỦA CON . The Limitation of the Son

Nhiãou áoaun Kinh Thàinh mã taí nhêing haun chãu thuãuc vão ngæài của con. Nhæng cáu nãoy khãong tæang hãúp vãii yí niãum cho ràong con lai Thán Vê thæi hai áãong áãong vãii cha, nhæng úng hãu cho sæu hiãou biãút ràong con lai Âæic chuía trãi baíy toí trong xaic thêt. Nhêing áoaun vãn nãoy nhãun mãnh vão nhãn tãnh của Ngài mai thãii.

Vê duí cả baín lai Mãic13:32 noii ràong Cha biãút mãüt sãu áiãou mai con khãng biãút, nghæa lai, thãii gian Chuía Jãsus taí lám:” vão ngay giãii aoí, chàong ai biãút chi hãút, caic thiãn sæi trăn trãi, hay lai con cùng chàong biãút næi, song chè cha mai thãii”. Cáu nãoy noii vão con lai con ngæài, chæi khãng phãii lai Thán Vê Thiãn Thæãung âãii âãii. Sæu toãn tri (biãút táút cai moúii sæu) lai phãon chuí yãuu của baín chãút của Âæic chuía trãi, vãy, nãuu con lai mãüt Thán Vê Thiãn Thæãung âãii âãii thç chàoc hàon chàong coi thãii áiãom naio mai con khãng biãút roí.

Nhêing lãii noii khãic của Ááúng Christ chè vão con lai mãüt con ngæài :” Con chàong tæu mçnh laim viãuc gç âæãuc” (Giàng5:19). “ Ta khãng thãø tæu mçnh laim nãui viãuc gç” (Giàng5:30).” Vç ta tæi trăn trãi xuãúng, chàong phãii áãø laim theo yí ta, nhæng laim theo yí Ááúng âaí sai ta áãun” (Giàng6:38).” Cha tãn troung hãn cai” (Giàng14:28).

Nhêing ngæài theo thuyãút Ba Ngãi thæãing duing nhêing lãii noii nãoy vai nhêing lãii noii tæang tæu khãic áãø chæing minh Cha vai Con lai hai Thán Vê Thiãn Thæãung riãng biãút. Tuy nhiãn, nãuu con lai mãüt Thán Vê riãng biãút trong nhêing áoaun vãn nãoy, chàoc hàon Ngài khãng coi trê thæic, khãng coi quyãon nàng, yí muãun của Ngài phãii phuú thuãuc vaio yí muãun của Cha, vai Ngài thãúp keím hãn Cha trong moúii sæu. Nhæ vãy áiãou aoí laui phãii huíy giaío lýi của thuyãút Ba Ngãi vão sæu áãong áãong vai áãong baín chãút của hai Thán Vê .

Khi ãiãøm nãõy ãæãüc ãæa ra, nhãíng ngæãii theo thuyãút Ba Ngãi coi suy nghé seí nhãún ra ràõng nhãíng lãii noií nãõy chè nguú yí ããún nhãíng haún chãú thuãüc con ngæãii cuía con. Tuy nhiãn, sæu xaíc nhãún nãõy coi hiãõu læúc khi hoü cãng nhãún ràõng hoü chè duìng nhãíng ãoãun vãn nãõy ããø chãéng minh ràõng Con laì ngæãii khi phãn biãút vãii Cha. Hoü khãng thãø duìng nhãíng ãoãun vãn ãõi ããø chãéng minh ràõng Con laì Thãn Vẽ Thiãn Thæãung ããii ããii riãng biãút .

Nãúu hoü khãng khãng trong viãúc duìng nhãíng ãoãun vãn trãn ããø khãõng ãènh ràõng Con laì Thãn Vẽ Thiãn Thæãung ããii ããii riãng biãút, thç hoü cuìng phãí sæi duìng nhãíng ãoãun vãn ãõi ããø quyãút ãènh Con thuãüc loaüi Thãn Vẽ naìo, nghéa laì mãüt Thãn Vẽ khãng toãn tri hay khãng toãn nãng nhøng thãúp keím hãn Cha trong moüi sæu. Phãõn kãút luãún doi seí ããính baüi giaõo lý riãng cuía hoü cuìng nhæ máu thuãún vãii nhiãõu lãii noií khãic cuía Kinh Thãính vãø thãõn tãính troün veün cuía Chuía Jãsus Christ .

Cãich Duy Nhãút ããø trãính sæu máu thuãún nãõy laì nhçn nhãún ràõng Jãsus Christ, Con Æãic chuía trãii, laì Æãic chuía trãii baìy toí trong xaíc thët. Laì ngæãii, Chuía Jãsus coi thãø noií vãø nhãíng haún chãú cuía con ngæãii mãi khãng giaím thuãüc tênh toãn nãng vai toãn tri cuía Linh ããii ããii cuía Æãic chuía trãii, Æãúng ngæü trẽ troün veün ãí trong Ngãii.

Nhãíng ngæãii ãæãüc Chuía Jãsus tiãúp xuíc biãút ràõng Ngãii laì con ngæãii, vai hoü cuìng biãút Æãic chuía trãii laì Linh khãng thãúy ãæãüc. Æãø ããún ããõt hoü ããõn sæu hiãõu biãút vãø sæu thãính nhuüc thãø vai ãæic tin cãiu ããü nãi Ngãii, thç Chuía Jãsus nhãún mãnh ràõng hoü ãéng nhçn Ngãii chè laì mãüt con ngæãii suãng. Nhãíng lãii noií vai nhãíng hãính ããüng cuía Ngãii khãng chè laì nhãíng lãii noií vai hãính ããüng cuía con ngæãii táõm thæãíng. Ngãii khãng hãính ããüng bàõng nãng læúc, uy quyãõn vai yí muãún cuía con ngæãii. Traii laüi moüi lãii noií vai hãính ããüng cuía Ngãii ãæãüc Linh cuía Æãic chuía trãii ãí bãn trong Ngãii thæüc hiãõn. Ngãii giaüi thêch:” Nhãíng lãii Ta noií vãii cãic ngæãii, chãõng phãí Ta tæü noií; áúy laì Cha ãí trong Ta, chênh Ngãii laìm troün viãúc riãng cuía Ngãii” (Giãng14:10). Laì Con Æãic chuía trãii vãø phãõn nhãn tãính, Ngãii coi nhãíng haún chãú vai thuãún phuüc yí muãún cuía Æãic chuía trãii nhøng laì Æãic chuía trãii thãính nhuüc thãø Ngãii coi moüi quyãõn nãng vai hiãõu biãút .

CHÁÚM DÆÌT SÆÛ CAI TRÈ CUÍA CON . The End of the Son’s Reign

Danh xãng” Con” nguú yí vãø sæu thãính nhuüc thãø, vãún xaý ra vç sæu Cãiu Chuãüc cuía chũng ta. vç muüc ãèch nãõy mãüt ngayí kia seí hoãn thãính, nãn chãõc hãõn vai troi cuía con seí chãúm ãèit. Mãuc ãüi sæu thãính nhuüc thãø seí chãõng bao giãii ãæãüc ããío ngæãüc, nhøng Kinh Thãính coi noií vãø thãii kyí cai tri cuía Con seí chãúm ãèit. Trong coií ããii ããii Æãic chuía trãii seí tiãúp tuüc baìy toí chênh Ngãii qua nhãn tãính ãæãüc vinh hiãõn cuía Ngãii laì Jãsus Christ (Khãí 22:3-4), nhøng Ngãii seí khãng coií coií cả hãüi hãính ããüng quãí khãí nãng cuía Con .

Ãoãun vãn ãiãùn ããüt roi ràíng leí thãút nãõy laì Icã15:24-28. Æãø hiãõu roi hãn, chũng ta hãíy xem baín ãèch King James Version:

Rãõi ããún cuãõi cuìng, khi Ngãii (Christ) giao Vãẽng Quãüc cho Æãic chuía Cha, khi Ngãii chãúm ãèit moüi sæu cai trẽ, moüi uy quyãõn vai moüi thãü læúc. Vç Ngãii phãí cai trẽ cho ããún luïc Ngãii ããí ããüt moüi keí thui nghêch ãæãii chán mçnh. Keí thui cuãüi cuìng seí bẽ huýy ãiãüt laì sæu chãút. Vç” Ngãii ããí ããüt moüi sæu ãæãii chán Ngãii”, thç chãõc phãí trãi ra Æãúng ããüt moü sæu ãæãii chán Ngãii. Khi muãn vãút ããí phuüc Ngãii, thç báúy giãii chênh mçnh Con seí phuüc Æãúng laìm cho muãn vãút phuüc mçnh, ããø Æãic chuía trãii ãæãüc moüi sæu .

Thoãt ããõu, ãoãun nãõy ãæãíng nhæ gáy ra vãún ããõ cho quan ãiãøm chè coi mãüt Æãic chuía trãii vç noií phãn biãút Con vãii Cha. Nhøng nãúu Con laì Thãn Vẽ riãng biãút ãí ãáy, thç trãii vãii quan ãiãøm

cuía nhæing ngæài theo thuyăút Ba Ngăi, vç con roi ràng phuû thuăuc vaio Cha vai phán biăút hăon văi Âæic chuía Trăi .

Sæu giaíi thêch Duy Nhăút tæang hăup văi thăon tăinh cuía Ááung Christ nhæ âai diăun tá suăút cai Kinh Thăinh áy lài chæi “Con” ái ááy nguû yĩ văo vai troi trung báio cuía Chuía Jăsus. Sau sæu phăin xêit cuăúi cũing, khăng ai căon âăún sæu cæiu răui, khăng ai còin căon vai troi trung gian cuía Chuía Jăsus. Chuía Jăsus lài con vai seí luăn luăn ái trong yĩ nghéa lài Ngăi côi nhán tăinh, nhæng măüt ngayi kia Ngăi seí khăng còin ái vai troi lài Con âæăuc sinh ra. Ngăi seí trái laúi vai troi nguyăn thuý lài Âæic chuía trăi lài Cha cuía motii ngæài. Chuing ta seí khăng còin căon âăüt âæic tin năi Ngăi lài Con (Ááung Trung Báio), nhæng chuing ta seí thăi phæăung vai tăn kênh Ngăi lài Chuía vai Âæic chuía trăi chuing ta .

Lăi giaíi thêch nhæ thău laúi thêch hăup găon guíi văi nhæing lăi kăüt luăun cuía nhæing hoic giaí theo thuyăút Ba Ngăi hiăun nay, theo phăon trêch dăun tæi hai phăon phă bçnh Kinh Thăinh do hai hoic giaí Tin Lăinh theo thuyăút Ba Ngăi năoi tiăung lài F. F. Bruce vai Leon Morris .

Dæăng nhæ Phaolă côi khuynh hæăing phán biăút hai khêa căunh cuía næăic thiăn âăing bằong sæu âăø riăng cuim tæi thăng thæăing” næăic Âæic chuía trăi” cho sæu kăüt thuic trong tæang lai cuía noi, trong khi chè văo hiăun taúi äng laúi sæi duung tæi ngæi nhæ “ næăic cuía Ááung Christ”. Nhæ văuy, trong Icăr15:24, Ááung Christ, sau khi cai trê cho âăún luic muăn văút phuic Ngăi, giao næăic laúi cho Âæic chuía Cha, thç sæu cai trê trung gian cuía Ngăi báuy giăi âæăuc âæa lăn lăinh væuc âăi âăi cuía Âæic chuía trăi (1) .

Phaolă khăng noi văo báin chăút thiăút yău cuía hoăuc Christ hoăuc Cha. Äng äang noi văo căng viăuc mài Christ âai hoăin thăinh, vai seí hoăin thăinh. Ngăi âai chăút cho con ngæài, vai Ngăi âai săung laúi. Ngăi seí trái laúi. Ngăi seí âăinh haú moií keí thuí cuía Âæic chuía trăi. Cao âiăøm cuía toăin thăø căng táic cuía Ngăi seí âăún khi Ngăi giao năup Væang Quăuc cho Ááung văun lài nguăon găuc cuía moií sæu. Trong viăuc năoy Ngăi trái năn con ngæài âăø hoăin thăinh căng táic âoi, Ngăi âai màuc vaio mçnh măüt sæu thuăun phuic năoi âoi văun căon thiăút âăø âæa căng viăuc lăn vai bao găom sæu hoăin táút. Muic âêch cuía âiăou năoy (hina) lài Âæic chuía trăi côi thăø lài moií sæu ái trong moií sæu. Ááy lài sæu diăun âăüt măunh meí văo sæu táúi thæăung troiun veun mài âăún báuy giăi roi ràng thuăuc văo Ngăi . (2)

Ngăn ngæi cuía Icăr15:24-28 âæăuc duing theo pheíp áon duú vai âæing hiăou rằong âoăun năoy nguû yĩ văo hai Thán Vê Thiăn Thæăung riăng biăút. Äphăsă 5:27 noií roi rằong Chuía Jăsus seí khăng giao Væang Quăuc cho măüt Thán Vê Thiăn Thæăung khaiç:” Äăø Ngăi (Christ) côi thăø trçnh diăun cho mçnh măüt Hăui thăinh vinh diăun” Ááung Christ yău Hăui thăinh vai phoi sæu săung mçnh vç Hăui thăinh. Hăui thăinh lài Tán Phuû cuía Ngăi. Ngăi seí khăng âæa vău cuía Ngăi, văun âai âæăuc chuăuc bằong sæu hy sinh lăm dæăng áy, cho măüt ai khaiç. Khăng,” Âæic chuía trăi ái trong Ááung Christ, làm cho thău gian hoia laúi văi Ngăi” (ICăr 5:19) .

YĨ NGHÉA CHO CHUING TA. Significance for Us

Toim laúi, danh xæng” Con Âæic chuía trăi” cuía Chuía Jăsus nguû yĩ sæu thăinh nhuic thăø. Noi năui nhæing yău táúi cuía con ngæài vai thăi gian. Kinh Thăinh khăng bao giăi noií văo” Âæic chuía Con” (God the son) dæăng nhæ quyăon làm con găon chăut căich âăi âăi trong Âæic chuía trăi, nhæng chè noií văo” Con Âæic chuía trăi” (the son of God). Kinh Thăinh mã táic con trong tæi ngæi chè côi thăø liăn quan âăún nhán tăinh, chæi khăng phăi liăn quan âăún măüt mçnh thăon tăinh. Chăong haun, con Âæic chuía trăi bẽ âoing äinh vai con chăút (Răma5:10; Hăbără6:6). Chè con ngæài măi côi thăø chăút. Linh âăi âăi cuía Âæic chuía trăi khăng thăø trái thăinh vă yĩ thæic hay khăng tăon taúi, vai khăng thăø năoi nghè rằong măüt phăon cuía Âæic chuía trăi laúi chăút âæăuc .

Con Æxic chúa trải khăng chè lai müt con ngæài, Ngài lai con ngæài trong aoĩ Linh của Æxic chúa trải nài trũ troün veün. Thæing thæing, nhæing àoån vàn coi yĩ ænh mã tá Con lai thõn tænh nhæng luån luån ấ trong nài dung của sæu thænh nhuê thæ. Chæng haün, Mãc2:10; 14:62; Hæbã1:8-9

Váy khi chũng ta xæng nháun ræng Chúa Jäsus lai con Æxic chúa trải, thç chũng ta xæng nháun ræng Ngài ææüc hoài thai bái Thænh Linh ææüc müt trnh næi sinh ra, Ngài mang bæn chát của Æxic chúa trải trong xæc thêt. Hæn næi, danh xæng nøy gæon liæon bát khai phán li vãi muê æch mà Æxic chúa trải hiæun ææun trong xæc thêt, dæ cæu chũng ta ra khoĩ tæi læi. Chúa Jäsus giai thêch.” Con của con ngæài ææun. . . ææø phoi sæu sæng mçnh laim giai chuæc nhiæou ngæài” (Mat 20:28)

Phái trá thænh müt ngæài, Chúa Jäsus mãi coi thæ lai ngæài chuæc coi hoĩ hæng gæon vãi chũng ta vai ngæài thay thæ troün veün của chũng ta. Lai müt ngæài Chúa Jäsus mãi coi thæ ææø huyæut ra chuæc tæi læi của chũng ta. Lai ngæài Chúa Jäsus mãi coi thæ chát thæ chæ cho chũng ta vai nhæ thæ mãi trá giai hçnh phæt cho tæi læi của chũng ta. Nhæng phái lai Æxic chúa trải, Ngài mãi coi quyæon tha thæ tæi læi của chũng ta vai laim Cæu Chúa của chũng ta. Cá hai thõn tænh vai nhæn tænh chán thæt của Ngài lai nhæing yæu tæu cæon thiæt cho sæu cæu ræi của chũng ta, vai danh xæng” Con Æxic chúa trải” bao gæm cá hai khæ cænh .

Khæng ngæc nhiæn gç khi sæu xæng nháun Jäsus lai con Æxic chúa trải lai næn táng cho sæu cæu Chuæc vai ææi sæng Cæ ææc Nhæn của chũng ta. Vç Jäsus lai con Æxic chúa trải næn chũng ta coi müt Áúng Trung Bæo, müt Áúng biæun hæi, müt con ææing Cæu Chuæc, quyæon laim con của Chúa Jäsus cho pheip chũng ta ææng thanh vãi Sæi Äæ Phaolæ.” Nay tæi cæin sæng trong xæc thêt lai sæng trong ææc tin Con Æxic chúa trải, lai Áúng ææ yæ tæi vai phoi chænh mçnh Ngài vç tæi” (Galati2:20) .

Cuèng vãi moĩ ngæài chũng ta hæy cæng bâu ræng Jäsus lai Con Æxic chúa trải vai vui mæng trong læi thæt nøy. Chũng ta hæy hæit vãi Giæm muê G. T. Haywood, müt ngæài tiæn phong nõi tiæng của Hæi thænh Ngü Tuæon Duy müt Æxic chúa trải ấ ææou thæ ky hai mæi:

Ä, sæu ky diæu ngoüt ngæo! Ä sæu ky diæu ngoüt ngæo!
Jäsus lai con Æxic chúa Trải .
Con tænh kæn Ngæi !Con yæ mãun Ngæi biæt bao !
Jäsus lai con Æxic chúa Trải.

⑦

ÂÁÚNG TRUNG BAÍO . GIÆÍA ÂÆÏC CHUÏA TRÀI VAI LOÀI NGÆÀI . The Mediator between God and Man

Vç chè coi mätüt Äæic chuïa trài vai chè coi mätüt Ááúng Trung Báió áí giæía Äæic chuïa trài vai loài ngæài tæic lai Äæic Chuïa Jäsus Christ lai ngæài (Itimäthã 2:5) .

Tán ææic tuyãn bâu ràðng.”Äæic Chuïa Jäsus Christ ááí äáún trong tháu gian äãø cæiu vait keí coi täüi” (Itim 1:15). Sæi äiäúp náøy ráút quan troüng cho moui ngæài.” Vç moui ngæài äãöu ááí phaüm täüi, huüt máút sæu vinh hiãøn cuía Äæic chuïa trài” vai “ tiãøn cäng cuía täüi làüi lai sæu chãút” (Räma3:23; 6:23). Moui ngæài trong tháu gian äãöu ááí phaüm täüi vai cäøn Cæiu Chuïa .

NHU CÁÖU CUÍA NHÁN LOÀI VAI SÆU CUNG ÆÏNG CUÍA ÂÆÏC CHUÏA TRÀI . Humanity’s Need and God’s Provision

Bãõt äãöu vãi Äaam vai Äva trong væàin Äæen, täüi làüi ááí phán reí con ngæài khoí Äæic chuïa trài, vç sæu thãinh khiãút cuía Äæic chuïa trài khäng thãø coi sæu thäng cäng vãi täüi làüi. Täich rãii khoí Äæic chuïa trài coi nghéa lai chãút vãø mätüt thuäüc linh, vai kãút quai cuäúi cüng cuía täüi làüi cuía con ngæài lai xa caích äãii äãii vãi Äæic chuïa trài, coi goui lai sæu äenh täüi hay sæu chãút thæi hai. Toim làüi, sæu thãinh khiãút cuía Äæic chuïa trài vai sæu cäng bệnh àoii hoí cuía täüi làüi pháí bẻ hçnh pháút bàðng sæu chãút .

Nhán loaüi khäng coi caích naìo äãø thoait khoí säú pháün kinh khuüng náøy. Khäng ngæài naìo tæu cæiu láúy chênh mçnh hay lai làm Cæiu Chuïa cuía nhæing ngæài khaïc, vç baín thán mäüi ngæài lai mätüt täüi nhán dæãii äin pháút pháí chãút vãø täüi làüi mçnh. Con ngæài täüi làüi khäng thãø làm cho mçnh thãinh khiãút, vai Äæic chuïa trài thãinh khiãút khäng thãø trá thãinh täüi làüi, vç tháu hiãøn nhiãn lai khäng coi äiãøm chung trãn àoii hai bãn xa lau coi thãø gãúp nhau .

Nhæng trong tçnh yãu, sæu thæng xoit, vai sæu khãn ngoan vä haún cuía Äæic chuïa trài, Ngai äáí hoãich äenh mätüt kãú hoãich Cæiu Chuäüc dãø coi thãø äãip æing äæäüc nhæing àoii hoí cuía Ngai vãø

sêu thănh khiăút vai cäng bệnh vai âăong thăi cung cáúp măt phăng tiăun Căi Chuăuc cho nhán loăi tăi lăi. Kău hoăch năy tăt trung vai Căi Chuă Jăsus Christ chũng ta, con Ăăic chuă trăi, Ăăung hoă giăi Ăăic chuă trăi vai con ngăi .

Chuă Jăsus lai “Ăăung Trung Băo Duy Nhăt giăi Ăăic chuă trăi vai loăi ngăi” vai nhă thă, Ngăi âăun âă” phoi sêu săung mệnh Căi Chuăuc nhiăou ngăi.” (Itim2:5-6). Ngăi coi thăo lai Ăăung Trung Băo Duy Nhăt vẹ Ngăi lai Ăăic chuă trăi băt toí trong xăic thăt (Itim 3:16; Giăng 1:1,14). Căi nhán tănh vai thăon tănh âăou căon thiăút cho cäng tăic trung gian của Ngăi căi. Lai măt con ngăi thăt, Ngăi âăi diăun cho đoi loăi ngăi văt Ăăic chuă trăi, Ăăic chuă trăi Duy Nhăt thănh nhuê thăo, Ngăi băt toí Ăăic chuă trăi âăi âăi vă hẹnh cho loăi ngăi .

CON NGĂI JĂSUS CHRIST . The Man Christ Jesus

Chuă Jăsus lai con ngăi vă tăi Duy Nhăt trăn thă gian năy. Nhă văt Ngăi lai con ngăi âăic nhăt khăng bẻ chăt âăi âăi, vai lai con ngăi âăic nhăt coi thăo làm của lăi hi sinh thay thă cho nhán loăi tăi lăi. Nhă Ăăam lai ngăi âăi diăun cho nhán loăi, âăun chũng ta vai tăi lăi do ngăi khăng tuán theo kău hoăch của Ăăic chuă trăi, cűng măt thăo áy, Chuă Jăsus phuc văt nhă ngăi âăi diăun măt của nhán loăi, đăun chũng ta vai sêu cäng bệnh do Ngăi tuán theo kău hoăch của Ăăic chuă trăi (Răma5:19) .

Khi chũng ta noi văo Chuă Jăsus lai Ăăung Trung Băo giăi Ăăic chuă trăi vai loăi ngăi thẹ chũng ta âăing nghẻ văo Ngăi nhă Ăăic chuă trăi thă hai hay Thán Vẻ Thiă Thăăung thă hai. Cău săic cäng boi căich nhătun măt.” Hăi Ysăraă! Hăy nghe: Giăhăva Ăăic chuă trăi chũng ta lai Giăhăva coi măt khăng hai”.(Phuc6:4). Tán săic khăng thay âăoi săi âăi năy, vẹ khăng coi sêu măt thuăt trong lăi Ăăic chuă trăi. Trăi lăi, tán săic tăi xăic nhătun lei thăt năy vai xáy đăung trăn âoi.” Chẻ coi măt Ăăic chuă trăi vai măt Ăăung Trung Băo giăi Ăăic chuă trăi vai loăi ngăi, lai Ăăic Chuă Jăsus Christ lai ngăi” (Itim2:5). Sêu măt khăf măt của tán săic khăng phăt lai Ăăic chuă trăi khăic hay măt Thán Vẻ khăic căung thăm vai Ăăic chuă trăi chăt tăo, măt noi măt thuăt văt âăic tin vai giăo lý của căic thănh âăo thăi cău săic trong phăt vi răung lăi hă: Ngăi âăun trong xăic thăt âăo căi taô văt sa ngăi của Ngăi .

Noi măt căich hăt lý ITimăthă2:5 khăng noi Ăăung Trung Băo giăi Ăăic chuă trăi vai loăi ngăi lai “ Thán Vẻ thă hai” hay “ Ăăic Chuă Con” hay “ Con âăi âăi”. Noi chẻ goi Ăăung Trung Băo lai “ Ăăic Chuă Jăsus Christ lai ngăi”. Vai troi của Ăăung Christ văo sêu trung gian khăng ngu y văo sêu nhătun diăun măt Thán Vẻ riăng biăt, noi chẻ âăn giăn noi âăun nhán tănh chăt thăc của Ngăi. Lai Ăăic chuă trăi thănh nhuê thăo, Chuă Jăsus Christ kăt hăt theo nghẻ âen căi hai thăon tănh vai nhán tănh trong con ngăi của Ngăi. Chẻng Ngăi lai năi găt găt của Ăăic chuă trăi vai loăi ngăi. Ngăi trăt thănh năi chăt vai phăng tiăun làm trung gian, khăng phăt âăo chẻ chũng ta âăun văt ngăi năo khăic, nhăng bđng căich âem chũng ta âăun văt chẻng mệnh Ngăi, âăut chũng ta vai thán thăo Ngăi, vai âăo âăy Thănh Linh Ngăi cho chũng ta .

Ngăi khăng phăt lai măt cäng cu âăo đăun chũng ta vai măt thăng cäng văt Thán Vẻ khăic.” Ăăic chuă trăi á trong Ăăung Christ, khiăun thă gian hoă lăi văt Ngăi” (ICăr 5:19). Ăăung Christ chăt âăo” Ngăi coi thăo trệnh diăun cho chẻng Ngăi [khăng cho ngăi năo khăic] măt Hăi thănh vinh diău, khăng văt, khăng nhán, khăng chi giăung nhă văt” (Ăphă5:27). Khi chũng ta nhẹ thăt vai biăt Chuă Jăsus, chũng ta thăc sêu nhẹ thăt vai biăt Ăăic Chuă Cha, vẹ Cha á trong Chuă Jăsus (Giăng14:7-11) .

Nău coi măt Thán Vẻ Thiă Thăăung thă hai, thẹ Thán Vẻ âoi khăng thăo lai ngăi trung gian giăi Ăăic chuă trăi thănh khiăút vai nhán loăi tăi lăi. Chẻ coi măt con ngăi vă tăi măt coi thăo

laim Ááúng Trung Baío mǎüt ngǎài chuáüc saín nghiãúp coi hòu haìng gǎon, mǎüt cuía lâu chuáüc tǎüi, mǎüt ngǎài ãø huyáút ra ãø tráí giǎi chuáüc tǎüi làüi .

Vãø phǎng diãun tranh luáun, chüing ta haý tǎáing tǎáing ràong coi hai Thán Vè Thiãn Thǎáung lài nhǎing vè ãáong ãáong vãø moiüi phǎng diãun, vai ãáuc biãút, ãáong ãáong vãø sæü thǎnh khiãút. Nǎúu mǎüt Thán Vè trung gian cǎon phǎi ãem nhán loáüi tǎüi làüi vào máüi thǎng cǎng vǎüi Thán Vè thǎi hai. Thán Vè thǎi hai khǎng thǎø phuüc vuü nhǎ Thán Vè trung gian ãæác, vç thǎnh khiãút giǎúng nhǎ Thán Vè thǎi nháút, nǎn Ngài cüing cǎon tçm ai ãoi laim trung gian! Toim laüi, khǎng phǎi Thán Vè thǎi hai laim Thán Vè trung baío, mài chēnh” Con ngǎài Jǎsus Christ” lài Ááúng Trung Baío. Vai con ngǎài náøy máüi thǎuc sæü lài con ngǎài do sæü thǎnh nhuüc thǎø mài Áæic chuía tráüi ngǎü í trong cǎich troün veün (Cǎläse 2:9).

ÁÁÚNG TRUNG BAÍO LÀÌ ÁÆIC CHUÍA TRÁÌI THÀINH NHUÛC THǎØ .

The Mediator As God Incarnate

Ááúng Trung Baío phǎi lài con ngǎài thǎút sæü, nhǎng Ngài cüing phǎi lài Áæic chuía tráüi thǎnh nhuüc thǎø vç chè máüt mçnh Áæic chuía tráüi máüi coi thǎø tha thǎi tǎüi làüi. Chè Giǎháva lài Cǎüu Chuía (Ásai 45: 21-22) .

Noüi cǎich ãáuc biãút, Ááúng Trung Baío phǎi lài sæü bày toí cuía Cha, Ááúng Taüo Hoía, Ááúng Ban Bǎu Luáút Phaíp, Ááúng chǎung láüi ðoìng ðoì con ngǎài phaüm tǎüi tǎi luic ban ãáøu. Nǎúu mǎüt con ngǎài phaüm phǎi sai láøm vǎüi mǎüt ngǎài khǎic, thç ngǎài ãoi phǎi xin làüi ngǎài mài mçnh laim cho tǎø thǎng ãø nháun ãæác sæü tha thǎi. Ngǎài thǎi ba khǎng thǎø cung cǎúp sæü tha thǎi hay sæü giǎí hoía. Chǎong haün, keí cǎøp phǎi hoain láüi ãø lǎúy cǎøp cho chēnh chuí nhán sǎi hæü, hàon khǎng thǎø ãæa ãø lǎúy cǎøp cho ngǎài thǎi ba vai nháun sæü tha thǎi tǎi ngǎài ãoi. Cüing váüy, lài con cǎüi báüi nghēch chüing ta chè coi thǎø ãáun cüing Cha Thiãn Thǎáung cuía chüing ta ãø nháun ãæác sæü tha thǎi vai sæü giǎí hoía. Nǎúu chüing ta nhçn xem Chuía Jǎsus lài Cǎüu Chuía cuía chüing ta, thç chüing ta cüing phǎi nhçn nháun Ngài lài sæü màüc khǎí cuía Cha cho chüing ta. Noüi mǎüt cǎich coi yí nghéa thç Ásai63:16 cheíp ràong Chuía (Giǎháva) ãáong thǎi lài Cha vai Ááúng Cǎüu Chuía cuía chüing ta.

Toim laüi, khǎng ai khǎic coi thǎø coi ãüi phǎøm chǎút laim Ááúng Trung Baío ngoáüi trǎi chēnh Áæic chuía tráüi ãáun trong thǎü gian náøy laim mǎüt con ngǎài. Áæic chuía tráüi biãút ràong khǎng ai khǎic coi thǎø laim ngǎài cǎøu thay cǎüu ãáü cho ðoìng ðoì loái ngǎài.” Thǎüy khǎng coi ngǎài, chǎong coi ai cǎøu thay, thç lǎúy laim lâu lüing. Ngài beün ðuìng chēnh cǎnh tay mçnh ãem sæü cǎüu ráüi ãáun” (Ásai59:16) .

NǎON TǎING CUÍA SÆÜ CǎÜU RǎÜI.

The Basis of Salvation

Váüy, con ãæàng Duy Nháút cho chüing ta ãø ãæác cǎüu khoí sæü chǎút ãüi ãüi lài quay láüi cüing Chuía Jǎsus Christ. Trong sæü cǎøu nguyãun vǎüi Cha, Chuía Jǎsus trçnh bày nǎon tǎing cuía sæü cǎüu ráüi cho toain thǎø nhán loái:” Vǎí, sæü sǎúng ãüi ãüi lài nhçn biãút Cha, tǎic lài Áæic chuía tráüi coi mǎüt vai thǎút, cüing Jǎsus Christ, lài Ááúng Cha ãái sai ãáun” (Giàng17:3) .

Chüing ta ãæing ngaüc nhiãn vç Chuía Jǎsus cǎøu nguyãun vǎüi Cha. Thǎút váüy, nǎúu Ngài khǎng cǎøu nguyãun thç chüing ta máüi ngaüc nhiãn, Chuía Jǎsus lài ngǎài vãø moiüi phǎng diãun, nhǎ thǎü Ngài hoain toain tham ðǎü vào máüi khēa cǎnh cuía kinh nghiãüm cuía con ngǎài, chèu ãoi, khǎit, mǎüt nhøic vai cǎim ðǎü. Lài mǎüt con ngǎài vǎ tǎüi, Ááúng laim ngǎài ãáüi diãun máüi cho ðoìng ðoì loái

ngãài, Ngài làm ãiãøn hçnh cho con ngãài troün veün mài Æïc chúa trãii muãún nhán loãii trãii thãnh. Gãøm cõ sãu cãõu nguyãün, váng lãii vài thuãúñ phuüc yĩ muãún của Æïc chúa trãii. Ngài phãii lãii mãüt ngãài cãngbçnh khãng hãn khãng keím. Ngài phãii ãi vai troì làm mãuu mãeüc cho chũng ta khãng hãn khãng keím.

Nhãeng lãii cãõu nguyãün của Chúa Jãsus Christ khãng chè vãõ sãu chia reí nãui bãii trong Æïc chúa trãii Chũi tãø, nhãeng chè chãeing toĩ nhán tãinh hoãn toãn chán thãeüc của Ngài. Nãuu nhãeng lãii cãõu nguyãün của Ááúñg Christ chãeing minh ràõng Ngài lãii Thãn Vẽ thãii hai, thç chũng cũng phãii chãeing minh loãii Thãn Vẽ thãii hai của Ngài khãng phãii lãii mãüt Thãn Vẽ ããõng ããõng, nhãe nhãeng ngãài theo thuyãút Ba Ngãi dãii dãii, nhãeng phãii lãii mãüt Thãn Vẽ keím hãn vãún cãún ãããüc sãu giũp ããi tãii Thãn Vẽ thãii nhãút. Trong trãẽing hãũp nãõy, Thãn Vẽ thãii hai seĩ khãng thãeüc sãu lãii Æïc chúa trãii, vç theo ãẽnh nghãe Æïc chúa trãii lãiiÁáúñg toãn quyãõn, vài khãng cãõn ai giũp ããi. Thay vç, nhçn nhãún Chúa Jãsus lãii Thãn Vẽ thãii hai thãúp keím hãn, chũng ta phãii cãng nhãún ràõng Ngài cãõu nguyãün vç Ngài lãii mãüt con ngãài. Hãbãrã5:7 cheĩp, Ngài cãõu nguyãün” trong nhãeng ngãiy cõin trong xãic thẽt”.

Trong Giãng 17, Chúa Jãsus cãõu nguyãün nhãe mãüt con ngãài cãõu nguyãün cũng Æïc chúa trãii, gõii Linh của Æïc chúa trãii lãii” Cha” giãúñg nhãe khi Ngài dãii chũng ta cãõu nguyãün trong bãii cãõu nguyãün chung. Trong Giãng17:3Ngài cho biãút hai khẽa cãũnh cãn bãin của sãu cãiu rãii. Nhçn biãút Æïc chúa trãii chán thãút Duy Nhãút vài nhçn biãút Jãsus Christ. Do sãu hiãõu biãút thuãüc linh nãõy chũng ta cõi thãø thãeìa hããíng sãu sãúñg ããii ããii thay vç sãu chãút ããii ããii .

Giãúñg nhãe trong Itim2:5, cãu nãõy xãy dãung trãn leĩ thãút của Cãeu ããic ràõng chè cõi mãüt Æïc chúa trãii. Chúa Jãsus gõii cha lãii” Æïc chúa trãii chán thãõn Duy Nhãút” vài nõii ràõng nhãún biãút Ngài lãii ãiãõu chũi yãuu cho sãu cãiu rãii của chũng ta .

Nhãeng sãu hiãõu biãút vãõ Æïc chúa trãii chán thãõn Duy Nhãút vãún chãe ããeĩ. Nhiãõu ngãài Do Thãii vào thãii Ááúñg Christ ããi thãii phãẽung Æïc chúa trãii của Cãeu ããic nhãeng ããi tãii chãui Ááúñg Christ vài Ngài phãii ràõng hoĩ seĩ chãút trong tãii lãii mçnh (Giãng8:24) tin nãii sãu hiãũn hãiu của Ááúñg Taõu Hoĩa vài Ááúñg Ban Bãu Luãút Phãip lãii ãiãõu cãõn thiãút, nhãeng nãuu chè cõi sãu hiãõu biãút nãõy thç khãng làm cho con ngãài hoĩa lãii vãii Æïc chúa trãii. Phãẽng tiãũn giãii hoĩa Duy Nhãút lãii qua Chúa Jãsus Christ vç Ngài lãii Ááúñg Trung Bãio mài Æïc chúa trãii ããi cung cãúp. Chũng ta phãii biãút Chúa Jãsus cãich ããuc biãút. Ngài lãii sãu mãuc khãii của Æïc chúa trãii Duy Nhãút,lãii Cãiu Chúa của chũng ta. chè khi nãio chũng ta biãút Ngài thç chũng ta mãii thãeüc sãu biãút Cha (Giãng8:19)

Chũng ta cõin phãii hiãõu biãút ràõng Chúa Jãsus ãããuc Æïc chúa trãii sai ããún. Lãii mãüt con ngãài, lãii con Æïc chúa trãii, Chúa Jãsus ãi vào thãũ gian qua loĩng trĩnh nãeĩ Mari, ãããuc Thãinh Linh ban quyãõn nãng, vài ãããuc kãu hoãuch của Æïc chúa trãii thãeìa nhãún lãii của lãii hi sinh chũeüc tãii chũng ta.(Xem chãẽng 6 ããø thãõ luãũn thãm vãõ sãu sai phãii của Con) .

Giãng 17:3 nõii chũng ta cãõn biãút” Æïc chúa trãii chán thãõn Duy Nhãút vài Jãsus Christ”. Cũm tãii nãõy khãng nguũ yĩ vãõ hai Thãn Vẽ riãng biãút trong mãüt Ba Ngãi. Nãuu cõi mãüt Ba Ngãi của nhãeng Thãn Vẽ Thiãn Thãẽung ããõng ããõng, thç sãu hiãõu biãút tãeing Thãn Vẽ mãüt chãõc chãõn rãút cãõn thiãút cho sãu cãiu rãii, nhãeng ãi ããy khãng ããõ cãúp ããũn Thãn Vẽ thãii ba. Nãuu Giãng17:3nguũ yĩ vãõ hai Thãn Vẽ, thç tçnh trãung của Thãn Vẽ thãii ba phãii bẽ thõiã hiãũp. Làm thãũ nãio sãu hiãõu biãút vãõ hai Thãn Vẽ cõi thãø ããip ãeing cho sãu Cãiu Chũeüc, nhãeng sãu hiãõu biãút vãõ Thãn Vẽ thãii ba ããõng ããõng lãii hoãn toãn khãng cãõn thiãút .

Hãn nãeĩ, nãuu Giãng 17:3nguũ yĩ vãõ hai Thãn Vẽ, thç chè cõi mãüt trong hai lãii Æïc chúa trãii. So sãnh cãu1 vài 3 cho thãúy ràõng Chúa Jãsus gõii” Cha” lãii “Æïc chúa trãii chán thãõn Duy Nhãút”. Nãuu Chúa Jãsus lãii mãüt Thãn Vẽ khãic vãii cha, thç trong ãõõn nãõy Ngài khãng phãii lãii Æïc chúa

trải gạc cái. Nấuu chæi “ vai” trong cẩu 3 phán biăüt hai Thán Vê, thç nõi phafi taich riăng Chuia Jăsus khoi Äæic chuiă trăi.

Ăy khăng phafi lai sæi âiăüp của Chuiă Jăsus hay Giăng. Trong Giăng 20:28, Thăma xăng nhăün Chuiă Jăsus lai” Chuiă tăi vai Äæic chuiă trăi tăi”. Chuiă Jăsus khen lăi xăng nhăün năy của Thăma vai căng bău phăic cho ngăi năo chăa tăng thăy Chuiă Jăsus nhăng tin lei thăüt năy. Giăng căng nhăün yï nghă bao quăit của sæu kiăün năy. Ăng ghi cheip âiăöu năy văi sæu quăi quyăüt vai sæi duăng nõi làm cao âiăöm của saich phuic ám của äng, tiăüp theo sau nõi lai lăi diăün âiüt chuiă äö của saich. Nõi căich khaiç, theo ngăng ngăi hăoi tăăng của Giăng17:3, Giăng viăüt răđng Con, Jăsus Christ, lai” Äæic chuiă trăi chán thăüt, vai sæu săung âiăi âiăi”(Igiăng5: 20).

Toim laui, sæu cæiu răi của chuiăng ta đăua vaio sæu hiăöu biăüt Äæic chuiă trăi chán thăüt vai âiüt biăüt lai nhçn biăüt Jăsus Christ lai sæu măt khai của Äæic chuiă trăi chán thăüt vç muic âech Cæiu Chuăic chuiăng ta. Chuiăng ta phafi hănh äăüng bđng äæic tin trăn năön tăng của sæu hiăöu biăüt năy, äip duăng sæu chăüt, sæu chăn vai sæu phuic sinh của Äăüng Christ vaio âiăi săung mçnh. Nõi căich khaiç, chuiăng ta phafi tin vai văng theo phuic ám của Chuiă Jăsus Christ äăö nhăün âæiüt sæu săung âiăi âiăi.” Sæu hçnh phăüt hæ măt âiăi âiăi xa căich măt Chuiă” se äăün trăn nhăng ngăi” khăng hăo nhăün biăüt Äæic chuiă trăi vai khăng văng phuic phuic ám của Chuiă Jăsus Christ chuiăng ta”(ITăsalănica1:8-9).

ÄĂÜNG TRĂUNG SÆ CỦA CHUIăNG TA . Our Advocate

Trong Cæiu ææic, Äæic chuiă trăi cæiu con ngăi trăn năön tăng căng tăic trung gian tăng lai của Äăüng Christ, nhăng nhăng thănh äăö trong thăi âiăi âiăi khăng coi âiüt án nhçn thăy căng tăic Cæiu Chuăic của Ngăi äæiüt hoăi tăüt. Hoï äæiüt cæiu băi äæic tin khi hoï văng theo kău hoăich của Äæic chuiă trăi cho thăi âiăi của hoï, nhăng hoï khăng thăia hæăng sæu hiăöu biăüt văo thăüp tæu giăi, kinh nghiăüm pheip băiptem bđng năic trong danh Chuiă Jăsus Christ, pheip băip tem bđng Thănh Linh, vai sæu săung toăi năng trong Linh. Hoï nhiăüt tçnh chăi âiăi sæu hoăi thănh kău hoăich của Äæic chuiă trăi nhăng âiăi khăng săung äăö nhçn thăy âiăöu âiăi (Hăbăra11:39-40; Iphieră1:10-12) .

Gioip, măt trong nhăng thănh äăö kiănh nhăün nhăüt của thăi Cæiu ææic, ngăi bæic âi bđng äæic tin nhăng khao khaiç coi că hăi găup Äæic chuiă trăi căich măt thiăüt, khao khaiç coi măt vç trung gian äăö âem mçnh vaio măt thăng căng căi nhăn văi Äæic chuiă trăi. Ăng âiăi than thăi.” Vç Äæic chuiă trăi chăđng phafi loăi ngăi nhæ tăi, äăö tăi coi thăo trăi lăi văi Ngăi, vai vhuăng ta cüng âi văi nhau trong sæu phăin xeit. Chăđng coi ngăi năo phán xæi giăia chuiăng ta, âiüt tay mçnh trăn hai chuiăng ta”(Gioip9:32-33). Trong sæu khăün khăo cæic äăü, äng kău lăn” Äăö Ngăi phán xæi giăia loăi ngăi văi Äæic chuiă trăi, giăia con căi loăi ngăi vai äăöng loăi noi” (Gioip16:21) .

Ngăy nay chuiăng ta coi äæiüt âiüt án âiăi.” Chuiăng ta coi Äăüng căöu thay äi năi Cha, lai Chuiă Jăsus Christ, tæic lai Äăüng căng bçnh. Áy chênh Ngăi làm của lău chuăic tăüi lăi chuiăng ta”(I Giăng2:1-2). Jăsus Christ lai Äăüng căöu thay cho chuiăng ta ngăy nay do sæu hi sinh của Ngăi trăn thăüp tæu giăi. Khăng nhăng chuiăng ta âi äæiüt cæiu chuăic do sæu hi sinh chuăic tăüi của Ngăi, nhăng chuiăng ta coi săung hăđng ngăy do quyăön năng của huyăüt của Ngăi, năü chuiăng ta phăüm tăüi, chuiăng ta coi thăo tiăüp nhăün sæu tha thæi qua huyăüt của Ngăi .

Jăsus Christ lai Äăüng Trăung sæ của chuiăng ta - Äăüng äăün băn căünh giuip âiăi chuiăng ta. Ngăi lai Äăüng Trung Băo của chuiăng ta - Äăüng äæa chuiăng ta vaio trong măt quan hăi äiăng äăđn văi Äæic chuiă trăi. Trong Ngăi chuiăng ta găup Äæic chuiă trăi lai băün thăn thiăüt, Äăüng giuip âiăi, vai Cæiu Chuiă của chuiăng ta .

⑧

**SÆÛ HIÃÛP NHÁÛT
CUÍA
CHA VÀI CON .
The Union of the
Father and the Son**

Âãø cho ai náyú hiãúp laùi mãüt, nhæ Cha áí trong Con, vại Con áí trong Cha, laùi âãø cho hoì cuìng áí trong chüing ta, âãø thãú gian tin ràòng chênh Cha áái sai Con áãún. Con áái ban cho hoì sæu vinh hiãøn màì Cha áái ban cho con, âãø hiãúp laim mãüt cuìng nhæ chüing ta vãyùn laùi mãüt. (Giàng17:21-22) .

**MÄÛT GÆÅNG MÁÛU CHO TÊN HÆÛU .
An Example for Believers**

Ngay træãic khi Chüia Jäsus chêu áoing âinh, Ngài áái cáøu nguyãún cuìng Cha vç cãì nhæing mãn äãø của Ngài (Giàng17). Nhæ chüing ta áái tháo luãún áí chæång 7, nhæing laì cáøu nguyãún của Ááúng Christ khãng daüy chüing ta ràòng Ngài laì Thán Vẽ Thiãn Thæãüng thæi hai nhæng Ngài laì mãüt con ngæãii tháút sæu. Ngài cáøu nguyãún “ khi Ngài còin áí trong xaic thèt” (Hãbãrã5:7) .

Tæi quan äiãøm náyú, chüing ta pháí khaío sãit nhæing laì cáøu nguyãún của Ááúng Christ, kãø cáí laì cáøu xin của Ngài trong Giàng 17 äãø cáic mãn äãø của Ngài cõ thãø hiãúp mãüt nhæ Ngài vại Cha laì mãüt. Nhæng ngæãii theo thuyãút Ba Ngãi thæãüng cáü chæing minh tæi laì noìi náyú ràòng Chüia Jäsus vại Cha laì hai Thán Vẽ trong Äæic chüia trãii Chúi Tãø. Hoì quan niãüm ràòng vç tên hæüu laì nhæing cáí nhán riãng biãüt vãyì nhau, nãn Chüia Jäsus laì mãüt Thán Vẽ riãng biãüt vãyì Cha .

Tiãúc thay cho nhæing ngæãii theo thuyãút Ba Ngãi, pháøn lãúp luãún náyú chæing minh nhiãøu äiãøu. Khi äæa áãún chãü kãüt thüic, noì khãng thiãút lãúp thuyãút Ba Ngãi (giaío lý cõ ba Thán Vẽ trong mãüt hæüu thãø Thiãn Thæãüng) nhæng laì giaío lý tam thãön(giaío lý vãø ba vẽ thãön). Nãyú Chüia Jäsus muãún noìi ràòng Ngài thæüc sæu laì mãüt Thán Vẽ riãng biãüt vãyì Cha giãúng chênh xaic nhæ laì nhæing tên hæüu laì nhæing cáí nhán khaic riãng biãüt, thç ba Thán Vẽ của Ba Ngãi pháí laì ba vẽ thãön. Hãn næia,

vợ nhẽng tên hêu phải” hiãp müt trong chúng ta” vớ phõn lý luãn hõn hõ trãi thnh nhẽng thnh viãn của Ấc chúa trãi Chúa Tã giãng nhẽ Chúa Jãsus sao .

Taũ aiãom nãoy, nhẽng ngẽai theo thuyãut Ba Ngãi thẽang seı thẽia nhũn rãong sũ hiãp nhũt của ba Thán Vẽ của hõ thç khãic vãi sũ hiãp nhũt trong tên hêu. Nhẽng ngẽai theo thuyãut Ba Ngãi chẽnh thãung dũy rãong ba thán vẽ lai müt Ấc chúa trãi trong cãich thẽic mãou nhiãum khãng thãø hiãou âẽuc, vai khãng ân thuãõn hiãou theo yı nghẽa rãong ba con ngẽai coi thãø hiãp müt trong mũuı thãng cãng Cã Ấuc .

Sũ thẽia nhũn nãoy âẽa chúng ta ãũn yı nghẽa roı rãng của ãoũn nãoy: Chúa Jãsus, lai müt con ngẽai vai nguı yı vớ nhãn tãnh của Ngãi, cãou nguyãũn ãõ nhẽng tên hêu coi thãø vui hẽãng sũ hai hoia, thãng cãng vai sũ hiãp nhũt vãi nhau vai vãi Ấc chúa trãi giãng nhẽ Ngãi ấ trong nhãn tẽnh của Ngãi ãai laim. Chẽnh Ngãi ãai baiy toı sũ hiãp nhũt nhẽ lai müt ngẽai vã tãui, troũn veũn trong mũuı quan hũ vãi Ấc chúa trãi. Vç thãũ, sũ hiãp nhũt mai Chúa Jãsus noıi trong Giãng 17:21-22 lai sũ hiãp nhũt của tám trẽ, muıc âẽch vai hãnh ãũng, mai con ngẽai coi thãø kinh nghiãũm âẽuc trong mũuı quan hũ vãi nhau .

Chúa Jãsus ãai cãou nguyãũn ãõ tên hêu coi thãø hiãp nhũt “ nhẽ Cha ấ trong Con vai Con ấ trong Cha” (Giãng17:21). Trong nãui dung nãoy, Ngãi khãng noıi vớ sũ thnh nhuıc thãø, vç nhẽng tên hêu khãng thãø thnh nhuıc thãø lãun nhau. Ngãi duıng ãõn duı ãõ noıi vớ sũ hiãp nhũt trong muıc âẽch, kinh nghiãũm vai tçnh yãu, giãng nhẽ Ngãi ãai laim trong Giãng14:20.” Nãui ngayı ãoı, cãic ngẽai seı nhũn biãut rãong Ta ấ trong Cha Ta, cãic ngẽai ấ trong ta vai ta ấ trong cãic ngẽai” .

Ãõ hiãou âẽuc Giãng14:20, trẽic hũt chúng ta hãiy khãio saıt cuım tẽ “ cãic ngẽai ấ trong ta”. vç müt tên hêu khãng thãø ấ trong thán thãø của Ấc Christ theo nghẽa ãen, nãn nhẽng lãui nãoy phải ãẽuc hiãou theo yı nghẽa thãng cãng. Sũ giaı thich nãoy cho chúng ta chç khoia ãõ hiãou cuım tẽ tẽang ãing “Ta ấ trong Cha ta” vai “ Ta ấ trong cãic ngẽai” .

“ Ta ấ trong Cha ta” khãng noıi vớ müt sũ “ hoia nhũp vaio nhau” của hai Thán Vẽ của Ấc chúa trãi Chúa Tã ãõ chia xeı müt baın chãut Thiãn Thẽũng nhẽ nhẽng ngẽai theo thuyãut Ba Ngãi chũ trẽang, vç nãũu thãũ chúng ta phải dũy rãong tên hêu cũng phải chia xeı baın chãut Thiãn Thẽũng cũng vãi Chúa Jãsus cãich mãou nhiãum. Quan niãum nhẽ vãuy gáy tai hãui cho sũ ãũc nhũt của Ấc chúa trãi vai sũ coi müt khãng hai của Ấc Christ. Traı laui,” Ta ấ trong cha ta” coi nghẽa lai nhãn tãnh của Ấc Christ ãẽuc liãn kãut trong mũuı thãng cãng gãõn guı khãı dẽ vãi Ấc chúa trãi ãũn nãui lai müt ngẽai Ngãi coi thãø sãung, di chuyãõn müt cãich coi yı thẽic vai coi tẽnh hêu thãø của Ngãi bãn trong lãnh vẽuc của Linh .

Cũng vãuy, cuım tẽ “Ta ấ trong cãic ngẽai” noıi vớ mũuı thãng cãng mai itẽnh hêu kinh nghiãũmvãi Chúa Jãsus. Nhẽng ãoũn khãic dũy rãong Ấc Christ ấ trong chúng ta bãı Thãnh Linh Ngãi, nhẽng ấ ãy phõn nhũn mũnh chũ yãũu dẽua vaio mũuı quan hũ. Con ngẽai Christ bæic ãi hãõng ngayı trong mũuı thãng cãng vai tẽang giao vãi Ấc chúa trãi thãø nãio, thç chúng ta cũng thãø áuy. Vç chúng ta chẽ coi thãø hẽãng thuı mũuı quan hũ nãoy do sũ hi sinh chũuc tãui của Ấc Christ, nãn Kinh Thãnh noıi vớ mũuı quan hũ của chúng ta ãũc biãut vãi Ấc Christ, vãũn lai Ấc chúa trãi baiy toı trong xãic thẽt cho muıc âẽch nãoy.

Trong Giãng17:22 Ấc Christ phãin.”con ãai ban cho hõ sũ vinh hiãõn mai Cha ãai ban cho con, ãõ hiãp laim müt cũng nhẽ chúng ta vãun lai müt”. Lãui diãũn ãũt nãoy chẽ thãm rãong trong Giãng17:21-22 Ngãi noıi ãũn nhãn tãnh của Ngãi, chẽ khãng phải thãõn tãnh của Ngãi. Ấc chúa trãi nhũn mũnh rãong Ngãi seı chàõng bao giãı chia seı sũ vinh hiãõn Thiãn Thẽũng của Ngãi (Ãsai42:8; 48:11). Ấc Christ ãai khãng thãø ban sũ vinh hiãõn Thiãn Thẽũng của Ngãi cho bãut kỳ ngẽai nãio khãic ngayı cã cãic sãẽ ãõ. Nhẽng Ngãi ãai ban cho sũ vinh sũ vinh hiãõn của cãng tãic trãn trãõn gian của Ngãi vai sũ vinh hiãõn mai Ngãi seı nhũn nhẽ của müt con ngẽai do sũ chãut trãn cãy thãp tẽu giãı ãõ Cẽu Chũuc chúng ta khoı tãui lãui .

Toim laui, Giàng17:21-22 bãy toí müt thuüc tênh của âi sãng con ngæi của Áúng Christ vài chề vaio ãi nhæ müt về duú cho chúng ta noi theo trong müt quan hũ của chúng ta. Chúng ta coi thõ hiãúp müt vãi nhau vài vãi Æic của trãi giãúng nhæ con ngæi Jãsus hiãúp nhát vãi Æic của trãi. Chênh bãy sãng con ngæi mài Áúng Christ làm gãng máu cho chúng ta (Iphierã2:21). Sãng hiãúp nhát của Æic của trãi khng phãi lài ão tãi ão chúng ta tho luũn. Trai laui, Giàng 17:21-22 coi cai nhẽn vão nhn tãnh của Áúng Christ trong müt quan hũ của Ngai vãi Cha, vç khng coi cãch não khãic ão chúng ta coi thõ hiãúp nhát vãi nhau vài vãi Æic của trãi ngoai trãi theo nhn tãnh riãng của chúng ta .

Tênh Duy Nhát của sãng thnh nhuc thõ . The Uniqueness of the Incarnation

Nhẽng ãoũn khãic dũy rãong Áúng Christ hiãúp nhát vãi Cha theo cãch chúng ta khng thõ nghã lài theo thõn tãnh của Ngai. Nhẽng ãoũn nãy khng ãn thuõn dũy rãong Chũa Jãsus coi liãn quan vãi Æic của trãi nhæ müt ngæi coi liãn quan vãi müt ngæi khãic, trãi laui dũy rãong Chũa Jãsus lài Æic của trãi bãy toí trong xãic thẽt .

Chãong hũn, Chũa Jãsus noi vãi müt sãu ngæi Do Thãi.” Ta vãi Cha lài müt” (Giàng10:30). Ngai ãi khng noi.” Ta lài Cha” vç Ngai khng nhẽng lài Cha khng thũy ãũc mài coi lài Con thũy ãũc. Hõ ãi khng hiãu ãũc lài noi ãi, vç hõ biãut Cha lài müt Linh khng thũy ãũc. Hõ nghẽ rãong cha ãng hiãu diũn ãi trãn trãi, trong khi hõ nhẽn Chũa Jãsus chề lài con ngæi bẽnh thẽng. Trong bãn chãut Chũa Jãsus noi vãi hõ,”Ta,con ngæi ãng noi vãi cãc ngæi, vài Cha, Áúng cãc ngæi nghẽ lài hiãu diũn khng thũy ãũc ãi trãn trãi, khng phãi lài hai nhæ cãc ngæi tẽng, nhẽng ta vãi cha lài müt vài nhæ vãy” .

Ngæi Do Thãi hiãu ãũc lài noi của Chũa Jãsus nhæ lài müt sãng xãic nhũn vão thõn tãnh. Hõ tin nã Æic của trãi Duy Nhát (Phũc6:4) vài hõ y thẽc rãong Chũa Jãsus ãng cãg bãy mçnh ãũng nhát vãi Æic của trãi chán thõn Duy Nhát. Phãn xẽng của hõ lài tçm cãch nẽm ãi Ngai. Hõ giãi thẽch.” Áúy chãong phãi vç viũc lãnh mài chúng ta nẽm ãi ngæi, nhẽng vç lãui lãũng ngãn, ngæi lài ngæi mài tẽu xẽng lài Æic của trãi” (Giàng10:33). Hõ hiãu lài cãg bãy của Ngai nhẽng ãi tẽ khãic. Hõ ãi khng hiãu ãũc rãong Ngai khng phãi lài con ngæi mài làm mçnh thnh Æic của trãi nhẽng lài Æic của trãi ãi làm chênh Ngai thnh con ngæi (Giàng1:1, 14; Itim3:16) .

Áũi vãi cãc mãn ão của Chũa Jãsus, Ngai giãi thẽch sãng ãũng nhát của Ngai cãch roi rãng. Ngai bãy toí rãong Ngai lài con ãũng Duy Nhát dũn ãũn Cha vài rãong qua Ngai cãc mãn ão thẽc sãng thũy vài biãut Cha.” Ta lài ãũng ãi, lẽi thãut vài sãng sãng: chãong bãy ta thç khng ai ãũc ãũn cũng cha. Về bõng cãc ngæi biãut ta, thç cũng biãut cha ta, vài tẽi bãy giã cãc ngæi biãut vài ãi thũy Ngai” (Giàng14:6-7) .

Tãui ãũm nãy Philẽp chẽa hiãu ãũy ãui, nãn ãng ãi xin Chũa Jãsus chề cha cho hõ. Chũa Jãsus trãi lài.” Hãi Philẽp, Ta ãi cũng cãc ngæi ãi lãu thay, mài cãc ngæi chẽa biãut ta!Ai ãi thũy Ta, tẽc lài ãi thũy Cha. Sao cãc ngæi laui noi rãong: Xin chề cha cho chúng tã? Ngæi hã khng tin rãong ta ãi trong cha vài cha ãi trong ta, hay sao? Nhẽng lài ta noi vãi cãc ngæi, chãong phãi ta tẽu noi, áũy lài cha ãi trong ta, chênh Ngai làm trõi viũc riãng của Ngai. Khi ta noi rãong ta ãi trong cha vài cha ãi trong ta, thç hãy tin ta, bõng chãong hãy tin bãy cãg viũc ta” (Giàng14:9-11) .

Caic măn ãõ biãút rònng Ấæic chuĩa trãi lại Linh,vai nhæ vãy Ngaii vã hçnh vai khãng coi thët vai xẽang (Giàng1:18; 4:24; Luca24:39). Mãüt con ngæãii trãõn tuïc khãng thãø naio træüc tiãúp nhçn tháúy Linh vã hçnh, caich Duy Nháút ãõ ngæãii áúy coi thãø tháúy Ấæic chuĩa trãi lại nãuu Ấæic chuĩa trãi bãy toí chẽnh Ngaii bàõng hçnh thæic naio ãõi ãõõ giaic quan con ngæãii coi thãø nháún thæic ãæãüc. Noii caich khaiç, Ấæic chuĩa trãi phãii bãy toí chẽnh mçnh Ngaii.

Ãiãõu Chuĩa Jãsus bãy toí cho Philêp ãuìng nhæ nhẽng gç Ấæic chuĩa trãi ãã làm trong Ấáúng Christ. Cãng viãüc cuĩa Chuĩa Jãsus chẽng thæüc gãüc tẽch cuĩa Ngaii. Vç Ngaii ãã làm nhiãõu viãüc mài chè mãüt mçnh Ấæic chuĩa trãi coi thãø làm, nhæ tha thæi tãui lãui, ãiãõu khiãõn nhẽng hoãüt ããüng cuĩa thiãn nhiãn, cung cáúp thæic àn cho nằm ngãin ngæãii, kãu ngæãii chãút sãúng lãui bàõng quyãõn nãng cuĩa Ngaii. Cá nhẽng lãui noii vai cãng viãüc cuĩa Ngaii chẽng minh Ngaii là Ấæic chuĩa trãi bãy toí trong xaic thët. Khi Philêp tháúy Chuĩa Jãsus, ãng tháúy Cha theo caich Duy Nháút mài Cha coi thãø bãy toí.

Trong ãõãun nãõy Chuĩa Jãsus hai lãõn sæi duìng cuìm tæi tẽang tæu vãii ngãn ngæi cuĩa Giàng 14:20 vai17:21-22: “Ta ãi trong Cha, vai Cha ãi trong Ta”. Chuìng ta ãã giãii thẽch rònng nhẽng cáu nãõy noii vãõ nhãn tãnh cuĩa Ngaii trong mãúi thãng cãng vãii Ấæic chuĩa trãi giãúng nhæ chuìng ta coi thãø òthãng cãng vãii Ấæic chuĩa trãi vaiãuinhau. Nhẽng Giàng14:9-11 ãi xa hãn báút cæi mãúi quan hãu cuĩa con ngæãii naio ãõõ noii vãõ sæu thãnh nhuïc thãø vai nguãõn gãüc cuĩa Ấáúng Christ là Ấæic chuĩa trãi:” Ai ãã tháúy Ta, tæic là ãã tháúy Cha. . Cha ãi trong Ta, chẽnh Ngaii làm troìn viãüc riãng cuĩa Ngaii” .

Chuìng ta khãng thãø noii rònng nãuu ngæãii naio ãõi nhçn tháúy chuìng ta thç ngæãii ãõi ãã tháúy Ấæic chuĩa trãi, hay nãuu ai ãõi ãã nhçn tháúy chuìng ta thç ngæãii ãõi ãã tháúy tên hæu khaiç. Chuìng ta coi thãø noii rònng Ấæic chuĩa trãi ãi trong chuìng ta, nhẽng khãng theo caich khãng hãu chãu mài Ấáúng Christ ãã phãin, tæic là xaic nháún rònng moii lãui noii vai hãnh ããüng cuĩa Ngaii thæüc sæu là lãui noii vai hãnh ããüng coi quyãõn nãng cuĩa cha nãui trui. Chuìng ta cuìng khãng thãø cãng bãu rònng nhẽng tên hæu khaiç ãi trong chuìng ta theo yì nghẽa nãõy. Nhæ vãy, màuc duì Giàng14:9-11 chæia ãæung sæu hiãúp nháút cuĩa con ngæãii Jãsus Christ vãii Ấæic chuĩa trãi, nhẽng noi ãi quãi yì niãum vãun ãæãüc trçnh bãy trong Giàng14:20 vai 17:21-22 ãõõ thiãút lãúp sæu hiãúp nháút coi mãüt khãng hai cuĩa Ấáúng Christ vãii Ấæic chuĩa trãi. Ấáúng Christ coi mãúi quan hãu vãii Ấæic chuĩa trãi nhæ nhẽng con ngæãii coi thãø coi là ãuìng, nhẽng khãng giãúng nhæ con ngæãii, Ngaii thæüc sæu là Ấæic chuĩa Cha thãnh nhuïc thãø cuìng ãuìng nãia (Giàng1:1-14; 10:30-38; 20:28) .

Ããi khi nhẽng ngæãii theo thuyãút Ba Ngãi noii rònng Chuĩa Jãsus hiãúp nháút vãii Cha nhæ hai ngæãii coi thãø kãüt hiãúp vãii nhau trong muïc ãẽch giãúng nhæ vãu vai chãõng trãi nãn mãüt thët (sãing2:24). Vãu vai chãõng là hai ngæãii træãic khi hoii kãüt hiãúp vai vãun coi là hai ngæãii sau ãõi, vç vãy khi chuìng ta ãõüc hai ngæãii trãi nãn” mãüt” thç chuìng ta hiãõu rònng Kinh Thãinh ãng noii vãõ nghẽa bãõng. Nhẽng Kinh Thãinh chàõng bao giãi báio chuìng ta rònng Ấæic chuĩa trãi là hai hay nhiãõu Thãn Vẽ, vç vãy khi Kinh Thãinh noii lãúp ãi lãúp lãui rònng Ấæic chuĩa trãi là mãüt, Ấáúng Duy Nháút coi mãüt khãng hai, vai mãüt mçnh Ngaii thç chuìng ta hiãõu Ngaii là con sãu mãüt hoãin toãin (Phuïc truyãõn6:4; Ấsai44:6,8,24; 45:5-6) .

Hãn nãia, nhæ chuìng ta ãã tháúy, ngãn ngæi cuĩa Giàng10:30-33 vai 14:9-11 væãüt quãi sæu hiãúp nháút coi thãø xaý ra giãia hai ngæãii. Ngæãii Do Thãii trong Giàng10 ãã khãng ããn thuãõn nghẽ rònng Chuĩa Jãsus cãng bãu Ngaii coi mãúi quan hãu mãüt thiãút vãii Ấæic chuĩa trãi, mài hoii biãút rònng Ngaii ãng cãng bãu mçnh là Ấæic chuĩa trãi. Traii lãui, mãüt ngæãii chãõng khãng thãø cãng bãu mçnh là vãu anh ta,hay ngæãüc lãui. Tæãng tæu nhæ thãu, thãum chè mãüt ngæãii chãõng ããim ãng nháút cuìng khãng thãø noii.” Ai nhçn tháúy tãi là tháúy vãu tãi” hay” nhẽng lãui tãi noii cuìng caic bãun ããy khãng phãii bàõng thãõm quyãõn cuĩa tãi, nhẽng cuĩa vãu tãi, ngæãii ãi trong tãi, làm cãng viãüc” .

Toim lãui, là mãüt con ngæãii Chuĩa Jãsus hiãúp nháút vãii cha theo caich chuìng ta coi thãø hiãúp nháút vãii Ấæic chuĩa trãi vai vãii nhau: trong sæu hiãúp mãüt cuĩa muïc ãẽch vai thuãõn phuïc. Nhẽng lài

Âæic chúa trãi, Chúa Jãsus lai müt vãi cha theo cách chúng ta khng thõ trãi thành: do nguõn gấu vai sêu thành nhuic thõ .

Sêu bàiy toí của Cha . The Revelation of the Father

Theo Igiàng3:1-5 cha âai bàiy toí chênh mçnh Ngaiivai se bàiy toí chênh mçnh Ngaii trong Thán Vê của Jãsus Christ. Áúng hành âüing trong câu 1 lai cha:” Hây xem Âæic chúa trãi âai toí cho chúng ta sêu yãu thãng dæing nào mai cho chúng ta âæüc xæng lai con cái Âæic chúa trãi”. Chúng ta lai con cái Âæic chúa trãi vç cái tçnh yãu vai sêu kâu goüi của cha. Vç chúng ta lai con cái Âæic chúa trãi, thç hiãon nhiãn Ngaii lai cha chúng ta.

Câu nãy tiãúp tuic, khng thay âæoi ãõ tai.” Áúy lai vç ôi mai thũ gian chõng biãút chúng ta, vç hoü chõng tæing biãút Ngaii “. “Ngaii” chè coi thõ coi nghé lai Âæic chúa Cha, vç khng coi tæi nào khac æing træic, khng coi danh tæi khac mai âai tæi nãy nguü y. Nhæng ái chõ khac Giàng nhçn nhãn Chúa Jãsus, Ngaii Lai trãi nãn xaic thët, lai Áúng âai âün thũ gian nhæng thũ gian âai khng biãút:” Ngaii ái trong thũ gian, vai thũ gian âai laim nãn bái Ngaii, nhæng thũ gian chõng tæing nhçn biãút Ngaii. Ngaii âai âün trong xæi mçnh, song dán mçnh chõng hõo nhãn lúy” (Giàng1:10-11) .

Igiàng3:2 tiãúp tuic noüi, müt lãon næia khng coi sêu giãi thiãu báút cæi chæi nào æing træic.” Hãi keí ráút yãu dáu, chênh lúc bá giãi chúng ta lai con cái Âæic chúa trãi,coìn vã sêu chúng ta se ra thũ nào, thç âiãõu ôi chæa âæüc bàiy toí. Chúng ta biãút rãong khi Ngaii hiãun âün, chúng ta se giãung nhæ Ngaii, vç se tháy Ngaii nhæ vãn coi thút vãy”. “Ngaii” phái nguü y vão Âæic chúa trãi, vãn lai cha của chúng ta vai con cái Ngaii lai chúng ta. nhæng ái müt chõ khac Giàng mã táí Chúa Jãsus lai Áúng se hiãun ra vai lai Áúng chúng ta se tháy:” Kç, Ngaii âün giæia nhëing âaim máy, moüi môt se trãng tháy, cái âün nhëing keí âam Ngaii cüing trãng tháy” (Khai1:7) .

Igiàng3:3-5 tiãúp theo:” Ai coi sêu trãng cãy ôi trong lòng, thç tæu mçnh laim nãn thành sũch, cüing nhæ Ngaii lai thanh sũch. Coìn ai phãm tãu lai trãi lúit phaip, vai tãu lãu lai trãi lúit phaip. Vai cãic con biãút Ngaii âai hiãun ra ãõ cãut tãu lãu ai vai biãút trong Ngaii khng coi tãu lãu. Ai ái trong Ngaii thç khng phãm tãu”. Tãu áy vãn khng coi sêu thay âæoi của chæi ái træic.”Ngaii” vãn chè vão Âæic chúa Cha. Cha” âæüc bàiy toí ãõ cãut tãu lãu chúng ta âi”. Nhæng coi chõ khac Giàng ghi rãong Chúa Jãsus âün nhæ” Chiãn con của Âæic chúa trãi ãõ cãut tãu lãu thũ gian âi”(Giàng1:29). Chúa Jãsus lai sêu bàiy toí của cha cho muic æch cæu rãu chúng ta .

Nhëing ngæi theo thuyãút Ba Ngaii cãu gãong trãnh kãut lãun nãy bõng cách chëing toí rãong chæi “Ngaii” trong câu 3vai 5 phait xuãt tæi tiãung Hilaüp ekeinos nghé æen lai” müt ngæi ôi” (that one). Hoü quan sãit tháy rãong Giàng âai khi duing tên tæi chè ænh nãy ãõ chè âüc biãút vai Áúng Christ nhæ lai” tiãon trê tæi xa hãn” (remoter antecedent) nghé lai, nãu dung coi thõ chè vão müt chæi khac æing træic xa hãn. Nhæng chæi duing cho”Ngaii” trong nhëing cãu1-2 khng phái lai ekeinos, nhæng lai autos, lai âai tæi giãung æüc sãu êt coi nghé lai” äng áy, anh áy, Ngaii “.

Hãn næia, trong nhëing cãu 3vai 5 coi müt ly do chênh âiing ãõ duing chæi ekeinos. Trong mõi trëing hãp coi müt chui ngæi can thiãp vãn coi thõ lãom lãun nhæ lai tiãon trê tæi cho âai tæi, nhæ vãy chæi ekeinos cho tháy rãong tiãon trê tæi xa hãn lai Âæic Chúa Cha. Chui tæi của cãu 3lai “Ai coi sêu trãng cãy nãy”. Khi cãu vãn quay lãu chui ngæi nãy thç noi duing autos, nhæng khi noi muãn chè vão tiãon trê tæi xa hãn của cãu 2,nghé lai Âæic chúa trãi thç noi duing ekeinos.” Ai coi sêu trãng cãy ôi trong mçnh lautos, nghé lai ngæi coi hy voüing! Laim nãn thanh sũch, cüing nhæ Ngaii ekeinos, nghé lai Âæic chúa trãi lai thanh sũch” .

Cũng vậy, chú ngài của câu 4 là” Ai phàm tui” nhưng câu 5 lại dùng chữ ekeinos để nói rằng chèn vớ tiôn trên tời trêc tiúp náy. Câu 5 chữ” các con biết rằng Ngài ekeinos, nghĩa là Æc của trái Æc bầy tới Æc cút tui lòi chúng ta ài, vai trong Ngài autos, nghĩa là Æc của trái, bầy giải lại tiôn trên tời trêc tiúp khăng coi tui lòi.

Đé n्हĩn, chúng ta cũng nhữn rònđ trong nhẽng câu náy chữ ekeinos n्हĩ vớ Ấc Christ, nhẽng ãiõu quan trõng phải ghi nhữn rònđ trong n्हĩi dung náy tiõn trên tời là Æc của Cha. Nhẽ vớ, ãoãun vãn nhẽn nhữn Christ là cha Æc bầy tới Æc cút tui lòi chúng ta ài .

Vớ lý do náy Igiãng 2:23coi thõ n्हĩ.” Ai chũi con thẽ cũng khăng coi cha, ai xẽng con thẽ cũng coi cha n्हĩ”. N्हũu cha vai con là hai Thãn Vẽ riãng biẽt, thẽ vớ mầt lý thuyẽt coi thõ nhẽn nhữn nhẽ ãiõu náy mài khăng cãõn nhẽ ãiõu kia. Chãõng hãn, nhẽng nhũ lãn ãiõu Do Thãi giãõo ãi thũ ký thẽ nhũt ãi cãu gãõng nhẽ nhữn cha trong khi phũ nhữn con, Jãsus Christ .

Tuy n्हĩn, tũt cãi nhẽng cãu gãõng nhẽ thũ ãiõu bẽ thũt bũi vớ cha ãi bầy tới chẽnh mẽnh trong con Ngài. N्हũu chúng ta phũ nhữn Jãsus là con Æc của trái, Ngài là Æc của trái bầy tới trong xãic thẽt, thẽ chúng ta khăng chẽ phũ nhữn mầt Thãn Vẽ thẽ hai gõi là con, mài chúng ta coi phũ nhữn chẽnh cha n्हĩ, vớ cha ãi chõin viẽc bầy tới chẽnh mẽnh trong con Ngài .

N्हĩ cãich khãic, n्हũu chúng ta nhẽn nhữn rònđ Jãsus là con Æc của trái, là Æc của trái bầy tới trong xãic thẽt, thẽ bũy giãi chúng ta khăng cãõn phải lãn quen vớ viẽc chũp nhữn mầt hay hai Thãn Vẽ Thiãn Thẽãi. Chúng ta cũng coi cha, vớ cha bầy tới chẽnh mẽnh trong Christ. Khi chúng ta coi sũ hiãõu biẽt của Kinh Thãnh vớ thãõn tãnh của Jãsus Christ, thẽ chúng ta sẽ nhẽn nhữn Cha ãi trong Christ .

Vớ, theo yĩ nhẽ ãiõu ãi nhũt, Cha vai Con Æc kãut hũp bũt khãi phãn li trong Ấc Christ, Æc của trái chũ tãõ thãn nhũc thõ. Chúng ta khăng thõ coi cha mài khăng coi con, vai nhẽ ãiõu lòi. Sũ kãut hũp náy khăng phải là mầt phãõn của mầt quan hũ của thuyẽt Ba Ngãi, n्हũu là mầt phãõn thẽ tũi sao phãõn mãi của Kinh Thãnh lòi lãn tũc khăng n्हĩ ãiõu Thãnh Linh trong sũ kãut hũp ãi. Traĩ lũi sũ kãut hũp náy là kãut quãi của sũ sinh ra con vai nhũõn gũc thẽc sũ của Con nhẽ Æc mãi của trong chẽng 6 .

CHA VÀI CON ẮI TRONG TÊN HÆIU. **The Father and the Son in Believers**

Æc của Jãsus ãi rònđ: N्हũu ai yũ mãn ta, thẽ vãng giãi lãn Ta, Cha ta sẽ thẽng yũ nhẽ ãiõu, chúng ta ãiõu ãiõu cùng nhẽ ãiõu vai ãi trong nhẽ ãiõu (Giãng14:23).

Giãng14:23n्हĩ vớ sũ hiãõu nhũt của Cha vai Con ãi vớ ãiõu sũng của tên hẽu. Vớ cãu náy dùng nhẽng ãiõu tời sũ ãiõu cho Jãsus vai Cha, nhẽng nhẽ ãiõu theo thuyẽt Ba Ngãi cũng bũ rònđ cãu náy đũy giãõo lý của hõ. Tuy n्हĩn, thay vớ đũy chúng ta vớ Æc của trái chũ tãõ, nhẽng lãn náy mãi nhẽ boĩng vớ kinh nhũõm hõng nhũ của cả Ấc Nhãn .

Chũ Jãsus hẽ ãi cùng nhẽng nhẽ ãiõu yũ mãn vai vãng lãn Ngài.” Chúng ta Cha vai ta ãiõu ãiõu cùng nhẽ ãiõu, vai ãi trong nhẽ ãiõu”. Tời n्हĩi dung náy, rõi rãnđ rònđ nhẽng chữ náy khăng coi nhẽ ãiõu là hai Thãn Vẽ theo nhẽ ãiõu ãi trong hay n्हĩi trũi bãn trong tên hẽu. Trong Giãng14:20 Chũ Jãsus phãn.” Ta ãi trong Cha Ta, vai cãi nhẽ ãiõu ãi trong ta, vai ta ãi trong cãi nhẽ ãiõu”. Nhẽ chúng ta ãi thãõ lũi.”cãi nhẽ ãiõu ãi trong ta” khăng thõ coi nhẽ ãiõu lãn của mầt tên hẽu thẽc sũ coi thõ lãn ãiõu thãn thõ vũt lý của Ấc Christ hay trãi nãn thãn nhũc thõ trong Ấc Christ nhẽng cũm

tại ngũ yĩ vảo sêu thăng cãng vai tẻng giao. Nhêng chẻi “ Ta ải trong cẻi ngẻi” (c. 20) vai “ chửng ta ải củng ngẻi” (c. 23) tẻng tẻu nhẻ nỏi vảo viũc Ắc chũa trẻi thăng cãng vủi chửng ta .

Nũu chửng ta giẻi thẻch giẻng14:23 ảo nỏi vảo hai Thỏn Vẻ, thẻ chửng ta phỏi hoỏi làm thỏu nỏi ảo hai Thỏn Vẻ cỏi thỏo ngẻu trong mỏit cẻi nhỏn tẻn hẻu. Linh cỏi thỏo làm ảcũc ảiũu ảo, nhẻ vủy ảo hoỏi phỏi cỏi hai linh Thiỏn Thẻũng sũng trong mỏit tẻn hẻu. Nhẻng “ chẻ cỏi mỏit thỏn thỏo, vai mỏit linh” (Ăphỏsỏ4:4).” Vẻ chẻng chửng ta hoỏc ngẻi Do Thỏi hoỏc ngẻi Hilaũp, hoỏc tẻi mỏi, hoỏc tẻu chủi, thỏy ảũu ải chẻu bẻptem trong mỏit linh, vai thỏy ảũu ải chẻu uũng củng mỏit linh nẻi” (Icỏr 12:13). Cỏ ảũc nhỏn chẻ nhỏn mỏit linh, chẻi khẻng phỏi hai .

Vẻ vủy, cẻi nỏi dung vai nhẻng ảoũn Kinh Thỏnh khỏc ảũu chẻng tẻi rỏng lỏi nỏi củi Jỏsus trong Giẻng14:23 chẻ lỏi ảũn duũ. Ngẻi phỏn rỏng chửng ta phỏi cỏi cha vai con, khẻng phỏi chẻ vảo hai Thỏn Vẻ hay hai linh ngẻu trong chửng ta. Nhẻng nỏi vảo nhẻng ảũc tẻn Thiỏn Thẻũng cỏi thỏo phỏn biũt ảcũc trong ảũi sũng tẻn hẻu .

Làm thỏu nỏi Cỏ ảũc nhỏn thẻũc sẻu nhỏn nhẻng phỏm chỏut nỏy vai ảũi sũng mẻnh vai nhẻ thỏu cỏi thỏo thăng cãng vủi cẻi cha vai con? Củng trong ảoũn vản ảo, Chũa Jỏsus giẻi thẻch rỏng sẻu tuỏn ảũ Thỏnh Linh seỉ làm ẻng nghiũm Lỏi củi Ngẻi:” Ta seỉ xin cha, Ngẻi seỉ ban Ắũng an uỏi khỏc, ảũ ải lỏu vủi cẻi ngẻi ảũi ảũi. . . Ta khẻng ảũ cho cẻi ngẻi mỏ cẻi ảũ, Ta seỉ ảũn củng cẻi ngẻi. . . Nhẻng Ắũng an uỏi, tẻc lỏi Thỏnh Linh mỏi ta seỉ nhỏn danh cha sai ảũn, Ắũng ảũ seỉ đũy đũ cẻi ngẻi nhỏ mỏi ảũu ta ải phỏn củng cẻi ngẻi” (Giẻng14:16,18,26). Bỏng sẻu tiũp nhỏn mỏit linh củi Ắc chũa trẻi, chửng ta cỏi sẻu hiũn đũũn củi Cha vai Con.

Ảũi vủi ngẻi yũ mỏũn Ắc chũa trẻi vai giẻi nhẻng mỏng lẻn củi Ngẻi, thẻ Giẻng14:23 hẻi rỏng cha vai con seỉ ải trong ngẻi ảũ. Ắi chỏu khỏc giẻng củng đũng ngẻi tẻng tẻu ảũ đũy rỏng chửng ta biũt ảcũc Ắc chũa trẻi ải trong chửng ta vẻ chửng ta nhỏn Thỏnh Linh củi Ngẻi.” Ắi giẻi cẻi ảũũ rỏn Ngẻi thẻ cẻi ải trong Ắc chũa trẻi, vai Ắc chũa trẻi củng cẻi ải trong ngẻi ảũ. Sỏi đẻ chửng ta biũt Ngẻi cẻi ải trong chửng ta lỏi nhỏn Thỏnh Linh mỏi Ngẻi ải ban cho chửng ta” (Igiẻng3:24).” Ngẻi ải ban Thỏnh Linh Ngẻi cho chửng ta, nhỏn ảũ chửng ta biũt mẻnh cẻi ải trong Ngẻi vai Ngẻi ải trong chửng ta” (Igiẻng4:13).

Khi chửng ta tiũp nhỏn Thỏnh Linh thẻ chửng ta nhỏn.” Linh củi cha cẻi ngẻi” ải “ trong” chửng ta (Mat10:20). Linh nỏi trủi cho phẻp chửng ta gỏi Ắc chũa trẻi lỏi cha chửng ta (Rỏma8:15; Galati4:6) vai cho chửng ta ảũn gỏũn cha (Ăphỏsỏ2:18). Khi Thỏnh Linh ngẻu trong chửng ta, chửng ta cỏi linh củi Ắũng Taũo Hoỏi củi cẻi vủi trủi (Sẻng1”1-2). Chửng ta cỏi tũt cẻi quyũn nẻng củi cha toỏn nẻng hẻn ảũng trong ảũi sũng chửng ta. Cha chũyũn giao sẻu khỏn ngoỏn vai mỏc khỏi cho chửng ta, nhẻng Ngẻi làm nhẻ thỏu qua linh (Icỏr 2:12; 12:8; Ắphỏ1:17). Cha an uỏi chửng ta, nhẻng Ngẻi làm nhẻ thỏu qua Thỏnh Linh (Icỏr 1:2-4; Giẻng14:26). Hỏn nẻi, Ắc chũa trẻi ảũ tẻn yũ củi Ngẻi trong lỏng chửng ta qua Thỏnh Linh (Rỏma5:5). Toim lỏu, cha yũ chửng ta, ảũn củng chửng ta, làm cho sẻu hiũn hẻu củi Ngẻi ải vủi chửng ta bỏng sẻu ảũ ảũũ Linh Ngẻi.

Thỏnh Linh củng lỏi “Linh củi con (Ắc chũa trẻi)” (Galati4:6). Khi chửng ta nhỏn lỏn Thỏnh Linh, chửng ta ảũc biũt tiũp nhỏn Linh ải trong Ắũng Christ (Rỏma8:9-11). Linh đũn đỏt Christ liỏn tũc, cho phẻp Ngẻi đỏng hiũn chẻn mẻnh cho Ắc chũa trẻi vai khiũn Ngẻi tẻi keỉ chỏut sũng lỏu, vai ảũũng mỏit linh ảũ seỉ hoỏn thỏnh cãng viũc tẻng tẻu nhẻ thỏu trong ảũi sũng chửng ta (Mat 4:1; Hỏbỏrỏ9:14; Rỏma8:11-14). Bỏng viũc cỏi “Linh củi Chũa Jỏsus Christ”, chửng ta cỏi thỏo cỏi tẻm trẻ củi Ắũng Christ, vủn khiũn cho Ngẻi hỏ mẻnh vai vẻng theo yĩ mỏũn củi Ắc chũa trẻi thỏũm chẻ ảũn chỏut (Philẻp1:19; 2:5-8) .

Cha đũng nẻng lẻũc củi Ngẻi ảũ tẻng cẻi sẻi mỏũn cho chửng ta bỏng viũc ảũt “ Thỏnh Linh củi Ngẻi nỏi ngẻi bỏ trong củi chửng ta” (Ăphỏsỏ3:16). Linh củi Ngẻi ảũũ đũy chửng ta ảũ “ bẻi ảcũc tẻn Ắũng Christ cỏi thỏo ngẻu trong lỏng anh em” (Ăphỏsỏ3:17). Kỏũt quỏi lỏi “ anh em ảcũc ảũũ đũy mỏi sẻu trỏũn vẻn củi Ắc chũa trẻi” (Ăphỏsỏ3:19) .

Toim lỏu, tẻn hẻu khẻng nhẻng vui hẻi cẻng tẻi taũo đẻũng, ban sẻu sũng, ảũũ phẻp lỏu, vai quyũn nẻng củi Ắc chũa trẻi trong ảũi sũng mẻnh, nhẻng hoỏ cỏn tiũp nhỏn thỏi ảũ khiỏm

nhæ̀ing, thuáun phuíc vai váng lầi của con. Tháút váúy, cái cha vai con ááun vắi hoú vai láúp cæ trong hoú. Nhæng cha vai con khăng ááun nhæ hai Thán Vẽ vắi hai linh. Cha vai con khăng phắi lài hai Thán Vẽ ááun qua máút Thán Vẽ thắi ba. Tên hæu tiáúp nháun cái cha vai con khi hoú nháun máút linh của Áæíc chũa trắi. Linh náóy lài cha áái áái áang hảnh ááung trong áái sáung chũng ta, vai ááong thắi Ngài cũng lài linh của con.

Sæu hiáúp nháút của cha vai con khăng phắi lài sæu hiáúp nháút của hai Thán Vẽ Thiãn Thæáung, nhæng lài sæu hiáúp nháút của tháon táinh vai nhán táinh. Sæu hiáúp nháút náóy xáy ra máút cáich ááuc nháút và nhẽ trong Jásus Christ, lài Ááung væia Áæíc chũa trắi vai con ngæái trong máút lúc.” Móii sæu ááóy áuí của Áæíc chũa trắi Chúi Tắø áí trong Ngài cáich cũ hẹnh thắø” (Călặe2:9) .

Mầuc dù chæa bao giắi cũ máút ngæái nào áái hay cũ thắø lài Áæíc chũa trắi thảnh nhuúc thắø giáúng nhæ Chũa Jásus, nhæng sæu hiáúp nháút của cha vai con trong Ááung Christ áæáucbắy tóí cáich quan troúng trong áái sáung chũng ta ngày nay. Træáic hắút, con lài máút ngæái troún veún trong máúi quan hắ troún veún vắi Áæíc chũa trắi, vai cuáuc sáung con ngæái của Ngài phuíc vuú nhæ máút máuu mæuc lýi tæáing cho chũng ta noi theo trong nhæing máúi quan hắ giæfa Cả ááuc nhán vắi nhau. Thắi hai, sæu thảnh nhuúc thắø làm cho chũng ta áæáuc hæáing nhæing pháøm chắút Thiãn Thæáung của cha toàin nàng cũng nhæ nhæing thuáuc tên con ngæái troún veún của con và táúi. Khi chũng ta nháun Thảnh Linh, Linh Duy Nháút của cha vai con, chũng ta cũ móii sæu mặnh cáon ááø sáung cho Áæíc chũa trắi .

⑨

SÆÛ VINH HIÃØN CUÍA CHUÍA CON . The Glorification of the Son

Cha ãi, báy giãi xin lúy vinh hiãøn conväún coi nãi cha træãic khi chæa coi thău gian mài tân vinh con nãi chênh mçnh cha. (Giàng17:5).

Trong Giàng17 Chuía Jāsus Christ cáou nguyãun vãi Chuía Cha træãic khi bẽ bàõt trong væàin Ghăút sã ma nã vai sau àoĩ lại àoĩng àinh. Ngài bắt àãou lãii cáou nguyãun bàòng sæu cáou xin.” Cha ãi, giãi àai àãún, xin tân vinh con, háou cho con tân vinh cha” (Giàng17:1). Trong câu 5 Ngài lãup lãui lãii cáou xin àæãuc vinh hiãøn vai àãuc biãút xin sæu vinh hiãøn mài Ngài coi vãi cha træãic khi taou dæung thău giãi.

Lãii cáou nguyãun nãoy phaít sinh mãüt sãu cáu hoĩ thuĩ vë. Phaĩ chàng Chuía Jāsus lài mãüt Thán Vë cáup tháup nãn cáon phaĩ nhãun sæu vinh hiãøn tæi mãüt Thán Vë khãic phaĩ chàng. Chuía Jāsus àai hiãun hæiu nhæ mãüt con ngæài àæãuc vinh hiãøn træãic khi taou dæung trãii àãút phaĩ chàng. Chuía Jāsus vai cha lài hai Thán Vë riãng biãút .

Àãø hiãøu àoãun vãn nãoy, chũng ta phaĩ nhçn nhãun ràòng Chuía Jāsus cáou nguyãun nhæ mãüt con ngæài. Nhæ chũng ta àai thãio luãun trong chæång 7 vai 8 nhæĩng lãii cáou nguyãun cuía Ááung Christ phaít xuãút tæi nhãn tãinh cuía Ngài, vai bãút kyì luic nãio chũng ta tçm cãich giãíi thêch nhæĩng lãii cáou nguyãun nãoy thç træãic tiãn chũng ta phaĩ nghé vãø nhãn tãinh cuía Ngài.

Nhæĩng ngæài theo thuyãút Ba Ngãi nõi ràòng Chuía Jāsus nõi nhæ lài Thán Vë thæi hai ài àáy, nhæng nãuu thău, Chuía Jāsus khãng thãø nãio àãong àãóng vãi cha àæãuc, nhæ hoũ vãun chuí træång nhæng tháup keĩm hãn Chuía Jāsus chàoc hàon lài mãüt Thán Vë Thiãn Thæãung vãun thiãuu vinh hiãøn nãn

cáon âæáuc cha ban cho Ngaii sæu vinh hiãøn, vai lai Ááung cáou xin cha giuip ái. Chuiã Jãsus chàoc hàon khãng coi toain quyãøn nàng, vãø vinh hiãøn vai quyãøn nàng keim hãn cha. Toim laui, Chuiã Jãsus áaf khãng coi mãüt säü yãuü táu cáon thiãüt cuía thãon tãinh. Tæãng phãin vãüi phãon coi laui cuía Kinh Thãinh, chàoc hàon Ngaii khãng thæüc sæu lai Áæic chuiã trãii.

Nãuu chuiãng ta nhøn nhãun ràong Chuiã Jãsus lai Áæic chuiã trãii bãy toí trong xãic thèt theo nhæ Kinh Thãinh dãu (Cãläse2:9; Itim3:16). Thç chuiãng ta cũng phãii xãic nhãun ràong giãúng nhæ Áæic chuiã trãii Ngaii luãn luãn coi sæu vinh hiãøn Thiãn Thæãung, chàong bao giãi bẽ mãüt cá, vai chàong cáon ai ban cho Ngaii. Vãy, khi Ngaii phãin.” Xin cha laim vinh hiãøn con. . . bàong sæu vinh hiãøn con áaf coi vãüi cha træãic khi thãü giãii áæáuc dãung nãn” coi nghéa gç?

VINH HIÃØN QUA SÆU CHÈU ÂOĨNG ÂINH VAI SÆU PHUÛC SINH . Glory through the Crucifixion and Resurrection

Chuiãng ta coi thãø khãim phãii bãüi cáinh vai nãüi dung cuía cáu trái lãii. Ngaii áaf áãun thãü gian áãø phoi mãung säung mçnh laim cuía lãu hy sinh cho táüi lãu cuía nhãn loüai (Mat20:28), vai Ngaii yí thæic ràong áaf áãun giãi Ngaii hoãn thãinh kãü hoaüch nãoy. Mãuc duì nhãn tãinh tæü nhiãn cuía Ngaii chuiã bæãic træãic khãø não sãøp xãy áãun, nhæng Ngaii biãüt ràong sæu chãüt cuía Ngaii trãn thãúp tæü giãi lai yí muãun táüi cao troün veün cuía Áæic chuiã trãii cho Ngaii. Nhæ Ngaii áaf noüi træãic trong Giãng12:27, khi suy nghé vãø cáii chãüt cuía Ngaii.” Hiãun nay linh hãøn ta bãüi ráüi. Ta seí noüi gç?” cha ái, xin cæü con khofi giãi nãy?” Nhæng vç muüc áech nãoy mãi con áãun giãi nãoy” (Nkjv).

Vç vãüy, sæu vinh hiãøn mãi Chuiã Jãsus noüi áãun trong Giãng17:1,5 dãu vãø viãuc Ngaii thuãun phuüc laim mãüt con ngæãii áãø hoãn thãinh kãü hoaüch cuía Áæic chuiã trãii qua sæu chøu áoĩng áinh, sæu phuüc sinh vai sæu thàng thiãn cuía Ngaii. Ngay sau lãii noüi áí Giãng 12:27 Chuiã Jãsus cáou nguyãun.” Cha ái, xin tãn vinh Cha”. Báüy giãi coi tiãúng tæi trãii phãin ràong:” Ta áaf tãn vinh rãøi, vai seí coi tãn vinh næiã” (Giãng12:28). Sau áoi Chuiã Jãsus giãii thèch.” Còin ta, nãuu ta áæáuc treo lãn khofi áãüt thç seí keío moüi ngæãii áãun cũng Ta. Ngaii phãin vãüy áãø chø mçnh phãii chãüt cáich nãoi”(Giãng12:32-33). Áæic chuiã trãii laim cho Ááung Christ áæáuc vinh hiãøn bàong cáich nãng Ngaii lãn trãn thãúp tæü giãi træãic mãüt cá thãü giãii.

Áæic chuiã trãii coi laim cho Ááung Christ áæáuc vinh hiãøn bàong sæu khiãun Ngaii säung laui tæi trong keí chãüt.” Háøu cho Christ nhãii sæu vinh hiãøn cuía cha mãi áæáuc tæi keí chãüt säung laui”(Rãma6:4). Sæu chãüt chuiãc táüi cuía Ááung Christ trái nãn hæüi hiãüu cho chuiãng ta nhãii sæu säung laui cuía Ngaii(Rãma4:25), mãi noi seí chuyãøn áãøi sæu chãüt cuía Ngaii sang sæu áãøc thãøng táüi lãu, mã quyí vai bãin thãn sæu chãüt. Khi Ngaii säung laui, Ngaii nhãun áæáuc thãn thãø vinh hiãøn (Philép3:21).

Ááung Christ laim cho con ngæãii Jãsus áæáuc vinh hiãøn qua chæic vuü trãon gian cuía Ngaii bàong sæu ban cho Ngaii quyãøn nàng Thiãn Thæãung vai hàinh áãüng qua Ngaii cáich laü lüing, nhæng sæu vinh hiãøn táüt cũng xãy ra qua sæu chãüt vai sæu säung laui cuía Chuiã Jãsus Christ. Áoi lai kãü hoaüch táüi thæãung cuía viãuc Chuiã Jãsus áæáuc sinh ra vai säung trãn áãüt nãoy.

Vç vãüy, sæu vinh hiãøn áãii áãii cuía Áæic chuiã trãii khãng phãii lai áãø tai áæãuc thãio luãun trong Giãng17 nhæng lai sæu vinh hiãøn mãi con ngæãii Jãsus Christ nhãun áæáuc do hoãn thãinh kãü hoaüch cuía Ááung Christ cho sæu cæü rãüi chuiãng ta. Chuiã Jãsus phãin vãüi nhæing mãn áãø cuía Ngaii trong Giãng17:22 ràong hoü dãü phãon trong sæu vinh hiãøn mãi Áæic chuiã trãii ban cho Ngaii:”Con áaf ban cho hoü sæu vinh hiãøn mãi cha áaf ban cho con, áãø hoü hiãüp laim mãüt cũng nhæ chuiãng ta lai mãüt”. Áæic chuiã trãii cãng bãü cáich nhãun mãnh ràong Ngaii chàong bao giãi chia seí sæu vinh hiãøn Thiãn Thæãung cuía Ngaii vãüi báüt kyi ngæãii nãoi cá.” Ta chàong nhæãing sæu vinh hiãøn ta cho áãung

naio khaiic”(Ăsai42:8).” Ta seı chaoıng nhæaıng sæu vinh hiãon ta cho thaoı naio khaiic”(Ăsai48:11). Chuıa Jãsus khãng coi yi noıi rãoıng Ngaiı ban cho caiic mãn aão sæu vinh hiãon cuıa thaoı tãinh.

Trãi laıi, Ngaiı muãun noıi aãun sæu vinh hiãon mai Ngaiı lai mãıt ngæaıi nhãun aæãuc trong viãuc hoain thãinh kãu hoãuch cãiu rãui cuıa Aæic chuıa trãi daiınh cho doıng doıi con ngæaıi, nhæıng laıi eıh cuıa aıãoıu Ngaiı chuyãon giao cho nhæıng ngæaıi tin Ngaiı. Caiic mãn aão aıaı dæu phãon trong chæic vuı vinh diãıu aãoy pheıp laıi cuıa Aãung Christ: chaoıng mãuy chãuc hoı cuıng seı dæu phãon trong sæu aıoıng aınh vai sæu sãung laıi cuıa Ngaiı bãoıng sæu nhãun laınh Thãinh Linh (Iphierã1;11-12). Hoı seı coi” Aãung Christ trong anh em, hi voıng cuıa sæu vinh hiãon”(Cãlãse1:27), mãıt kinh nghiãum” vui veı khãng thão noıi aæãuc vai aãoy vinh hiãon” (Iphierã1:8). Qua phuıc ám, ngæaıi ta nhãun aæãuc” sæu vinh hiãon cuıa Chuıa Jãsus Christ chũıng ta” (ITãsalãnica2:14). Bãıi” Sæu cãiu chuãuc vãun aıı trong Chuıa Jãsus Christ” chũıng ta coi sæu “ vinh hiãon aãıi aãıi” (ITim2:10).

Mãıt ngaiıy vinh hiãon khaiic cuıng aıang chãı aãıi ten hæıu, vç khi Ngaiı trãı laıi chũıng ta seı” ngãıi khen, tãn vinh vai tãn troıng khi Jãsus Christ hiãun ra”(Iphierã1:7). Giãıng nhæ viãuc Aæic chuıa trãi laım cho Aãung Christ aæãuc vinh hiãon bãoıng caiic khiãun Ngaiı tæi keı chãıt sãung laıi bãoıng thãn thão khãng hay hæ naıt, thç cuıng vãuy chũıng ta seı aæãuc”sãung laıi trong sæu vinh hiãon” (Icãr15:42-43). Trong sæu phuıc sinh cuıa chũıng ta, chũıng ta seı nhãun laıy thãn thão vinh hiãon”giãıng nhæ thãn thão vinh hiãon cuıa Ngaiı” (Philêp3:21). Chũıng ta seı” aãoıng hæãıng vinh hiãon vãıi Ngaiı” (Rãma8:17) vai chũıng ta seı “ hiãun ra vãıi Ngaiı trong sæu vinh hiãon” (Cãlãse3:4).

Kãıt quãı chung cuãuc cuıa kãu hoãuch cãiu rãui cuıa Aæic chuıa trãi aıy lai ten hæıu seı sãung vãıi Aãung Christ vinh hiãon suãıt coi aãıi aãıi. Hoı seı ngãom xem sæu vinh hiãon cuıa Ngaiı vai seı thãı phæãıng Ngaiı nhæ Aãung aæãucvinh hiãon. Hoı seı noıi.”chiãn con aıaı chæu giãıt aıııng aæãuc quyãon nãng, giaıu coi, khãn ngoan, læuc læãıng tãn troıng, vinh hiãon vai chũic tuıng” (Khaıı5:12). Vãıi muıc tiãu tãıi hãıu nãoy trong trê, Aãung Christ aıaı cãoıu nguyãun.” Cha aıı, Con muãun Con aıı aıı,thç nhæıng keı cha aıaı ban cho con cuıng aıı aıı vãıi con, aãoı hoı ngãom xem sæu vinh hiãon cuıa Con, lai vinh hiãon Cha aıaı ban cho Con,vç tæi træãic buãoıi saıng thãıu cha aıaı yãu thæãng con” Giãng17:24.

SÆU VINH HIÃON AËNH TRÆÃIC . **Foreordained Glory**

Biãıt rãoıng doıng doıi loãıi ngæaıi seı rãı vaıo tãıi laıi, Aæic chuıa trãı aënh træãic mãıt kãu hoãuch cãiu rãui aãıt nãon tãıng trãn sæu ra aãıi, sæu chãıt vai sæu phuıc sinh cuıa con Aæic chuıa trãıı “ vç biãıt rãoıng chaoıng phaıı bãıi vãıt hay hæ naıt, nhæ bãuc hoãuch vaıng mai anh em aæãuc chuãuc khoıı caiic àn aıı hæ khãng cuıa tãoı phuı truyãon laıi, beın lai bãıi huyãıt baiıu, nhæ huyãıt cuıa chiãn con khãng tç vêt, tæic lai huyãıt cuıa Christ. Ngaiı vãun aæãuc biãıt træãic buãoıi saıng thãıu, mai vaıo rãıt caiic thãıi kyı mãıi aæãctoıı ra vç anh em” (Iphierã1:18-20). Chuıa Jãsus laiı “ chiãn con bẽ giãıt tæi buãoıi saıng thãıu” (Khaıı13:8).

Thæuc sæu Chuıa Jãsus Christ khãng aæãuc sinh ra træãic khi saıng thãıu, hay Ngaiı thãıt sæu chæu aıoıng aınh vaıo thãıi aıãom aıy. Nhæıng trong kãu hoãuch cuıa Aæic chuıa trãıi sæu hi sinh chuãuc tãıi cuıa Chuıa Jãsus laiı biãun cãı chãoıc chãoı aæãuc aënh træãic. Aæic chuıa trãıi khãng sãung trongthãıi gian nhæ chũıng ta. quãı khæı, hiãun tãıi, tæãng lai aãoıu nhæ nhau aıı træãic mãıt Ngaiı. Ngaiı” goıi nhæıng sæu khãoıng coi nhæ aıaı coi” (Rãma4:17). Nhæ chũıng ta aıaı thãoı luãun trong chæãng 4, Ngaiı taıo dæıng thãıu giãıi nãoy vãıi Con coi mãıt, khãoıng aënh rãoıng moıi taıo vãıt seı aæãuc con Aæic chuıa trãıi cãiu chuãuc vai trãı vão trong tæãng lai.

Khi Chuıa Jãsus cãoıu xin cha ban cho Ngaiı sæu vinh hiãon mai Ngaiı aıaı coi vãıi cha træãic khi saıng thãıu, thç Ngaiı khãng noıi vão thãıi aıãom Ngaiı sãung bãn cãınh cha nhæ Thãn Vẽ thæı hai (He was not speaking of a time when he lived alongside the father as a second divine person). Sæu vinh hiãon tæi mãıt thãıi aıãom nhæ thãıu chãoıc chãoı laiı sæu vinh hiãon Thiãn Thæãıng mai Ngaiı chãoıng bao giãıi aıınh mãıt vai Ngaiı chãoıng bao giãıi chia seı vãıi nhæıng mãn aãoı cuıa Ngaiı.

Træãic khi thành nhuêc thãø, Linh của Chúa Jãsus lài maut Ấæic của trãi àai àai, khãng phải lài Thán Vê thãe hai. Sæu vinh hiãøn của àiãøu Chúa Jãsus noii lài sæu vinh hiãøn mài khi Ngài lài con ngæài Ngài phải coi àãø hoàn thành kãu hoãich àenh træãic của Ấæic của trãi trong viãuc cæu chuãuc doing doi loai ngæài. Aoi lài nhẽng gç của Chúa Jãsus nhçn vãø phêa træãic khi Ngài cáøu nguyãun, vài aoi lài nhẽng gç Ngài cáøu xin cha ban cho Ngài àãø Ngài coi thãø chia se vãi moii tên hæu.

SÆU VINH HIÃØN CỦA DANH NGAÌ. **The Glorification of the Name**

Chúa Jãsus cáøu xin sæu vinh hiãøn àãø àãun læaut Ngài coi thãø làm vinh hiãøn cha, vài Ngài cũng xaic nhãun rãong Ngài àai làm vinh hiãøn cha (Giãng17:1,4). Suãút thãi gian Chúa Jãsus thi hãnh chæic vu trãn àãút Ngài àai tãn vinh Ấæic của trãi qua sæu dãu dũu cái Ngài vài qua nhẽng pheip laũ Ngài thæuc hiãun. Nhẽng Ngài biãút rãong sæu vinh hiãøn tãut bæuc của cha se xay ra qua sæu chẽu àoing àinh vài sæu phuic sinh của Ngài. Sæu chẽu àoing àinh của Ngài se bay toí tẽnh yãu của Ấæic của trãi theo cãich khãng coi gç so sãnh àæãuc(Rãma5:8) vài sæu phuic sinh của Ngài se bay toí quyãøn nãng siãu viãut khãn læãng của Ngài (Aphãsã1:19-20) .

Chúa Jãsus cáøu nguyãun” Cha ài, xin tãn vinh danh Cha”(Giãng12:28). Trong àoãun vàn nãoy, chui àãø àãø thão luãun lài sæu chãut của Ấãung Christ. Chúa Jãsus muãun Ấæic của trãi tãn vinh danh Thiãn Thæãung của Ngài qua sæu sãung vài sæu chãut của chẽnh Ấãung Christ .

Danh của Ấæic của trãi tiãu biãøu cho àãut tên, quyãøn nãng, uy quyãøn vài sæu hiãun diãun nãui truĩ.(Xuãút 6:3-7; 9:16; 23:20-21; Icaicvua8:29,43). Nhæ vãuy Chúa Jãsus muãun àãut tên vài sæu hiãun diãun của Ấæic của trãi phải àæãuc bay toí qua cuãuc àai con ngæài của Ngài.

Trong Giãng17, Chúa Jãsus phải rãong Ngài àai thæuc sæu bay toí danh Ấæic của trãi, nghẽa lài àãuc tên vài sæu hiãun diãun của Ấæic của trãi, cho nhẽng mãn àãø của Ngài.”Con àai toí danh cha cho nhẽng ngæài cha àai ban cho con tãe thãu gian. . . con gçn giãe hoii trong danh cha mài cha àai ban cho con. . . con àai toí cho hoii biãut danh cha, laũ coin toí cho hoii biãut nẽa” (Giãng17:6,12,26). Toim laũi, Ấãung Christ bay toí cha cho chũng ta. noii cãich khãic, trong Christ, cha bay toí chẽnh mẽnh Ngài.

Trong Giãng17:11 Chúa Jãsus cáøu nguyãun.” Cha thãinh ài, xin gçn giãe trong danh cha nhẽng ngæài mài cha àai ban cho con” (theo bãin tiãung anh). Aiiãøu thũi vẽ laũ ngay nay háøu hãut hoic giãi kãut luãun rãong trong nguyãn ngẽ Hilaũp chãe àæãuc dẽch laũ” nhẽng ngæài”(those) thæuc sæu ài sãu êt chãe khãng phải ài sãu nhiãøu. Nãu vãuy, yĩ nghẽa của cáu áy se laũ” Cha thãinh ài, xin gçn giãe hoii bãi quyãøn nãng của danh Ngài - danh mài Cha àai ban cho con” (NJV).

Phãøn àoic nãoy se tẽng hãup vãi nhẽng cáu khãic trong Kinh Thãinh mài Chúa Jãsus mang danh của cha, Chúa Jãsus phải.” Ta nhãn danh cha mài àãun”(Giãng5:43). Hãbãrã 1:4 noii vãø con.” Ngài àai thẽa thũi danh tãn troiing hãn”. Vç con thẽa hæãng danh của Ngài, nãn àiãøu àãøu tiãn laũ Ngài phải thuãuc vãø cha Ngài.

Danh mài con Ấãung Christ nhãun àæãuc laũ Jãsus (Mat1:21). Aoi lài danh xẽng Ngài mang cái cuãuc àai Ngài vài danh àai àæãuc truyãøn bãi khãøp àãut nẽic nhẽ laũ kãut quãi của nhẽng pheip laũ vài nhẽng sæu dãu dũu của Ngài. Aoi lài danh xẽng mang uy tên cho nhẽng pheip laũ trong Hãui thãinh àãøu tiãn (Cãngvũ3:6,16). Aoi lài danh duy nhãut trong àoi chũng ta nhãun àæãuc sæu cæu rãui vài tha thẽ tãui laũi (Cãngvũ4:12; 10:43) .

Khi chúng ta xæng nhâun danh Jāsus bàng âæic tin, thâi Trung cặ quyăon nạng vai uy quyăon của Âæic chúa trậi âæăuc dành sàon cho chúng ta. Hãn nêfa, khi Âæic chúa trậi trậi lậi cặu nguyăun đặng lãn trong danh Chúa Jāsus, thặ cha âæăucvinh hiặon trong con Ngặi.” Hậu âiặu gặ cặc ngặặi nhẵn danh ta mài xin, ta sẽ làm cho, âặ cha âæăuc tặn vinh nặi con. Nặu cặc ngặặi nhẵn danh ta xin âiặu chi, ta sẽ làm cho” (Giàng14:13-14) .

Cha âi chặn viặuc bặi toặ chệnh mệnh Ngặi cho thậi giặi nặy bàng danh của Jāsus, theo nghệa âen cặi nghệa lậi” Jặhặvặ Cặi Chặi” hay “ Giặhặvặ lặiặ Cặi Chặi” Cha làm cho con ngặặi Jāsus âæăuc vinh hiặon bàng sặu chuyặon giao danh của Ngặi(ậuc linh, quyăon nạng, uy quyăon, sặu hiặun đặun) ái trong Ngặi, bàng sặu đặun đặo Ngặi âặn thập tặi giặi âặ chặt cho tặi lặi của thậi gian, vai bàng sặu khiặun Ngặi tặi kệ chặt sặng lặi. Kặi cặi viặuc bặi toặ cho chúng ta mặi Thặ Vặ thặi hai của Âæic chúa trậi Chặi tặ xa lặi vặi cặc thặnh âặ Cặu sặi, Chúa con âæăuc bặi toặ cho chúng ta lậi Âæic chúa trậi Duy Nhặt bặi kặi phặn li vặ mặc âệch cặi rặi chúng ta .

10

BẢN HỀU NGẠI ÂÆIC CHÚA TRẠI. The Right Hand of God

Kinh thặnh đặy rặng Âæic chúa trậi lậi Linh khặng thậi áặc, nhệng Kinh Thặnh cặng mặ tặ Ngặi bàng nhệng tặi ngặi lặn quan âặn thặ thặ con ngặặi. Nhiặu ngặặi theo thuyặt Bặ Ngặi sặi đặng nhệng sặu mặ tặ nặy âặ hặ trậi cho giặo lýi của hặ, âặ biặ lậi nhệng âoặn nặi vặ bặ hặi ngặi Âæic chúa trậi vai mặi của Âæic chúa trậi. Chúng ta hặ kặi sặi Kinh Thặnh mặun nặi gặ khi đặng nhệng tặi ngặi nặy.

Giàng 4:24 chệp.” Âæic chúa trậi lậi mặi Linh” hay” Âæic chúa trậi lậi Linh”(NJV). Áiặ nặy cặi nghệa lậi bặi chặt âiặ âiặ của Ngặi khặng giặng nhệ loặi ngặặi hay thặuc vặ vặ chặt. Ngoặi sặu thặnh nhệ thặ Âæic chúa trậi khặng cặi thặ thặ vặ chặt nặi kặi.”Linh thặ khặng cặi thệi vai xặng” (Luca24:39). Âæic Chúa Cha khặng phặi lậi” thệi vai huyặ” (Mat16:17).

Vặ Âæic chúa trậi lậi Linh, nặ loặi ngặặi khặng thặ thậi Ngặi.” Chặng ai tặng thậi Âæic chúa trậi bao giặi” (Giàng1:18). “ chặng ai tặng thậi Ngặi, cặng khặng thặ thậi áặc” (Itim6:16) .

Hãn nêfa, Kinh Thặnh đặy rặng Âæic chúa trậi lậi Áặ toặn tặi (omnipresent - Vặ sặi bặi tặi): Linh của Ngặi âặ đặ vặi trặ. “ Tặi sẽ âi áặ xa thặon Chúa?Tặi sẽ trặn áặ kặi mặi Chúa? Nặu tặi lặi trậi, Chúa ái tặi âi. Vặ tặi nặm đặi ái phặ, kặ Chúa cặng cặi ái âi. Nhệc

bàòng tãi láúy cãnh hæìng àãng, bay qua áí taúi cuáúi cùìng biãøn. Taúi àoì tay Chuía cùìng seì dàùn dàõt tãi, tay hæùu Chuía seì nãøm giãé tãi” (Thithiãn139:7-10) .

Nhæìng sæù kiãùn nãøy vãø Ææic chuía trãìi cho tháúy ràòng chũìng ta khãng thãø hiãøu vãø cãìch mà táí theo vãút cháút cuía Ngàiì theo cãìch” vàn tæù “. Chũìng ta khãng giaíí thêch Kinh Thãình theo yì nghéa læch sæí ngæìi phaíp, hiãøn nhiãñ, bệnh thæãìng cuía nhæìng tæì cuía Kinh Thãình, giãúng nhæ chũìng ta làm àãúi vãìi nhæìng læúi noìi vai viãút khaiç. Làm nhæ thãú, chũìng ta seì cãng nhãùn ràòng táút cáì nhæìng cãìch truyãøn thãng cuía con ngæãìi, kãø cáì Kinh Thãình, àãøu sæí duìng ngãn ngæìi boìng báúy. Chũìng ta khãng àæãüc tæù do àãø giaíí thêch cãìch gæãüng eíp áøn duì trong Kinh Thãình, nhæng khi Kinh Thãình tæù báìy toí thç chũìng ta pháíí hiãøu nhæìng pháñ àoãùn hay àoãùn vàn naìo àoì theo nghéa boìng, báúy giãì chũìng ta pháíí giaíí thêch nhæìng àoãùn àoì nhæ thãú naìo.

Khi chũìng ta àoìc vãø màõt, muíi, loìng, chán, tay vai cãnh cuía Ææic chuía trãìi, thç roì ràìng tæì nhæìng pháòn coìn læúi cuía Kinh Thãình chũìng ta khãng àæãüc noìi vãø màüt ngæãìi, màüt con thui hay con chim. Kinh Thãình khãng duìng nhæìng tæì ngæìi nãøy àãø mà táí màüt hæùu thãø vãút cháút, nhæng cho chũìng ta hiãøu biãút vãø yì niãùm, báìn cháút, vai thuãüc tênh cuía Ææic chuía trãìi. Chãóng haùn, Ææic chuía trãìi diãùn táí sæù táúi cao cuía Ngàiì bàòng cãìch noìi ràòng.” Trãìi læi ngai ta, vai ááút læi bãù chán cuía ta” (Ásai66:1). Kinh Thãình mà táí quyãøn nãng diãúu kyì cuía Ææic chuía trãìi læi.” Ngoìn tay cuía Ææic chuía trãìi” vài “hãì thãí cuía læu muíi Ngàiì” (Xuáút8:19; 15:8). Sæù toãn tri (omniscience - và sãì báút tri) vài sæù toãn taúi (omnipresent - và sãì báút taúi) cuía Ngàiì bàòng cãìch noìi.” Con màõt cuía CHUÍA áí khãøp moìi nãì” (Chãmngãn15:3); sæù báø vãù cuía Ngàiì bàòng cãìch noìi vãø.” Bøìng cuía cãnh cuía Ngàiì” (Thithiãn36:7); vài sæù buãøn ráøu cuía Ngàiì vãø táúi læúi loãìi ngæãìi bàòng cãìch noìi Ngàiì” buãøn ráøu trong loìng”.

Tháút ngu daúi khi biãút kãút luãùn tæì nhæìng àoãùn trãn ràòng Ææic chuía trãìi vãìi thán hệnh tháút khúìng læø coì chán àæìng truù taúi Bàøc Cæùc, thãøi khãng khê tæì læu muíi Ngàiì, táúp trung màõt Ngàiì vaìo chũìng ta, duìng cãnh àãø bay, vai coì màüt bãù pháùn bãm mãu. Trãìi læúi, Kinh Thãình sæí duìng nhæìng yì niãùm láúy ra tæì kinh nghiãùm cuía con ngæãìi àãø cho chũìng ta coì thãø hiãøu àæãüc nhæìng àæüc tênh cuía báìn cháút thuãüc tênh cuía Ææic chuía trãìi .

YÌ NGHÉA CUÍA CHÆÌ BÃN TAY HÆÛU . **The Significance of the Right Hand**

Nguyãn tàøc trãn àãút biãút duìng khi Kinh Thãình noìi vãø bãn tay hæùu cuía Ææic chuía trãìi. Vç háøu hæùt con ngæãìi trãn trãìi ááút àãøuthuãùn tay pháíí, trong pháòn læìn cãìc nãøn vàn hoìa tay pháíí tæãüng trãeng cho sæic mãnh, sæù kheìo læìo vai kyì xaìo. Chæì kheìoleìo (dexterity) pháit xuáút tæì tiãúng Latinh dexter coì nghéa læi” thuãùn duìng tay pháíí”. Vaìo thãìi cãø àiãøn, pháòn læìn nhæìng khaiç àæãüc tãn troùng àãøu ngãøi bãn tay pháíí cuía ngæãìi chuí. Kãút quãì, trong tiãúng Hãbãrã, Hilaúp vai tiãúng Anh tay pháíí læi áøn duì chè vãø quyãøn bệnh vai tãn troùng .

Kinh Thãình duìng áøn duì nãøy nhiãøu læøn læìn quan àãùn con ngæãìi cùìng nhæ àãùn Ææic chuía trãìi. Dé nhiãñ, áí vai àoãùn Kinh Thãình duìng chæì “bãn pháíí” hay” tay pháíí” theo yì nghéa vè trê, trãìi vãìi” bãn trãìi” hay” tay trãìi”. Nhæng nhiãøu læøn cãìch duìng cuía chæì “tay pháíí” àãøu theo nghéa boìng.vç Ææic chuía trãìi khãng coì bãìnp háìi bàòng vãút cháút (ngoãúi trãìi sæù thãình nhuúc thãø) vai khãng bẽ giãìi haùn vaìo vè trê vãút cháút, nãn khi Kinh Thãình noìi vãø tay pháíí cuía Ngàiì, thç nguù yì vãø nghéa boìng hay cãìch duìng áøn duì .

Nghiãñ cæùu vãø nhæìng pháñ àoãùn coì chæì “ tay pháíí”(tay hæùu) trong Kinh Thãình cho tháúy ràòng tay pháíí cuía Ææic chuía trãìi tiãu biãøu cho quyãøn nãng mãnh mẽ, sæù toãn nãng cuía Ngàiì, àæüc biãút trong sæù ban cho sæù cæùu ráùì, sæù giaíí cæùu, sæù àãøc thãøng vai sæù báø vãù .”tay hæùu ta

giảng các tầng trời” (Ăsai48:13).” Hỡi Ấc Giãhava, tay hêu Ngaii coi sêc maũnh vinh hiãon thay, hỡi Ấc Giãhava! Tay hêu Ngaii huỷ quán nghêch tan ai. . . Ngaii aai aea tay hêu ra, aút aai nuút chũng noi” (Xuát15:6,12).” Tay hêu vai cãnh tay thãnh của Ngaii aai aem sêu aãoc thãong cho Ngaii” (Thithiã98:1).” Tay hêu của Chũa aai cãu tai”(Thithiã138:7).” Ta se lãuy tay hêu cãng bẽnh mai nãng aai ngãai” (Ăsai41:10). Cõn coi nhiãou vẽ duu khaiic mai Kinh Thãnh duing chãe “tay phãi” laimãut aon duu chẽ vão quyãon hãnh.

Trong Kinh Thãnh, tay phãi cõn coi nghẽa lai vẽ trẽ quan troing phãic hãnh, vai nãoi tiãung.” Taui bã hêu Chũa coi aãou sung sãing vã cũng” (Thithiã16:11).” Tay hêu Chũa aãoy dũy sêu cãng bẽnh” (Thithiã48:10).” Trai tim của ngãai khãn aĩ bã hêu, cõn trai tim của kei dauĩ aĩ bã tai” (Truyãonãu10:2) .

Khi Gia Cũp chũc phãic cho hai con trai của Giãseip, Giãseip muãun cha mẽnh aãut tay phãi trãn Manase, lai aẽia lãin, vãi yĩ nghẽa lai Manase se trãoi hãn. Giãseip nhãun maũnh.” Aẽia nãoy aãou loing, aão tay hêu cha trãn aãou noi mãi phãi chãi” (Sãing48:19). Gia Cũp tãe chãui, aing aão cheio tay laui, noi rãong.” Thãuc sêu em noi se lãin hãn noi” (Sãing48:19). (Cõn nhãing vẽ duu khaiic cho thãuy tay phãi coi nghẽa lai mãut vẽ trẽ aãaũc tãn troing, hay nãoi bãut, xin xem xuát Ādẽptã 29:20; Lãvikyĩ8:23,14:14-28; Thithiã45:9,110:1; Giãrãmi22:24; Mathiã25:33-34) .

CHũA JãSUS Aĩ TAUI BãN HẽU ẤC CHũA TRãI. Jesus at the Right Hand of God

Ấc Chũa Jãsus phãin nhẽ vãuy rãoi,thẽ aãaũc aem lãn trãi, ngãoi bã hêu Ấc chũa trãi (Maic16:19) .

Nhiãou aõaũn Kinh Thãnh trong Tãn aãic cho chũng ta biãut rãong Chũa Jãsus ngãoi bã hêu Ấc chũa trãi. Nhẽ chũng ta aai thãuy,thãut sai lãom khi giaũ thẽch phãon mãtai nãoy coi yĩ nghẽa lai Chũa Jãsus vẽnh viãun ngãoi trãn aẽnh của mãut cãnh tay khãong lão Thiãn Thãũng hay ngãoi bã hêu của Thãn Vẽ Thiãn Thãũng khaiic. Lãim thãu naio chũng ta coi thão xãic aẽnh aãaũc aãu lai bã hêu của Linh vã sãĩ bãut taui của Ấc chũa trãi ?

Muic aẽch roi rãing của phãon mã tai nãoy lai aão aem Chũa Jãsus Christ lãn aẽnh cao. Bãong viãuc sãe duing cuũm tãe nãoy, Tãn aãic cho chũng ta thãuy rãong Chũa Jãsus khãng chẽ lai mãut con ngãai, nhẽng Ngaii lai mãut con ngãai aai aãaũc trao cho quyãon nãng maũnh meĩ của Thãnh Linh nãui trũ của Ấc chũa trãi vai aai aãaũc nhãuc lãn vẽ trẽ tãn troing cao nhãut .

Vẽ nhãing cãu giãung nhẽ Maic16:19 noi vão Chũa Jãsus” ngãoi bã hêu Ấc chũa trãi”, nãn mãut sãu ngãai nghẽ rãong hoĩ se thãuy hai Thãn Vẽ Thiãn Thãũng aĩ trãn trãi, Chũa Cha vai Chũa Con ngãoi hay aẽing bã cãnh nhau. Nhẽng chẽa coi ngãai naio aai thãuy hay coi thão thãuy sêu hiãun diãun khãng thãuy aãaũc của Ấc chũa trãi (Itim6:16), khãng ai coi thão thãuy Ấc chũa trãi ngoãui trãe Ấũng Christ. Hãn nãe, Ấc chũa trãi aai cãng bãu cãich nhãun maũnh rãong ngoãi Ngaii khãng coi ai cai (Ăsai43:11; 44:6,8). Ấũng Christ lai “ hẽnh aĩnh thãuy aãaũc của Ấc chũa trãi khãng thãuy aãaũc” vai cãich Duy Nhãut mai chũng ta coi thão thãuy Cha lai thãuy con (Cãlãse1:15; Giãng14:9). Chẽ coi mãut caiĩ ngai Duy Nhãut aĩ trãn trãi, vai chẽ coi mãut Ấũng ngãoi trãn ngai aõi (Khaiĩ4:2; 22:3-4). Nhẽ chãng 11 se thãioluãun, Ấũng aõi chẽnh lai Chũa Jãsus.

Nhẽing aõaũn trong Kinh Thãnh noi roi rãong Chũa Jãsus” aĩ bã hêu của Ấc chũa trãi” vãi yĩ nghẽa lai Ngaii coi quyãon nãng Thiãn Thãũng, sêu tãn troing, vinh hiãon vai sêu aẽ viãut. Chẽnh Chũa Jãsus phãin.” Vão sau cãic ngãai se thãuy con ngãai ngãoi bã hêu quyãon phẽp của Ấc chũa trãi, vai ngẽu trãn máy tãe trãi mai xuãung” (Mat26:64).” Nhẽng tãe nãoy vão sau, con ngãai se ngãoi bã hêu quyãon phẽp Ấc chũa trãi” (Luca22:69). Nhẽing chãe nai khãng coi nghẽa lai chũng ta se

tháúy hai Thán Vê Thiãn Thæǎung ngæu trăn máy hay ải trăn trãi, nhæng coi mǎüt Ááúng Trãi - Ngæài coi moii quyǎon bênh vai vinh hiǎon của Linh khǎng tháúy ǎæǎuc của ǎæic chúa trãi .

Jǎsus “ ǎæǎuc ǎem lǎn bǎn hǎu ǎæic chúa trãi” (Cǎngvuǎ2:33) Ngaii “ ǎæǎuc lǎn trãi, nay ngæu bǎn hǎu ǎæic chúa trãi, cǎic thiãn sǎi, cǎic vǎng háou, cǎic quyǎon thǎu thǎy ǎǎou phuic Ngaii” (Iphierǎ3:22) ǎæic chúa trãi “ khiǎún Ááúng Christ tǎi kǎi chǎút sǎung laui vai laim cho ngæoi bǎn hǎu mǎnh taui cǎic nǎi trăn trãi, cao hǎn hǎút moii quyǎon, moii pheip, moii thǎu læuc, moii quán chui, cùng moii danh vang ra, khǎng nhǎing trong ǎài nay, mǎi cǎng trong ǎài háou ǎǎún nǎi” (ǎphǎsǎ1:20-21).” Vǎy nǎu anh em ǎæǎuc sǎung laui vǎi Ááúng Christ, hǎy tǎm cǎic sǎu ải trăn trãi, lai nǎi Ááúng Christ ngæoi bǎn hǎu ngai ǎæic chúa trãi” (Cǎlǎse3:1).

Khi ǎtiǎn bǎ nǎim ǎai, ǎng” nhçn tháúy sǎu vinh hiǎon của ǎæic chúa trãi vai Chúa Jǎsus ǎeing bǎn hǎu ǎæic chúa trãi” (Cǎngvuǎ 7:55). ǎng khǎng tháúy hai Thán Vê , nhæng ǎng nhçn tháúy sǎu vinh hiǎon của ǎæic chúa trãi bao boic Chúa Jǎsus, Ááúng ǎæǎuc baui toí trong vǎ trǎ quyǎon nǎng vai uy quyǎon tǎui thæǎung. Mǎuc duí ải trăn ǎút Chúa Jǎsus xuǎt hiǎun nhæ mǎüt con ngæài bçnh thæǎng vai Ngaii sǎung nhæ thǎu vǎi cǎic mǎn ǎǎo, nhæng sau khi Ngaii sǎung laui vai thǎng thiãn Ngaii hiǎun ra vǎi sǎu vinh hiǎon vai quyǎon nǎng tháúy ǎæǎuc nhæ lai ǎæic chúa trãi toǎn nǎng. Dǎou Giǎng lai ngæài bǎn gǎon guí vǎi Chúa Jǎsus nhiǎou nhǎt khi Ngaii ải trăn ǎút vai biǎt Ngaii ráút roí, nhæng khi ǎng nhçn tháúy Ááúng Christ thǎng thiãn trong mǎüt dǎ tǎung thç ǎng” ngai xuǎng dǎi chǎn ngæài nhæ chǎút” (Khǎi1:17). Khǎng giǎung nhæ sǎu xuǎt hiǎun bçnh thæǎng của Ááúng Christ trăn ǎút, Giǎng nhçn tháúy Ngaii trong sǎu vinh hiǎon Thiãn Thæǎung.

ǎoi lai ǎiǎou ǎtiǎn cǎng dǎi nhçn tháúy. Thán Vê Thiãn Thæǎung Duy Nhǎt ǎng ǎæǎuc nhçn tháúy lai Chúa Jǎsus. ǎng nǎi.” Kça tǎi tháúy trãi mǎi ra,vai con ngæài ǎeing bǎn hǎu ǎæic chúa trãi(Cǎngvuǎ7:56). ǎng qua ǎài trong khi” cǎou nguyǎn cùng ǎæic chúa trãi rǎong: Laui Chúa Jǎsus xin tiǎp láuy linh hǎn tǎi” (Cǎngvuǎ7:59).

F. F. Bruce mǎüt trong nhǎing nhai thǎon hoic Tin Lǎnh nǎoi tiǎung của thǎu ký 20, giaíi thǎch rǎong nhǎing nhai thǎon hoic Kinh Thǎnh quǎi khǎi vai hiǎun taui nhçn nhǎun rǎong vǎ trǎ bǎn hǎu ǎæic chúa trãi của Ááúng Christ thuǎic vǎo nghéa ǎon duí, khǎng phǎi hiǎou theo nghéa vǎt chǎút.

Vǎ trǎ hiǎun taui tǎui cao của Ááúng Christ ǎæǎuc mǎ tǎi trong cǎicthǎ tên của Phaolǎ lai” ải bǎn hǎu ǎæic chúa trãi”. . .Cǎic vǎ sǎi ǎǎo biǎt roí rǎong hoí ǎang sǎi duung ngǎn ngæi hçnh boing khi hoí nǎi vǎo sǎu nhǎt lǎn của Ááúng Christ trong nhǎing tǎi ngæi nǎoy: hoí khǎng nghé vǎo mǎüt vǎ trǎ của mǎüt cǎi ngai theo nghéa ǎen taui bǎn hǎu của ǎæic chúa trãi theo nghéa ǎen nhæ nhǎing ngæài kǎi vǎ hoí ải thǎu ký thǎi 20 nghè. . . Martin Luther chǎu giǎu” cǎi thiãn ǎàng của sǎu tǎiǎng tǎiung. . . vǎi mǎüt cǎi ngai bǎong vǎng vai Ááúng Christ ngæoi cǎnh Cha, mǎuc mǎüt cǎi ǎio baio bǎong vǎng nhæ nhǎing hoía sé thǎch vǎi Ngaii nhæ thǎu!”.

Vǎi ǎoǎn khǎic mang mǎüt yí nghéa bao hǎm xa hǎn coi liǎn quan ǎǎún vǎ trǎ bǎn hǎu của Ááúng Christ: hoí ǎduung tǎi ngæi nǎoy ǎǎo mǎ tǎi vai troi trung gian cǎou thay trong hiǎun taui của Ngaii:” ǎæic Chúa Jǎsus Christ lai Ááúng ǎai chǎút, vai cǎng ǎai sǎung laui nǎi, Ngaii ǎang ngæu bǎn hǎu ǎæic chúa trãi cǎou nguyǎn thǎu cho chũng ta” (Rǎma8:34) .

ǎiǎou nayi khǎng coi nghéa lai Ááúng Christ ǎai quç gǎui suǎt hai ngǎn nǎm qua, cǎou nguyǎn cùng mǎüt Thán Vê Thiãn Thæǎung khǎic. Lai mǎüt con ngæài Ngaii ǎai ǎæǎuc vinh hiǎon vai khǎng cǎon cǎou nguyǎn nǎi.lai ǎæic chúa trãi Ngaii chǎong bao giǎi cǎon cǎou nguyǎn vai chǎong bao giǎi coi ngæài nǎo ǎǎo Ngaii coi thǎo cǎou nguyǎn cho. Hǎn nǎi,Ngaii khǎng cǎon thǎm ǎiǎou gç cho sǎu chuǎic tǎui nǎi,sǎu hi sinh mǎüt lǎon của Ngaii trăn thǎp tǎu giaí ǎui ǎǎo bao phuí tǎui laui của cǎi thǎu giǎi. Khi Ngaii phǎin” xong rǎoi” vai Ngaii chǎút, thç cǎng tǎic cǎu chuǎic ǎai hoǎn tǎt (Giǎng19:30).” Vç tǎui laui dǎng chǎ mǎüt của laui cho ǎǎún ǎai ǎai” (Hǎbǎ10:12).

Sǎu cǎou thay của Ááúng Christ trong hiǎun taui coi nghéa lai sǎu hi sinh của Ngaii coi hiǎu quǎi liǎn tuic trong ǎài sǎung chũng ta. Huyǎt của Ngaii coi thǎo bao phuí tǎui laui của chũng ta trong ngày

hăm nay. Năuu chúng ta phâm tăui, chúng ta vầu còin cời” Ấúng cáou thay ấ nải Chũa Cha, lài Chũa Jāsus Christ tæic lài Ấúng cãng bệnh”(Igiàng2:1). Khi chúng ta xæng tăui mệnh cùng Ấæic chũa trầi, khăng ai cảon thuyấut phưc Ngaii tha thæi cho chúng ta. Ngaii nhìn vaio thấup tæu giại vai biấun cẩu aoi lài táut cái sêu biấun hăi mài chúng ta cảon.

Ấăo nhăoc cho chúng ta nhăi rầong Ấúng Christ lài măt con ngæài thấut ấi chấut thay cho tăui lài chúng ta vai vạ vắy trắi thầinh Ấúng biấun hăi, Ấúng trung báio vai thắy tắu lầu thæẩng phắom cúa chúng ta, Tán æăic noii vắo Ngaii ấi” bắn hắu cúa Ấæic chũa trầi”. Ấăong thắi, Kinh Thắinh cho chúng ta biắut sêu hoằn táut vai kắut thưic cằg viắc cúa Ngaii trắn thấup tæu giại bằng cằich noii rầong sau khi xong cằg táic làm trung báio, Ngaii” ngắoi” bắn hắu.” Sau khi con làm xong sêu sắich tăui, bein ngắoi bắn hắu Ấúng tắn nghiằm ấi trong nắi rắut cao.” (Hắbắrắ8:1). Ấúng nắoy, ấi vạ tăui lài đắng chề măt cúa lầu, rắoi ngắoi ấi ấi bắn hắu Ấæic chũa trầi.(Hắbắrắ10:12). Chũa Jāsus” ngắoi bắn hắu ngai Ấæic chũa trầi” (Hắbắrắ12:2).

Măt ấiăou cời yỉ nghéa lài sắich Khắi huyắon chầong bao giại mắtaí Chũa Jāsus ấi bắn hắu Ấæic chũa trầi. Sắich aoi nhệc trắic thắi gian khi vai troi trung báio cúa Ngaii khăng còin cảon thiắut nắi. Trong cời ấi ấi háou ấăon, chúng ta sẽ khăng nhệc thắy Ngaii ấi vắ trề bắn hắu nhắ măt con ngæài ấắuc nhắc lắn ấăo làm Ấúng Trung Báio cho chúng ta, nhằng chúng ta sẽ thắy Ngaii lài Ấúng ngắoi trắn ngai, Ấúng vắia lài Ấæic chũa trầi vắia lài chắn con cùng măt lưic (Khắi huyắon 22:3-4).

Cuắun phắ bệnh Kinh Thắinh cúa Wycliffe (the Wycliffe Bible Commentary) giại thềch yỉ nghéa cúa vắ trề bắn hắu cúa Ấúng Christ vai ấp đưng cho thắu hắi hiắun tăui.

Vắ trề mài Ấúng Christ chắúm giắi lài vắ trề quyắon hằnh vai cúa chắic vuú cúa thắy tắu lầu. Ấắui vắi tên hắu Ngaii vắia cai trề vắia cáou thay. . Sêu cai trề cúa Ấúng Christ sẽ trắi thầinh thắic sêu. Trong khi Ngaii kiắ nhắun chắi ấắui ấắun khi keí thui bắ tiắu điắut. Báúy giại sẽ khăng còin sêu chắung ấắui Ấúng Christ hay chắung lắi sêu cai trề cúa Ngaii .

MAÛT CỬA ẤÆIC CHỮA TRỀI. The Face of God

Hắy giắi mệnh ấềing khinh đầu măt ấắi nằo trong nhằing ấắi trềi nắoy, vạ ta báio cắic ngắai, cắic thiắn sắi cúa chúng nỏi trắn trầi thắểng thắy măt cha ta, lài Ấúng ấi trắn trầi Mat18:10).

Đềua vaio Mathiắ18:10 măt sắu ngæài giại ấềnh rầong măt Thán Vắ cúa Ấæic chũa trầi ấi tăui trắn trầi trong khi Chũa Jāsus lài Thán Vắ thắi hai ấi đắi ấắut. Yỉ niắum nhắ thắu khăng coi Ấæic chũa trầi lài linh vắ hệnh, vắ sắi báút tăui. Mắuc đui Jāsus Christ bắic ấi trắn ấắut lài Ấæic chũa trầi báiy toí trong xắic thềt, nhằng linh cúa Ấæic chũa trầi vầu ấắoy đắoy vuú truú vai cai trề tắi trắn trầi. Đắou báin táinh troi vein cúa Ấæic chũa trầi ấắuc thầinh nhuic thắo trong Ấúng Christ (Cắlắe2:9) nhằng linh cúa Ngaii khăng thắo bắ giắi hằn vaio báút kyỉ vắ trề vắut chắut nằo. Tuy nhiằn, sêu kiắun nắoy khăng cời nghéa lài Ấæic chũa trầi gắom cời hai hay nhiắou cắi tềnh hay nhiắou trung tám yỉ thắic.

Nhắ chúng ta ấi thắy vắ nhằing tắi ngắi chề thán thắo ấắuc đui trong mắui quan hắi vắi Ấæic chũa trầi, thề thắut sai lắom khi giại thềch” măt” cúa Ấæic chũa trầi chề vắ măt Thán Vắ vắut lắi ngoài Ấúng Christ. Trong Kinh Thắinh”măt” thắểng ấắuc đui nhắ măt ắon đui chề vắ sêu chui yỉ, sêu chắiúu cẩu vai sêu hiắun điắun.

Gia cắup chắy trắun” kỏi măt Ấsầu” anh ngæài (Sắing35:1). Chũa tiắu điắut keí thui cúa đắn Ysắraắn trắic măt hoú (Phuú8:20; 9:3). Ấæic chũa trầi phắn Ngaii sẽ giắu măt Ngaii kỏi đắn Ysắraắn vạ cắi tăui lài cúa hoú (Phuú31:17). Khi vua Giắrắbắam yắ cáou măt tiắn trỉ cáou xin cho ắng ấắuc chắi lằnh, ắng noii:”hắy kắon kỏin măt cúa Giắhắvắ Ấæic chũa trầi ngắai” (Icắicvắ13:6,bắin tiắúng Anh). Táic giại Thi thiắ cáou nguyắun “ Nguyắun Ấæic chũa trầi thắểng xỏit

chúng tôi vai ban phước cho chúng tôi, soi sáng mắt Ngài trên chúng tôi” (Thithiã67:1). Xin xem thăm (IISaï 30:9; Thithiã10:11; 27:9; 80:3,7,19; Āsai59:2; Giãrãmi44:11; Āxãchiã39:29; Āniã9:17).

Theo ghi chú của cuốn TÆÛ ẤIÃØN GIAỈ THỀCH TÆÌ NGÆÌ TÁN ÆẢIC của Vine (Expository Dictionary of new Testament words) thç chæi Prosopon, chæi Hilaúp dèch lài” màüt” trong Mat18:10 thæing nguũ yĩ vão” sæu hiãun diãun của màüt con ngæài,màüt lài phãon cao quẽ nhát”. Chãong haun, Cãngvuũ3:13 noĩ rãong nhæing ngæài laĩnh ãuũ DoThãiGiaĩo chãuĩ Chuĩa Jãsus” træaic màüt /prosopon/ Phi laĩt” (træaic sæu hiãun diãun của Phi laĩt). Trong Cãng vuũ5:41 coi mãn ão” rãi khoĩ sæu hiãun diãun/ prosopon/ của toĩa cãng luãun” .

Nhæing thiã sæi lài nhæing hæu thãø thãon linh vai khãng cãon nhãun thæic vão Ææic chuĩa trãii theo caĩch vãút chãút. Chũng ta khoĩ coi thãø biãút ãæaic laĩm sao hoĩ phãn biãút, coi mãuĩ quan hæu vai giao tiãúp vãi Ææic chuĩa trãii trong laĩnh væuc thãon linh. Khi Kinh Thãĩnh noĩ rãong hoĩ chiãm ngæaing màüt Ngãi thç ãeing hiãou theo yĩ nghẽa của con ngæài nhæng Kinh Thãĩnh duĩng tæi ngæi của loãii ngæài ão mãtaĩ sæu giao tiãúp của hoĩ trong thãu giãii thãon linh .

Mathiã 18:10 khãng coi nghẽalaĩ nhæing thiã sæi cæi mãi mãi ãeing áĩ trong màüt vẽ trẽ vãút chãút áĩ træaic màüt aĩnh tæãung vãút chãút của Ææic chuĩa trãii. Nãuũ thãu, laĩm thãu naio hoĩ coi thãø giuĩp ãĩ con caĩ Ææic chuĩa trãii trãn ãuũ nhæ nhæing ãoãun Kinh Thãĩnh mã taĩ. Theo cuãun bçnh luãun Tãn æaic của Tyndal (the Tyndale new Testament Commentaries) giaĩ thẽch, thç Mathiã18:10 coi nghẽa ãũn giãn laĩ cãic” thiã sæi luãn luãn gãon giũ vãi sæu hiãun diãun của Cha” .

NGAI CỦA ÆÆIC CHUĨA TRãII. The Throne of God

Keĩ naio thãong, Ta seĩ cho ngãoĩ vãi Ta trãn ngãi ta, nhæ chẽnh ta ãĩ thãong vai ngãoĩ vãi cha ta trãn ngãi Ngãi (Khaĩ3:21) .

Kinh Thãĩnh noĩ vão ngãi theo caĩ nghẽa ãen vai nghẽa boĩng. Ngãi của màüt vẽ vua coi thãø laĩ caĩ ghãu thæuc sæu mãi vẽ vua ngãoĩ trãn ãoĩ, hoãuc noĩ coi nghẽa laĩ væãng quãuc hay sæu cai trẽ của ngæài ãoĩ. Cãlãse1:16 noĩ vão” nhæing ngãi” theo yĩ nghẽa của quyãon læuc hay quyãon. Chuĩa Jãsus thæia hæãĩng” ngãi của Æãvẽt cha Ngãi” khãng phãĩ laĩ chiãuc ghãu bãong vaĩng,nhæng laĩ ãẽa vẽ vai quyãon laĩm vua của Ysãraãn (Luca1:32) .

Kinh Thãĩnh daũy rãong Ææic chuĩa trãii laĩ Ấãung chũĩ tãø của caĩ vuĩ truũ bãong caĩch mã taĩ Ngãi ãang ngãoĩ trãn ngãi. Saĩch khãĩ huyãon cho thãuũ rãong chũng ta seĩ thæuc sæu thãuũ Ææic chuĩa trãii vai chiãn con (mãüt thæuc thãø) ngãoĩ trãn ngãi (Khaĩ22:3-4), nhæng chũng ta ãeing suy luãun rãong linh của Ææic chuĩa trãii theo caĩch naio ãoĩ bẽ haun chãu vaio màüt caĩ ngãi vãút chãút trong coi ãĩ ãĩ. Kinh Thãĩnh cheĩp rãong trãii laĩ ngãi của Ææic chuĩa trãii vai ãuũ laĩ bãũ chãn của Ngãi (Āsai66:1) vai Kinh Thãĩnh cũng noĩ rãong Giãũrusalem seĩ ãæaic goũ laĩ ngãi của Ngãi (Giãrãmi3:17). Vãuũ, roĩ rãĩng laĩ ngãi của Ææic chuĩa trãii tiãu biãou cho quyãon cai trẽ tãuĩ cao của Ngãi mãi khãng cãon phãĩ chẽ vão màüt caĩ ghãu vãút chãút .

Trong khãĩ huyãon3:21 Chuĩa Jãsus phãĩn” Ta. . ngãoĩ vãi cha ta trãn ngãi Ngãi”. Nãuũ chũng ta giaĩ thẽch laĩ noĩ nãoũ chẽ vão hai Thãn Vẽ Thiã Thæãung vãi hai thãn thãø, thç caĩ hai ngæài phãĩ ngãoĩ trong màüt caĩ ngãi, màüt sæu tæãng phãĩn træuc tiãúp vãi Khaĩ huyãon4:2. Roĩ rãĩng, ãĩ khãng phãĩ laĩ chũĩ ãẽch của cãu nãoũ. Trãii laũi, noĩ biãou thẽ rãong con ngæài Jãsus ãĩ ãæãclĩnh nãuĩ truĩ nhãuc lãn vẽ trẽ cao nhãt trong vuĩ truũ. Jãsus Christ laĩ Ææic chuĩa trãii thãĩnh nhuũc thãø cai trẽ tæi trãn trãii .

Noïi rònng Chuïa Jäsus ngäöi trăn ngai cuía cha cả bán cùng coi yï nghéa nhæ noïi rònng Chuïa Jäsus ngäöi bán hæüu Ææic chuïa trãi, nãuu chũng ta giaíi thêch hai sêú mã táí nãöy theo nghéa boïng, nhæ chũng ta âaí noïi áí trăn. Tuy nhiên, nãuu chũng ta giaíi thêch hai lãii noïi trăn caïch khàöt khe theo nghéa âen, thç chũng ta sêi tháúy Kinh Tháinh máu thuáun. Chũng ta coi Chuïa Jäsus ngäöi trăn ngai cuía cha, nhæng Hãbãrã8:1 vài 12:2 trçnh bãy rònng Ngài ãng ngäöi” bán hæüu ngai cuía Ááúg ráút cao trong caïc tæng trãi” vai” ngäöi bán hæüu ngai Ææic chuïa trãi”. Ngài khãng thãø cùng mãüt luïc ngäöi trăn ngai vài ngäöi bán hæüu ngai âæãüc.

Chuïa Jäsus cùng hæia trong kháí huyãön3:21” keí naio thàðng ta sêi cho ngäövãüi ta trăn ngai ta”. chũng ta pháíi giaíi thêch pháön nãöy cuía cáu theo nghéa boïng, giãúng nhæ pháön coìn laüi cuía cáu, vç nãuu giaíi thêch theo nghéa âen thç sêi coi hàing triãüu tên hæüu ngäöi trăn ngai vãüi Chuïa Jäsus - hoãüc áíbán caũnh hay áí trăn Ngài. Trãi laüi, chũng ta pháíi hiãøu rònng Chuïa Jäsus muãun noïi rònng Ngài sêi chia xeí quyãön læüc, uy quyãön cuía Ngài cho tên hæüu, ããø hoü sêi cai trê vãüi Ngài .

Tháút váüy, nhæing tháinh äãö trong saïch kháí huyãön cãng báü rònng chiãn con äaí” làm cho chũng tãi nãn nhæing vè vua vài nhæing thãöy tãü lãü cuía Ææic chuïa trãi vài chũng tãi sêi cai trê trăn äãút” (Khãí10 - theo bán tiãúng Anh). Trong væãng quãüc thiãn hi niãn caïc tháinh äãö sêi nhãun äæãüc ngai tæi äoi hoü sêi äoain xeit caïc næãic (Khãí20:4). Lai mãüt vè duü cuía loaüi nghéa boïng cuía Cæüu æãic, Isamuã2:8 noïi rònng Ææic chuïa trãi sêi cho pheíp ngæãii ngheio” thæia hæãing ngai vinh hiãøn”.

Chè coi mãüt ngai Thiã Thæãüng Duy Nhãüt áí trăn trãi vài mãüt Ááúg ngäöi trăn ngai (Khãí4:2). Mãüc duü Khãí huyãön3:21 coi thãø noïi theo nghéa boïng rònng caïc tháinh äãö sêi ngäöi trăn ngai cuía Ááúg Christ, nhæng chũng ta pháíi yï thæic rònng hoü sêi khãng dãü pháön trong sæü vinh hiãøn hay sæü tãø trê Thiã Thæãüng. Khi sæü cai trê tãüi cao cuía Ææic chuïa trãi trăn cai trãi vài äãút suãút coüi äãüi äãüi äæãüc bãy toí, thç roí raing lai caïc tháinh äãö áí træãic ngai chæi khãng pháíi áí trăn ngai.” Hai mãüi báun træãing laïo cùng báun con sanh vãüt beìn moüx xuãúg thãi laüy Ææic chuïa trãi lai Ááúg ngäöi trăn ngai mai rònng, Amen: Halãlugia” (Khãí19:4).

Trong viãüc hoüc äãö tãüi nãöy,ãüãüu êch lãüi luïc nhãun thæic rònng khi Kinh Tháinh noïi vãö con ngæãii ngäöi trăn ngai Ææic chuïa trãi, thç noi coi nghéa lai Ææic chuïa trãi äaí chuãön bẽ sãön ngai cho hoü. Chãong hæun, næi væãng Sã ba noïi vãüi Salãmã:” Äãing ngãüi khen thay Giãhãva Ææic chuïa trãi cuía vua, vç Ngài vui thêch vua, äãüt vua ngäöi trăn ngai cuía Ngài äãüng làm vua cho Giãhãva Ææic chuïa trãi cuía vua!” (IISæi kyí9:8). Salãmã ngäöi trăn ngai cuía Ææic chuïa trãi - khãng chiãüm vè trê lai vua cuía cai vüi truü, nhæng áí vè trê quyãön hàinh mai Ææic chuïa trãi äaí phong chæic cho ngæãii .

SÆÜ CÄNG NHÄUN TRÆÄIC MÀÜT CHA .

Confesson Before the Father

Keí naio thàðng sêi äæãüc mãüc äio trãðng nhæ váüy, ta sêi khãng xoia tân ngæãii khofi saïch sæü säúng, nhæng ta sêi cãng nhãun danh ngæãii træãic mãüt Cha ta, cùng træãic mãüt thiãn sæi Ngài (Khãí 3:5) .

Mãüt säü ngæãii hiãøu Khãí huyãön 3:5 theo yï nghéa lai trong sæü pháin xeit Chuïa Jäsus sêi xuãút hiãun nhæ lai mãüt trãung sæ hay mãüt pháit ngãn viãn cuía chũng ta træãic mãüt Thán Vè Thiã Thæãüng kháic. Tuy nhiên, mãüt lãön næia äáy lai mãüt sæü giaíi thêch nhãöm lãun kinh khuíng dãüa trăn yï niãüm sai lãöm rònng chũng ta coi thãø nhçn tháúy Ææic chuïa trãi trong thán thãø vãüt cháüt ngoai Chuïa Jäsus .

Lãii noïi trong Khãí huyãön3:5 lai lãii nhãoc lãüi cuía sæü dãüy dãü cuía Ááúg Christ trong caïc saïch phüic ám:” báüi äoi, ai xæng ta ra træãic mãüt thiãn hæü, thç ta cùng xæng hoü træãic mãüt cha ta áí trăn trãi” (Mat10:32).” Ta noïi cùng caïc ngæãii, ai sêi xæng ta træãic mãüt thiãn hæü, thç con ngæãii cùng sêi xæng hoü træãic mãüt thiãn sæi cuía Ææic chuïa trãi “ (Luca12:8).

Nhæing cẩu nǎoy khǎng noĩi vǎo sǎu biǎun hǎu trǎaic mǎut Thán Vê khaiç ái toĩa ain cuǎui cùing, vç hai lý do. Thǎi nhǎut, nhæing thiǎn sǎi khǎng coi vê trê ãoain xeit con ngǎai. Traĩi laũ, con ngǎai ãæũc chuũc seĩ ãoain xeit caiçthiǎn sǎi.(Icǎr6:3) .

Thǎi hai, Kinh Thǎinh dǎy rǎong Jǎsus Christ seĩ laĩ quan toĩa xǎi tǎui moĩi ngǎai trong ngayĩ cuǎui cùing.” Cha cũing chàong ãoain xeit ai hǎut,nhæng ãai giao troũn quyǎon phǎin xeit cho con” (Giàng5:22).” Tǎut cai chũing ta ãõu phǎiǎing hǎou trǎaic toĩa ain Ááung Christ” (IIcǎr 5:10).’ Ææic chuĩa trǎi bǎi Chuĩa Jǎsus Christ mai xeit ãoain nhæing viǎuc kên nhiǎum cuĩa loaiĩ ngǎai” (Rǎma2:16). Chuĩa Jǎsus seĩ laĩ Ááung ngǎoi trǎn ngayĩ seĩ xeit ãoain doing doi loaiĩ ngǎai. Laĩ Ææic chuĩa trǎi Ngaiĩ seĩ laim ãiõu ãoi, nhæng laĩ Ææic chuĩa trǎi ãai ãũn trong xaiç thêt, kinh nghiũm cũing nhæing sǎu thǎi thǎich, caiç dǎu nhæ chũing ta, ban cho chũing ta mǎut tǎum gǎng troũn veũn ãõ noi theo, vai cung æing sǎu hi sinh chuũc tǎui ãõ giaiĩ cǎiu chũing ta khoĩ tǎui laũ .

Vǎy, Chuĩa Jǎsus cǎng nhũn chũing ta trǎaic mǎut cha vai caiç thiǎn sǎi nhæ thǎu naio? Trǎaic hǎut, Ngaiĩ laim thǎu vç Ngaiĩ laĩ Ááung Trung Baio cuĩa chũing ta vai bǎong sǎe ãdoi xeit loing chũing ta trong ãai nǎoy. Chũing ta laĩ nhæing ngǎai tin vai vǎng theo phuic ám cuĩa Ngaiĩ thç ãæũc huyǎut cuĩa Ngaiĩ bao phuĩ ãai sǎung chũing ta. Trǎn nǎon tǎing cuĩa vai troi trung baio cuĩa Ááung Christ chũing ta ãæũc Ææic chuĩa trǎi cháup nhũn vai tçnh trǎung ãæũc Cǎiu Chuũc cuĩa chũing ta ãõu ãæũc caiç thiǎn sǎi biǎut rǎui .

Thǎi hai, Ááung Christ seĩ hoain thǎnh cǎng tǎic Cǎiu Chuũc bǎong sǎu biǎun ãõ chũing ta ra vǎ tǎui, ãæũcvinh hiǎon vai troũn veũn giǎung nhæ Ngaiĩ (Philêp3:20-21; Giàng3:2). Trong thǎi kyĩ cuǎui cũing, Ngaiĩ seĩ cǎng bǎu tçnh trǎung cuĩa chũing ta bǎong viǎuc trçnh diǎun” cho Ngaiĩ mǎut Hǎui thǎinh vinh diǎu, khǎng vǎut, khǎng nhàn, khǎng chi giǎung nhæ vǎy” (Æphǎsǎ5:27) .

Toim laũ, laĩ diǎun ãiut cuĩa Ááung Christ trong saich Khaiĩ huyǎon3:5 baio ãaim cho chũing ta vǎo.” Chǎu ãeing áĩ trǎn trǎi cǎia nhæing ngǎai thuũc vǎo Christ. . . coi nghéa rǎong tǎui trǎn nui cao nhǎut ngǎai nǎoy khǎng coi gç phǎi sǎu”. Trong laĩ noĩi cuĩa Rǎma8:34:” ai seĩ lǎn ain hoĩ æ? Ææic Chuĩa Jǎsus Christ laĩ Ááung ãai chǎut vai cũing seĩ sǎung laũi nǎia, Ngaiĩ ãang ngǎu bǎn hǎu Ææic chuĩa trǎi cáou nguyũn thǎu cho chũing ta “.

Nhæ chũing ta ãai noĩi Ááung Christ khǎng liǎn tuic vç cǎi chũing ta mai cáou nguyũn trǎaic Thán Vê Thiǎn Thǎiung naio khaiç, nhæ vǎy Ngaiĩ cũing khǎng biǎun hǎu cho trǎaic Thán Vê Thiǎn Thǎiung naio khaiç trong ãai hǎou ãũn. Traĩi laũ, bǎuy giaiĩ bǎi sǎu hi sinh cuĩa Ngaiĩ vç cǎi chũing ta, Ngaiĩ seĩ cǎng nhũn chũing ta cai bǎy giaiĩ vai trong sǎu phǎin xeit. Dǎiĩ mǎot Ææic chuĩa trǎi vai nhæing thiǎn sǎi thǎinh cuĩa Ngaiĩ chũing ta seĩ ãæũc Cǎiu Chuũc bǎi huyǎut baiũ cuĩa Jǎsus Christ .

11

CHƯNG TA SÊ NHỌN THÁÚY AI ẮI TRỄN TRỀI ? **Whom Will We See in Heaven?**

Náúu Ấæc chũa trầi lài ba ngái,thợ cỏi bao nhiêu ngái ắi trỄn trỀi vại chũng ta sêi tháúy ai ắi ắoi?" Ấáy làicáú hoií cúia máüt sinh viẫn tòì mòì trong lắip hoüc tắn giaio.

Điàun giaí lai mǎüt muüc sæ ãæác giaío pháii phong chæic áaf trái láii: Baün biǎüt áoi,tái chæa hǎo nghé vǎo áiiǎou áoi. Kinh Thǎinh khǎng thæüc sæü noiï næfa.

Tái khǎng thǎo tin taüi mçnh! Mǎüt nhai thǎon hoüc nǎui tiǎung áaf xæng nháun sæü thiǎu hiǎou biǎüt cuía mçnh vǎo mǎüt sæü kiǎun càn baün cuía Kinh Thǎinh vǎo Áæic chuía tráii cuía mçnh. Tái giǎ tay lǎn áãø noiï vai áouic láii ãæác Khaií thê cho Giàng trong Khaií huyǎon 4:2:” tæic thç tái cǎim Thǎinh Linh thǎuy kça, coi mǎüt caiï ngai áãüt áí trǎn tráii vai coi mǎüt Ááung ngæü trǎn áoi”.

“ Kinh Thǎinh coi cho chuïng ta láii giaí áaip. Chè coi mǎüt caiï ngai áí trǎn tráii, vai nhæïng ai áãún ááy seí nhçn thǎuy mǎüt Áæic chuía tráii áí trǎn ngai” tái kǎüt luáun.

“ Áúing, baün áaf áæa ra sæü hǎø tráii maünh meí cho láúp træàng cuía mçnh” vè giaío sæ thæia nháun khi giǎi hoüc áí láúp cháúm dæit .

sæü nháom láun nhæ thǎu vǎo Áæic chuía tráii mai hoü hi voüng nhçn thǎuy áí trǎn tráii thç chàong chuít báüt thæàng naio trong voüng nhæïng ngæái theo thuyǎüt Ba Ngái. Bernard Ramn, mǎüt nhai thǎon hoüc Tin Lǎinh nǎoi tiǎung, áaf láun trǎinh váun áãø trong cuáun Ngæái Tin Lǎinh Giaí Thêch Kinh Thǎinh (Protestant Biblical Intrepretation): nhiǎou ngæái áãüt nhæïng cáu hoüi vǎo thiǎn áàng. . .Liǎuu chuïng ta seí thǎuy Ba Ngái hay chè Chuia con?. . . Nǎi naio Kinh Thǎinh khǎng noiï áãún, chuïng ta seí giæí sæü yǎn láung lai khǎn ngoan nháüt”

Nhæïng ngæái theo thuyǎüt Ba Ngái cáu gǎong giaí quyǎüt sæü càn thǎong giæfa nhiǎou pháon khǎong ænh cuía Kinh Thǎinh vǎo sæü hoain toain Duy Nháüt cuía Áæic chuía tráii vai sæü xaic nháun vǎo sǎu nhiǎou cuía hoüi trong Áæic chuía tráii chuí tǎø bàong viǎuc diàun áãüt ràong Áæic chuía tráii lai “ ba trong mǎüt” (three in one). Khi bẽ buüic táii vǎo tam thǎon giaío hoü khàng khàng mǎüt cǎich pháon nǎu” ÁÖ,khǎng!chuïng tái tin mǎüt Áæic chuía tráii”. Tuy nhiǎn, khi áæác hoüi nǎuu Chuía Jǎsus lai sæü thǎinh nhuüc thǎo cuía táüt cáí Áæic chuía tráii chuí tǎø, thç hoü giæí láúp træàng ràong Ngái khǎng pháii,vç”mǎüt” Áæic chuía tráii cuía hoü hiǎun hæüu cǎich máou nhiǎum nhæ ba Thán Vè riǎng biǎüt .

Màuc dùi yí niǎum” ba trong mǎüt” coi thǎo lai yí niǎum triǎüt hoüc thuáun láui trǎn áãüt, nhæng noi chàong giuip êch gç trong viǎuc trái láii cáu hoüi,” chuïng ta seí nhçn thǎuy ai áí trǎn tráii” Tráí láii” ba trong mǎüt” thç khǎng thoía maïn vç laim thǎu naio mǎüt ngæái coi thǎo nhçn thǎuy” ba trong mǎüt”.

Nǎuu mǎüt ngæái theo thuyǎüt Ba Ngái trái láii ràong äng ta seí thǎuy ba, thç äng lai ngæái theo tam thǎon thuyǎüt - mǎüt ngæái tin nǎi ba vè thǎon taich rǎii vai riǎng biǎüt - cho dùi äng ta pháin áãüi sæü nghêch lyí áúy. Nǎuu coi Ba Ngái vǎii nhæïng thán thǎo taich rǎii, thç mǎüi ngæái coi thǎo taic áãüing trǎn chuïng ta cǎich cáí nhán, thç Ba Ngái khǎng thǎo lai mǎüt Áæic chuía tráii theo báüt kyí yí nghéa áãöy áui naio.

Noüi cǎich khæic, nǎuu mǎüt ngæái theo thuyǎüt Ba Ngái trái láii ràong ngæái áúy seí thǎuy mǎüt Áæic chuía tráii,thç cáu hoüi kǎü tiǎúp seí lai.” Ááung áúy lai ai” Nghiǎn cæüu Kinh Thǎinh cho chuïng ta thǎuy ràong Ááung mai chuïng ta seí thǎuy lai Jǎsus Christ, thç láúp tæic ngæái áúy áãöng yí vǎii láii áãø nghé lai ngæái áúy áaf cháúp nháun quan áiiǎom Áæic chuía tráii Duy Nháüt .

Khaií huyǎon 4:8 mãtaí Ááung ngæoi trǎn ngai lai.” Thǎinh thay, thǎinh thay, thǎinh thay, Chuía Áæic chuía tráii toain nàng áaf coi, hiǎun coi vai seí áãún!”. Chuía lai Chuía Jǎsus Christ chuïng ta, vç khaií huyǎon áoáun 1 áaf mã táí Chuía Jǎsus bàong nhæïng chæí dǎu nháun diǎun.” Kça Ngái cáüi áaim máy mai áãún, moüi màot seí trǎng thǎuy Ngái,cáí áãún nhæïng keí áaf áám Ngái cüing váuy, hǎüt thǎy cáic chi pháii trǎn thǎu gian áãou seí than khoïc Ngái. Phái. Amen . Chuía lai Áæic chuía tráii Ááung hiǎun coi, áaf coi vai coi áãún, lai Ááung toain nàng, pháin ràong. Ta lai An pha vai Ä mã ga. . . Ta lai An pha vai Ä mã ga, áãou tiǎn vai cuáüi cüing, ta lai Ááung sǎung, ta áaf cháüt, nǎöy ta sǎung cho áãún áãüi áãüi. (Khaií huyǎon1:7-8,11,17-18) .

Sæü kiǎun mai nhæïng ngæái theo thuyǎüt Ba Ngái thæàng chè vaio hai Thán Vè Thiǎn Thæäung riǎng biǎüt áí trǎn tráii lai khaií huyǎon áoáun5, mã táí Ááung ngæoi trǎn ngai va ìchiǎn con.” Sæ tæí cuía

phái Giuđa” xuát hiân cho giàng nhê müt con chiân con vài chiân con náy âi lúy cuân sách tæi tay phái của Áúng ngõi trăn ngai. Rôi ràng dẽ tæúng náy lại tæúng træng, vç chúng ta khäng mong gç nhçn tháy müt con sê tæi hay müt con chiân con theo nghê âen ái trăn trãi. Dẽ tæúng của Giàng vảo con chiân con lại sê mã tái theo nghê bõng vảo sêu thànñ nhuê thãø vài sêu Cæiu Chuäüc. Chiân con tiâu biãøu cho con Äæic chũa trãi, äæuc biãüt trong vai troi hi sinh của Ngai (Giàng1:19). Chiân con khäng phái lại Thán Vê Thiän Thæúng thæi hai nhæng lại con ngæäi Jäsus Christ, vç chiân con bê giãüt, vài chë coi con ngæäi - chæi khäng phái thãön linh, mãi coi thãø chãüt.

Cuân Bçnh Luân Tæi Toia Giäng (The Pulpit Commentary) duì do nhæng ngæäi theo thuyãüt Ba Ngai viãüt, nhæng thæia nháún äiãøm náy. Cuân sách äoi nháún diãún Áúng ngõi trăn ngai lại Äæic chũa trãi Tam nhát (Triune God) vài nháún diãún chiân con lại Áúng Christ chë trong khái nàng con ngæäi của Ngai. Nhê vãy cuân sách äoi khäng giái thêch dẽ tæúng vảo chiân con coi nghê lại Thán Vê Thiän Thæúng riäng biãüt .

Chiân con coi “ báy mät, lại báy Linh của Äæic chũa trãi”. Sáú báy lại sáú troin veün, nhê vãy báy mät tiâu biãøu cho sêu toàin veün của Thäinh Linh. Nhê vãy Thäinh Linh khäng phái lại Thán Vê thæi ba, táich rãi khoi chiân con, nhæng lại linh ngæu trong chiân con mãi Ngai” sai xuáng khãøp áát” (Khái5:6) .

Chiân con khäng phái lại Thán Vê riäng biãüt khoi Áúng ngõi trăn ngai. Trãi laüi, chiân con thêuc sêu ra khoi ngai.” Tãi bein tháy chênñ giæia ngai vài báun sinh vát, cuing chênñ giæia caic træáng láo, coi müt chiân con äæing” (Khái5:6). Vài báun dëch Kinh Thäinh do nhæng ngæäi theo thuyãüt Ba Ngai thêuc hiân chë noii ràòng chiân con äæing træäic ngai, nhæng cuân tæi ngæi của Bauer, Arndt, Gingrich vài Danker lại cuân tæu äiãøm Tán æäic Hilaüp äæäuc duing pháø biãún vài nãøi tiãúng, noii ràòng chiân con äæing” ái trung tám caii ngai vài ái giæia báun sanh vát”. Nhæng báun dëch kháic cuing cho tháy chiân con thêuc sêu ái trăn ngai:” Vãy, tãi tháy müt chiân con.. . äæing ái trung tám của caii ngai, bao boic bàòng báun sanh vát vài nhæng træáng láo (NIV). Vãy, äæing ái chênñ giæia ngai vài báun sanh vát vài nhæng træáng láo, tãi nhçn tháy müt chiân con” (Philêp) .

Khái huyãön7:17 mã tái chiân con ngõi trăn ngai:” chiân con ái giæia ngai” (NJV) “ chiân con ái ngay trung tám của ngai” (NIV) “ chiân con lại Áúng ái chênñ giæia ngai” (Philêp). Müt lãön næia, Bauer vài nhæng ngæäi kháic äai nãu rôi yi nghê của chæi Hilaüp.” Chiân con lại Áúng ái trung tám của ngai.”

Müt lei thát tuyãüt vãi náy sinh: müt Äæic chũa trãi lại Áúng ngõi trăn ngai äai trãi thànñ chiân con. Áúng Taüo Hoia của chúng ta trãi thànñ Cæiu Chũa của chúng ta. Cha chúng ta trãi thànñ Áúng Cæiu Chuäüc chúng ta (Äsai63:16). Äæic chũa trãi khäng bày toí tçnh yãu lãin lao của Ngai ääüi vãi chúng ta bàòng viãüc sai ngæäi não kháic. Trãi laüi, chênñ Ngai äai ääun vài Ngai ban chênñ mçnh Ngai.” Áý lại Äæic chũa trãi vãn ái trong Áúng Christ, khiãún cho thãu gian hoia laüi vãi Ngai” (Icãr 5:19).

Chiân con lại Äæic chũa trãi Duy Nhát thànñ nhuê thãø, chæi khäng phái lại Thán Vê thæi hai. Khái huyãön21:22 noii ràòng” Chũa Äæic chũa trãi, Áúng toàin nàng vài chiân con lại äãön thã” của Giãrusalem mãi. Trong tiãúng Hilaüp, ääüing tæi ái sãü êt, theo nghê âen cuüm tæi náy lại Chũa Äæic chũa trãi toàin nàng vài chiân con lại äãön thã”. Khái huyãön22:3noii vảo” ngai của Äæic chũa trãi vài của chiân con” rôi ràng nháún diãún lại müt ngai cho müt hæu thãø, chæi khäng phái lại hai ngai. Bàòng viãüc duing ääüi tæi nhán xæng sãü êt, cáu kãu tiãúp cho tháy lại” Äæic chũa trãi vài chiân con” lại müt Thán Vê :” caic ääöy tãi Ngai sêi phuêc vuü Ngai, vài hoü sêi tháy müt Ngai, vài danh của Ngai sêi ái trăn trãn của hoü” (Khái22:4) .

Áúng náy lại ai mãi äæäuc göüi lại Äæic chũa trãi vài chiân con? Chë coi müt Áúng væia coi uy quyãön táüi cao, væia hi sinh, væia coi thãön tãinh vài nhán tãinh - äoi lại Jäsus Christ. Chæa tæing ai tháy Äæic chũa trãi bao giái ngoãüi trãi sêu bày toí của Ngai hay sêu thànñ nhuê thãø (Igiàng4:12) nhê vãy, chúng ta sêi tháy müt của ai? Khuän müt của Jäsus Christ, hçnh ánh tháy äæäuc của Äæic chũa trãi khäng tháy äæäuc(Cälãse1:15; Hãbãrã1:3). Vài chúng ta sêi mæng tãn ai? Tãn của Áúng cáu

âaño Duy Nháút, danh cao nháút, danh mài mõi ãaño gáúi trã trã ãaño ãaño quyì xuáúng vài mõi læãĩ seĩ xæng nháun - ãoĩ laĩ Jãsus Christ (Cãngvuũ4:12; Philêp 2:9-11) .

Khi chũng ta lãn trã trã chũng ta seĩ nhçn tháúy mãüt Ææic chuĩa trã trã ãĩ trã ngai - laĩ Jãsus Christ. Chũng ta seĩ cãng nháun Ngai laĩ cha, Cæiu Chuĩa vài Thãnh Linh của chũng ta vç” trong Ngai hiãun diãun ãaño ãuĩ nhæĩng thãø yãu của Ngai cãich coi hçnh thãø” (Cãläse2:9). Nãu ai ãoĩ mong ãuĩ hay khao khai nhçn tháúy nhæĩng Thãn Vẽ Thiã Thæãung khaiç, ngæãĩ áy nãn suy gáum laĩ phãin của Chuĩa Jãsus cho Philêp:” Ai ãaĩ tháúy ta,tæic laĩ tháúy cha,sao ngæãĩ laũ nõi ràong :” Xin chè cha cáu hoĩ chũng tã?” (Giàng14:9) .

Chũng ta khãng ãæãuc nhãom laũ vã Æáúng mài chũng ta cáu nguyãun, Æáúng mài chũng ta thãĩ phæãung vài Æáúng mài chũng ta seĩ nhçn tháúy ãĩ trã trã. Trong nhæĩng laĩ ãæãuc cheĩp trongTê2:13 (NKJV) chũng ta háy” trãng ãuĩ hi vøung haũnh phũc laĩ sæu hiãun ra vinh hiãon của Ææic chuĩa trã trã vài Cæiu Chuĩa chũng ta laĩ Jãsus Christ “ .

PHUÛ LUÛC A

Appendix A

Quan Æiãøm Giãio Lyĩ Chãn Chênh Của Häũ Thãnh Nguĩ Tuãon Thãung NHáút Vã Ææic Chuĩa Trã trã Chê Cao . The True Doctrinal Views of the United Pentecostal Church on the Godhead

Trong mãüt tãĩ thã tin tæic, Walter Martin mãüt ngæãĩ tæu cho mçnh laĩ chuyãn viãn giãĩ ãaĩp Kinh Thãnh (Self styled Bible Answer Man) vài laĩ diãun giãĩ ãaĩ truyãon thanh laĩ Ngai coi khai nãng nháun diãun nhæĩng tãĩ giãio, ãaĩ nõi ràong Häũ thãnh Nguĩ Tuãon Thãung Nháút Quãc Tãu (United Pentecostal Church International - UPCI)” Phãit triãun nhanh nháút trong mõi cáu trũc giãio phãĩ” vài” chàoc chàon laĩ mãüt trong nhæĩng mãũ nguy hiãøm nháút”. Bçnh thæãng, nhæĩng sæu tãun cãng quãĩ khêch nhæ thãũ

khäng ääing äæäuc bçnh luáun, nhæng säu læäüing læin vǎo thǎng tin sai láöm äi keim theo vǎi sæu xaic nháun ääing læu yi náoy cáon äæäuc vauch roi.

Tài thả tin tæic náoy cǎng báu ràong” äiäou nguy hiãom nháut laim cháut ngæäi” cuía UPCI lai” giaio lyi Duy mäüt Jäsus trçnh baìy ràong khäng coi Ba Ngäi, ràong Cha, Con vai Linh chè lai nhæing danh xæng äãø goüi Jäsus”. Äenh nghéa náoy cuía quan äiãom Duy Nháut quai äân sǎ, læia düüi vai khäng chênh xaic.

Træäic háüt, UPCI khäng duing nháin hiãu” Chè mäüt Jäsus” vç chæi náoy coi thǎø chè roi sæu phuì nháun Cha vai Tháinh Linh. Thæi hai UPCI düüy ràong mäüt Äæic chuiã trãi hiãun hæüu nhæ lai Cha vai Tháinh Linh træäic khi Ngäi tháinh nhuuc thǎø lai Jäsus Christ, con Äæic chuiã trãi, vai khi Chuiã Jäsus bæäic äi trãn äáut nhæ chênh Äæic chuiã trãi tháinh nhuuc thǎø, thç linh cuía Äæic chuiã trãi tiãúp tuic vǎ sǎi báut taüi. Chuing ta cǎng nháun ràong Äæic chuiã trãi ääi baìy toí chênh Ngäi lai Cha (trong máui quan háu phuù tæi vǎi loaii ngæäi) trong con (trong xaic thët cuía loaii ngæäi) vai linh (trong hàinh ääüing).

Chuing tái khäng cháúp nháun yi niãum cuía ngæäi theo thuyãút Ba Ngäi vǎo ba trung tám riãng biãüt cuía yi thæic trong Äæic chuiã trãi chuiã tǎø, nhæng chuing ta chuiã træãng ràong Äæic chuiã trãi lai Äáung troiun veün vai khäng thǎø phán caich äæäuc (Phuüc6:4; Galati3:20). Hǎn næia, chuing tái xaic nháun ràong möüi sæu ääoy äuí cuía bæon táinh Äæic chuiã trãi tháiy äãou äí trong Chuiã Jäsus nhæ coi hçnh (Cäläse2:9)vai danh Jäsus lai danh Duy Nháut äæäuc ban cho äãø äæäuc cæiu räüi (Cängvuü4:12). Äæic chuiã trãi äæäuc baìy toí cho chuing ta trong danh Jäsus. Con äæäuc ban cho danh Jäsus vaio luic sinh ra, vai Tháinh Linh ääün vǎi chuing ta trong danh Jäsus (Mat1:21; Giàng5:43; 14:26; 17:6). Nhæ váüy, caic sæi äãø ääi hoàin tháinh máung lænh cuía Äáung Christ caich chênh xaic trong viãuc laim pheip baip tem” trong danh (sǎu êt) cuía Cha, Con vai Tháinh Linh” (Mat28:19) bàong caich laim baip tem cho nhæing ngæäi mäüi tin trong danh cuía Jäsus (Cängvuü2:38; 8:16; 10:48; 19:5; 22:16) .

Bæic tháin tæic coi sai láöm vǎo mäüt læch sæi.” Häüi tháinh Nguü Tuãon Tháung Nháut” hay Duy Mäüt Jäsus ääi bæ Assemblies of God (Nhæing Häüi Chuing cuía Äæic chuiã trãi) dæit pheip thǎng cǎng vai bæ coi nhæ lai mäüt tai giaio Phi cá Äáuc nam 1916”. Mãi ääün nam 1945 UPCI mäüi xuáüt hiãun. Vaio nam 1916 Assemblies of God cháúp nháun mäüt læi phaüt biãou chi tiãüt vǎo thuyãút Ba Ngäi khiãun cho nhæing ngæäi rao giaíng vǎo Äæic chuiã trãi Duy Nháut pháüi räi khioi tǎø chæic mäüi ääoy hai tuãøi. Mäüt säu nhæing ngæäi rao giaíng vǎo Ba Ngäi cüing räi khioi tǎø chæic áuy næia, vç Häüi tháinh ääi xám phaüm nguyãn tãoc tháinh læúp trong viãuc khäng cháúp nháun tên äiãou nao khaiç ngoaii Kinh Tháinh. Nhæing ngæäi váun coi äí trong Assemblies of God caim tháuy ràong nhæing ngæäi tin Äæic chuiã trãi Duy Nháut chè sai tráüt vǎo giaio lyi, nhæng hoü khäng phán loaii nhæing ngæäi äoi lai tai Giaio Phi cá Äáuc. Traüi læüi, säich vái vai nhæing cuäuc phoiing váun cá nhán tæi hai phæa baìy toí ràong äa säu nhæing ngæäi theo thuyãút Ba Ngäi buãon baì vç bæ mäüt nhæing ngæäi mai hoü coi lai anh em sai læuc, vai nhæing muic sæ giaíng vǎo Äæic chuiã trãi Duy Nháut cæi giaíng cho Häüi tháinh Assemblies of God tháin gian læu sau khi chia reü .

Trong báüt kyi tçnh huãung nao, pháüi chàng nhæing yãu cáou vǎo giaio lyi vai muic vuü cuía Assemblies of God quyãüt äenh mäüt nhoim coi pháüi lai tai giaio hay khäng? Khäng ai coi thǎø lai mäüt truyãon ääuo trong giaio pháüi äoi træi khi ngæäi äoi nháun äæäuc Tháinh Linh vǎi bàong chæing noiü tiãúng læu, váüy pháüi chàng táüt cá nhæing nhoim khäng pháüi lai Nguü Tuãon äãou lai tai giaio? Hǎn næia, Giaio Häüi Cǎng Giaio LaMaü (Roman Catholic Church, con læch sæi læu ääi hǎn vai säu læäüing tháinh viãn nhiãou hǎn Assemblies of God, chênh thæic cǎng báu dæit pheip thǎng cǎng ngæäi Tin Læinh phoi hoü cho sæu äenh täüi. Pháüi chàng hàinh ääüing náoy coi nghéa lai táüt cá nhæing ngæäi Tin Læinh äãou lai nhæing ngæäi theo tai giaio? Chuing ta chè coi thǎø cáou viãun Kinh Tháinh chæi khäng theo giaio pháüi äãø xem mäüt giaio lyi äüing hay sai .

Bæic thả tin tæic coi cǎng báu thǎm.” Trong Giàng äoãun 10:30 nguyãn ngæi Hilaüp coi læi noiü cuía Chuiã Jäsus:”Ta vai Cha ta, chuing ta äí trong sæu hiãüp nháut” (I and my father, we are in union) (Martin nháun mãnh bàong chæi in nghiãng) mã taf cáu náoy nhæ lai “sæu tàin pháüi” cho quan äiãom Äæic chuiã trãi Duy Nháut. Nhæng khäng báin dèch chênh nao cháúp nháun læi dèch náoy. Báin Kinh Tháinh KJV noiü” Ta vai cha lai (are) mäüt”. Chæi Hilaüp hen äí trong cáu náoy äí säu ääüm äãou tiãn (hçnh thæic trung tênh). Giãung nhæ chæi one trong tiãúng Anh, chæi hen ääi khi coi yi nghéa hçnh boíng lai sæu hiãüp nháut, nhæng yi nghéa nõn táng vai dèch thuãüt chè lai “mäüt”. Hǎn næia giãüi tæi Hilaüp cho chæi “äí trong” (in) khäng xuáüt hiãun trong cáu náoy. Noiü ràong hen coi nghéa lai “trong sæu hiãüp nháut” thay vç” mäüt” lai caich giaüi thêch thãon hoüic, chæi khäng pháüi lai dèch træüc tiãúp tæi chæi Hilaüp .

Hân nêia, khäng coi lyi do nao ung hau vai nhâun maunh chæi chung ta. Mâui âäung tæi Hilaup âäou chë vâo ngâi vai sâu cuia chui ngæi cuia noi lai âiäou âung. Nhæ vâuy, Giàng10:30 duing âäung tæi esmen, vâun lai hçnh thæic sâu nhiäou cuia ngâi thæi nhâut cuia âäung tæi To be. Theo caich aoï, âäung tæi are cuia tiäung Anh cho chung ta biäut chui ngæi ai sâu nhiäou hân lai sâu êt. Äæing mäüt mçnh, chæi esmen seï chë vâo chui ngæi riäng cuia noi vai âæäuc dëch lai” we are” (chung ta lai). Trong Giàng 10:30 chui ngæi âai âæäuc cho sôn.” Ta vai Cha” (ego kai ho pater), vai esmen chë âæäuc duing âäø phuï hâup vâi chui ngæi. Noi coi nghëa lai “ are” (lai). Tiäung Hilaup lai mäüt loaui chæi râi, hemeis duing cho âaui tæi we (chung ta, chung tai), nhæng noi khäng xuäut hiäun ai Giàng 10:30 (Toain cau âæäuc viäut nhæ sau: ego kai ho pater hen esmen) .

Toim laui, phäon thaio luäun” tain phai” näoy tæi baïn Hilaup khäng cho chung ta biäut hân nhæing gç chung ta âai biäut tæi baïn tiäung Anh.” I and father” (Ta vai Cha Ta) lai chui ngæi sâu nhiäou ngâi thæi nhâut vai chæi mäüt äai khi mang nghëa boing cuia sæu hiäup mäüt. Chung tai nhçn nhâun coi sâu nhiäou ai äây, nhân tainh vai thäon tainh, chæi khäng phai lai nhiäou Thán Vë trong Äæic chuiä trâi chui tãø (Giàng17:3; Itim2:5). Chung ta ääong yi ràong con ngæäi Jäsus Christ hoain toain kãut hâup vâi linh cuia Äæic chuiä trâi nhæng chung ta cung biäut ràong cha âæäuc thainh nhuic thãø trong Jäsus (Giàng14:9-11)

Cuäui cung, bæic thã tin tæic xaic nhâun ràong viäuc” noi tiäung lai vai nhæing hiäun tæäung khaiç” trong UPCI thãut sæu lai “ giai taou” bàong caich noi ràong UPCI” bàot chæäic nhæing kyï thuäut hiäun âaui cuia phong traio linh án hay phong traio phuic hæng Ngui Tuäon”. Laim thãu nao ääø ngæäi nao aoï coi thãø noi ràong nhæing kinh nghiäum thuäic Kinh Thainh ccuia nhæing ngæäi Ngui Tuäon tin Äæic chuiä trâi Duy Nhâut ääou lai giai taou trong khi chãup nhâun nhæing kinh nghiäum cuia ngæäi Ngui Tuäon tin Äæic chuiä trâi Ba Ngâi lai thãut? Laim thãø nao ääø ngæäi áuy coi thãø giai thëch viäuc haing ngain træäing hâup âæäuc chæia bãunh linh quyäon, nhæing biäou hiäun cuia án tæi thuäic linh, vai pheip baiç tem bàong Thainh Linh trong UPCI, ääuc biäut khi nhiäou ngæäi nhâun âæäucThainh Linh trong UPCI træäic khi houï houic biäut vâo giai lyi Äæic chuiä trâi Duy Nhâut? Nãu viäuc noi tiäung lau cuia tãut cai nhæing ngæäi tin Äæic chuiä trâi Duy Nhâut ääou lai giai, thç laim thãu nao ääø haing ngain ngæäi theo thuyäut Ba Ngâi tiäup nhâun Thainh Linh, mäüt sâu ngæäi trong houï vâun coin ai trong Häui thainh tin thuyäut Ba Ngâi räoi sau aoï âæäuc dàun dàot ääun lei thãut laim baiç tem trong danh Chuiä Jäsus vai hiäou biäut vâo Äæic chuiä trâi Duy Nhâut, vai räoi tiäup tuic noi tiäung lau vai vui hæäing sæu hiäun diäun cuia Thainh Linh theo nhæing caich træäic aoï houï äai coi? Ngoai ra nhæing ngæäi saing lãup UPCI ääou lai thainh chui chãut cuia phong traioNgui Tuäon cuia thãu kyï hai mæai tæi ban ääou, nãn khäng thãø naoi bàot chæäic phong traio linh án hiäun âaui âæäuc .

Caich äây vaii nãm, Robert Bowman mäüt trong nhæing chuyän viän nghiän cæiu chënh cuia Martin noi chuyäun vâi tai qua äiäun thoai ràong häou häut nhæing ngæäi tin theo UPCI thæuc sæu coi äæic tin nai Ääung Christ vai tiäup nhâun sæu cæiu räui, nhæng äng ta coin xaic nhâun ràong khi houï bàot ääou nghiän cæiu giai lyi vai nãom væing giai lyi Äæic chuiä trâi Duy Nhâut caich coi yi thæic thç báuy giãi houï màot sæu cæiu räui. Thãut vâuy, aoï lai mäüt tai giai bãut thæäing, luic ääou dàun ngæäi ta ääun sæu cæiu räui nhæng dàon dàon cæäip ai sæu cæiu räui ai trong houï !

Martin khäng nhæing tin ràong mäüt sâu thainh viän cuia UPCI âæäuc cæiu, nhæng coin tin ràong mäüt khi mäüt ngæäi âæäuc cæiu ngæäi áuy khäng thãø naoi màut sæu cæiu räui cuia mçnh âæäuc. Äiäou nai coi nghëa lai äng ta äang táun cäng vaio nhæing ngæäi äng xem lai Cã ääuc Nhân bãn hæiu vai tçm caich phai huï Häui thainh cuia houï. Dæäing nhæ thëch hâup hân lai ääø cho Chuiä cuia nhæing ngæäi nai quyäut äënh thãu nao ääø xëit äoaïn nhæing Häui thainh nai vai xæi lyi houï theo yi Ngai hân lai mçnh dành vai troi aoï.” Ngæäi lai ai mai daim xëit äoaïn tai tai cuia keï khaiç? Noi äæing hay ngâi áuy lai viäuc cuia chui noi; Nhæng noi seï äæing, vç Chuiä coi quyäon cho noi äæing væing vaing” (Räma14:4) .

Äiäou thui vë lai chënh giai lyi Ba Ngâi cuia Martin laui máu thuäun vâi mäüt trong nhæing cäng thæic âæäuc chãup nhâun räung rai nhâut cuia thuyäut Ba Ngâi, tên äiäou Athanasian vâun noi ràong sæu dàuy dàu cuia tên äiäou áuy ráut cãon thiäut cho sæu Cæiu Chuäuc. Mäuc duï Martin tin nai ba Thán Vë äai äai trong Äæic chuiä trâi chui tãø, nhæng cuäun saich cuia äng Kingdom of the Cults (Væäng quäuc tai giai) cäng bãu, xãm phãm vaio baïn tên äiäou, ràong tæi ngæi Con chë coi liän quan ääun sæu thainh nhuic thãø vai khäng aip duing chënh xaic vaio Äæic chuiä trâi træäic thãi gian aoï, vai äng cäng khai phuï nhâun giai lyi chënh thãung cuia thuyäut Ba Ngâi vâo “ con ääi ääi” vai sæu sinh ra ääi ääi cuia con. Hân

nạiá quan âiãøm của Martin vảo” con ââi ââi” tẻng phain vâi caich duing mải ááy của ẻng trong chám ngán30:4 chẻ vảo con trẻác khi hiẫu hẻi.

Hỏu hẻt nhẻng thỏn hoic gia theo thuyẫt Ba Ngẻi cẻng phain ảũi mẻt giaỏ lyỉ mải Martin ảỏ xẻẻng trong mẻt bài diẫn thuyẫt mải ááy chẻng laũ Chẻng nhán Ắẻc Giẻhẻva (Jehovah’s witnesses) áy laũ noiũ rỏng ngẻi thẻi hai của Ba Ngẻi ảỏ tẻi boỉ sẻu toản tri, toản taũ vủ toản nẻng trong sẻu thẻnh nhuic thỏ. Auan âiãøm nẻy haũ thỏp Chũa Jẻsus xuẫng thẻnh nẻi thẻnh nẻi phỏm khi Ngẻi ảỏ trửn ảỏt nỏy. Chỏng haũn, trong cỏu chuyẫn vảo ngẻi ảỏn bài bẻ mẻt huyẫt Martin trẻch ra cỏu hoỉ của Chũa Jẻsus.” Ai ảũngảũn ta” laim bẻng cỏi rỏng Chũa Jẻsus khẻng phỏi biẫt hẻt mỏi sẻu, mải khẻng hiẻu rỏng Ngẻi ảỏng duing cỏu hoỉ tẻm hiẻu vẻ cỏi nhẻng ngẻi chung quanh. Chẻnh ngẻi ảỏn bài biẫt rỏng bài vủ hẻnh ảũng của bài khẻng giỏu ảẻũc Chũa Jẻsus (Luca8:47). Vủ trong nhiẻu trẻẻng hỏp khẻc Chũa Jẻsus bẻy toỉ sẻu toản tri của Ngẻi (Mat99:4; Giẻng1:47-50) .

Toim laũ, sẻu giẻi thẻch của Martin vảo giaỏ lyỉ vủ lẻch sẻi của UPCI rỏi rẻng laũ sai lỏm, nhẻ mẻt sỏu ngẻi cỏi thỏ sỏn sẻng xẻc ảẻnh bẻng sẻu tham khỏo yỉ kiẫn của nhẻng nguỏn gẻc của ngẻi theo thuyẫt Ba Ngẻi hay ngẻi tin Ắẻc chũa trẻi Duy Nhỏt. Bỏn dẻch của ẻng ta vảo Giẻng10:30 laũ thiẻn lỏch, khẻng cỏi lyỉ do xẻc ảẻng vủ sai lỏm. Sẻu mả tẻ ảẻũc ảẻũc của ẻng vảo ảẻc tin vủ nhẻng kinh nghiẫm thuẫc linh của caich thẻnh viẻn UPCI laũ sẻu khỏi quỏi hoỉa chung chung khẻng ảẻũc hỏ trỏ bẻng nhẻng bẻng cỏi cuũ thỏ hay nghiẻn cẻu ảũi chiẫu. Thẻm vủo viẫc nỏ vủn ảỏ trỏi Kinh Thẻnh thẻc của Ba Ngẻi của ẻng ảỏ khẻc tiẻ chủaỏn thỏt mải ẻng biẫn minh: truyỏn thỏng của Hỏi thẻnh vủ yỉ kiẫn ảỏ sỏ .

Kỏt luẫn khẻng trẻnh luẫn: sẻu táũn cẻng của Walter Martin vủo Hỏi thẻnh Ngủ Tuỏn Thỏng Nhỏt (UPCI) laũ ảẻũc khẻng thỏ tin ảẻũc. Trong ảẻũc kiẫn táũt nhỏt, ảỏ laũ trẻẻng hỏp của sẻu uyẻn bẻc sai lỏm, trong trẻẻng hỏp xỏu nhỏt, ảỏ laũ sẻu boỉp mẻo cỏi tẻnh toản .

Chũng tẻi chẻ hi vủng rỏng trong tẻng laũ nhẻng ngẻi muỏn phỏn tẻch phong trỏo của chũng tẻi hỏy ảũn vủi chũng tẻi vủi tinh thỏn cỏi mả, trẻnh bẻy quan ảẻũc giaỏ lyỉ vủ lẻch sẻi caich chẻnh xẻc, quan sẻt cẻng viẫc của linh Ắẻc chũa trẻi trong Hỏi thẻnh vủ ảỏi ảỏi chũng tẻi, vủ lyỉ luẫn vủi chũng tẻi theo Kinh Thẻnh. Nỏu laim nhẻ thỏ, hoũ sẻi thỏy rỏng, duũ chũng tẻi khẻng quan tẻm ảũn nhẻng tẻn ảẻũc do con ngẻi laim ra vủ lỏy truyỏn thỏng laim uy quyỏn, nhẻng chũng tẻi quyỏt tẻm nghiẻn cẻu, thỏo luẫn, rao giẻng, daũ dỏu, tin cỏy vủ vẻng theo laũ Ắẻc chũa trẻi .

Ghi chũ : Vủo nẻm 1989 chẻa ảỏy mẻt nẻm sau khi tẻp chẻ nẻy ảẻũc ảũn hẻnh ảỏũ tiẻn, thẻ Walter Martin qua ảỏi caich bẻt ngẻi lủc ẻng 60 tuỏi. Hank Hanegraaff laũ ngẻi kỏ tuic laim “ Chuyẻn viẻn giẻi ảỏp Kinh Thẻnh” vủ chũi tẻch của Hỏi Nghiẻn cẻu Cả Ắẻc (Christian Research Institute) mẻt tẻo chẻc truy tẻm tẻi giaỏ (heresy hunting) do Martin thẻnh lỏp. Stephen strang, ngẻi thẻnh lỏp, biẻn tẻp viẻn vủ ngẻi xuẫt bẻn tẻi linh ảỏn (Charisma), ảỏ phỏ bẻnh phẻẻng phỏp của Hanegraaff. Strang viẫt trửn tẻi bẻo của ẻng nhẻ sau:

Nhẻng ngẻi truy tẻm tẻi giaỏ ảẻng ảỏ vủi chũng ta. Cẻ cỏi ngẻy nay, thay vẻ nhẻng trủ mẻũc hẻnh, thẻ hoũ sẻi duing sẻch bẻo vủ chẻẻng trẻnh truyỏn thanh ảỏũ tiẻn diẫt nhẻng ngẻi mả hoũ coi laũ tẻi giaỏ. . .tẻi e rỏng viẫc truy tẻm tẻi giaỏ cỏi thỏ trỏ thẻnh bẻũn bẻũc cỏũ vẻ mẻt sỏu ngẻi coi chẻẻng vảo tẻi giaỏ dẻẻng nhẻ cỏi yỉ hẻẻng phỏi hoảũ nhẻng bẻũ phỏn của cả thỏ hỏn laũ chẻi lẻnh cho cả thỏ. . .Hanegraaff ảỏ quỏ xa, trong viẫc táũn cẻng nhẻng phong trỏo linh ảỏn ảẻũc lỏp. . . ảỏ laũ lủc ẻng bẻy toỉ sẻu tẻn trỏng nhiẻu ảũn nhẻng Cả Ắẻc Nhán bẻũn hẻi mả ẻng khẻng ảẻẻng qua ảẻũc nhẻ ẻng laim ảũi vủi nhẻng ngẻi ngoỏi ảẻc tin.

PHUÛ LUÛC B
Appendix B

TRÁI LÃI MÃÛT CUÃÚN SAÏCH PHÃ BÇNH .
An Answer to a Critic

Saïch phã bçnh của Gregory A. Boyd, vã nhãng ngæài Ngú Tuáon Åæic chúa trài Duy Nháút vài Ba Ngái (Oneness Pentecostals and the trinity (Grand Rapids: Baker,1992).

Cuáun saích náy lai cuáun ááou tiãn vảo quan áĩãøm Nguí Tuáon Áæic chuĩa trãi Duy Nháút áæáuc phãø biãún do mãüt nhaì xuáút baín chênh thæic. Táøm cãì vai yĩ nghéa cuía phong traio chàoc chàon thu huít sæu phán têch coi tênh baic hoüc. Tuy nhiãn, cãng taic nayi chề lai mãüt sæu áoing goíp khiãúm táun cho mãüt sæu hiãøu biãút vảo phong traio dæua vaio baín cháút buít chiãún .

Taïc giaí tiãuc læu ràong vaio nãm mæãii sæu tuãøi äng tæi boí nãúp sæung täüi læu vai gia nháúp Häüi thainh Nguí Tuáon Thãúng Nháút Quãuc Tãu (UPCI) vai hiãøu áæáuc giaio lyĩ Áæic chuĩa trãi Duy Nháút. Chàong bao láu sau áoĩ äng bàot ááou áãüt cáu hoĩ vảo mãüt sæu sæu daüy dàu cuía UPCI. Áĩ áãüi hoüc, mãn hoüc læch sæi Häüi thainh thuyãút phuüc äng ràong sæi áĩãúp Áæic chuĩa trãi Duy Nháút lai sai láøm vai äng áã rãii UPCI luïc 20 tuãøi. Sau áoĩ äng trãì thainh muüc sæ cuía Häüi thainh hiãúp nháút cuía Ááúng Christ (United Church of Christ) .

Muüc áêch áæáuc trẽn baiy cuía saích lai xaic nháún giaio lyĩ vảo Ba Ngãi cuía thãu kýi thæi ba vai chiãún áãúu vãii quan áĩãøm Nguí Tuáon Áæic chuĩa trãi Duy Nháút. Cuáun saích kãút luãún ràong quan áĩãøm Áæic chuĩa trãi Duy Nháút laimãüt” tai giaio” vai” Cã áãuc nhãn haü cáúp” (Sub-Christian) vai chề roĩ ràing UPCI coi thãø lai mãüt tai giaio .

Taïc giaí trẽn baiy ràong giaio lyĩ Áæic chuĩa trãi Duy Nháút vảo cã baín caìch roĩ ràing vai khãng thiãn vë, sæi duýng nhãing nguãon gãuc tiãu biãøu cuía quan áĩãøm Áæic chuĩa trãi Duy Nháút. Khãng giãúng nhæ nhãing sæu táun cãng trong quai khæi cuía nhãing ngæãii nhæ Carl Brrumback vai jimmy swaggart, cuáun saích náy khãng trẽn baiy sai vảo quan áĩãøm Áæic chuĩa trãi Duy Nháút hay buãuc täüi sai láøm vảo thuyãút cuía Arian (Arianism). Hãn næia, taic giaí loaüi trãi mãüt sæu luãún áĩãøm phãø biãún cuía nhãing ngæãii theo thuyãút Ba Ngãi vãun khãng coi giaí trẽ vảo mãüt baic hoüc. Phãon náy cuía cuáun saích cung æing sæu phuüc vuü táüt do viãüc cho nhãing áãuc giaí mãüt cáii nhçn chênh xaic vảo giaio lyĩ Áæic chuĩa trãi Duy Nháút, duì hoüi coi thãø dãu dàing tæü mçnh tçm hiãøu nhãing taic phãøm chênh yãuu áoĩ.

Trong sæu baiy baic quan áĩãøm Áæic chuĩa trãi Duy Nháút Boyd trẽn baiy nhãing phãon lyĩ luãún tiãu chuãon cuía ngæãii theo thuyãút Ba Ngãi, áãuc biãút nhãing lyĩ luãún cuía Thomas Aquinas. Nhãing quan áĩãøm theo Kinh Thainh cuía äng khãng coi gç mãüi, nhãing lyĩ luãún áoĩ áæáuc trẽn baiy trong nhãing taic phãøm cuía quan áĩãøm Áæic chuĩa trãi Duy Nháút nhæ sæu Duy Nháút cuía Áæic chuĩa trãi (The Oneness of God) (1983). Boyd áãüt nãung sæu tin cáüy vaio læch sæi Häüi thainh cãø áĩãøm vai lyĩ luãún triãút hoüc áãø chãing minh ràong quan áĩãøm Ba Ngãi væia áũing vai cáon thiãút. Tuy nhiãn, äng khãng sæi duýng, sæu phán têch mãi ràing vai sæu phãin áĩnh cuía nhãing thãon hoüc gia vë áãüi trong thãu kýi náy. Äng dàinh mãüt chãang áãø xaic nháún ràong nhãing taic giaí thãii háuu caic sæi áãø áãøu lai nhãing ngæãii theo thuyãút Ba Ngãi nhæng áĩãøu kýi læu lai äng khãng tiãúp xuic vãii taic phãøm coi tênh khoaing áãüt nháút cuía quan áĩãøm Áæic chuĩa trãi Duy Nháút lai Áæic chuĩa trãi Duy Nháút vai Ba Ngãi (Oneness and Trinity, A.D. 100-300 (1991) mãuc duì äng coi sãon mãüt baín. Äng laim sæung læu nhãing læúp luãún chãung læu nhãing ngæãii theo phong caìch cãø áĩãøm (ancient modalists) nhæ luãún áĩãøu ràong hoüi coi mãüt quan áĩãøm træü tæang, mã hãø vảo Áæic chuĩa trãi, khãng thêch hãúp vãii quan áĩãøm Áæic chuĩa trãi Duy Nháút hiãún áãüi .

Coi læi chãang mãnh nháút cuía cuáun saích lai sæu trẽn baiy nhãing áoãun Kinh Thainh phán biãút cuía cha vai con. Chãang náy dæua vaio læúp luãún dæua trãn Kinh Thainh vãun lai nãon táng Duy Nháút coi giaí trẽ cho viãüc thainh læúp læi thãút giaio lyĩ. Phãon náy coi thãø giuíp cho mãüt sæu ngæãii tin quan áĩãøm Áæic chuĩa trãi Duy Nháút nãøm væing tæi ngæi vai tæ tæãing bàong caìch khiãún hoüi cán nhãoc kýi læing hãn vảo quyãon laim con cuía Chuĩa Jãsus. Nhæng dæing nhæ Boyd khãng yĩ thæic roĩ ràing sæu phán biãút giæfa cha vai con (khãng phãii læi quyãon laim con áãüi áãüi, nhæng coi læi quan áãún sæu thainh nhuüc thãø) lai trung tám áĩãøm cuía thãon hoüc Áæic chuĩa trãi Duy Nháút vai äng khãng trẽn baiy phãon thãio luãún luãn læu mãüi áãü cuía nhãing taic giaí theo quan áĩãøm Áæic chuĩa trãi Duy Nháút vảo áãø tai náy .

Coi nhãing áãø taii khaic, taic giaí áæa ra mãüt sæu nhãing læi buãuc täüi vã cãn cæi ,sai láøm vai khêch áãüng. Chàong haün, äng buãuc täüi UPCI vãu sæu “ daüy dàu sæu Cæü Chuãuc do viãüc laim phãit triãøm áãún mãic áãü khãng áo læing áæáuc trong læch sæi Cã áãuc giaio” vảo sæu daüy dàu” táüi sinh do baíp tem” vảo sæu daüy dàu ràong mãüt ngæãii phãii”xæing áãing vãii sæu cæü chuãuc” vai phãii” tæü táøy saüch” áãø áæáuc nháún lænh Thainh Linh vảo viãüc cãng bãü mçnh lai” phong traio cã áãuc nhãn giæi læuít phãip nháút cuía læch sæi cuía Häüi thainh” vảo viãüc tin ràong giaio lyĩ Ba Ngãi lai” sæu læia dãüi vai

thoía maü tăn giaïo quyí quyãút nháút trong læch sæf” vai vãö viãüc tin ràòng khãng ngæài naïo giaïf theo quan âiãøm Ba Ngãi mai âæãüc cæü .

Nhæíng sæü buãüc täüi náöy nhòm vaïo sæü däu düu của UPCI vãö sæü àn nãn, pheíp bãiptem bàòng næãic vai pheíp bãip tem bàòng Thãinh Linh taüo thãinh” tiãu chuãøm của Kinh Thãinh cho sæü Cæü Chuãüc troïn veün” vai sæü biãün häü của UPCI vãö sæü däu düu, nãúp säúng thãinh khiãút thæüc tiãun nhæ åoan trang trong caïch àn màüc, phuü næf âãø toïc daii .

Vãö nhæíng váún åãö náöy, thãinh kiãún, kinh nghiãüm haün chãú vãö UPCI vai sæü haün chãú trong viãüc nghiãn cæü của taïc giaï gáy nhæíng báút læüi cho äng. Äng khãng tiãúp xüic vãüi nhæíng taïc pháøm chênh của UPCI vãö nhæíng åãö taüi náöy, nhæ sæü taüi sanh (The new birth 1984) vai thãinh khiãút thæüc tiãun. Mãüt caii nhçn thæi hai (Practical Holiness. A Second Look 1985) váún phuü nhãün sæü Cæü Chuãüc do viãüc laim, taüi sanh do chëu bãip tem vai giaïf luãút phaíp. Traüi læüi äng dæüa vaïo nhæíng vë duü vãüt váinh, nhæíng câng viãüc khãng quan troüng vai nhæíng nguãön tin khãng chênh xaïc, nhiãöu âiãöu trong nhæíng læüi buãüc täüi của äng khãng phaín ánh nhæíng quan âiãøm vai sæü haün âãüo của UPCI .

Trong viãüc åæa ra mãüt luãün chæíng læi UPCI læóm læüc caïch nghiãm troüng trong nhæíng váún åãö náöy, thç äng ta åaí khãng xem xeit bàòng cai læch sæf vai hiãün thãii åãüi vãüi sæü traüi ngæãüc. Dæãing nhæ äng khãng yí thæic ràòng quan âiãøm của UPCI vãö vai troi của pheíp bãip tem bàòng næãicphuü hæüp vãüi quan âiãøm của nãm thãü kyí åãöu tiãn của thãü giãüi Cã åãüc giaïo, của Giaïo Häüi câng giaïo La Mãf, Häüi thãinh chênh thãúng Hilaüp vai Häüi thãinh Lutheran. Äng khãng xem xeit nhæíng taïc pháøm hiãün thãii do nhæíng taïc giaï næüi tiãúng của Tin Lãinh vai phong traïo linh án nhæ Larry Christenson, Kilian McDonnell, James Dunn vai David Pawson, váún noüi vãö pheíp bãip tem bàòng næãic vai pheíp bãip tem bàòng Thãinh Linh læi pháön của sæü khãüi åãöu Cã åãüc giaïo. Vai hæüu hæüt nhæíng læúp luãün của äng chãúng læüi bãip tem bàòng Thãinh Linh coi thãø aíp düng cho phong traïo Nguü Tuãön noüi chung.

Boyd khãng câng nhãün ràòng nhæíng tiãu chuãøm thãinh khiãút åæãüc UPCI däu düu åaí åæãüc nhiãöu taïc giaï cãø åiãøm biãün häü, chàóng haün của nhæíng ngæài Anabaptist, Quaker, Methodist, Holiness group, Fundamentalist, Evangelical vai Nguü Tuãön tin Ba Ngãi. Chàóng haün, äng trçnh bãiy ràòng” Häüi thãinh åãöu tiãn hay Häüi thãinh traüi suãüt moüi thãii åãüi chàóng bao giãüi chuí træång ràòng phuü næf åæíng bao giãüi cãøt toïc của mçnh”. Tuy nhiãn, nhæíng taüi læüu vãö sæü thãinh khiãút thæüc tiãun (Practical Holiness) biãün häü cho viãüc phuü næf åãø toïc daii, dæüa vaïo Icar 11 bao gãøm Clement of Alexandria, Tertullian, John Chrysostom vai åãöu thãü kyí náöy, hæüu hæüt nhæíng nhoim åæãüc åãö cãúp áf trãn.

Taïc giaï goi eíp læúp luãün của mçnh bàòng sæü næø læüc chæíng minh ràòng nhæíng ngæài tin quan âiãøm Åæic chüa trãii Duy Nhãüt hæüo nhæ suy nghé caïch vã yí thæic vai quen thuãüc vãö nhæíng pháön của Ba Ngãi. Sæü xaïc nhãün náöy dæãing nhæ cãøt åæit næø læüc của äng trong viãüc phán loaüi nhæíng ngæài åüi læi taüi giaïo hay xáúu xa, nhæng læüi chë åæãing cho sæü phán tæch hiãüu quãf hãn. Nghéa læi, nãúu nhæíng ngæài tin quan âiãøm Åæic chüa trãii Duy Nhãüt diãün åãüt mçnh caïch tæãüng træng theo caïch mãüt säü ngæài theo thuyãüt Ba Ngãi tçm caïch trãf thãinh ngæài theo thuyãüt Ba Ngãi vãö mãüt chæic nãng, thç tæi gioung åiãüu của saïch náöy læüu coi næön taíng chung naïo khiãúncho mãüt ngæài coi thãø giaïf åænh khãng? .

Thay vç nhãün mãünh vãö nhæíng læúp luãün triãüt hoüc, nhæíng yí kiãün læch sæf, nhæíng câng thæic của tên åiãöu, nhæíng thuãüt ngæf khãng coi trong Kinh Thãinh, nhæíng nhaín hiãüu laim giaím uy tên, coi læi nhæíng nhaí thãön hoüc theo thuyãüt Ba Ngãi hay theo quan âiãøm Åæic chüa trãii Duy Nhãüt coi thãø coi åæãüc læüi êch tæi mãüt cuãüc åãüi thoãüi váún coi thãø táøy åi vai sæü hiãöu læóm, åiãöu chênh vai sæü cán åãüi của nhau, vai khuyãün khêch chuí yí åãün næön thãön hoüc Kinh Thãinh nghiãm chênh hãn. Sæü khãic nhau giãêa quan âiãøm Åæic chüa trãii Duy Nhãüt vai quan âiãøm Åæic chüa trãii Ba Ngãi chàóng qua læi tæi ngæf, nhæng nhæíng ngæài cùng chia xeí kinh nghiãüm vai giaïf trë thuãüc linh chung cũng coi thãø tçm thãüy vai åiãøm chung vãö tæ tæãíng åæíng kinh ngaüc næüa .

CHUI THÊCH .

Notes

Chæång 1: Quan Âiãøm Chè Mäüt Chuïa Jãsus Christ .

Tim Dowley, et. al. Eds, Eerdman's Handbook to the history of the church (Grand Rapids: Eerdmans, 1977), 619.

Xem David Bernard, *The Oneness of God* (Hazelwood, Mo.: Word Aflame press, 1983), 236 - 54 .

Xem, chhông haùn Ấsai43:10-11; 44:6 , 24; 45:21; 46:9. Giàng17:3; Rãma3:30; ICär8:4-6; Itim2:5; Giacã2:19. Dù ðùng tæi ngæi naio ããø ãnh nghã vã Ææic chuia trãi - nhæ hæu thãø, baín chãút, thæuc thãø hay Thán Vë thç nõi chë ãæãuc ðùng ái sãu êt, nghã laì vã sãu ããum thç Ææic chuia trãi laì mãüt hæu thãø , baín chãút, thæuc thãø hay Thán Vë. Galati3:20 nõi thãong thæing.” Ææic chuia trãi laì mãüt” (God is one), chæi khäng phaí nõi” Chë cõ mãüt Ææic chuia trãi (trong ba Thán Vë)” .

Xem the New Catholic Encyclopedia, s.v.”Trinity, Holy”; Emil Brunner, *the Christian Doctrine of God* (philadelphia: Westminster press, 1949) 236 - 39 .

Nhæing hoic giã nõichung ããou kãüt luãun ràong Igiàng5:7 khäng phaí laì pháon cuia baín vàn nguyãn thuý. Dù sao, thç nõi vãun khäng chia cha, Lãi vai Linh thãnh nhæing con ngæãi riäng biãút giãung nhæ mãüt ngæãi khäng thãø bẽ chia ngæãi ãoi, lãi cuia ngæãi ãoi vai tinh thãon cuia ngæãi ãoi thãnh ba con ngæãi riäng biãút, nhæng nõi mã taí nhæing caìch thæic mã Ææic chuia trãi laì cho chũng ta biãút vã Ngãi. Vai lãi ãoi kãüt luãun:” Cá ba nãoy laì mãüt” (These three are one). Traii vãii cáu8, lãiii khäng chë nõi.” Ba nãoy nhãüt trê trong mãüt” (These three agree in one)

Roberl Morey, mãüt taic giã Tin Lãnh viãüt nhiãou saìch vai laì nhai ðiãun thuyãút, ãi ðùng sæu tæäng ããong nãoy trong mãüt chæäng trçnh thão luãun qua bàng video taíi xæäng phim cuia ãai truyãon hçnh Cornerstone á Wall Pennsylvania vaio ngãy1 thãing5,1989 .

Finis Dake’s Annotated Reference Bible (Lawrence - ville , Ga.: Dake’s Bible Sales, 1963) NT: 280.

Jimmy Swaggart “ Brother Swaggart, Here’s My Question” *The Evangelist*, july1983,15. See also idem. “ The Error of the Jesus only Doctrine” *The Evangelist* , April 1981, 6 .

Xem Ấsai7:14; 9:6; 35:4-6 (vãii Mathiã11:1-6) Michã5:2; Mat1:23; Cãngvuũ 20:28; Rãma9:5; ICär4:4; Cãläse1:15; Itim3:16; Tit2:13; Hãbãrã1:2; IPhierã1:1; Igiàng5:20. Theo quan ãiãom cuia sæu nhãun mãnh vã thãon tãnh cuia Chuia Jãsus cuia ngæãi tin nã Ææic chuia trãi Duy Nhãüt, thç ngæãi ta cõ thãø hiãou lãom ããø nõi ràong nhæing ngæãi tin Ææic chuia trãi Duy Nhãüt laì” Ngæãi theo thuyãüt nhãüt thãø” (Unitarian) mãüt tæi ngæi mã trong caìch ðùng cuia læch sæi vai tæu ãiãon chë vã sæu phũ nhãun thãon tãnh cuia Chuia Jãsus. Cũng vãuy, lãi buãuc tãii cuia nhæing ngæãi theo Arian chë laì giã dãii.

Frank Stagg *The Holy Spirit Today* (Nashville: Broadman,1973) 17-18, nhãun mãnh theo nguyãn baín.

Xem Ấsai40:3,5; 45:23; 52:6; Giãrãmi23:5-6; Xachari11:2; 12:10; Giàng8:58; Philêp 2:9-11.

Lewis Smedes, *Union with Christ*, rev. ed. (Grand (Rapids; Eerdman’s, 1983), 41-54.

Waltre Bauer, William F. Arndt, F. Wilbur Gingrich, and Frederick W. Danker, *A Greek-English Lexicon of the New Testament and other Early Christian Literature*, 2nd ed. (Chicago: University of Chicago Press, 1979) 507.

Bernard Ramm, *Protestant Biblical interpretation*, brd ed. (Grand Rapids: Baker, 1965) 171.

W. A. Criswell, *Expository Sermons on Revelation* (Grand Rapids: Zondervan, 1961-66) 5:42. Cũng xem saìch cũng taic giã, 1:145-46.

Vç lýi ðo nãoy, nhæing ngæãi tin Ææic chuia trãi Duy Nhãüt hiãun nay thæãng phũ nhãun nhãin hiãu” Chë cõ Jãsus” (Jãsus only). Tãn goũi nãoy khãii nguyãn chë vã cãng thæic laì mãi bãiptem nhãn danh

Jāsus chæi khäng pháii quan âiãøm vãö Âæic chuïa trài Duy Nháút. Cáich dùng hiãùn thài cuía nhæing ngæãii theo thuyãút Ba Ngãi lài sai lãøm vài bày toí sæu thảnh kiãún.

Henry Thiessen, Lectures in Systematic Theology, rev. ed. (Grand Rapids: Eerdmans, 1979), 77.

Xem Mathiã 26:38; Luca2:40; 22:42; 23:46; Giàng1:14; Cängvuũ2:31; Philêp2:5; Hãbãrã10:5,10.

Thiessen Lectures in Systematic Theology, 223.

Theo Bauer et al. Greek-English Lexicon 572-73, en to onomati trong cäng vuũ10:48 coi nghéa lài” vãii sæu âãö cáúp âãún danh, trong khi âãút tãn hay kãu cáöu danh. . . chëu bãip tem hay chënh mçnh cáöu lãu bãip tem trong lúc goüi danh cuía Jāsus Christ “ vài epi to onomati trong cäng vuũ2:38 coi nghéa lài” khi tãn cuía ngæãii naìo àoĩ âæãüc âãö cáúp hay kãu cáöu, hay âãö cáúp âãún tãn cuía ngæãii naìo àoĩ” (nháún mãnh trong bãin gãúc). Còin nhæing lãii noüi khãic nguũ ý vãö cäng thæic làm bãiptem trong danh Jāsus, xin xem cäng vuũ 15:17; Rãma6:3-4; Icãr 1:13; 6:11; Galati3:27; Cãläse2:12; Giacã2:7. Muãún àoüc thãm pháön thãío luãún vãö viãüc làm bãip tem trong danh Jāsus, xin xem David Bernard, The New Birth (Hazelwood, Mo.: Word Aflame press, 1984), 156-85; idem, in The Name of Jāsus (Hazelwood, Mo.: Word Aflame Press, 1992).

Âãø coi áãöy áuĩ cho viãüc nghiãn cæiu nhæing àoãún trãn áĩ cáĩ Cæiu æãic vài Tãn æãic xin xem David Bernard, The oneness of God, 146-235.

Stagg, The Holy Spirit Today 11-12 .

Chæång 2. Lãii Trãi Nãn Xaic Thët .

Oscar Cullman The Christology of the new Testament (London: SCM Press, 1963), 265-66 .

Chæång 3. Âæic Chuïa Trài Toãn Nàng Lài Tãi Tãi Táöm Thæàng .

Jonh Miller is God a Trinity? (By the author, 1876; repr. Hazelwood, Mo.: Word Aflame Press 1963, 1975). Bauer, et al. Greek-English Lexicon, 428.

Chæång 6. Con Âæic Chuïa Trài .

F. F. Bruce, the Epistles to the Colosians, to Philemon, and to the Ephesians, vol. 6 of the New International Commentary on the New Testament (Grand Rapids: Eerdmans, 1984), 52

Leon Morris The First Epistles of Paul to the Corinthians, vol. 7 of the Tyndale New Testament Commentaris (Grand Rapids: Eerdmans, 1958), 217-18 .

Chæång 10. Bãn Hæiu Ngai Âæic Chuïa Trài .

Phuüc truyãön32:2; Gioip40:14; Thithiãn16:8; 17:7; 18:35; 20:6; 21:8; 44:3; 45:4; 60:5; 63:8; 73:23; 77:10; 78:54; 80:15,17; 89:13,25,42; 108:6; 109:31; 118:15-16; 137:5; 139:10; ãsai62:8; 63:12; Ca thæång 2:3-4; ãxãchiãn21:22; Habacuic2:16; Cängvuũ5:31; Khaihuyãön1:16.

Bruce, Epistles, 132-33. Lâi của Martin Luther âêâuc trêch tæi Werke, Weimaer Ausgabe 23, 131.

Robert Ross." The Epistles to the Hebrews" in the Wycliff Bible Commentary ed. Charles Pleiffer and Everell Harrison (Chicago: Moody Press, 1962), 1419.

W.E. Vine, Expository Dictionary of New Testament Words, (McLean, Va: MacDonald Publishing co. n. d.), 407.

R.V.G. Tasker the Gospel According to St. Matthew, vol. 1 of The Tyndale New Testament Commentaries, ed. R.V.G. Tasker (Grand Rapids: Eerdmans, 1961), 176.

Leon Morris, The Revelation of St. John, vol. 20 of the Tyndale. New Testament Commentaries, ed. R.V.G. Tasker. (Grand Rapids: Eerdmans, n.d.) 77.

Chæang 11. Chuing Ta Nhçn Tháuý Ai Trãn Trài ? .

Ramm Protestant Biblical Interpretation, 171 .

H.D.M. Spence and Joseph Exell, eds., the pulpit Commentary (Rpt. Grand Rapids: Eerdmans, 1977) 22:162, 165. Bauer, et. at. Greek-English Lexicon, 507.

Phuû luüc A. Quan Âiãøm Giaïo Lyï Chán Chênh Cuía Häüi Thäinh

Nguï Tuáön Thäúng Nháút Vãö Âæic Chuia Trài Chê Cao .

Walter Martin, the Kingdom of the Cults (Minneapolis: Bethany, rev. ed. 1985) 116-17 .
Stephen Strang," Bridge Builders or Stone Throwers?" Charisma, August 1993, 14-16.

Phuû luüc B. Traí lâi Mãüt Cuáún Saïch Phã Bçnh .

Táút cái nhæing quyãøm saïch âêâuc âãö cáúp trong pháön phã bçnh náøy âãöu do David K. Bernard.

Saïch Tham Khaío Bibliography

Âãø biáút thãm nhiãöu saïch tham khaiío hân, xin xem David Bernard, The Oneness of God .

Bauer, Walter, William F. Arndt, F. Wilbur Gingrich, and Frederick W. Danker, A Greek-English Lexicon of the New Testament and other Early Christian Literature, 2nd ed. (Chicago: University of Chicago Press, 1979).

- Bernard David K. In the name of Jesus, Hazelwood, Mo.: Word Aflame Press 1992 .
 -----The Oneness of God Hazelwood, Mo. Word Aflame Press, 1983.
 -----The New Birth, Hazelwood, Mo. Word Aflame Press, 1984 .
 -----“ Oneness Christology” In Symposium on Oneness Pentecostalism, 1986. Hazelwood, Mo.: United Pentecostal Church International, 1986.
 Boyd, Gregory, Oneness Pentecostals and the Trinity. Grand Rapids Baker, 1992 .
 Bruce, F.F. The Epistles to the Colosians, to Philemon, and to the Ephesians, vol. 6 of the New International Commentary on the New Testament Grand Rapids: Eerdmans, 1984 .
 Brumback, Carl. God in three Persons. Cleveland, Tenn.: Pathway Press , 1959.
 Brunner, Emil. The Christian Doctrine of God. Philadelphia: Westminster press , 1949 .
 Criswell, W.A. Expository Sermons on Revelation. 5 vols. Grand Rapids: Zondervan, 1961-66 .
 Cullman, Oscar. The Christology of the New Testament. London: SCM Press, 1983 .
 Dake, Finis. Dake’s Annotated Reference Bible . Lawrenceville, Ga: Dake’s Bible Sales, 1963.
 Dowley, Tim, et. al. Eds. Eerdmans’s Handbook to the History of the Church. Grand Rapids: Eerdmans, 1977.
 Martin, Walter. The Kingdom of the Cults. Rev. ed. Minneapolis: Bethany House Publishers, 1985.
 Miller, John. Is God a Trinity? By the author, 1876. Reprint. Hazelwood, Mo. Word Aflame Press, 1975.
 New Catholic Encyclopedia, The New York: McGraw Hill, 1967. Pleiffer, Charles, and Everell Harrison. The Wycliff Bible Commentary. Chicago: Moody Press, 1962 .
 Ramm , Bernard. Protestant Biblical Interpretation. 3rd ed. Grand Rapids: Baker, 1965.
 Smedes , Lewis. Union With Christ. Rev. ed. Grand Rapids: Eerdmans, 1983.
 Spence, H.D.M. and Joseph Exell, eds. Pulpit Commentary. Reprint. Grand Rapids: Eerdmans, 1977.
 Stagg , Frank. The Holy Spirit Today. Nashville: Broadman, 1973.
 Strang , Stephen.” Bridge Builders or stone Throwers?” Charisma. August 1993.
 Swaggart , Jimmy.” The Error of the ‘ Jesus only’ Doctrine” . The Evangelist . April 1981.
 “ Brother Swaggart Here’s My Question” The Evangelist . July 1983.
 Tasker, R.V.G. ed. The Tyndale New Testament Commentaries. 20 vols. Grand Rapids: Eerdmans, 1979.
 Thiessen, Henry. Lectures in Systematic Theology. Rev. ed. Grand Rapids: Eerdmans, 1979.
 Vine, W.E. Expository Dictionary of New Testament Words. McLean, Va.: MacDonald Publishing Co.

BAÍN LIÃÛT KÃ NHÃĨNG CÁU KINH THÃĨNH ÂÃI TRÊCH .

Saĩng Thãũ Kyĩ	Icaĩc Vua	45:4,6-7,9
1:1-2,26,27	8:27-29,43	48:10
2:24	13:6	60:5
3:22	22:19-22	63:8
6:2,4,6		67:1
11:7	IIcaĩc vua	73:23
35:1	9:8	77:10

48:18-19	30:9	78:54
Xuáút Ādiptäkyĩ	Exâra	80:3,7,15,17,19
6:3-8	4:18	89:42
8:19	7:24	98:1
9:16		104:4
15:6,8,12	Nâhâmi	107:20
23:20,21	9:15	108:6
29:20		109:31
	Gioïp	110:1
Lã vi kyĩ	1:6	118:15-16
8:23	2:1	137:5
14:14-28	9:32-33	138:7
	16:21	139:7-10
Phuüc truyãön	38:4-7	Chám ngãn
6:4	40:14	15:3
8:20		30:2-6
99:3	Thi thiãn	
31:17	2:7	Truyãön âaũo
32:6	10:11	10:2
33:2	16:8,11	
	17:7	Ãsai
Isamuãn	18:35	6:8
2:8	20:6	7:14
	21:8	9:6
IISamuãn	27:9	37:16
7:14	36:7	40:3,5,13
	44:3	41:10